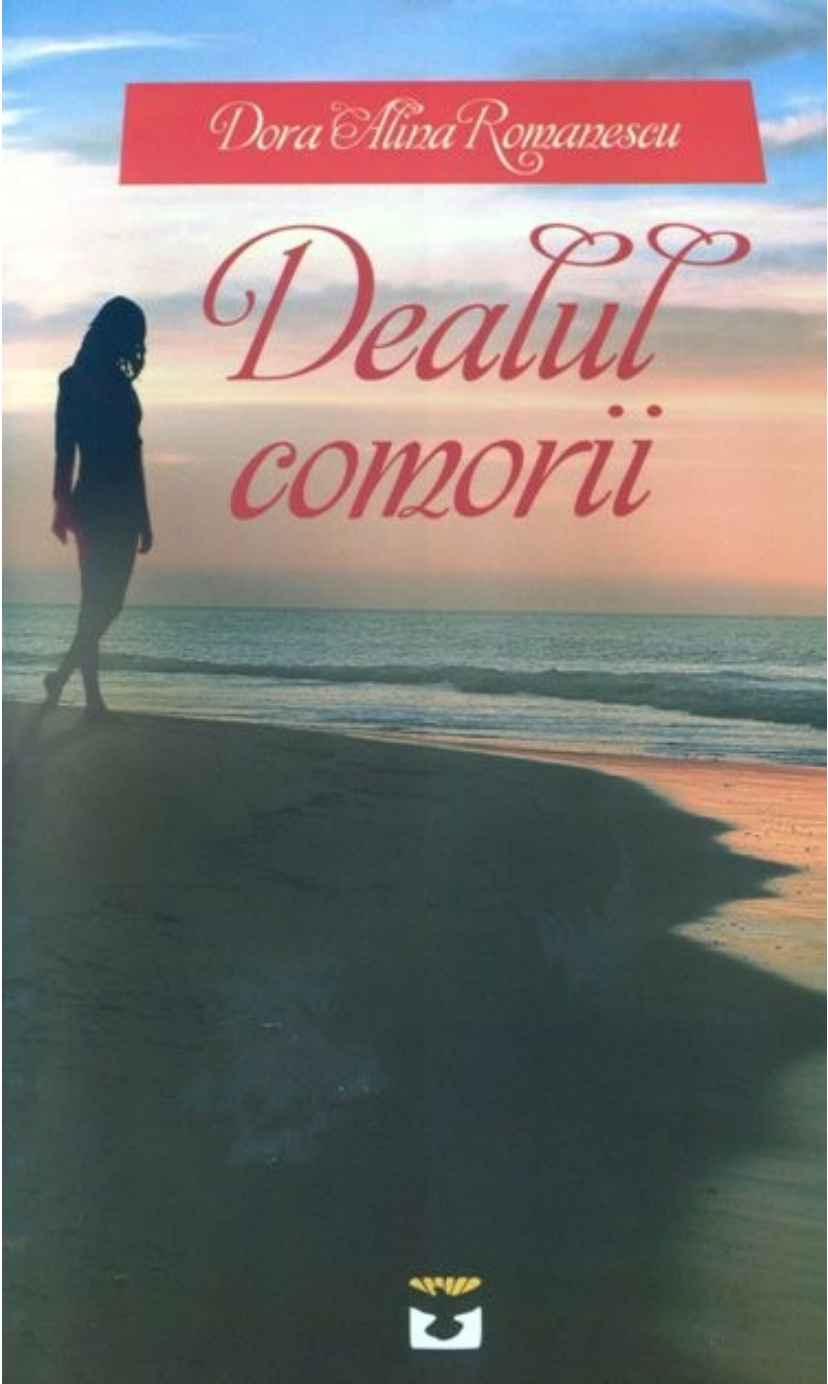
Dora Alina Romanescu
Dealul comorii

DORA ALINA ROMANESCU

DEALUL COMORII

Prefață

Aici, la țărm de mare, sufletele oamenilor intră într-o comunitate specială cu tot ce este mai frumos. Iar marea și căldura soarelui vindecă orice rană, oricât de dureroasă ar fi. Este acest roman taina unei vieți? Lupta plină de demnitate și credință pe care o duce o tânără femeie între limitele disperării și ale supraviețuirii în numele iubirii de copii și de Dumnezeu. Fiecare gest, fiecare cuvânt al eroinei poartă pecetea nobleței ei sufletești. Viața i-a fost o luptă continuă cu nedreptățile destinului. Și-a înăbușit emoțiile, suferințele, disperările și a reușit până la urmă să-și învingă propriul infern în care supraviețuia. Indiferent dacă te naști dintr-o familie nobilă sau una umilă, important este să ai demnitate. Personajele sunt bine conturate, descrise cu mult talent. Familii și locuri intervin decisiv în viața eroinei, care, ducându-și crucea pe drumul Golgotei cu o voință rar întâlnită, impune respect. Un suflet sensibil cum este Dora Alina Romanescu (pseudonim ales de autoare) nu putea decide decât speranța, șansa unei noi iubiri.

Sufletul are nevoie, însă, pentru a se vindeca, de iertare și încredere. Sinceritatea și dragostea ne umanizează. Femeia este pe drept cuvânt marea lumină a universului și trebuie ocrotită și protejată în fața supliciilor vieții.

Cine vrea să stăpânească viitorul, trebuie să domine trecutul. Așa se întâmplă și în această carte. Atitudinea spirituală este un îndemn permanent de autodepășire, de perfecționare și de deschidere a inimii spre lumină. Omul nu va crea nimic mai drept, mai bun, mai frumos, dacă nu a perceput undeva o realitate *superioară care să-l inspire în viața sa zilnică. Citind această carte, acest strigăt de durere,*

veți avea senzația că, undeva, în univers, există un prieten adevărat care a învins disperarea și și-a învins propriul destin, atât de nedrept uneori. Și acel prieten este acest roman atât de dureros, dar atât de adevărat. Este drama pe care o trăiește fiecare dintre semenii noștri în spatele ușilor închise, acceptându-și destinul ca pe o sentință a propriei existențe. Devine această carte puterea unui spirit de a se întoarce spre sufletul său, oricât ar fi de rănit, regăsindu-și originea divină. Important este să renaștem, să rămânem liberi, fără a fi crucificați, privind cu detașare această confesiune care ar putea fi a fiecăruia dintre noi, și să fim atenți la gândurile noastre, pentru că ele ar putea deveni într-o zi destinul nostru.

Emilia Dabu
Membru al Uniunii Scriitorilor din România

Personajele și întâmplările din acest roman au existat doar în imaginația scriitoarei. Orice coincidență cu personaje sau fapte reale este pur întâmplătoare și neintenționată.

Copiilor mei,
cu dragoste și cu îndemnul talmudian:

„Fiți atenți la gândurile voastre,
pentru că ele vor fi cuvinte.
Fiți atenți la vorbele voastre,
pentru că ele vor fi fapte.
Fiți atenți la faptele voastre,
pentru că ele vor fi obiceiuri.
Fiți atenți la obiceiurile voastre,
pentru că ele vor fi caracterul vostru.
Fiți atenți la caracterul vostru,
pentru că el va fi destinul vostru."

Liniștea apăsătoare a cabinetului se destramă când doctorul anunță cu o voce neutră, dar blândă:

— Ești însărcinată în șase săptămâni…

Fata auzi ultimele cuvinte ca prin vis și, după ce se dădu jos de pe masa ginecologică, nu mai văzu nimic. Bătu aerul cu mâinile și, în căzătură, trase după ea un obiect, producând un zgomot puternic.

— Domnule doctor, a leșinat! A leșinat, domnule doctor, strigă femeia în halat alb, speriată de zgomotul care se auzise de după perdeaua ce separa masa de restul cabinetului.

Cu mișcări sigure, doctorul ridică pacienta în brațe, o așeză pe patul alăturat și se repezi la chiuvetă. Își umplu căușul mâinii cu apă și-i stropi fața, apoi o pălmui ușor pe obraz. Apa începu să se prelingă prin părul fetei pe gât și pe rochia albastră presărată cu buline negre. Abia acum doctorul Beiu observă cât de frumoasă era pacienta care stătea întinsă pe pat în fața sa.

— Dumnezeule, e doar un copil! șopti doctorul. Cum de nu se uitase mai bine la ea, atunci când i-a cerut să o consulte?

Privirea bărbatului se înfipse în chipul pacientei, încercând să vadă ce o purtase până în cabinetul său. Nu-și putea dezlipi privirea de pe minunatul ei chip. Era atât de frumoasă încât doctorul simți cum un fior îi străbate trupul.

— Ce-o fi cu ea? se întrebă, mai mult pentru sine, dar vocea tăioasă a asistentei îl trezi ca un duș rece.

— Ce să aibă, domnule doctor? O fi greșit cu careva și acum trage ponoasele păcatului originar, că fetele din ziua de azi își arată mai întâi talentele, și apoi, când se arată roadele, nu vedeți… leșină!

— Ei lasă, Mărio, că nu sunt toate la fel!

Fata deschise ochii și, când îl văzu pe doctor aplecat deasupra sa, avu o tresărire de groază, apoi făcu un gest rapid, încercând să-și acopere fața cu mâna. Lacrimi mari au început să-i izvorască din ochii negri ca noaptea lipsită de lună. Doctorul Beiu îi luă mâna într-a sa, i-o mângâie ușor și îi spuse:

— Acum plângi, dacă simți că-ți face bine, apoi, când te vei mai liniști, vom sta de vorbă. Maria! Pe ziua de azi am terminat. Ești liberă, se adresă el asistentei.

După ieșirea acesteia din cabinet, privirea doctorului se opri iarăși pe chipul frumoasei paciente, care stătea nemișcată pe pat cu ochii închiși. Doctorul privea fascinat genele negre și dese, armonia feței și gura cu buzele conturate parcă de un pictor romantic.

— Ți-ai mai revenit? o întrebă el și se miră să-și audă vocea tremurând.

Fără să răspundă, fata deschise ochii și se ridică încet, rămânând la marginea patului cu mâna dreaptă pe frunte. Scutură ușor din cap. Părul blond și lung îi acoperea gâtul și umerii, ajungând până la jumătatea spatelui. Câteva șuvițe umede i se lipiseră de față, lângă ureche, pe gât, dar ea nu făcea niciun gest ca să le îndepărteze, ci stătea cu privirea în jos, în timp ce lacrimile continuau să se lovească de bulinele negre ale rochiei. Doctorul i-a șters cu îndemânare obrazul și gâtul, apoi i-a prins bărbia în mâna lui puternică și i-a spus:

— Gata, gata! Orice-ar fi, nu merită să te zbuciumi atât. Hai să discutăm. Să găsim o cale pentru problema care te frământă. Îți promit că te ascult mai întâi ca un prieten și apoi ca un medic, asta în cazul în care crezi că poți avea încredere în mine. Ce zici, vrei să discutăm? Cum te cheamă, că până acum nu mi-ai spus?

— Mihaela, răspunse fata cu oarecare întârziere.

— Ești de aici, din oraș?

— Nu, din apropierea orașului.

— Ești elevă?

— Sunt educatoare.

— Ești...?

Dar doctorul nu apucă să-și termine întrebarea, că fata răspunse prompt:

— Nu, nu sunt căsătorită, și lacrimile îi inundară iarăși fața. Buzele începură să-i tremure ușor.

— El... știe? Acum... trebuie să-și asume responsabilitatea și să fiți împreună.

— Nu, nu știe și nici nu va ști, răspunse fata cu hotărâre.

— Dar de ce, este căsătorit? Și, la urma urmei, chiar și în cazul ăsta, trebuie să fie un om de onoare.

— Nu, nu, îl întrerupse fata, știți... el nu are nicio vină, eu am dorit acest copil. Eu doresc acest copil...

— În cazul acesta, ce-i de făcut? insistă doctorul.

— Vreau copilul...

— Bine-bine, dar ce ai să faci singură cu un copil care are atâtea nevoi?

— Pe moment, gândurile nu-mi sunt limpezi, dar voi fi mamă și-mi voi iubi copilul ca orice mamă adevărată, răspunse fata cu aceeași hotărâre.

Doctorul Beiu asculta și nu-i venea să creadă cu câtă ardoare susținea femeia din fața sa că dorește copilul, dar nu și pe bărbatul cu care îl concepuse.

— Fată dragă, eu cred că ești destul de mare ca să știi ce ai de făcut și, în același timp, să iei o hotărâre înțeleaptă, în folosul tău și al ființei care așteaptă să vină pe lume. Este nemaipomenit să fii mamă, să aduci pe lume un pui de om pe care să-l ocrotești cu grija și dragostea ta, dar asta nu-i de ajuns dacă lași bărbatul implicat să dea bir cu fugiții.

În timp ce vorbea, doctorul o prinsese pe Mihaela de mâini și i le strângea cu putere, apropiindu-se tot mai mult de ea.

Când simți în obraz răsuflarea caldă a fetei, tresări speriat, îi dădu drumul mâinilor și spuse aproape în șoaptă:

— Ești o fată extraordinară!

Chipul Mihaelei exprima candoare, nevinovăție, iar în ochi îi înflorise un zâmbet trist, în timp ce gura ei frumoasă și expresivă rămăsese cu buzele întredeschise, cerșind parcă iertare și înțelegere. Se așternu, preț de o clipă, o liniște apăsătoare. Nu se mai auzea decât zgomotul străzii. Cei doi stăteau nemișcați, privindu-se ca și cum se cunoșteau de-o veșnicie. Cele câteva minute de liniște părură pentru amândoi o altă veșnicie, aceea a două suflete singuratice prin tumultul vieții de zi cu zi. Primul gest l-a făcut fata. S-a ridicat încet și s-a apropiat de doctor. Îmbrățișarea lor a fost firească: doi oameni care-și adună într-o clipă durerile și bucuriile vieții fără întrebări și fără explicații. Suspinul prelung al fetei a fost întrerupt de șoaptele doctorului:

— Ssst… taci, taci, nu spune nimic!…

Apoi, cu, blândețe, a prins-o de umeri, a privit-o în ochi și a adăugat:

— Sunt convins că o să ai un copil minunat și că o să fii o mamă adevărată. Poate că într-o zi vei întâlni marea dragoste, dragostea pe care o meriți.

Drept mulțumire, fata a prins cu mâinile ei firave mâna doctorului și i-a sărutat palma cu buzele fremătânde, apoi și-a lipit obrazul de ea, inundându-i-o de lacrimi.

— Mulțumesc, domnule doctor. Mulțumesc cerului că mi-a îndrumat pașii spre dumneavoastră, un om atât de înțelegător. Aveam mare nevoie de înțelegere acum, când sunt atât de derutată.

Cu pași mărunți, Mihaela se îndreptă spre ușă. Mâna dreaptă se opri pe clanța ușii și rămase nehotărâtă cu spatele spre doctor. A urmat iarăși o clipă de liniște profundă, o liniște prevestitoare de legături nevăzute între două suflete care-și caută fără odihnă perechea. Liniștea încăperii era tulburată doar de respirația regulată a celor doi.

Când a simțit pe umăr mâna puternică a doctorului, Mihaela s-a întors fulgerător spre el, iar îmbrățișarea instinctivă și fierbinte care a urmat le-a contopit trupurile în preludiul amețitor al unirii a două suflete rătăcite.

Amândoi își simțeau inimile bătând nebunește. Când doctorul Beiu și-a apropiat buzele de gura Mihaelei, un fior netrăit de ei până atunci le-a străbătut trupurile. Bărbatul fusese atras de chipul femeii, de gura ei fermecătoare, chiar din clipa în care o privise cu mai multă atenție, stând întinsă pe pat în stare de leșin. A urmat un sărut flămând și lacom, căruia fata i se dăruia cu supunere, fără întrebări, fără explicații, chiar dacă nu înțelegea prea bine ce se întâmplă cu ea. Instinctul bărbatului a fost mai puternic decât datoria medicului, iar Mihaela intră în acest joc al pasiunii de-o clipă, la început reținută, pentru ca apoi pasiunea să pună stăpânire și pe ea. Mâinile fetei începură să-i mângâie obrajii, părul și gâtul. Buzele li se despărțeau doar pentru a respira. El o săruta și o mângâia cu pasiune.

Mâna lui caldă s-a strecurat prin decolteul rochiei și, când a simțit în palmă sânul ei rotund și tare, a fost cuprins de un tremur lăuntric, necunoscut. Și-a apropiat gura de sân, l-a sărutat, apoi sărutul a urcat lin pe gât spre buzele ei fierbinți, care așteptau să se dăruiască gurii lui însetate. Bărbatul prinse poalele rochiei, încercând să le ridice, când un geamăt îl făcu să tresară, iar în fața ochilor îi apăru chipul îngrozit al fetei.

Doamne, cum a putut să fie atât de ticălos? Ce s-a întâmplat cu omul căruia fata îi mulțumea cu convingere? Ce s-a întâmplat cu medicul care nu-și trădase niciodată principiile? Unde era conduita sa ireproșabilă? Ce crede acum despre el femeia din fața sa? Bineînțeles că-l consideră o lichea asemănătoare celui care o necinstise. Rămase nemișcat. Îi era frică să mai facă vreun gest. Dorea să-l înghită pământul.

Dar, în acea clipă, a simțit mâna caldă a fetei pe obraz și ochii i s-au umplut de lacrimi. Ar fi vrut să strige că poate avea el grijă de ea, că poate fi tatăl copilului pe care-l poartă în pântece, că dorește să o aibă lângă el, să o mângâie, să-i sărute buzele senzuale, să-i aparțină. Dar ceva îi oprea strigătul. Ar fi dorit să simtă mereu căldura care-i învăluise trupul când a îmbrățișat-o, să-și audă mereu inima bătându-i cu putere cum i-a bătut în aceste puține clipe de când se afla în prezența acestei ființe extraordinare. Dar nu putu decât să spună, mai mult pentru el:

— Cerule, asta trebuie să simtă un bărbat când iubește?

El nu trăise niciodată astfel de clipe, astfel de tulburări lăuntrice ale întregii sale ființe.

Vocea înceată a fetei l-a trezit din zbuciumul care pusese stăpânire pe el. Ea îl privi oarecum mirată și-i spuse ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic:

— Bun rămas, domnule doctor. Vă mulțumesc.

— La revedere!... șopti doctorul.

Gura lui însetată a căutat-o iarăși pe-a ei. Mihaela a răspuns sărutului său de despărțire cu atâta patos, încât bărbatul simți cum se prăbușește în el imensa lume a trăirilor cucerite pentru o clipă. Totul se învârtea în jurul său și în minte îi încolțea gândul că viața i-a ascuns multe taine care merită să fie cunoscute. Simțea nevoia unui alt punct de

sprijin, a unui punct din care să-și redescopere viața banală de până atunci.

Când și-a revenit, era singur. Fata dispăruse, lăsând în urma ei un parfum de magnolii care-i accentua și mai mult nevoia acelui nou punct de sprijin. Privi năucit spre ușa pe care fata dispăruse. Se îndreptă spre fereastră cu pași mari, o deschise larg și trase cu putere în piept aerul cald al zilei. Se duse apoi la chiuvetă, unde își turnă apă rece pe față și pe cap. Când își îndreptă privirea spre oglinda de deasupra chiuvetei, din sticla argintată îl privea un străin cu fața palidă, cu ochii lucind, febrili, cu o respirație întretăiată de un efort prea mare și prea îndelungat.

Liniștește-te, doctore!... își auzi el propriul gând. *Te porți de parcă ai fi un adolescent care se pierde la prima atingere a unei fuste...*

Nu mai avu timp să-și ducă gândul până la capăt. Pe hol se auziră duduind niște pași. Ușa se deschise larg și în cadrul ei apăru o femeie brună, solidă, cu chipul încruntat, gata să tune și să fulgere fără motiv:

— Ce faci, dragă, nu ești gata? Ce mai aștepți? Văd că nu ți se mai înghesuie nimeni la ușă.

Cuvintele, mai mult tunate, străpunseră inima doctorului Beiu și avură rolul unui duș rece care-ți pune în mișcare toate simțurile.

— Vin imediat, răspunse el cu glas ciudat și străin, în timp ce gesturile îi erau atât de nesigure, de parcă trupul nu dorea să asculte de răspunsul dat femeii.

— Hai odată, omule! Mișcă-te, că nu ești țeapăn, se întoarse furioasă spre el femeia. De când te știu, măi George, ai fost un...

Dar nu apucă să termine ceea ce dorea să spună, pentru că fu întreruptă de doctor, care strigă ușor iritat:

— Mai tacă-ți gura, limbă de viperă ce ești! M-am săturat de veninul cu care mă împroști zilnic…

Femeia se opri în loc uimită, cu ochii cât cepele. Bărbatul trecu pe lângă ea căutând cu înverșunare drumul spre ieșire. Ca de obicei, când ajunse lângă ghereta lui moș Petru, portarul, se opri și-l servi cu o țigară, strângându-i mâna cu prietenie. Ajuns la mașină, urcă trântind portiera cu furie. Deschise apoi cealaltă portieră, pe unde femeia urcă fără să scoată niciun cuvânt.

Nu și-au vorbit tot drumul. Ajunși acasă, femeia a intrat în dormitor, și-a schimbat hainele cu un halat pe care obișnuia să-l poarte zilnic, și a izbucnit furioasă:

— Cu mine să nu îndrăznești să te porți așa, că…

— Că ce?… Că ce? se înfurie și bărbatul. Ce-ai să-mi faci? Apoi ceva mai calm: Uite ce-i, Doina. M-am săturat să fiu la ordinele tale! Ești soția mea, dar nu și șeful sau dădaca mea… M-am săturat și, când spun asta, înseamnă că este mai mult decât poate un om suporta. În acești cinci ani de căsnicie, eu nu am auzit decât: *George, haide! George, pleacă! George, stai!* De azi înainte, nu mai vreau să aud astfel de îndemnuri. Punct.

Fără să mai spună un cuvânt, intră în baie, sub duș, unde lăsă apa să-i șiroiască pe trup ca să-i limpezească gândurile și să-i liniștească bătăile inimii.

Mai târziu, când a intrat în camera copiilor, aceasta i s-a părut rece și străină. Băieții erau plecați la țară, la bunici, și se bucura în sinea lui că nu fuseseră părtași la toată povestea asta. Tâmplele-i zvâcneau cu putere. S-a așezat pe canapea, încercând să descifreze ce titlu avea cartea pe care o luase din bibliotecă, dar era atât de furios că nu-și mai putea aduna gândurile. Zgomotul de vase trântite prin bucătărie și vocea isterică a Doinei nu mai avură niciun efect

asupra lui, nu-l mai speriau ca altă dată și parcă începea să simtă o ușurare. O, Doamne, câte i se pot întâmpla unui om într-o singură zi! Încercă să-și adune gândurile. Nu se recunoștea în modul în care se purtase cu pacienta cea tânără, cu fata aceea disperată și singură, sau cu soția lui, căreia nu-i vorbise astfel niciodată. Închise ochii. Căuta un refugiu, undeva în trecut. Se văzu în ziua în care dădea examen la facultate. A venit singur în marele oraș universitar, cu teamă și spaima de necunoscut, de examenul greu care-l aștepta. A găsit destul de ușor Facultatea de Medicină, unde s-a înscris și a obținut un loc în căminul facultății. La cantină nu s-a înscris. Mânca te-miri-ce și tot timpul frunzărea cărțile din programa de examen. În jurul său roiau tineri care mai de care mai bine îmbrăcați, mai afectați, mai compătimiți de rudele care-i însoțeau, zgomotoși sau tăcuți, dar niciunul nu-l lua în seamă pe băiatul brunet și oacheș, sărăcuț îmbrăcat, timid și retras, căruia îi străluceau ochii de dorința de a promova examenul de admitere.

Astăzi, după atâția ani, își amintește cu plăcere de acele zile care i-au adus atâta fericire. Niciunul dintre examene nu i s-a părut greu. În fața comisiei s-a purtat, spre surprinderea lui, firesc, expunându-și subiectele degajat și inteligent, uimindu-i pe profesori. A răspuns corect și logic la toate întrebările. A fost singurul admis cu notă maximă. Tocmai din această cauză, a fost invitat la decanul facultății. Deși tremura de emoție, când s-a văzut în fața acestuia s-a liniștit ca prin farmec. Îl privea un om cu părul cărunt, cu un zâmbet blând și ochii plini de admirație.

— Dumneata ești George Beiu? îl întrebă decanul.

— Da, domnule.

— Felicitări. De mult timp nu am mai avut un candidat așa de bine pregătit. Te-ai pregătit și în particular, în afara orelor de curs?

Atunci el a zâmbit timid și a răspuns:

— De unde bani pentru așa ceva, domnule decan?!... Am învățat bine în anii de liceu și am citit orice carte din domeniul medicinei care mi-a căzut în mână. Doresc mult să devin medic, să fiu oamenilor de ajutor, să le vindec bolile, să-i ajut să iubească viața și tot ce-i mai frumos în ea.

Vorbea cu atâta patimă, încât ochii i se umeziră de lacrimi.

Mircea Ștefănescu era decanul Facultății de Medicină de mai bine de zece ani, dar nu-i atrăsese atenția niciun student în mod special. Pe tânărul din fața sa îl plăcea. Inteligența de care dăduse dovadă în timpul examenului, îmbinată cu sufletul lui cald, îl cuceriseră pe deplin.

— Ce lucrează părinții tăi?

Tânărul lăsă privirea în jos și șopti mai mult pentru sine:

— Nu am pe nimeni...

— Cum, nu ai familie?

— Nu. Sunt orfan, domnule...

Abia acum își explica Ștefănescu de ce băiatul din fața sa era așa de modest îmbrăcat.

— Știți, continuă băiatul, în această vară voi lucra și voi pune ceva bani deoparte pentru școală. Poate voi avea și bursă și mă voi descurca.

— Bine, bine că mi-ai spus. Voi avea grijă ca cel mai bun student al facultății noastre să aibă condiții normale de viață și de studiu.

Decanul s-a ținut de cuvânt. L-a luat sub protecția sa și l-a ajutat mai mult decât ar fi făcut-o rudele, care nu se prea interesaseră de el.

Vacanțele și le-a petrecut în taberele studențești de la munte și de la mare. Toamna, la începutul fiecărui nou an de studii, se întorcea în București și locuia la decan, într-o cămăruță de la parterul casei, în care profesorul îl obligase să stea ori de câte ori dorea să scape de atmosfera apăsătoare din cămin sau în vacanțele în care nu pleca din localitate.

În afară de lungile tăceri și privirea de oțel care dădea impresia de oarecare duritate sufletească, nimic nu i se putea reproșa lui Beiu. Pe plan profesional nu-l putea egala niciun coleg. Studiul era pentru el o a doua viață, singurul țel important al anilor de școală. Devenise un fel de mică vedetă atât la facultate, cât și la secția spitalului în care își făcea orele de practică. Era un singuratic și, în afară de cărți, nu-l preocupa nimic altceva. Prin anul întâi de facultate, când trecea pe lângă un grup de fete, le auzea comentând: *Uite-l pe cel mai deștept băiat! Ba mai e și frumos. Care va fi fericita care-i va cădea în brațe?*

Și… s-a întâmplat că n-a fost niciuna.

Prin anii doi și trei auzea: *Iată-l, mă, pe deșteptul ăsta încrezut. Nu vrea nicio fată. Visează probabil la vreo stea de cinema…*

În anii terminali auzea șoapte de genul: *Mototolul! Sălbaticul! O fi neputincios…* cuvinte care-i provocau dureri lăuntrice pe care era nevoit să le învingă. Cum să nu-și fi dorit și el o prietenă, o fată cu ochi mari și limpezi pe care s-o mângâie, s-o dezmierde, să-i spună cuvinte dulci și căreia să-i destăinuie pasiunile sale? Dar pentru asta era nevoie de timp și de bani, pe care el nu-i avea.

Terminase anul cinci de studii și se pregătea să plece într-o vacanță binemeritată la mare. Mai erau două zile până la plecare, când a fost anunțat că este așteptat acasă la domnul

decan Ștefănescu. Se îmbrăcă în grabă și alergă la protectorul său, cu teama că s-a întâmplat ceva. Ajuns acasă la profesor, găsi totul în ordine, numai că masa era așezată în sufragerie și se vădea din plin aerul de sărbătoare.

Ce-o fi? se întreba George. Știa că doctorul Ștefănescu nu era omul surprizelor. Nu apucă să-și ducă gândul până la capăt, că apăru doamna Ștefănescu, care-l salută de bun venit cu o mângâiere pe obraz și îi spuse protocolar:

— Georgică… avem nevoie de ajutorul tău. Vorbise atât de solemn, încât pe George îl trecură fiorii. Ce se întâmplase?

Soția decanului continuă la fel de misterioasă:

— A sosit la noi singura mea nepoată, fata surorii mele, și vreau să ți-o încredințăm în perioada cât vei sta la mare. Să ai grijă de ea.

— Uf, mi s-a luat o piatră de pe inimă… răsuflă ușurat băiatul. Am crezut că s-a întâmplat ceva grav. *Să am grijă de un copil*, se gândi el… Nu prea îi convenea, dar, pentru că rugămintea venea din partea familiei Ștefănescu, nu putea fi vorba de un refuz. Așa că zâmbi cât se poate de natural și, mai în glumă, mai în serios, spuse: Doamnă, dorința dumneavoastră este lege pentru mine, dar în gând se tot întreba unde o fi zgâtia care-i va face zile fripte la Costinești…

Ceea ce a urmat l-a intimidat pe George mai mult decât s-ar fi așteptat. A intrat domnul profesor urmat de *zgâtie,* o domnișoară cam în jurul vârstei de douăzeci și patru de ani, brună, sobră, chiar încruntată. Nepoțica se numea Doinița și venea de la Bacău. Era studentă la Medicină în același an cu George, dar la facultatea din Iași. Emoționat, băiatul a bolborosit ceva ce ar fi vrut să însemne:

— Îmi pare bine de cunoștință… la care fata a zâmbit, mascându-și și ea emoția.

Din acel moment, Doina a pus stăpânire pe el, pe gândurile lui, pe acțiunile lui, pe timpul lui, într-un cuvânt, pe viața lui. Au devenit prieteni. S-au cunoscut la sfârșitul lunii iulie și în luna noiembrie a aceluiași an George era om căsătorit, un om cuminte, care-și asculta mai întâi soția, apoi propriile gânduri și dorințe. Bineînțeles că întâmplarea a fost o bombă pentru toți cei care-l cunoșteau, iar pentru el urma să devină mai târziu un coșmar.

În acea vacanță la mare nu a avut el grijă de Doina, cum fusese consemnul, ci Doina de el. Fetița care-i fusese dată sub ocrotire s-a transformat într-o bună întreprinzătoare care a hotărât imediat cum și unde să stea, ce și unde să mănânce și când să se distreze sau să se plimbe. După ce s-au instalat în aceeași cameră, Doina a început să se dezbrace în fața lui cu naturalețea unui lucru obișnuit pentru ea.

În aceeași seară i-a spus că îl place și că vrea să facă dragoste cu el. George, băiatul preocupat doar de studii, care nu atinsese o femeie nici măcar în gând, nicidecum să facă dragoste cu vreuna, rămase aproape buimac la propunerea atât de directă a fetei.

Acum, când stă singur pe canapeaua din dormitorul copiilor și își reamintește ce s-a întâmplat cu viața sa în anii din urmă, îl cuprinde același sentiment de rușine pentru acea seară pe care azi ar numi-o de coșmar. Atunci, pe moment, i se părea că făcuse ceva rău cedând propunerii și insistențelor Doinei. Își spunea că nu va mai putea da ochii cu domnul profesor Ștefănescu și că a doua zi va trebui să o ceară în căsătorie. Văzându-l atât de abătut și preocupat de gânduri importante, fata l-a întrebat somnoroasă ce are... Când el i-a spus că o cere de soție, fata a început să râdă în hohote și să-i explice că i se pare ciudat... dar, de câte ori s-a întâmplat să facă dragoste cu un bărbat, de atâtea ori a fost

cerută în căsătorie, așa că, dacă ar fi răspuns afirmativ de fiecare dată, ar fi avut acum o sută de bărbați după ea.

Spusese toate astea printre hohote de râs, așa încât George înțelesese mai bine pe moment doar ultimele cuvinte: *Mototolule, nu mă mărit eu cu un nepriceput ca tine!* Au făcut dragoste în fiecare seară, ceea ce lui începuse să-i placă, pentru că se treziseră în el toate simțurile ținute în frâu atâția ani. Se iubeau pe pat, pe jos, în baie, în orice clipă a zilei în care simțeau că pot răspunde strigătului instinctelor dezlănțuite. George plutea pe o mare a desfătărilor, era sigur că descoperise toate înțelesurile vieții și că nu-și mai putea dori nimic altceva.

Mai aveau de stat la Costinești câteva zile. Vacanța lor era pe sfârșite. Într-una dintre aceste zile, Doina a întâlnit pe plajă un coleg de facultate căruia i s-a aruncat în brațe cu bucurie și entuziasm. George nici nu a apucat să-l privească bine la față, că cei doi s-au făcut nevăzuți în mulțimea de trupuri care se bronzau la soare. Seara și-a petrecut-o singur. A căutat-o pe plajă, prin locurile pe unde se plimbaseră amândoi ținându-se de mână.

A așteptat-o toată noaptea și a sfârșit prin a adormi îmbrăcat. Când a auzit ușa deschizându-se, a sărit din pat și a strigat la ea, privind-o în ochi:

— Unde ai fost? De ce m-ai lăsat singur o noapte întreagă? Te-am căutat peste tot! Unde ai fost?

Doina a început să se dezbrace, aruncându-și hainele neglijent pe jos prin toată camera. Înainte de a intra în baie, i-a răspuns plictisită:

— Cine te-a pus să mă cauți?

Din doi pași, George a fost lângă ea, a prins-o de umeri și a strâns-o cu atâta putere încât aceasta a început să țipe. Furioasă, fata a început să strige la el, strângând din pumni:

— Ce-ți pasă ție, sărăntocule, ce fac eu, unde mă duc sau cu cine mă duc? Nu dau socoteală nimănui și nici într-un caz unuia ca tine. Crezi că, dacă te-am învățat să fii și tu bărbat, voi fi la ordinele tale? Mă faci să râd… Mi-e milă de tine!

Și, când spunea acestea, figura ei exprima ură și răutate, iar în colțurile gurii îi apăruse o spumă albă care începuse să se prelingă pe bărbie.

— Pleacă și lasă-mă în pace. Nemernicule, îndrăznești să mă atingi fără să-ți dau eu voie? Sărăntocule… pui de cățea…

George a privit-o năucit, apoi, fără să mai spună niciun cuvânt, a deschis ușa camerei și a ieșit. Multă vreme i-au răsunat în urechi ultimele ei cuvinte. L-au durut atunci și îl dor de fiecare dată când își amintește acel episod din viața lui. Mama sa era pentru el o sfântă, deși ea nu mai era printre cei vii. A plecat de la mare a doua zi și s-a oprit tocmai la Beclean, la mama Floarea, *„babica”*, bucătăreasa orfelinatului în care crescuse. Când a bătut la poartă și a întrebat dacă poate vorbi cu tanti Floarea, femeia care săpa în grădină a ridicat capul, s-a îndreptat de mijloc și l-a întrebat tărăgănat:

— Da’ ce treabă aveți ’mneavoastră cu ea? George a recunoscut-o imediat pe femeia care i-a ținut loc de mamă și l-a ocrotit în anii triști petrecuți în casa de copii.

I-au trecut imediat prin minte frânturi din viața pe care o trăise acolo, și-a amintit de chipul femeii mărunte de statură care venea la el cu mâncarea ascunsă sub șorțul mereu curat și apretat, mai ales gogoșile – pancove – care lui îi plăceau atât de mult. Femeia care se apropia acum de el avea același chip, numai că era mult schimbat de oboseala muncii și de greutatea vârstei.

— Da’ cine vrea să vorbească cu mine?… ’Mneata?

— Da, eu.

— Da' cine ești 'mneata, domnule dragă?

George privi lung la chipul ei îmbătrânit și-i spuse încet, ca ea să înțeleagă că a recunoscut-o:

— Babico, aș mânca niște pancove cum numai 'mneata știi să le faci. Dar te rog să pui în ele și multă dulceață de prune...

Privindu-l mai îndeaproape și auzindu-l vorbind, bătrâna duse mâinile la gură și, tremurând ușor de emoție, comentă mai mult pentru ea:

— Doamne!... Ține-mă, Doamne, că am inima slabă și cu greu fac față surprizelor... Numa' Gicuță al meu mă ruga astfel... Da' 'mneata de unde știi vorbele astea? întrebă ea, vădit curioasă.

— Mamă Floare, mamă Floare, chiar m-am schimbat într-atât încât să nu mă mai recunoști? Gicuță se află în fața dumitale. Hai, ce faci, nu mă îmbrățișezi?

— Domnule dragă! Gicuță, ce bărbat frumos te-ai făcut! Tu ești? Nu cumva mă duci 'mneata, domnule, cu vorba?

— Eu sunt, mamă Floare, Gicuță. Gicuță al dumitale... care peste un an, când își va termina studiile, va ajunge medic, așa că te poți mândri cu băiatul căruia i-ai purtat de grijă atâția ani...

— Neculae, Neculae, unde ești, omule, de nu mai auzi? își strigă bătrâna bărbatul. Ia-n vină să vezi cine a venit la noi.

Drept răspuns se auzi un glas domol și calm care venea din pivniță:

— Da' poftește oaspeții în casă. Gat și vin și eu amu'.

Lacrimi de fericire îi tiveau genele bătrânei și se rostogoleau pe obrazul brăzdat de povara anilor, în timp ce îl îmbrățișa pe tânărul student. Femeia îl luă pe George de braț și, pășind țanțoș, spuse cu mândrie:

— Haide, Gicuță mamă, în casă, să-ți dau să mănânci și, cât ai zice pește, îți prepar și pancove... Apoi strigă iarăși la bătrân: Neculae, adu și-o palincă, să ne cinstim, c-a venit la noi domnul doctor!

Seara și-au petrecut-o împreună toți trei, povestind până târziu în noapte. Alături de cei doi bătrâni, de vorbele lor calde și bune, George a simțit că și-a răscumpărat toate clipele triste și nefericite ale copilăriei. A rămas în casa lor până la sfârșitul verii.

Timpul petrecut alături de ei i-a prins bine.

A ajutat din plin la cosit, la culesul fructelor, a mers sus la munte, de unde a adus brânza care i se cuvenea lui moș Nicolae de la oile lui, l-a ajutat pe bătrân să facă pălinca. Aceste activități care-i ocupau timpul de dimineață până seara l-au făcut să mai uite de amărăciunea din suflet. S-a întors în capitală aproape de începutul noului an universitar, după ce s-a despărțit de cei doi bătrâni, care l-au petrecut la plecare cu lacrimi în ochi.

Nu s-a mai gândit la Doina. Chiar și-a impus s-o uite, și a uitat-o... până într-o zi a ultimului an de studii, când aceasta a apărut ca din senin și i-a spus scurt și rece:

— Voi avea un copil.

A rămas năucit. Deși multe întrebări își așteptau un răspuns, George nu a făcut niciun comentariu. Îndoiala din suflet că nu el ar fi fost tatăl adevărat al copilului nu și-a exprimat-o niciodată. S-au căsătorit. Ființa care urma să se nască nu avea nicio vină. L-a iubit pe Paul din prima clipă când l-a văzut la maternitate. Mai greu a suportat ironiile colegilor la adresa partidei „babane" pe care o făcuse, pentru ce *„tipă cu greutate"* a prins... și altele.

Singurii care au intuit că nu este un fapt tocmai curat ceea ce se întâmplase au fost soții Ștefănescu, în special

doamna Ștefănescu, care, cu toate că Doina îi era nepoată, se acuza și își reproșa că nu și-a văzut de treabă și a băgat băiatul în încurcătură.

După absolvirea facultății, George a primit repartiție acolo unde a ales ca șef de promoție, la Năsăud, un mic orășel de munte din apropierea Becleanului, locul tristei sale copilării. Alegerea făcută de el a fost o adevărată surpriză, deoarece toți credeau că-și va alege Bucureștiul, fiind șeful promoției. Cea mai afectată de această alegere s-a arătat Doina, căreia George i-a replicat calm:

— Dacă vrei să fim împreună, vii cu mine la Năsăud.

Și ea l-a urmat.

Au primit imediat un apartament pe care l-au aranjat după gustul părinților Doinei. Acest fapt nu putea să nu-l bucure pe George, care a fost foarte fericit când s-a văzut la casa lui. Își amintea cu cât drag a muncit la aranjarea căminului lor și cu câtă dragoste și respect își privea socrii. Chiar și pe Doina o vedea mai frumoasă și, în acele clipe, era convins că este o soție bună.

Din dorința de a le merge cât mai bine, nu a mai amintit niciodată, în discuțiile pe care le avea cu soția sa, despre vacanța petrecută împreună la mare și nici despre modul în care ea i-a impus căsătoria. Când Paul a împlinit vârsta de trei ani, li s-a născut al doilea copil, Aurel. Acum, George se simțea un om împlinit. Avea doi băieți și era în culmea fericirii. Și-a terminat specializarea în domeniul obstetrică și ginecologie, iar Doina s-a specializat ca medic ORL-ist. Viața sa se împărțea între policlinică, spital, casă și mama Floarea, la care își petrecea timpul liber. Cei doi bătrâni deveniseră pentru copii bunul și buna, iar gospodăria lor, locul cel mai îndrăgit de recreere și joacă al băieților.

De câte ori se ivea ocazia, Doina pleca la Bacău, la părinții ei, iar George, împreună cu cei doi băieți, petreceau clipe de neuitat la bunul și la buna la Beclean. Uneori, la întoarcerea Doinei de la părinți, el o vedea tristă și nervoasă, dar nu a întrebat-o niciodată ce se întâmplă cu ea. Era docil, serios, un soț și un tată căruia nu i se putea reproșa nimic. Medici fiind, li se dusese vestea în micul oraș. El trecea drept un medic serios, deștept și un bărbat frumos ca un artist de cinema, iar ea un medic bun, o femeie frumoasă, dar acră ca o poamă necoaptă.

În scurt timp, el a ajuns *„un cineva”* datorită seriozității și talentului cu care își exercita profesia, un adevărat profesionist. Pe zi ce trecea, sala de așteptare a cabinetului său devenea din ce în ce mai plină de paciente de toate vârstele, unele cu probleme grave, altele alintate sau cu boli imaginare. Le acorda tuturor aceeași atenție și le recomanda tratamentul potrivit.

Rezultatele muncii l-au propulsat în funcția de medic primar în spital la secția de maternitate, dar nu a renunțat la cabinetul său din policlinică, unde dădea consultații de două ori pe săptămână.

Soția sa a fost numită în funcția de director al policlinicii. Era un medic talentat, dar nu știa să se facă iubită de subalterni și pacienți. Toate aceste fapte de viață îi treceau lui George prin minte ca un fulger în timp ce soția lui trântea de zor vase prin bucătărie.

Doina nu-l mai văzuse pe bărbatul ei atât de furios decât în vacanța de la Costinești când o așteptase, singur în cameră, o noapte întreagă. Acum simțea în sufletul ei doar revoltă, și de aceea arunca vasele de colo-colo. Dorea să țipe, să lovească, să facă rău cuiva.

O voce lăuntrică striga în ea: *„Îl urăsc, îl urăsc, totdeauna l-am urât!”.* Nu putea accepta ca soțul ei să fie mai bun profesional decât ea, mai apreciat, mai iubit de toți cei din jurul lor.

În timp ce femeia își vărsa veninul și ura la bucătărie, George, întins pe canapeaua din dormitorul copiilor, uitând de cartea care-i căzuse din mână, retrăia clipele petrecute peste zi în cabinetul său. Retrăia acel fior necunoscut pentru el până atunci și revedea chipul trist al fetei care născuse în el acele senzații ciudate. Se pomeni că o mângâia cu gândul, strigându-i numele în șoaptă: *Mihaela, Mihaela...*

Au trecut trei luni de zile de la întâmplarea din cabinetul doctorului Beiu. Acesta nu reușise să afle nimic despre Mihaela, deși se interesase cu discreție despre ea. Fata dispăruse de parcă intrase în pământ. Își pierduse orice speranță, când într-o zi s-au prezentat la cabinetul său două femei, una tânără și cealaltă care părea a fi mama primeia, mai în vârstă. Cea tânără privea în jos stingheră, rușinoasă și abătută, pe când cealaltă era nervoasă, cu un debit verbal demn de invidiat de orice veritabil orator.

— Domnule doctor, am venit la dumneavoastră să vedeți ce are păcătoasa asta de fată, că eu nu mai am stare de când cu fata Mariei... Auzi dumneata, domnule doctor, să plece în lume pentru că a rămas grea și n-a spus nimănui nimic, ce are, ce necaz are, cine a necinstit-o sau cu cine a vrut ea să se necinstească... și uite așa, tam-nesam, a dispărut în lume. Ana mea se întâlnește toată ziua cu Simion al lui Lisandru Decu, toată ziua se hârjonesc la poartă și pe după poartă, iar eu mă întreb dacă au păcătuit și m-oi trezi și eu ca biata Maria că mi se prăpădește fătuca...

— Taci, mamă, te rog, nu vorbi ce nu trebuie, spuse fata. Eu cu Simion ne iubim, dar suntem cuminți până la nuntă.

Mata vrei să mă faci de rușine? Uite, ca să te liniștesc, am venit la domnul doctor.

— Bine, bine, îmi va spune domnul doctor ce și cum. Am să cred doar în vorbele 'mnealui, și nu în ale tale, că și Mihaela... ce fată cuminte și frumoasă... frumoasă, domnule doctor!... și ce-o fi pățit numai Domnul Dumnezeu știe, că parcă a înghițit-o pământul...

Doctorul Beiu ascultase cu răsuflarea tăiată spusele femeii și, când aceasta tăcu, o întrebă calm:

— De unde ați spus că sunteți?

— Din Rebra, răspunseră cele două femei într-un glas.

— Domnișoara despre care spuneți că a dispărut era educatoare?

— Era, domnule doctor, și încă ce educatoare bună, cu dragoste de copii. Nu numai că-i învăța, dar le cumpăra haine, dulciuri, le spăla lucrurile celor mai necăjiți. Tare bună, continuă femeia.

— Poate că a avut un iubit, un prieten din cauza căruia a făcut un astfel de gest, comentă doctorul.

— Vai de mine, domnule doctor, toți băieții din sat umblau pe urmele ei, și Tavi, și Ștefan, și Liviu...

— Ho, mamă, oprește-te! Mihaela era prietenă cu toată lumea, dar nu avea un iubit. Ea visa la cineva care să o ia și să o ducă din sat, undeva departe, pe un țărm însorit. Visa la o mare dragoste, iar băieții de pe la noi sunt cam... mărginiți... Bineînțeles, în afară de Simion al meu. Peste un an el va fi inginer și vom pleca împreună din sat.

— Taci, toanto! Întâi să-ți pui pirostriile pe cap și apoi să pleci din casa mea.

Vorbăria celor două femei fu întreruptă de medic, care o întrebă pe fată dacă știe în ce constă consultul cerut de

mama sa. După ce fata încuviință, doctorul o consultă și concluziona grav:

— Măicuță, fiica dumitale este cuminte. Las-o să iubească… Dar ai grijă, Ano… că boala prea lungă…

— O, nu, domnule doctor, peste o lună facem nunta și scăpăm de a mai fi urmăriți pas cu pas…

— Ce neroadă… dar ce, eu îți vreau răul? Să umblu nebună ca Maria, să nu știu unde mi-a dispărut fata?

Doctorul Beiu nu mai auzea nimic. Mihaela, fata cu privirea de căprioară speriată, fata aceea nemaipomenit de frumoasă care îi trezise sufletul din amorțeala în care căzuse de ani de zile, fata care trezise în el sentimente nebănuite, fata aceea minunată… dispăruse. Ce s-o fi întâmplat cu ea? O va mai vedea vreodată?

*

Întâlnirea cu doctorul Beiu o făcuse pe Mihaela să ia o hotărâre definitivă. Va pleca din sat, undeva departe, într-un loc unde să poată sta singură cu gândurile ei. Încă o mai urmăreau privirea doctorului, atingerea mâinilor lui puternice, respirația lui fierbinte și întretăiată de emoție. Pasiunea dezlănțuită de sărutările lui îi clocotea în străfundul ființei, o chinuia, dar îi dădea un iz de speranță, cu toată disperarea care o cuprinsese. Bărbatul care poposise întâmplător în viața sa timp de o oră îi părea acum o rază de soare. O rază care i-ar putea lumina drumul. El o îndemnase să meargă cu fruntea sus pe drumul pe care se hotărâse să o apuce. Să nască copilul, să îl crească cu demnitate, și într-o zi va veni și pentru ea fericirea, fericirea pe care fiecare om o așteaptă, o caută… Vise… speranță… zbucium…

La câteva zile de la întâlnirea cu doctorul, Mihaela avea să treacă prin clipe de un zbucium mult mai mare. Cadrele didactice au fost anunțate să participe la o ședință fulger programată ad-hoc de organizația de partid.

S-au adunat curioși la cancelarie, unde secretarul de partid, un om cărunt cu voce baritonală, le-a anunțat scopul ședinței: profesoara de matematică născuse un copil, deși era necăsătorită… *Ceea ce contravine cu statutul de membru al organizației noastre de partid,* a subliniat tăios secretarul, după care a continuat: *O punem în discuție și o excludem din partid… Este posibil, stimați tovarăși, sa se întâmple așa ceva în organizația noastră?*

Mihaela auzea ca prin vis ceea ce spunea înflăcăratul om al partidului, care poza în om de o conduită morală ireproșabilă. Toți știau că secretarului îi cam plăcea să ciupească de obraz, și nu numai, fetele care aveau ghinionul să-i treacă prin preajmă. Ce hotărâre s-a luat împotriva profesoarei de matematică nu mai avea nicio importanță, deși mai târziu s-a aflat că s-a căsătorit cu tatăl copilului. Pentru Mihaela sosise clipa să ia o decizie definitivă legată de viața ei. Hotărârea fetei a fost sigură, irevocabilă și n-a spus nimic nimănui despre ceea ce avea de gând să facă. Mai întâi și-a pus la punct toate problemele legate de profesie, apoi și-a anunțat părinții că urmează să plece la mare. Părinții nu s-au împotrivit, pentru că o știau fată cuminte, care se ferește de necazuri gratuite, dar mai ales pentru că doreau ca ea să uite povestea de iubire cu Liviu… și, cu cât era mai departe de el, cu atât mai bine… gândeau ei.

Întâlnirea cu marea a fost pentru Mihaela ca un balsam pus peste rănile sufletului. Marea îi oferea din plin liniște și îi limpezea gândurile. Ajunsă la Mangalia, cu valiza într-o mână, cu poșeta și o umbrelă de soare în cealaltă, fata s-a

interesat mai întâi de o gazdă serioasă, dar care să nu o coste prea scump. Imediat au năvălit peste ea ofertanții care-și făceau veacul prin gară în căutare de clienți. Unul mai îmbietor decât altul. Pe cine să creadă? Pe tătăroaica aia mieroasă, pe țiganul rotofei de alături sau pe... Nu mai înțelegea nimic. Parcă trezită din somn, a spus un *mulțumesc* searbăd și a plecat lăsându-i să-și cânte ofertele.

Și-a amintit de familia Popa, pe care o cunoscuse în copilărie, pe vremea când fusese bolnavă. Nu mai știa cum arătau, tot ce-și amintea era că locuiau undeva pe la marginea orașului. I-a găsit până la urmă cu destulă ușurință. Când au aflat cine este, au primit-o cu multă căldură și bucurie. I-au dat o cameră, pe care Mihaela a achitat-o pentru două săptămâni, fără să pomenească nimic despre intențiile ei. Familia Popa avea doi copii, un băiat și o fată. În aceeași curte cu ei locuia și mama doamnei Popa, o femeie înțeleaptă și prietenoasă. Camera Mihaelei dădea spre stradă, era mobilată simplu, ca pentru o vacanță scurtă și ieftină la mare.

Aspectul tern și banal al camerei accentua starea depresivă care pusese stăpânire pe ea. Sosise în miezul zilei, iar instalarea durase aproape două ore. Obosită, s-a așezat îmbrăcată pe pat, s-a ghemuit într-un colț și a închis ochii. Stătea nemișcată și încerca să nu se gândească la nimic, doar să doarmă, să doarmă, să se liniștească. Deodată a sărit în picioare în mijlocul camerei, neștiind ce se întâmplă cu ea. Și-a dus mâinile la piept, încercând să-și potolească bătăile inimii. A rămas câteva clipe nemișcată, apoi a simțit un șoc în tot corpul. Mișcările rapide și mângâietoare din pântec anunțau că viața își urmează cursul firesc. Și-a cuprins pântecul cu palmele, iar din ochii ei negri au izvorât mărgăritare, șiroindu-i șuvoaie pe față.

— Puiul meu, copilul meu drag, băiatul meu, șoptea ea în timp ce continua să-și mângâie pântecul. Îți mulțumesc, Doamne, că nu mai sunt singură, îți mulțumesc, puiul meu, că ești aici cu mine, acum când mi-e sufletul pustiu.

S-a așezat iarăși pe pat cu ochii închiși, ținându-și pântecul în mâini, încercând să-și mângâie drăgăstos pruncul, când de afară se auzi un glas:

— Tudorițo mamă, fețișoara asta doarme de ieri de la prânz. Ia du-te tu, mamă, să vezi ce-i cu ea. Trezește-o, mamă, că o să leșine, în somn, de foame. Eu m-am uitat de câteva ori la ea, dar mi-a fost milă s-o trezesc, pentru că respira ca un prunc după baie.

— O fi bolnavă, bre mămico, și-oi fi crezut mata că doarme. E ceasul trei. Hai, bre, s-o trezim, să vedem ce-i cu ea.

Și intrară amândouă în cameră.

Zarva făcută de cele două femei a făcut-o pe Mihaela să deschidă ochii și să-și strângă și mai tare pântecul în brațe, încercând să-și apere pruncul.

Tudoriței, care era infirmieră de profesie, nu-i scăpă gestul fetei și o privi cu ochi de specialist, dar, cum nu i se păru nimic suspect, își abandonă de îndată gândul care-i dădea târcoale.

— Am dormit mult, nu-i așa? șopti fata.

— Ne-ai speriat rău de tot. Haide, vino la masă. Avem borș de pui și pește prăjit. Sper că nu ești mofturoasă la mâncare!

— Nu, nu sunt…

În aceeași zi, după amiază, Mihaela s-a hotărât să vorbească cu doamna Popa. Dorea ca nimic din ceea ce făcea sau ar fi făcut să nu-i întunece imaginea de viitoare mamă. Trebuia să pună la punct cu gazda câteva aspecte legate de

viața ei în noul oraș. S-a adresat doamnei Popa firesc, privind-o pe aceasta deschis, drept în ochi.

— Tanti Popa, voi avea un copil. Intenția mea este de a rămâne în acest oraș. Vreau să-mi găsesc de lucru, dacă se poate tot în învățământ, dacă nu, voi munci oriunde pentru a-mi putea crește copilul.

Spre surprinderea ei, femeia a încuviințat fără întrebări sau alte comentarii inutile. Doar a sfătuit-o să-și caute altă cameră unde să aibă condiții pentru creșterea unui copil, mai ales că acesta urma să se nască în timp de iarnă. Sinceritatea și bunăvoința femeii au avut darul s-o liniștească pe Mihaela și chiar să-i dea un plus de curaj. Începea, încet-încet, să capete convingerea lăuntrică că se va descurca...

Luna iulie a anului 1975 era pe sfârșite. Mihaela reușise să cunoască cât de cât orașul, oamenii și modul lor de viață. Serile mai răcoroase și le petrecea privind marea și visând. Pentru ea, lupta pentru un nou destin și pentru o viață nouă începuse. A scris părinților săi și i-a anunțat unde este și că s-a hotărât să rămână definitiv în acest oraș. Le-a trimis noua adresă, dar i-a rugat să nu o caute și nici să nu pună pe altcineva să o facă. În scrisoarea de răspuns pe care a primit-o după câteva zile, părinții își exprimau părerea de rău și nedumerirea față de o astfel de hotărâre. Ei au înțeles că s-a întâmplat ceva cu fata lor, dar i-au respectat tacit decizia luată. Tatăl său încheiase scrisoarea cu următoarea frază: *„Ești fiica noastră și, orice necaz ai avea, noi te iubim și suntem alături de tine”.*

Mihaela nu considera că este un necaz tot ceea ce i se întâmplase. Pentru ea, puiul de om era o fericire, numai că nu ar fi putut înfrunta hienele cu chip de om, cu mintea mărginită și îndopate de prejudecăți, în frunte cu secretarul

de partid al școlii. Toate discuțiile care ar fi urmat ar fi generat ură, gânduri de negândit și câte altele, lucruri care i-ar fi afectat mai mult pe părinții ei decât pe ea. Pe la mijlocul lunii august, s-a dus la inspectoratul școlar județean și s-a interesat de un loc de muncă în învățământ, conform pregătirii ei profesionale. A primit un răspuns favorabil și trebuia să-și depună actele la inspectorat.

Pe lângă actele care-i dovedeau studiile, mai era necesară și o negație că nu este nevoie de ea în domeniul său profesional în județul din care vine. Asta însemna că era nevoie să facă un drum la Bistrița.

S-a pregătit de drum. Deși era însărcinată în șase luni, părea mai degrabă plinuță decât gravidă. A îmbrăcat o rochie lejeră care îi dădea o alură atrăgătoare. Nu și-a luat cu ea decât strictul necesar unui drum atât de lung înapoi spre meleagurile natale. Ajunsă la Bistrița, și-a rezolvat repede problemele și cu trenul următor s-a întors la Mangalia. Nu s-a dus pe la ai săi și nici nu le-a telefonat. Spre bucuria ei, nu a întâlnit niciun cunoscut. După aproximativ trei zile de mers cu trenul, s-a văzut iar în cămăruța sa. Parcă era mai ușurată, mai liberă, constatând că se încheiase un capitol din viața ei.

Lacrimile au început să-i inunde obrajii. În acea seară a plâns atât de mult, încât, la un moment dat, amorțise și aproape că nu mai putea respira. Nu se mai putea controla, deși încerca din răsputeri să se potolească. O greutate îi apăsa întreg trupul și parcă o trăgea într-o prăpastie în care era purtată fără voia ei. La un moment dat, a leșinat și, din întunericul care se lăsase în jurul ei, a apărut un chip de înger cu brațele întinse spre ea. Cuprinsă de teamă, a încercat să se ridice din pat, dar nu a reușit. Ar fi vrut să strige după ajutor, dar nu mai avea nicio putere. Noaptea

întreagă care a urmat a fost un adevărat coșmar. Plângea, delira, striga după ajutor, încerca să se ridice, dar cădea la loc... Nu o auzea nimeni... Nu-i vedea nimeni lacrimile cât revărsările apelor, nu-i auzea nimeni geamătul prea slab pentru imensul clocot al vieții. Dar cât de mult mai contează un geamăt în cascada de râsete ale celor care l-ar auzi? Poate o privire mirată sau cel mult compătimitoare a celor care i-ar vedea lacrimile sau i-ar auzi plânsul, apoi un alt hohot și încă unul... La un moment dat, parcă începuse să meargă. Mergea, cădea, se ridica și iar mergea... până când o beznă neagră ca smoala a cuprins-o. Auzea hohote de râs, hohote care o asurzeau... și iar a căzut... Zăcea căzută în beznă și nu primea ajutor de nicăieri, nimănui nu-i păsa de ea. I se părea că o readuce la viață un pescăruș care i-a picurat un strop de apă pe buzele-i arse. Dar și pescărușul avea o aripă frântă. Era singur și încerca să zboare în zarea îndepărtată. Zarea îl respingea pentru că nu-i plătise ca tribut un zbor în înaltul cerului, pe care nu-l mai putea face din cauza aripii frânte. Atunci Mihaela i-a spălat rana cu stropi curați din lacrimile sale, a rupt o fâșie din sufletul ei și i-a pansat aripa și l-a hrănit cu mângâierea ochilor săi. Miracol... rana i s-a vindecat, aripile i s-au întins și ochii au privit spre zare. Nu a încercat să-l oprească, nu avea niciun drept asupra lui, deși dorea nebunește să rămână cu ea. Pescărușul și-a întins aripile spre ea; îi înțelesese dorința și privirea i se umezise de recunoștință, dar zarea și-a trimis solia și l-a chemat. A privit-o iarăși nehotărât, cu o speranță ciudată în ochi, s-a apropiat de ea și, după ce i-a mângâiat fruntea, și-a deschis aripile și încet, încet s-a pierdut în zare. Pământul a tresărit la geamătul ei ușor, doar pentru o clipă, apoi s-a auzit din nou acel hohot de voioșie...

A delirat toată noaptea, iar pescărușul lua când chipul doctorului Beiu, când pe cel al lui Liviu. Auzea prin vis voci, unele în șoaptă, altele stridente, și nu înțelegea ce se petrece în jurul ei.

— De când se află în starea aceasta?

— De ieri, veni răspunsul.

— Dacă nu-și revine în mai puțin de cinci minute, sună Salvarea. Trebuie dusă la spital.

— Nu, nu, nu la spital, strigă Mihaela, dar nu o auzea nimeni.

Nu a ajuns la spital. Cei din familia Popa s-au luptat mult cu ea până și-a revenit. Cele două femei, mamă și fiică, i-au devenit foarte apropiate. Se țineau mai tot timpul după ea să mănânce, să se odihnească, să se plimbe și mai ales să nu mai fie tristă. Bunătatea lor a ajutat-o foarte mult.

Își revenise complet și arăta bine, frumusețea nefiindu-i știrbită de sarcină. Era chiar veselă uneori și ajuta la treburile gospodărești, deși cele două gazde protestau cu îndârjire. Dorea să scape de gândul că este singură, de durerea din suflet, de grijile care o așteptau. Dorea să lase totul în urmă și să rămână doar ea și copilul său. Va fi băiat, va fi fată? Da, da, sigur va fi băiat... Îl iubea cu ardoare și spera să fie mângâierea tuturor împlinirilor și neîmplinirilor ei, bucuria zilelor triste care o vor aștepta, fericirea care-i va umple sufletul și viața.

Toamna se anunța calmă și blândă, prelungind zilele calde de vară. Turiștii care invadaseră stațiunile se bucurau din plin de timpul frumos.

Mihaela s-a prezentat la Inspectorat cu dosarul. Dorea să obțină un post de educatoare în Mangalia. Trebuia să reușească, pentru a putea asigura existența ei și a ființei pe

care o aștepta să vină pe lume. Era atât de emoționată când a intrat în biroul inspectorului, încât îi pierise graiul. Cu mișcări lente, i-a întins bărbatului din fața sa actele. Fără să o privească, acesta a întrebat-o cu voce dogită:

— Dumneata ce vrei?

— Sunt educatoare... mi-ați promis un post și... și am adus actele cerute.

— N-am nimic pentru dumneata. Lasă dosarul aici și, dacă s-o ivi ceva, te chem eu...

Cuvintele acestuia au lovit-o pe fată drept în moalele capului. Se uita tâmp la omul din spatele biroului și mișca din buze, dar nu reușea să articuleze niciun cuvânt...

— Pleacă, fato, m-am săturat pe ziua de azi de istericale...

A ieșit ca un robot din cabinetul acelui bărbat plictisit și mahmur, pus pe rezolvat probleme de serviciu fără chef să o facă, și a ajuns pe hol, nemaiștiind încotro să o apuce. Nu mai știa pe unde venise, cum a ajuns acolo și, purtată de disperare, s-a pomenit într-un alt birou, privind speriată în jur. Era atât de răvășită, încât nici nu-l vedea pe omul care încerca s-o întrebe ce dorește, ce necaz are. O mână calmă a îndemnat-o să se așeze pe un scaun, apoi aceeași mână i-a oferit un pahar cu apă, după care o voce caldă a întrebat-o din nou:

— Ce vi s-a întâmplat?

Dintr-o suflare, Mihaela i-a spus că este educatoare, că va avea un copil, că nu-i căsătorită, că nu are pe nimeni, că a venit aici ca să se ascundă de lume, că își dorește copilul din tot sufletul, că i s-a promis un loc de muncă, dar domnul de alături a dat-o afară, spunându-i că nu are nimic pentru ea. Povestea ei se amesteca cu lacrimi, cu disperarea din priviri, fapt care îl impresiona vizibil pe bărbatul în biroul căruia intrase din greșeală.

— Uite ce-i! Tovarășul inspector de alături nu are nici în clin, nici în mânecă cu angajarea dumitale. Ai nimerit unde nu trebuia. Liniștește-te, avem nevoie de educatoare și acum pe loc îți scriu repartiția pentru un post la grădinița de copii din Neptun. Până termin eu de scris, povestește-mi ceva despre Ardeal. Acolo am făcut armata și mi-a plăcut foarte mult!

Auzind aceasta, fata începu să ia seama mai bine la omul care-i vorbise atât de frumos. Bărbatul înalt și tânăr, cu un fizic foarte plăcut, s-a așezat la masă, a căutat prin dosare și, după câteva clipe, i-a întins Mihaelei o hârtie care pentru ea însemna în acel moment fericirea supremă.

— Promite-mi că vei fi puternică și curajoasă pentru tine și pentru copilul care vine pe lume. Te descurci prin Constanța noastră? Vrei să chem pe cineva să te conducă la gară? Să fii atentă la mașini, să nu faci vreo prostie după cât ești de agitată și să pui în pericol viața ta sau a copilului.

— Mulțumesc frumos, tovarășe inspector, am să mă descurc. Nu am de gând să fac nicio prostie. Îmi doresc prea mult să trăiesc ca să dau viață copilului meu.

Acest om i-a purtat de grijă Mihaelei ani de zile, dar cu discreție, fără ca ea să știe, bucurându-se de succesele ei. Ea a aflat mult mai târziu cât a fost de fericit că nu s-a înșelat în ceea ce o privește.

Nu a mai avut de așteptat decât până a doua zi, când s-a prezentat la post. S-a pomenit într-o grădiniță modernă, cu personal tânăr ca și ea. Directoarea a primit-o cu răceală și, privind-o de sus, i-a spus:

— Tovarășa educatoare, acesta este căminul unde învață copiii salariaților care deservesc C.C.-ul, iar partidul are pretenția ca salariatele noastre să fie la înălțime... membre de partid, serioase, decente și bine pregătite.

Mihaela nu o mai asculta, doar îi vedea buzele mișcându-i-se repede, nasul crescându-i și ochii plimbându-i-se când într-o parte, când în alta.

— V-am întrebat dacă sunteți membră de partid; mi se pare că nu urmăriți ceea ce spun eu.

— Da, sunt…

— Atunci bine… și… vă rog, aici fără bârfă. Voi fi foarte drastică cu cei care bârfesc.

După ce a ascultat cu atenție indicațiile, s-a retras în sala de clasă care îi fusese repartizată și a început să așeze cu drag jucăriile și cărțile pentru copii, gândindu-se că, într-o zi, aici se va juca și băiețelul ei. Cuvintele directoarei îi aduseseră amărăciune în suflet. Nu prea înțelegea de ce aceasta i se adresase pe un ton tăios și atât de sever. Cu celelalte colege ale ei vorbise mai prietenos, pe când cu ea… De ce oare?

Luna septembrie își intrase din plin în drepturi. Mihaela începuse să fie înconjurată de simpatie, în special de administratoarea căminului și de asistenta-șefă. Aceasta din urmă era o tătăroaică foarte frumoasă și inteligentă care, de cum a văzut-o pe fată, i-a citit tristețea care-i umbrea uneori chipul.

— Cum doriți să vă spun: doamnă, domnișoară sau…? o întrebă ea îndată ce i s-a ivit ocazia.

— Spuneți-mi simplu: Mihaela, răspunse fata.

— Bine, Mihaela, să știi că starea mamei are o influență covârșitoare asupra fătului, așa că ar fi bine să dai uitării necazurile și să gândești pozitiv și frumos la tot ce te înconjoară.

— Dar ce, sunteți gravidă? veni ca un tunet întrebarea directoarei, care auzise discuția celor două femei.

— Da, răspunse abia șoptit Mihaela.

— Bine, bine, dar în caracterizarea dumneavoastră scrie că nu sunteți căsătorită, cum se poate?

Discuția lor fu întreruptă de soneria telefonului, care o făcu pe directoare să alerge spre cabinetul său, fapt ce o bucură pe fată, pentru că mai câștigase timp pentru a găsi un răspuns potrivit. Atunci asistenta Alime îi spuse printre buze:

— Nu-i da atenție, spune-i că este problema ta și că nu dai nimănui socoteală pentru viața ta intimă.

Prin ușa întredeschisă a cabinetului se auzea directoarea răspunzând cuiva de la celălalt capăt al firului: *„Da, tovarășe inspector, sigur... n-am știut... da, da, o să am grijă... ba da, v-o dau acum la telefon... imediat..."*

— Tovarășa Danciu, tovarășul inspector Ticu, unchiul dumneavoastră, la telefon.

Obrajii Mihaelei s-au colorat în roșu-aprins și, cu o mână tremurândă, a apucat receptorul și a rostit un timid *„Alo!"*. A auzit apoi în telefon vocea inspectorului, care i-a spus: *„De acum încolo ești nepoata mea, iar eu sunt unchiul tău. Să nu te superi pentru această nevinovată minciună, dar vreau să nu ai probleme cu nimeni. Să nu încerce careva să-ți facă viața și mai grea, speculând situația ta actuală. Deci mi te vei adresa cu «unchiule». Vreau să aud".*

„Bine, unchiule!", răspunse fata cu naturalețe. Zâmbetul ei emana candoare și sinceritate, încât directoarea simți că-și iese din pepeni. Ceea ce a urmat a avut darul s-o amuze din plin pe Mihaela. Ca prin farmec, atitudinea directoarei a suferit o întorsătură radicală.

— Bine, tovarășa Danciu, să nu ne spui dumneata că ești nepoata inspectorului Ticu, să taci chitic și să nu ne spui că ai astfel de rude la inspectorat...?

— Nu mi s-a părut că acest fapt ar fi atât de important și de obicei nu mă laud cu rudele, răspunse fata cu mult mai mult curaj.

Binele pe care i l-a făcut acest om nu l-a putut răsplăti în niciun fel, pentru că la trei ani de la stabilirea ei în Dobrogea inspectorul Ticu a murit în mod subit. Moartea lui a rămas un mister. Se zvonea că ar fi fost lințat din cauza bancurilor spuse pe seama conducerii superioare de partid și de stat din acea vreme. Deși viața a încercat-o în fel și chip, fata îl poartă în amintirile sale pe acel om deosebit care a ajutat-o într-unul dintre momentele de cumpănă. Din clipa în care s-a primit telefonul „unchiului de la Inspectorat", viața Mihaelei s-a transformat ca prin farmec. Era mai liniștită și devenise aproape o răsfățată. Colegele o menajau, iar directoarea nu a mai întrebat-o cine este tatăl copilului sau din ce cauză nu este căsătorită. A trăit clipe unice la grădinița-cămin din stațiunea Neptun. Prin bunătatea și profesionalismul dovedit, și-a cucerit îndată elevii, iar părinții o adorau. Reușise ca în scurt timp să se facă iubită de toți cei din jur…

Toamna a adus, dintr-odată, ploi reci și rafale de vânt care te luau pe sus. Naveta între Mangalia și Neptun devenise din ce în ce mai grea pentru Mihaela, așa că a încercat să-și găsească o locuință în stațiune. A mers la directorul stațiunii cu sufletul încărcat de emoție și, spre marea ei bucurie, a primit o cameră la căminul de nefamiliști. Familia Popa nu s-a supărat că i-a părăsit, ba mai mult, au ajutat-o să se mute în noua ei locuință. Camera pe care o primise avea două paturi, o măsuță, chiuvetă și un dulap pentru haine. Deocamdată era suficient și se bucura că are colțișorul ei de liniște, de intimitate. Era convinsă că este un dar de la Dumnezeu. Și-a aranjat colțișorul cu mult drag. Fața de masă cu flori de liliac, singura ei zestre adusă de acasă, îi

înveselea camera și-i revărsa în inimă bucuria unui nou început.

Zilnic, când se întorcea de la serviciu, își cumpăra covrigei dobrogeni și iaurt, urca în camera sa și citea toate cărțile pe care le găsea prin librării despre noul-născut, despre copii în general. Visa, plângea, dar nu cu disperare, se împăcase cu soarta și spera într-un viitor mult mai bun.

Spre sfârșitul lunii octombrie, Mihaela încheia al douăzeci și patrulea an de viață. În ziua cu pricina, pe când stătea singură în cameră, amintirile începură să-i invadeze prezentul cu toate bucuriile și tristețile trăite în anii copilăriei. O cuprinsese o stare melancolică aproape bolnăvicioasă. Doamne, când au trecut acești ani? Și mai ales cum? Câte vise năruite... Câte speranțe...

*

Mică, slăbuță, veșnic flămândă, tot timpul pedepsită, cu sau fără motiv, nu a fost iubită de nimeni. Se născuse a doua fată din familia Danciu și nu prea fusese dorită. Sărăcia trona peste tot, iar familia îndura lipsuri grele. Când ea a împlinit trei ani, s-a născut fratele ei, Tudorel, care le-a mai adus un pic de lumină în familie. Îmbrăca ce găsea, se spăla când apuca și mânca te-miri-ce. Nu-i plăcea mămăliga și, cum pe masa lor doar mămăligă era, prefera să nu mănânce. Când aveau vacă, bea câte puțin lapte și-i trecea foamea, iar când vaca înțărca, se culca mai tot timpul flămândă. Vecina lor, Ana, a pus-o într-o zi să-i păzească vaca spunându-i: *„Hai că-ți dă lelea Ana deseară o ulcică de lapte”.* În acea zi, mama le pusese pe masă ciorbă de cartofi cu mămăligă. Nu mâncase nimic toată ziua, în speranța laptelui de la lelea Ana. Păzise vaca babei toată ziua pe marginea drumului. Se

tot uita la ugerul vacii, simțind în gură laptele cald și dulce pe care-l va bea seara. După ce s-a înserat, s-a așezat pe laviță în așteptarea laptelui promis. Îi era atât de foame, încât a cuprins-o moleșeala, iar în coșul pieptului i se înfipsese un junghi. *„Când vine oare lelea Ana cu laptele?”*, gândea ea. *„Așa, acum mulge vaca și în curând sosește… Oare mai vine?”*

— Ce ai, Mihaela? Nu vii să mănânci? au strigat-o ai ei.

— Nu, nu, eu beau lapte. Doar am umblat toată ziua cu vaca babei Ana, a răspuns ea, dar nimeni n-a auzit-o, pentru că doar mișca buzele, fără să poată articula vreun cuvânt. Mai auzi vocea tatălui cum o întreba pe maică-sa dacă fata nu-i bolnavă de stă așa, după care… nu mai știu nimic. Leșinase. Norocul ei că, fiind mică și slabă, a căzut moale ca o mămăligă pe laviță și de acolo jos, pe pământ. Speriați, părinții au alergat la ea, au înșfăcat-o de jos și au scos-o afară în noapte la aer. Aerul rece al serii, zgomotul din jur au readus-o în simțiri și ea a scâncit încet… *„Lapte!”*

Atunci, maică-sa s-a bătut cu palma peste frunte și i-a spus bărbatului că baba o fi uitat să-și țină promisiunea.

— Hai la ea, Dumnezeul ei de babă, că-mi moare fata!

Era pentru prima oară când Mihaela i-a văzut pe părinții ei făcându-și griji pentru ea. Avea patru ani.

Bănuiala se adeveri: baba uitase și dormea liniștită. Tatăl său a trezit-o și a pus-o să mulgă lapte într-o ulcică pentru fetiță.

— Zău, no, am uitat și am dat tot laptele la porci…

Din acea zi, laptele nu a mai lipsit din casa familiei Danciu. Totul fusese învățătură de minte pentru părinții Mihaelei.

A venit vremea să meargă la școală. Taică-său a dus-o de mână până în clasa unde a cunoscut-o pe cea care i-a fost învățătoare și care nu prea a plăcut-o pentru că, între timp,

ea devenise cam zglobie. Fiind cea mai mică de statură, a fost așezată în prima bancă, ceea ce a însemnat un calvar pentru fetiță. De câte ori se enerva, învățătoarea o trăgea pe Mihaela de codițe, fiind cea mai aproape de catedră. Fata simțea că aproape i se dezlipește pielea de pe cap, dar nu plângea, ci o privea drept în ochi, ceea ce o enerva și mai mult pe bondoaca ce-i era dăscăliță. Ochii ei negri o priveau întrebători de parcă spuneau: *„De ce mă bați dumneata, doamnă, pe mine, că eu nu ți-am făcut nimic?”* Și atunci, ca și cum nu era de ajuns o mână, venea în ajutor a doua și împreună o trăgeau de codițe, dar fetița tot nu plângea…

— Împielițato, sărăntoaco… icnea bondoaca.

Nici la auzul acestor cuvinte jignitoare Mihaela nu a plâns.

De la școală până acasă mergea singură cam doi kilometri și plângea de zor tot drumul, că nu o vedea nimeni. Nu putea înțelege de ce pe Mircea, băiatul popii, îl iubea învățătoarea atât de mult de-i spunea numai Mirciulică, pe Ioana, fata șefului de post al miliției, o alinta Ionica, iar pe ea din sărăntoacă n-o scotea. Nu înțelegea de ce pe ea nu o trimitea niciodată la cantina școlii să mănânce și ea mâncare din aceea bună. Directorul școlii dăduse ordin ca, din fiecare clasă, zilnic, doi-trei copii mai necăjiți să mănânce gratuit la cantină. Bondoaca trimitea toți copiii, mai des pe Mirciulică și pe Ionica. Pe ea, niciodată. Revoltată în urma acestei mari nedreptăți, fetița s-a dus singură, fără acordul învățătoarei. Bondoaca a descoperit că a fost înfruntată și a alergat la cantină ca s-o prindă pe *„hoața și sărăntoacă aia flămândă”*. A bătut-o cu o lingură de lemn peste cap. Atunci a plâns Mihaela de nu se mai putea opri, nu pentru că nu apucase să mănânce, ci pentru că o făcuse de rușine în sala de mese în fața copiilor, pe care învățătoarea îi tot îndemna să râdă de

ea... Dar nu a râs nimeni. Asta a durut-o și mai mult, pentru că a înțeles că tuturor copiilor le era milă de ea.

Își amintea toate acestea, stând singură în camera ei de la căminul de nefamiliști din Neptun, într-o zi care ar fi trebuit să fie o zi aniversară, și zâmbind tristă amintirilor... I se perindau prin fața ochilor alte episoade din viața ei de copil. În excursia făcută la Năsăud, unde au văzut un film, s-au plimbat prin parc, după care toți colegii de clasă au alergat la cofetărie, de unde și-au cumpărat bomboane, napolitane, înghețată... Ea primise de la tatăl său doi lei. Cu un leu și cincizeci de bani și-a plătit filmul, și cu restul de cincizeci de bani ce să-ți cumperi... o bomboană? Astăzi, mare fiind, când vede copii mâncând înghețată întoarce capul rușinată într-o parte, cuprinsă de o poftă copilărească. Ar fi vrut atunci să o înghită pământul, să nu mai stea lângă ceilalți copii, dar învățătoarea nu o lăsa să se îndepărteze de grup și, rânjind cu gura până la urechi, sfătuindu-i pe copii să mănânce încet, mai comenta, printre înghițituri:

— Ție, Mihaelă, bag samă, nu-ți place înghețata... de aceea nu mănânci, nu-i așa? Cumpără-ți, fato, că-i foarte bună... ce mai aștepți... ori duci banii înapoi acasă...

Grasa văzuse când tatăl fetei îi dăduse doar doi lei și acum rânjea satisfăcută că o poate umili pe „încrezuta asta mică".

— Mie nu-mi trebe! răspunse răspicat fetița.

— Nu-ți trebe pe dracu' să te ia... n-ai cu ce să-ți cumperi, sărăntoacă ce ești...

— N-am, nu-mi trebuie! nu se lăsă fetița.

Palma a poposit pe obrazul ei pe neașteptate, cu iuțeala fulgerului. Fetița nu se așteptase ca bondoaca să o bată în mijlocul străzii și reacționă prompt, speriind-o pe învățătoare.

— Da' de ce dai matale tot timpul în mine și mă faci cum îți vine la gură? Cu ce ți-am greșit eu dumitale, doamnă? Ce dacă-s sărăntoacă? Niciunul nu-i mai bogat decât mine, iar dacă Mirciulică ăsta, grăsanul, are în fiecare zi la el bani și pâine albă, le are de la biserică, că-i tată-său popă și i le dăm noi ăștia, sărăntocii! Când ajung acasă, mă duc la tovarășul director și-i spun tot ce-mi faci dumneata mie și... am să-i povestesc și tatei... că eu nu te supăr pe matale cu nimica, iar dumneata mă bați ca pe o tobă.

Rostise toate acele cuvinte fără să-i pese de urmări și o lăsase pe grăsană cu gura căscată. De mânie, învățătoarea roșise toată. Căscă gura să zică ceva, dar din spatele ei se auzi vocea unui bărbat care spuse cu calm:

— Bravo, fetițo, ești curajoasă și deșteaptă. Îți porți sărăcia cu demnitate. Dumneata, duduie, ți-ai ales greșit profesia! Vrei și tu o înghețată? o întrebă el la ureche pe Mihaela.

Fetița îi spuse la rându-i încet, la ureche:

— Să știți că aș vrea, că nu am mai mâncat vreodată, dar se va bucura grasa asta și ar zice că am primit de pomană. Așa că vă foarte mulțumesc. Sunt încă mică și-oi mânca când oi crește mai mare, când poate nu voi mai fi așa de necăjită.

Maturitatea din vorbele fetiței l-a uimit pe bărbatul care se recomandă a fi procurorul Gheorghiță. A mângâiat-o drăgăstos pe creștet și i-a urat:

— Să crești mare, isteață ce ești...

Mihaela nu avea cum să știe că în aceeași seară va deveni vedetă. Procurorul Gheorghiță a povestit întâmplarea la o petrecere la familia Mănarca, unde a descris mândria acelui pui de om în cuvinte demne de un procuror. Cuvintele *„aș vrea, că nu am mâncat vreodată"* au rămas ca un mesaj

de dorință și alint, rugăminte și bucurie, spuse de copiii, de soția și prietenii apropiați ai domnului Gheorghiță.

De-ar fi știut familia procurorului ce destin va avea fetița cu ochii de cărbune! Fetița care gândea ca o bătrânică înțeleaptă... Calea înapoi, de la Năsăud către casă, au parcurs-o într-un camion acoperit cu prelată. Drumul era nepavat, plin de hârtoape, și din cauza zdruncinăturilor, dar și pentru că se îndopase cu înghețată, băiatul popii începu să vomite. Se vedea cât de colo că icniturile băiatului îi provocau greață și bondoacei, pentru că o trecuseră nădușelile. Mihaela râdea și-i vorbea învățătoarei în sinea ei: *„A fost bună înghețata, nu-i așa, tovarășa? Să vă fie de bine..."* Atunci a încolțit în sufletul fetiței un vis, acela de a deveni învățătoare, nu rea ca grasa asta grețoasă și transpirată, ci o învățătoare bună, pe care să o iubească toți copiii, cărora ea să le împartă din cunoștințele și sufletul său, pe care să-i îndrume la începutul drumului spre devenirea de mai târziu, aceea de oameni adevărați.

Terminase clasa a treia și grasa nu-i dăduse nici măcar mențiune, deși învăța foarte bine. Își dorea foarte mult să fie și ea chemată pe scena Căminului cultural, în fața întregului sat. Mama ei s-ar fi bucurat... și ce mândru ar fi fost taică-său! Dar grasa îi dădea ce note voia ea, nu pe cele pe care le-ar fi meritat. După cum era obiceiul, la încheierea festivității de premiere, fruntașii la învățătură au spus poezii și au cântat. Acest program era coordonat de soția directorului școlii, doamna Viorica, profesoara de limba română, care se ocupa și de biblioteca școlii. Doamna Viorica o simpatiza pe Mihaela pentru că se dovedise a fi una dintre cele mai silitoare cititoare ale cărților împrumutate de la bibliotecă. Văzând că fetița aceea micuță și slăbuță tot venea și împrumuta cărți, a fost curioasă să afle dacă aceste cărți

sunt și citite. A avut deosebita bucurie să descopere că fetița povestea și recita foarte frumos. Știind-o un copil silitor, profesoara s-a mirat că nu a văzut-o printre premianți. Mihaela se afla lângă scara pe care te urci pe scenă. Privea tristă scena cu premianți, când doamna Viorica i-a surprins acea privire și a înțeles cât de necăjită este fetița. Văzând-o cu mânuța slabă pe frunte, ca și cum ar fi vrut să-și alunge un gând greu, apăsător, profesoarei i-a încolțit un gând salvator. Din mijlocul scenei, a anunțat spectatorii că vor asculta o poezie recitată de cea mai silitoare cititoare a bibliotecii școlii și s-a aplecat întinzându-i Mihaelei mâna, pentru a o ajuta să ajungă sus, pe scenă, locul pe care-l visa și pe care-l merita.

Inima fetiței galopa, gata-gata să-i spargă pieptul, iar pe la tâmple i se vedeau accentuate vene albăstrii de emoție.

— Vai, doamna Viorica, dar nu știe nicio poezie, c-o puneam eu!... sări grăsuna, pământie la față.

Mihaela a fixat-o pe învățătoare cu privirea ei de cărbune ca și cum ar fi spus că nu este adevărat, apoi și-a îndreptat privirea spre profesoara de limba română, i-a zâmbit, s-a apropiat de dânsa și, cu mânuțele ei slăbuțe, a apucat mâna catifelată a femeii, pe care a dus-o la piept. Cu o voce cristalină, vibrândă, a început să recite poezia dedicată de Coșbuc celei mai dragi ființe de pe lume, *Mama...* Cât timp a rostit versurile, a strâns cu putere la piept mâna tinerei femei. Spectatorii o ascultau și o priveau cu admirație, emoționați și ei de talentul fetiței. Când a auzit explozia de aplauze, Mihaela și-a ascuns fața în mâna doamnei Viorica. Profesoara, care era la fel de emoționată, a simțit în podul palmei lacrimile ei, și atunci a cuprins-o în brațe, felicitând-o și spunându-i cuvinte de îmbărbătare.

Ieșise din sala Căminului cultural și își căuta nerăbdătoare din priviri părinții prin mulțimea de săteni, când a simțit că umărul drept îi este apucat ca într-un clește:

— De când înveți tu poezii, sărăntoaco, nu știi să-ți ștergi nasul și înveți poezii… șuiera printre dinți bondoaca. Las' că te învăț eu poezii la anul… de-or să-ți iasă pe nas…

— Nu cred c-ai să mă-nveți, doamnă, pentru că nu știi niciuna pe de rost, pe toate ni le-ai citit și fără intonație. Matale nu-ți plac poeziile, pentru că ești rea. Aflați că la anul eu nu mai vreau să-mi fiți învățătoare nici în ruptul capului. M-oi ruga eu de domnul director să mă dea în altă clasă, la o doamnă care să fie și frumoasă, și să aibă și o inimă bună, nu ca matale, care mă tragi pe nedrept de codițe cu mâinile alea de zgripțuroaică.

Mihaela spusese toate acestea fără să-i pese de criza de nervi declanșată în capul zgripțuroaicei, care în acele clipe își jura în sinea ei că o va pune la punct pe *nerușinata asta mică.* De când cu povestea la care procurorul Gheorghiță fusese martor, fetița căpătase curaj.

Vacanța mare nu a fost o bucurie, așa cum ar fi fost de așteptat. Pe capul Mihaelei s-a abătut o adevărată nenorocire. A căzut victimă unei boli crunte, osteomielită, cu care avea să se lupte mulți ani…

Boala a debutat cu febră mare, cu pierderea cunoștinței și cu dureri îngrozitoare în piciorul drept. A fost la un pas de moarte. În acele clipe de deznădejde, de suferință cruntă, când viața mai pâlpâia cu încăpățânare în trupul mic și plăpând care se lupta cu moartea, părinții ei au înțeles ce copil minunat aveau. Stăteau amândoi la căpătâiul ei fără să o poată ajuta cu ceva. Când fetița, doborâtă de febră, începea să geamă și să aiureze, maică-sa izbucnea în hohote și o

privea neputincioasă. În puținele clipe în care își revenea, ea își încuraja mama:

— Nu plânge, mamă, că n-oi muri eu... Eu vreau... apoi cădea iar în leșin.

Taică-său l-a implorat pe medicul care se ocupa de salonul unde era internată fetița să facă orice pentru a o salva. Au adus-o aproape în ultimele clipe la spitalul din marele oraș de pe Someș.

— Cum ați putut lăsa copilul să ajungă în halul ăsta? tuna doctorul Rancea. Infecția este la un pas de a se răspândi în tot corpul!... Pregătiți sala!... Poate că o salvăm.

Au salvat-o după o luptă de ore, după o moarte clinică, după țipete de spaimă, după ce a curs multă transpirație, după o luptă năprasnică cu moartea. La prima mare vizită a medicilor în salon, doctorul Rancea a prezentat cazul fetiței ca fiind ieșit din comun. Era un miracol că se mai afla încă în viață.

Doamne, câtă suferință avea să se cuibărească în trupul firav de numai nouă ani! De la această vârstă și până pe la șaptesprezece ani, viața Mihaelei s-a scurs dintr-un spital în altul. Avea mereu chipul trist și privirea ca a unei căprioare rănite. În acest răstimp, a suportat șase intervenții chirurgicale, nenumărate transfuzii de sânge, o perioadă a fost imobilizată în ghips, a făcut hepatită din cauza atâtor medicamente, și necazurile nu s-au oprit aici. La un moment dat, a fost invadată de păduchii dintr-un pat neigienizat la timp, altă dată a fost pălmuită de infirmierele care erau obligate de profesie să o îngrijească, alteori a fost certată și de multe ori uitată... Chinul acesta îl suporta cu vitejie și nu spunea nimic, nu gemea, nu plângea, ci strângea din dinți și numai privirea îi trăda tristețea, o nesfârșită tristețe. După umilințele îndurate în cei trei ani de școală, după sărăcia de

acasă, boala neîndurătoare a fost o altă pagină tristă din viața fetiței. Gustul amar al durerii o pustiise.

*

O clipă de luciditate. O fracțiune de secundă când realul din jur te scoate din reveria unui vis sau a unui gând care te cheamă în trecut. Privirea i se oprise pe fereastra camerei, apoi continuă să caute depărtarea, orizontul, locul unde marea albastră întâlnește cerul de nu știi care în care se varsă și nu înțelegi care pe care caută necontenit, cerșind liniștea eternității și binemeritata odihnă. Mihaela a înțeles – a câta oară?!... – că nu-i place să-și mai amintească de acei ani. Și totuși, pe omul care s-a luptat cu boala ei și a dorit nespus de mult ca ea să revină printre oameni, să fie un om întreg, pe el nu-l poate uita, nu trebuie să-l uite.

„Taica", îl alintau fetele pe doctorul Alexandru. Un om despre care faptele sale spuneau că este acel om de excepție pe care dorești să-l întâlnești în viață, indiferent de împrejurări. Un om care-și făcea datoria de medic cu dragoste și dăruire. După peregrinări prin diferite spitale, Mihaela a ajuns în Sanatoriul de copii de pe țărmul însorit al Pontului Euxin și, spre norocul ei, a nimerit în secția condusă de doctorul Alexandru. Avea paisprezece ani, era la fel de slăbuță, cu piciorul drept chinuit de osteomielită, cu aceeași privire tristă și resemnată cu gândul că aceasta a fost să fie viața ei. Doctorul a fost impresionat de maturitatea pe care o exprimau chipul și modul ei de a vorbi.

— Apăi, domnule doctor, eu cred că nu mă mai fac bine... de cât timp umblu prin spitale și... se pare că totul este în zadar. Mie-mi plăcea să mă joc, să alerg... o, ce mult îmi plăcea să alerg desculță prin iarba udată de roua dimineții!...

să simt pe tălpi țărâna caldă a drumului... și acum aud cum toți cei din jur îmi spun că sunt infirmă. Mai bine dați-mi o injecție care să mă facă să dorm... să dorm... să nu mă mai trezesc, să nu mai fiu schiloadă.

— Măi fetițo, cine ți-a băgat în cap astfel de prostii? o întrebă doctorul stupefiat. Cine ți-a spus că ești infirmă? Într-adevăr, ești bolnavă, dar ai să te faci bine, ai să te poți juca, ai să alergi din nou, ai să fii iarăși ca toți copiii. Hm! auzi la ea, să-i fac o injecție ca să doarmă!... Doctorul Alexandru se scărpină cam încurcat și cam supărat după ureche, apoi se așeză pe patul cu cearșaf alb pe care stătea întinsă Mihaela.

— Măi băbuțo! că numai băbuțele vorbesc așa ca tine... Dacă mă asculți, ai să te faci bine, dar să nu mai gândești și nici să nu mai rostești asemenea prostii! Eu nu am copii și mi-ar fi plăcut să am o fetiță ca tine, dar o fetiță care să viseze la frumusețile vieții, nu să aibă astfel de gânduri negre.

— Sunt necăjită, domnule doctor! M-am săturat de atâta durere și de atâtea spitale. Știți... când m-au operat ultima oară... m-am dezmorțit în timp ce doctorii lucrau de zor. Ziceau că intru în șoc dacă îmi mai fac injecții ca să mă amorțească din nou... așa că mi-au pus masca de oxigen și au lucrat în continuare. Am strigat de durere până am leșinat. M-a durut atât de tare, încât am crezut că am murit... când mi-am revenit, lângă mine era o doctoriță tânără și frumoasă, pe nume Paula, care plângea și-mi mângâia mâinile. *„Draga de ea... sărăcuța de tine”...* spunea ea fără încetare. În aceeași zi am făcut hepatită. Toți medicii și asistentele stăteau în jurul meu. Eram amorțită de durere și nu percepeam prezența lor decât cu ochii. Matale zici că mă fac bine... și eu doresc asta... dar cine mai știe... cum o

vrea Domnul. Matale, domnule doctor, știi rugăciuni? Eu știu și mă tot rog la Dumnezeu să-i fie milă de mine.

Doctorul Alexandru tratase mulți copii, dar micuța asta vorbăreață l-a dat gata. Vorbea ca un om mare.

— Știu și eu rugăciuni și mă închin de câte ori intru în sala de operație, răspunse doctorul. Până acum Dumnezeu m-a ajutat să vindec mulți copii și sunt sigur că mă va ajuta să te vindec și pe tine.

Și până la urmă a vindecat-o. Întâi a dus-o în sala de operație, iar după ce a ieșit din sală a rugat-o să stea în pat cât timp i-o cere el. Trei ani de zile a stat la pat, dar nu în zadar. În toți acești ani a învățat, a dat examene, a sperat și, într-un târziu, a învins. În această perioadă de timp și-a creat o lume a ei, o lume în care nu exista durere, nu existau lacrimi, nu exista ură. Imobilizată la pat, a trăit timp de trei ani prin cărțile pe care le citea cu nesaț. Atunci a făcut Mihaela cunoștință cu Anna Karenina, cu doamna Bovary, doamna Sorell, Tess D'Urberville și alte personaje ale literaturii universale care au avut un destin mai mult sau mai puțin fericit, femei care au iubit, au sperat și unele chiar au murit pentru iubirea lor. Dumnezeule, ce mult le-a mai iubit pe Jane Eyre, pe Tess…

Într-o seară citea „O femeie pură". Pe la ora nouă a aceleiași seri, asistenta care era de gardă le-a stins lumina din salon, urându-le noapte bună. Chinuită de gândul că trebuia să se despartă de carte, Mihaela a rugat-o pe una dintre colegele ei de cameră, o bolnavă care ocupa patul de lângă lampa de noapte din perete, să fie de acord să facă schimb de paturi. Fata a acceptat și atunci, cu ajutorul infirmierei și al unui alt pat cu rotile, Mihaela a ajuns la locul mult-dorit, în apropierea sursei de lumină unde putea continua să citească nestingherită. Salonul se cufundase

într-o liniște adâncă și se auzea doar respirația celorlalți copii care adormiseră.

Stând întinsă cu fața în sus, ținând cartea orientată spre sursa de lumină, Mihaela se lăsă purtată de tainele poveștii pe care o citea, într-o lume în care drama lui Tess devenea drama ei. Impresionată la culme, lacrimile începură să-i curgă șiroaie pe față, până când începu să plângă cu suspine. Cufundată în lectură, trăind din plin viața personajelor până la identificare cu ele, nu a băgat de seamă că ușa salonului se deschisese și că din cadrul ei cineva o privea cu atenție. Tânărul medic Valentin Lupu intrase în gardă și vizita toate saloanele să constate starea bolnavilor, dacă se respecta ora de stingere și dacă totul este în ordine. Peste tot domnea liniștea și pacea. Numai din salonul fetelor, penultimul salon de la etajul doi, se auzea un plâns înăbușit, cu suspine. S-a apropiat încet și, când a deschis ușa, a rămas uimit de cele văzute. Una dintre bolnave, o fetiță șatenă și slăbuță, citea și plângea suspinând fără încetare. Un pic amuzat, tânărul doctor s-a apropiat, i-a luat cu blândețe cartea din mână și a întrebat-o:

— Ia să vedem noi: ce te face pe tine să plângi atât de amarnic, cu atâtea suspine?

Mihaela a încremenit, privind la omul care o scosese din drama pe care o trăia cu ochi întrebători, doi cărbuni arzând înlăcrimați. Nu îndrăznea nici să mai respire.

— „O femeie pură”?!... Dar câți ani ai dumneata?

— Paisprezece, îngăimă fata, vizibil surprinsă de ceea ce se întâmpla.

— Nu ești prea mică pentru o astfel de carte?

— La ani sunt, dar la minte nu, răspunse ea, semn că își mai revenise...

— Cum adică?

— Apăi, de câți ani sunt bolnavă, am citit atât de multe cărți, încât pentru mine viața nu prea mai are secrete.

— Măi să fie!... ia mai culcă-te tu și vom discuta mâine despre secretele vieții... a spus tânărul medic zâmbind și mângâind-o cu blândețe pe creștet, după care a învelit-o mai bine cu pătura și a părăsit salonul.

A doua zi la vizită, doctorul Alexandru a dojenit-o:

— Să fie adevărat ce mi-a spus doctorul Lupu?

— Dar ce v-a spus?

— Că noaptea, în loc să te odihnești, plângi...

— V-a spus și de ce am plâns?

— Păi de ce să plângi pentru ceea ce se întâmplă într-o carte?!

— Ei, domnule doctor... mi se rupea inima pentru biata Tess, pentru chinurile pe care le-a îndurat, pentru nefericirea ei...

Doctorul Alexandru a privit-o cu mult drag și s-a așezat lângă ea pe pat. Vorbindu-i părintește, a încercat să-i explice că în viață lucrurile stau altfel decât în cărți, că oamenii pot fi nefericiți, dar că pot fi și foarte fericiți, în funcție de idealurile pe care vor să le atingă, de ceea ce fac ca să atingă acele idealuri, de modul în care-și trăiesc viața, de modul în care intră în relație cu viața celorlalți oameni, cu tot ceea ce trăiește în jurul lor.

— Când vei crește mai mare, vei ști să selectezi mult mai bine din aceste cărți frumosul de urât, binele de rău, adevărul de minciună.

În acest mod și-a încheiat Taica mica lecție de filosofie de viață, oferită, cu convingerea și dibăcia înțeleptului, micuței care deschidea ochii minții înaintea altora de vârsta ei.

De câte ori era de gardă, doctorul Lupu trecea s-o vadă pe micuța cititoare. Îl impresiona cuminția Mihaelei, dorința

ei de a se face bine, sfințenia cu care îl asculta pe șeful secției. O admira și, în sinea lui, îi acorda credit de reușită.

Se împliniseră trei ani de când Mihaela stătea imobilizată la pat. Crescuse și își făceau simțită prezența unele schimbări. Începuse să se maturizeze. Trăsăturile feței, linia trupului se conturau cu fiecare zi. Din fetița slăbuță și palidă deveni o tânără serioasă, cu aceeași privire tristă, dar care părea mai rece, mai indiferentă la ceea ce se întâmpla în jur. Singurul om important din viața ei era Taica, omul pe care îl venera.

Viața din sanatoriu trecea pe lângă ea lăsând-o rece, ca și cum necazurile, suferințele ori bucuriile celorlalți n-o interesau. Realitatea era alta. Își autoimpunea cu tenacitate propriile reguli de viață care să o protejeze, să o apere sufletește de neprevăzutul ce te întâmpină la tot pasul și care-i putea atinge personalitatea formată încetul cu încetul de suferințele îndurate. Atunci, în acel timp, în acel loc, nu mai încăpeau în gândul, în inima și în sufletul ei suferințele sau bucuriile celorlalți. Încerca să păstreze masca indiferenței, de teamă că nu va izbândi în lupta ei cea mai importantă: aceea de a se întoarce printre oamenii din afara sanatoriului, acolo unde viața colcăie și macină destine, oferind mulțimii speranța împlinirilor imediate. Și cine nu are speranță?... Cine?...

Se apropia ziua când urma să împlinească șaptesprezece ani de viață, dintre care opt însemnaseră suferința unei boli ce părea că nu are leac. Era o dimineață de toamnă când Taica a anunțat-o că are o surpriză pentru ea. Aștepta cu nerăbdare surpriza promisă de doctorul Alexandru. Tot pentru acea zi fusese anunțată vizită mare în sanatoriu, ceea ce însemna că urma să se întâmple un mare eveniment. Totul în jur strălucea de curățenie. A sosit directorul

sanatoriului însoțit de toți medicii pavilionului și a început să viziteze fiecare salon. Fiecare medic de salon își prezenta în fața acestei comisii bolnavii, cu diagnosticul, stadiul și evoluția bolii. Când au intrat în salonul numărul nouă, unde se afla și Mihaela, fetele au amuțit. Erau cel puțin douăzeci de medici.

Taica a prezentat directorului și colegilor fiecare caz în parte, vorbind cu pasiune despre fiecare fetiță, care pentru el însemna mult mai mult decât un caz medical. Observa oricine că nu numai că participase cu priceperea sa de medic, ci pusese o fărâmă din sufletul părintelui fără copii în încercarea de a găsi calea spre însănătoșirea fiecărei fetițe. Încet-încet au ajuns și la Mihaela, care era atât de emoționată încât inima stătea să-i sară din piept. Urechile i se înfundaseră de emoție și nu mai auzea decât frânturi din expunerea doctorului Alexandru: *„Un caz disperat... acum trei ani... trei ani imobilizată la pat... foarte cuminte... ascultătoare..."*

— M-am hotărât ca astăzi să o dau jos din pat... să învețe să meargă din nou. Soră, ajut-o să se ridice!

— Domnule doctor!... auzi Mihaela ca prin vis.

— Vreau să-i văd șoldul în mișcare! Sigur, sigur... Dezbrac-o, soră...

Zgomotul provocat de ploaia începută din senin o trezi pe Mihaela din visul amintirilor. Picăturile loveau cu repeziciune în fereastră scoțând un răpăit continuu, un sunet atât de dorit de orice viețuitoare însetată, de sămânța care odihnește în culcușul ei din pământ, silindu-l pe acesta ca visul primordial să-i fie apa și numai apa. Apa care dă viață, apa care ne adapă și ne spală tuturor murdăriile, ducându-le apoi departe de noi și dându-ne iluzia că suntem curați, nevinovați și că nu avem obligația de a mulțumi prin vreo

faptă sau alta, apa ploii spăla de zor străzile Neptunului. Deși iubea ploaia, fata se apropie și închise fereastra după ce mai privise un timp cum se răcorea strada de căldura care făcuse să-i geamă asfaltul și zidurile o vară întreagă. Se îndepărtă de fereastră și se opri în fața oglinzii. „Ce înseamnă să aduni laolaltă douăzeci și patru de ani?", părea că o întreabă chipul din oglindă. „Cu ce fapte ai semănat acest drum?" insista chipul necunoscutei. Își atinse părul cu palma și, văzând cum chipul o imită, își spuse că cea de acolo din imagine este sora ei geamănă și că amândouă cunosc răspunsurile la aceste întrebări. Se pomeni auzind îndemnul doctorului Alexandru: *„Vreau să-i văd șoldul în mișcare"...* și roși atât de vizibil încât fugi din fața oglinzii și se așeză pe pat, lăsând gândul să alerge înapoi spre acele clipe care i-au marcat covârșitor viața.

Era o adolescentă în formare, cu sânii împietriți, cu formele trupului conturate. A rămas goală pușcă în fața comisiei. Se înroșise atât de tare, că vedea în fața ochilor numai pete roșii. După trei ani, era din nou în picioare. Văzând aceasta, din roșie ca focul se făcu palidă și o teamă inexplicabilă a pus stăpânire pe ea.

— Încearcă să faci câțiva pași, o îndemnă directorul sanatoriului.

Un bebeluș nu știe ce-i teama când face primii pași. Se avântă orbește până când cade. Dacă se lovește, începe să aibă rețineri, dacă nu, se avântă din nou până când, la un moment dat, se miră fericit că poate să meargă. După trei ani de zile de imobilizare la pat, teama Mihaelei pentru primii pași luase locul rușinii de a sta goală în fața atâtor persoane, în majoritate bărbați, și tot teama îi făcea creierul să refuze să-i coordoneze mișcarea ce i se ceruse.

Se clătina când într-o parte, când în alta, dădea din mâini prin aer, dar nu făcea un pas. Din grupul de halate albe s-a desprins unul care s-a apropiat de ea, a luat-o de braț și i-a spus:

— Eu te sprijin, nu-ți fie teamă. Încearcă să miști mai întâi piciorul drept, apoi stângul... ușor... așa... Acum întinde mâinile, privește în față, eu sunt în fața ta... așa... acum îți dau ușor drumul... pășește fără să privești în jos, privește aici în ochii mei... așa... încă câțiva pași...

Tânărul doctor Lupu era acela care o învăța pe Mihaela să facă primii pași după atâția ani. De câteva ori fata s-a dezechilibrat, dar brațele puternice ale doctorului i-au venit în ajutor, susținând-o...

— Da, este surprinzător că acest caz a evoluat atât de spectaculos. Pe lângă munca ta, a mai intervenit și o mână cerească... Ce zici, Alexandre? spuse râzând vesel directorul sanatoriului, doctorul Vasile Dubău.

Îndrumată și din când în când susținută de doctorul Lupu, Mihaela a parcurs cu pași stângaci și nesiguri de câteva ori lungimea salonului, înainte și înapoi, după care a fost condusă la pat. Doctorul a ajutat-o apoi să se întindă și i-a acoperit goliciunea trupului cu cearșaful. Când a simțit pânza moale a cearșafului pe trupul gol, fata a fost cuprinsă de o mare ușurare și bucurie că și-a văzut trupul ferit de atâtea priviri. Dar, în clipa în care medicul îi acoperea goliciunea, i-a atins ușor cu dosul mâinii trupul. Un fior necunoscut i-a străbătut atunci corpul, un fior care trezea și îndemna la viață, un fior care-și cerșea dreptul de a fi cunoscut și trăit în deplina sa intensitate și care o făcu să se cutremure. Doctorul Lupu a înțeles că se petrece ceva ce ea nu înțelege pe moment și comentă astfel încât să fie auzit doar de Mihaela:

— Ai crescut, cititoareo! Mai plângi pentru femei nefericite? întrebă el.

Fata îl privi roșindu-se. Medicul se aplecă și mai mult spre ea și-i spuse zâmbind:

— Chiar cunoști toate secretele vieții?

Fata îl privi înciudată și îi răspunse scurt:

— Știu!

— Măi să fie!...

— De astăzi vei învăța să mergi din nou, spuse directorul, și în fiecare zi vei face gimnastică pentru ca mersul să-ți fie frumos și corect. Doar tu știi cât ai suferit, așa că sunt convins că vei lupta în continuare.

„Ce este fericirea?", se tot întreabă oamenii de când au articulat primele cuvinte. Acea zi a fost cea mai fericită zi trăită de Mihaela până atunci. Dând deoparte momentul, destul de penibil pentru ea, când o duzină de perechi de ochi priveau profesional la goliciunea trupului ei, rămâne o zi de crestat în grindă, pentru că făcuse primii pași, se născuse a doua oară, și asta după ani de îndurare, după ani de suferință când, nu de puține ori, a trecut prin clipe fără speranță, iar acestea au fost cel mai greu de suportat. Da, simțea că ar vrea să zboare, ba chiar își spunea că poate să o facă, numai că mai avea de exersat la sala de gimnastică. Avea sufletul plin și mulțumea în sinea ei medicilor și lui Dumnezeu că au ajutat-o să renască...

Dar, tot în aceeași zi de neuitat, Mihaelei i-a încolțit un gând, un gând tainic de care ți-e frică să vorbești când ai doar șaptesprezece ani și înțelegi că nu prea pricepi mare lucru din câte se întâmplă cu tine. Până atunci avea curajul să susțină că știe multe despre viață, și într-adevăr știa. Însă numai din cărți și din viața trăită de ea. Nu știa totul. Dar, la urma urmei, cine știe totul?!... Viața, cu ascunzișurile ei,

începea să se ivească la colțul zării ce părea îndepărtată, și acum uite-o aici, la doi pași de ea. O, de câte ori această zare îndepărtată nu-i va răsufla în ceafă, obligând-o să lupte, croindu-și un drum ori urmându-și destinul. Ei bine, acel gând tainic al fetei de aproape șaptesprezece ani era legat strâns, în funii neînțelese și nevăzute de nimeni, de tânărul doctor Lupu. Era legat așa cum numai marinarii știu să lege marea în funii, crezând că astfel vor scăpa de dorul și de chemarea ei.

Serile, când se băga în așternut, visa cu ochii deschiși să fie iubită, să fie sărutată de iubitul la care orice fată de aceeași vârstă visează, dar pentru ea, acum, acest iubit avea un chip, chipul doctorului Lupu, mâinile lui, zâmbetul lui ironic și flegmatic, privirea lui fierbinte, pasională, pătrunzătoare, care pe ea o făcea să și-l dorească prin preajmă. Și totuși, atunci când medicul apărea prin salon, Mihaela se prefăcea că doarme sau își căuta o preocupare care să nu-i dea ocazia să-l privească pe frumosul și tânărul doctor. Nu înțelegea dacă i-a ghicit sau intuit gândurile ori pur și simplu îi purta o simpatie nevinovată, pentru că nu era zi să nu vină la patul fetei ca să o necăjească sau să-i ceară un lucru mărunt, de exemplu un creion, o coală de hârtie de scris, un pahar, pentru ca să i le înapoieze grabnic și lângă ele să lase o ciocolată sau bomboane, ori alte mărunțișuri care pentru Mihaela aveau o valoare deosebită. Uneori o mângâia aproape părintește și îi dădea curaj, sfătuind-o în legătură cu exercițiile pe care le făcea zilnic la sala de recuperare.

Când a părăsit sanatoriul, împlinise deja șaptesprezece ani. În sfârșit, după atâta timp, era sănătoasă. Crescuse, și suferința îndurată o maturizase sufletește, iar vârsta îi conturase definitiv formele trupului. Oricine o privea

constata cât de frumoasă devenise. O privire mai atentă și exersată nu putea să nu remarce misterul care o înconjura și strălucirea intensă a ochilor ei, semn al inteligenței superioare, martor vorbitor al trudei unui suflet însingurat în lupta cu suferința. Doctorul Alexandru a povățuit-o să-și anunțe părinții să vină să o ia, deoarece, pe o distanță atât de mare și după atâția ani de spital, nu va putea merge neînsoțită. Numai că Mihaela dorea nespus de mult să le facă o surpriză celor de acasă. În timpul cât a stat în spital și-a văzut o singură dată părinții. Ce surpriză le-ar face dacă ar sosi pe neașteptate! Probabil că nici nu ar mai recunoaște-o. Atât de mult se schimbase, dar, mai ales, acum era sănătoasă și mergea, pășea cu siguranță, reînvățase să meargă. O, sigur că da... Va fi o surpriză nemaipomenit de plăcută. Ce-o să mai plângă de bucurie biata maică-sa! Toți se vor bucura pentru revenirea ei printre oameni...

Stăpânită de aceste gânduri, Mihaela s-a rugat o săptămână în șir de Taica să o lase să plece singură acasă. La început, acesta nici nu a vrut să audă și i-a spus că îi va anunța el părinții să vină, dacă nu o va face ea. Dar, ciudat, după o săptămână de discuții doctorul Alexandru a fost de acord ca ea să plece neînsoțită până la celălalt capăt al țării.

— Îmi place că ești ambițioasă, dar asta nu e de ajuns, îi spuse doctorul în clipa în care și-a dat acordul. În viață trebuie să fii cinstit în primul rând cu tine, apoi cu cei din jur. Te știu ca o adevărată luptătoare, de aceea îndemnul meu este ca în continuare să nu te dai bătută în fața greutăților, să lupți pentru fericirea ta.

Astfel s-a despărțit Mihaela de omul pe care îl adora. De acest om, despre care nu știai dacă e tânăr sau bătrân, dacă e frumos sau urât, dacă e filosof, medic, vraci, tămăduitor, vrăjitor sau pur și simplu un om printre oameni. Era alcătuit

doar din bunătate și înțelepciune. Vindeca nu numai bolile care se cuibăreau în trupurile fragede ale pacienților săi, ci și sufletele acestora, asemenea lui Antifon din Ramnus, filosoful grec care vindeca sufletele pacienților săi prin cuvânt. Era de ajuns ca Taica să le vorbească copiilor bolnavi, ca disperarea lor în fața ravagiilor aduse de o boală precum poliomielita să dispară ca prin farmec. Nu obosea niciodată când era cazul să-și încurajeze micuții pacienți, care îl iubeau și îl ascultau ca pe Dumnezeu. Era tatăl lor, ei îl iubeau ca pe un tată, și de aceea îl numeau, simplu, Taica! …

Mihaelei îi părea nespus de rău că pleacă fără să-și ia rămas-bun de la doctorul Lupu, care nu mai apăruse de multe zile prin spital, dar nici nu îndrăznise să întrebe de el. S-a urcat în trenul care avea să o ducă după aproape patru ani spre ținuturile natale, ținuturi atât de dragi. Inima îi sălta nebunește în piept din cauza emoției și a grijii datorate călătoriei pe care o avea de făcut. Pentru prima oară în viață își purta singură de grijă în timpul unui drum lung care tăia țara în două, spinteca munți, dealuri și câmpii ca să se oprească acasă, acolo unde, după cum ți-ar spune orice trăitor al acelor meleaguri de vis, cerul, apa, valea, dealul și muntele se unesc pentru a bucura ochiul privitorului și pentru a-i încununa viața cu un farmec nesfârșit. Locomotiva începu să sufle anevoios, trăgând după ea vagoanele care, încet-încet, părăseau gara. Abia când trenul începu să se miște, Mihaela deslușì mai bine regretul care pusese stăpânire pe ea pentru că pleca din aceste locuri însorite unde poezia dă mâna cu dorurile, cu nostalgia și speranța. Ochii i se umeziră de lacrimi și simți dintr-odată cum i se îngreunează respirația. Se bucura în sinea ei că era singură în compartimentul de tren și își lipi fruntea de

geamul ferestrei. Privea marea cu ochii înlăcrimați, marea care parcă fugea să se ascundă de ea. Își spunea în gând că, de se va întâmpla ca viața să-i ofere ocazia de a se întoarce aici, la malul acestei oaze imense când albastre, când negre ca pământul, o va face cu siguranță. Da, da… răspundea ea gândului… se va întoarce…

În prima gară în care trenul a oprit, s-a urcat în vagonul Mihaelei un grup de tineri zgomotoși care au rămas pe culoar. Era atât de copleșită de repeziciunea cu care se desfășuraseră evenimentele din viața ei în ultima vreme, încât nu a auzit când ușa compartimentului s-a deschis și a intrat o persoană. Mihaela nu a întors capul, continua să privească pe fereastră fără nicio țintă anume.

— Ce tristă suntem! se auzi glasul necunoscutului. Sau ne bucurăm în taină că plecăm acasă?

Fata a întors fulgerător capul, surprinsă la auzul glasului atât de cunoscut. Doctorul Lupu stătea la doi pași de ea, la fel de surprins de mirarea, de uimirea, de bucuria întipărite pe chipul Mihaelei, care totuși nu reușea să zâmbească.

— Era cât pe ce să pierd trenul, l-am prins în ultimul moment, continuă el. Știam de la doctorul Alexandru că ți-a dat biletul de ieșire din spital și… m-am tot întrebat: ai fi plecat fără să-ți iei rămas-bun de la mine?

— Nu, nu… șopti ea. Am colindat toate sălile spitalului, de la parter până la etajul cinci, dar nu v-am văzut pe nicăieri și nu am avut curajul să întreb de dumneavoastră.

— Măi, măi pui de căprioară, sperioasă mai ești! Trebuie să fii mai curajoasă, mai ales acum, când pășești iarăși printre oameni în viața adevărată.

Ca și cum nu l-ar fi auzit, fata l-a întrebat unde merge.

— Vrei să scapi de mine?

— O, nu... v-am întrebat pentru că vreau să știu de pe-acum când o să înceapă să-mi bată din nou inima năvalnic.

— Fetița mea dragă, vei afla la timpul potrivit până unde călătoresc. Cât privește starea ta emoțională, te sfătuiesc să o lași deoparte deocamdată. Pentru câte emoții te vor aștepta de acum încolo, vei avea timp să înveți să ți le stăpânești.

Doctorul se așezase pe bancheta de vizavi și o privea pe Mihaela drept în ochi. Făcu o mică pauză și, parcă purtat de un gând care îl preocupa de mult timp, continuă:

— Te-am urmărit cu mai multă atenție din acea seară, când te-am găsit citind și plângând la lumina lămpii de perete, după ora stingerii. Am înțeles de îndată că ești o fetiță delicată, sensibilă și generoasă cu cei din jur. Vreau să-ți atrag atenția că aceste calități ale tale și-au găsit, aici în spital, un mediu firesc pentru a ți le manifesta fără reținere. Ați fost la un loc, în același salon, doar fete cam de aceeași vârstă, care aveați aceleași suferințe, aceleași dureri sufletești și același vis important... însănătoșirea cât mai repede cu putință. Noi v-am ajutat și, iată, în cazul tău cu succes, v-am protejat cum am știut mai bine de răutățile lumii din afara spitalului. Mă întreb cu îngrijorare dacă acum te vei descurca, acum când va trebui să înfrunți singură viața, lumea și răutățile ei.

Mihaela asculta vizibil emoționată cuvintele doctorului și îl privea cu ochii măriți, ca și cum o cuprinsese o teamă inexplicabilă. Deși medicul observase ce se întâmplă cu ea, continuă:

— Intrând în lumea adevărată la cei șaptesprezece ani ai tăi, vei putea deveni în orice clipă o țintă a răutăților unor oameni grosolani, lipsiți de educație, care sunt gata să facă rău neînțelegând nici ei de ce fac ceea ce fac. Va trebui să înveți să te aperi, să fii gata să ripostezi când va fi cazul.

Zâmbești?... sau mi se pare?... Eu îți doresc tot binele din lume și, știind cât de vulnerabilă ești în acest moment, mai-mai că nu te-aș lăsa să pleci singură, fără niciun fel de apărare, pe un drum atât de lung.

Deși un zâmbet trecător îi alergase pe chip, vorbele doctorului Lupu avură darul să o neliniștească și mai mult pe Mihaela. Un tremur ușor îi scutură trupul. Medicul se așeză pe banchetă lângă ea și o înlănțui cu un braț pe după umeri. Fata se cuibări la pieptul bărbatului, ca un pui sub aripa ocrotitoare a mamei.

— Te-am speriat? o întrebă el. Nu am avut această intenție, dar atât eu, cât și doctorul Alexandru ne-am hotărât în ultimul moment să nu te lăsăm să pleci singură. Așa că eu te voi duce până la Cluj, iar de acolo va veni tatăl tău să te ia, lucru stabilit deja de doctorul Alexandru și tatăl tău.

Lacrimi de fericire țâșniră din ochii fetei, înțelegând grija pe care i-o purtau cei doi medici. Nu putu decât să se întrebe cu glas abia auzit:

— Să fie oare adevărat ceea ce îmi spuneți?

— Te îndoiești de cuvântul meu? o întrebă doctorul.

— Nu, nu, dar nu-mi vine să cred că sunt atât de norocoasă și că voi călători cu dumneavoastră, că veți avea grijă de mine, că dumneavoastră și Taica mă iubiți...

— Meriți să fii iubită, iar din acest moment eu sunt bărbatul care te protejează până când am să te încredințez tatălui tău.

Ploaia repezită de toamnă încetase. Pe străzile acum răcorite ale Neptunului se auzeau din când în când pașii trecătorilor întârziați de ploaia care îi oprise din drumul lor către case sau din diferite alte direcții știute doar de ei. Sezonul trecuse, iar în afara lui stațiunea rămânea aproape pustie. Mihaela deschisese iarăși fereastra și privea strada

însingurată care parcă se bucura de mirosul îmbietor al frunzelor căzute, de apa care se scurgea prin rigole la vale, spre marea veșnic însetată. De câte ori își aducea aminte de clipele petrecute în tren, în compania tânărului doctor, în acea lungă călătorie de la un capăt la altul al țării, pe Mihaela o cuprindea o emoție ciudată, copleșitoare. Gândul ei tainic legat de tânărul medic încă o mai urmărea. Încerca acum să dea o explicație acelui gând, acelei emoții care revenea de câte ori rememora, cu sau fără voie, șirul amintirilor. Dar nimeni nu poate întoarce timpul decât cu imaginația, niciun om nu poate reveni asupra destinului trăit deja, decât dacă se situează virtual în oricare moment al vieții trecute, încercând să mai schimbe ceva. Și atunci revenirea în timpul prezent și în lumea reală este întotdeauna fatală. Șocul dintre iluzie și realitate se poate numi dezamăgire sau te poate îndrepta către psihiatrie, unde mai poți scăpa doar dacă întâlnești un om între oameni, căruia să îi poți spune Taica… Mihaela înțelegea foarte bine acest fapt, dar dădea frâu liber amintirilor, nu pentru că își dorea să trăiască într-o lume a lor, ci pentru că voia să înțeleagă fiecare pas pe care îl făcuse în viața ei de douăzeci și patru de ani, și mai ales să afle unde greșise… dacă greșise.

Oricine l-ar fi privit cu atenție pe doctorul Lupu ar fi constatat din privirea lui, din gesturile sale, din modul în care se exprima atunci când avea ceva de spus, că este ceea ce femeile numesc fără sfială un bărbat delicat, cu purtări alese. Trenul continua să înghită, fără să se sature, kilometru după kilometru. Cei doi au vorbit mult. La început despre cărți și realitățile vieții, apoi despre oameni și multitudinea comportamentelor acestora, sfârșind cu discuția despre dragoste și prietenie. În oricare moment al dialogului lor, doctorul o aducea pe tărâmul vieții reale, al

vieții în care ea părea că este atât de încrezătoare. Atunci când fata a dat vădite semne de oboseală, tânărul bărbat și-a luat în serios sarcina de însoțitor. I-a dat Mihaelei să mănânce, apoi, cum în compartiment nu erau decât ei doi, a obligat-o să se întindă pe banchetă, să-și așeze capul pe genunchii săi și să doarmă. Fata a închis ochii și, după câteva clipe, i s-a auzit respirația ritmică și liniștită. Doctorul Lupu o privea cu o curiozitate amestecată cu dragoste de frate mai mare. Câtă puritate exprima chipul ei!... Începu să-i mângâie părul, să se joace cu mâna prin mătasea blondă care-i împodobea capul. Zâmbetul fetei făcu să se lumineze fața medicului, dovadă că el înțelesese că aceasta nu dormea încă. O strânse ușor de mână, iar ea îi răspunse cu aceeași căldură. Abia după acel strâns de mână cald și ocrotitor, Mihaela adormi cu adevărat.

Știindu-se protejată, a dormit fără nicio grijă până dimineața, când trenul a intrat în gara orașului de pe Someș. Deși era dimineață, peronul gării Clujului era un furnicar menit să sperie pe orice călător însingurat care ar fi pășit pentru prima dată prin mulțimea de oameni grăbiți în toate direcțiile. Teama de acest furnicar în mișcare o făcu pe Mihaela să se agațe involuntar de brațul bărbatului. Au ieșit de pe peron și au luat un taxi care i-a dus la adresa indicată de doctor. Ajunși la destinație, fata s-a pomenit în fața unei case cu gard din fier forjat, cu poartă înaltă, încuiată prin interior. Doctorul a lăsat degetul să se odihnească pe butonul soneriei preț de două minute, ceea ce ei îi cam spori nedumerirea. Soneria nu contenea din zbârnâitu-i răgușit, când se auzi o voce somnoroasă:

— No, no, că nu mai vin tătarii. Au venit acum două mii de ani și n-au mai plecat nici până-n ziua de azi. Care ești acolo așa de grăbit, cu noaptea-n cap?

Pe alee își făcu apariția o femeie mică de statură, îmbrăcată cu un capot de diftină lung, de culoare albastră și presărat cu floricele albe. Purta pe cap o basma albă, legată sub bărbie. Mai întâi o observă pe Mihaela, care se afla în raza câmpului ei vizual, și o întrebă aproape părintește:

— Da' ce-ai pățit, măicuță, de suni așa în disperare?...

Nici nu apucă să-și termine vorba, că privirea îi căzu pe doctorul Lupu și rămase o clipă încremenită. Își împreună mâinile sub bărbie și izbucni:

— Doamne, Doamne... dragule... băiatul meu scump și drag! Nu pot să cred că ești tu.

Tremurând de emoție, reuși cu greu să descuie poarta, dar gura nu-i tăcea:

— Valentin dragule, pe unde umbli de atâta vreme?

Nu mai putu continua, pentru că dragul băiat o luă în brațe și o acoperi de sărutări pe mâini, pe față, pe frunte, încât biata femeie abia mai apuca să respire.

Tot îmbrățișându-se, se îndreptau spre ușa casei urmați timid de Mihaela, a cărei nedumerire încă i se mai citea pe chip. Când să intre în casă, *„dragul"* și-a adus aminte de însoțitoarea lui și a invitat-o binevoitor:

— Vino, scumpo, vino... Hai, intră!

— Să nu spui tu că vii acasă, Valentin mamă... Îmi era așa de dor de tine și cred că doar rugăciunile mele te-au adus... Da' fătuca cine-i, mamă? A fost prietena ta? Ești însoțitorul ei? Măcar așa mai vii și tu pe la bătrânica ta...

Încet-încet, lucrurile se mai lămuriră. Mihaela află că femeia era sora mamei doctorului Lupu, cea care-l crescuse, îl ajutase să învețe și să ajungă medic și care îl iubea ca pe propriul copil, ea neavând copii. Fata a fost luată în primire de *„mama Lucreția"*, care nu mai contenea să-și binecuvânteze bucuria că își vede băiatul întors acasă după

atâta amar de vreme, fie și numai pentru câteva zile. Mama Lucreția o conducea și o urma peste tot. A intrat cu ea în baie, a privit-o în timp ce se schimba de hainele de călătorie, i-a legat părul cu o panglică, povestindu-i încontinuu vrute și nevrute din cele petrecute în viața ei și a lui Valentin.

— Treizeci de ani am lucrat în spital ca soră medicală. Mi-am iubit meseria ca pe ochii din cap și nu m-am lăsat până ce băiatul meu nu a ajuns doctor. Bun băiat... chiar dacă n-a fost născut de mine, ci de sora mea, îl iubesc din tot sufletul. Nu mă prea împac cu soarta că a plecat așa departe. Dar poate că se va căsători cu Liliana, colega lui, care-l iubește nespus și îl așteaptă, și se va întoarce acasă cu serviciul. Uite, cât te odihnești tu, până vine tatăl tău, eu o sun pe Lili să îi spun că a venit Valentin.

În clipa în care doctorul Lupu a ieșit din baie, proaspăt bărbierit și schimbat de hainele cu care călătorise, Mihaela nu și-a putut stăpâni uimirea. Chipul ei de adolescentă naivă exprima admirație. Luminițele din ochii ei oglindeau un amalgam de sentimente datorat repeziciunii cu care se desfășuraseră ultimele evenimente. După baia fierbinte pe care o făcuse bărbatul, nu părea sosit dintr-o lungă călătorie, și nici trecut printr-o noapte nedormită.

Tocmai se așezase pe fotoliu și începuse să-i povestească despre cum ar fi putut să rămână în Cluj, pentru că terminase Facultatea de Medicină ca șef de promoție, când ușa s-a deschis și în cameră a năvălit o tânără frumoasă, brună, cu părul lung, răspândind în toată casa un miros de parfum fin. Din doi pași, a fost în brațele lui Valentin. O apariție atât de năvalnică, Mihaela nu văzuse decât prin cele câteva filme pe care reușise să le vizioneze până la acea vârstă. A rămas câteva clipe holbându-se la cei doi. A fost desprinsă din acea stare de surprindere și uimire de mama

Lucreția, care a luat-o pe după umeri, cu o mână caldă și moale, și a condus-o spre camera alăturată, îndemnând-o:

— Hai să-i lăsăm singuri să se bucure de clipa revederii, că nu s-au văzut de mult timp.

Fata s-a lăsat condusă ca un copil, și abia după ce și-a revenit din uimire a înțeles că sufletul ei a mai trăit un zbucium în clipa în care l-a văzut pe doctorul Lupu îmbrățișând-o cu patimă pe tânăra femeie.

— Da' ce, ți-e rău, maică… de ești așa de palidă? o auzi ca prin vis pe mama Lucreția. Ia întinde-te colea și te odihnește până vine tăicuțul tău. Îi fi obosită, drăguța de tine, după un drum așa de lung.

Mihaela s-a așezat pe pat în timp ce bătrâna a părăsit camera pe ușa care ducea în spatele casei, ca să nu-i deranjeze pe cei doi îndrăgostiți. Și-a acoperit ochii cu mâna, încercând să-și stăvilească lacrimile. Nu înțelegea de ce plânge, ea care plângea din te-miri-ce lucru care o emoționa. O cuprinse iarăși acel plâns cu suspine, fapt care se petrecea numai în clipele în care trăia destinul dramatic al personajelor din cărțile pe care le citea. A adormit și, la un moment dat, a auzit prin somn vorba dragă a tatălui său. S-a ridicat din pat și, când l-a văzut, i s-a aruncat în brațe, nemaiștiind ce să facă și ce să spună de bucurie. Fericirea revederii a făcut-o pe Mihaela să uite gândurile și întrebările care o chinuiau înaintea sosirii tatălui său și l-a rugat pe acesta să o conducă repede, repede spre casă, pentru că îi era dor de toți cei care o așteptau. Nici nu a mai vrut să audă de rugămintea doamnei Lucreția de a-l aștepta pe Valentin, care plecase cu Lili și lăsase vorbă că se va întoarce într-o oră.

— Fetița mea, se va supăra Valentin că nu-ți iei rămas-bun de la el. Mai rămâneți la noi. Auzi ce spune tatăl tău, că aveți tren peste patru ore. Ce-o să faceți în gară atâta timp?

Până la urmă tot au decis că este mai bine să plece. Tatăl său a mulțumit mamei Lucreția pentru găzduire, a transmis mulțumiri și doctorului Lupu, scuzându-se că Mihaela *„s-o fi săturat, mititica, de trei ani de stat în spital și-i dornică să ajungă acasă”*. Doamna Lucreția nu era prea ușor de convins, dar, într-un târziu, s-a hotărât și i-a însoțit până la prima stație de autobuz. Având timp la dispoziție, au decis să viziteze Grădina Botanică, la acea vreme una dintre mândriile marelui oraș transilvan. Tatăl Mihaelei, un țăran simplu cu mintea matură și clară, educat în spiritul tradiției țărănești, dăruit din plin cu acea inteligență specifică oamenilor care trăiesc la sat, mai aproape de natură și de rosturile adevărate ale vieții, nu avea niciun motiv să bage de seamă că fata lui și-a grăbit intenționat plecarea din casa doctorului Lupu.

Bătrâna soră medicală observase ceva ciudat în comportamentul fetei din momentul în care pe ușă năvălise Liliana. Când s-a întors doctorul Lupu, ea i-a mărturisit acestuia nedumeririle ei cu privire la plecarea precipitată a fetei.

— Și câți ani ziceai că are fătuca? își întrebă ea băiatul.

— Șaptesprezece!…

— Exact vârsta aceea plină de pericole la tot pasul.

— Hai, mamă, nu exagera, e un copil… spuse doctorul și adăugă în gând: „… care știe despre viață mai multe decât alții de seama ei…” Îi părea foarte rău că nu reușise să-l cunoască pe tatăl fetei. Și acum, când ea plecase, îl cuprinse dorința de a se juca cu pletele ei blonde și părerea de rău că nu îi sărutase ochii la despărțire. Asta e… gândi el… mai

bine astfel, decât să o determine ca, printr-un gest nevinovat, să înțeleagă altceva. Foarte probabil că sentimentele lui de prietenie, venite ca din partea unui frate mai mare, ar fi fost interpretate de ea în alt mod.

Poate că o va mai întâlni vreodată... cine știe? Zâmbind acestui gând, doctorul Lupu s-a îndreptat spre bucătărie, de unde venea un miros îmbietor de cozonaci calzi. Pe un prosop alb se lăfăiau doi cozonaci dolofani care se rugau să fie mâncați doar de un cunoscător, în timp ce mama Lucreția îi grăbea pe alți doi să intre în cuptor.

— Dragule, ce vești bune îmi aduci? Ce ai hotărât cu Liliana? îl întrebă ea, stând cu ochii țintă pe cozonacii care înaintau alene spre dogoarea cuptorului.

— Ne căsătorim pe la sfârșitul verii.

— Doamne, îți mulțumesc că mă ajuți să-mi văd băiatul așezat la casa lui, cu nevastă și... și poate mă ajuți să mă văd și bunică! spuse bătrâna cu ochii umeziți de lacrimi la auzul acestei vești pe care o aștepta de mult.

— Ai să ajungi și bunică și străbunică, mămicuțo, nu-ți mai face atâtea griji din această pricină. Dar mai întâi vreau să mănânc din bunătățile tale, ca să prind putere. Mă întâlnesc iarăși cu viitoarea ta noră și nu vreau să creadă că, dacă stau departe de tine, sunt un neputincios, pentru că mănânc pe unde și când apuc. Și, la urma urmei, află de la mine că dragul tău are o foame de lup.

— Vai, vai, drăguțul de el... ia poftește mata la masă să vedem dacă ai să poți mânca tot ce ți-oi da eu. Acum să te vedem, viteazule...

*

Reîntâlnirea cu satul natal i-a provocat Mihaelei o durere cumplită. Cu câteva săptămâni de zile înainte de sosirea ei, s-a abătut asupra satului o furtună care a adus inundații și a provocat pagube însemnate tuturor locuitorilor. Totul părea pustiit. Case și acareturi căzute la pământ, drumuri desfundate, copaci rupți căzuți peste case, poduri sfărâmate și, ca și cum nu ar fi fost de ajuns, recoltele de porumb, grâu și cartofi distruse în proporții considerabile. Oamenii erau posomorâți, abătuți, dar se rugau la Dumnezeu ca urgia să înceteze și să nu se mai repete vreodată.

Cu tot acest necaz, tatăl Mihaelei era mândru că fata lui se întorsese acasă însănătoșită și își saluta consătenii mai zgomotos decât de obicei. Se observa pe chipul său că își dorea să vadă toți oamenii din sat ce fată frumoasă are, că e bine, sănătoasă și că nu a pocit-o Dumnezeu, după cum șușoteau gurile rele. Pășea semeț pe ulița satului însoțit de Mihaela și, în pasul său apăsat, parcă lăsa trupul să vorbească, să le spună tuturor: *Priviți, dragilor, s-a întors acasă fata mea, o adevărată domnișoară, și oricât ai vrea să treci neobservat acest lucru, nu poți, pentru că, odată ce o privești, ochii îți rămân lipiți de chipul ei...* Mihaela observa mersul apăsat și sigur al tatălui său, îi înțelegea rostul și, citind ca într-o carte gândul nerostit al acestuia, zâmbea complice în timp ce răspundea timid salutului consătenilor.

În acea zi, purta o rochie albă, înflorată în mov și roșu, strânsă în talie cu pliseuri mari, cu mâneci scurte, bufante. Poalele rochiei îi lăsau genunchii liberi, fără ca această libertate să fie exagerată. Pantofii, albi și ei, scoteau în evidență pielea catifelată, măslinie a piciorului, iar talia suplă arăta că ai în fața ochilor o tânără domnișoară, dar când îi vedeai chipul nu puteai să nu constați că e încă un copil. Toate acestea fuseseră observate de țăranul care o

conducea acum spre casă, și de aceea pășea atât de mândru și sigur pe el.

Mihaela nu a știut niciodată și nici nu i-a întrebat pe cei de acasă dacă cineva a anunțat în sat întoarcerea ei. Deși era zi de lucru, nu se afla casă ori poartă fără bărbați, femei și copii care să o salute, să o privească, să o întrebe ceva sau să comenteze despre felul cum arată, cum merge și să constate că după cum arată nu s-ar spune că a fost timp de trei ani bolnavă într-un spital. Ce știau ei?... Câți dintre acești oameni știau cum a luptat ea cu boala, cu durerea, cu moartea? Câți înțelegeau cât de mult și-a dorit ea să redevină om întreg, să fie sănătoasă, să poată alerga liber fără să mai simtă acele dureri insuportabile? Numai aceia care ar fi trecut prin Golgota ei. Acum, când era sănătoasă, nici nu o mai interesau comentariile lor. Acelora dintre ei, despre care ea știa bine că șușoteau în fel și chip pe vremea când nu se mai întrevedea nicio speranță, mai ales femeilor, acum, când îi spuneau: *„O, sărăcuța de tine, bine că ai venit acasă!”*... ea le răspundea doar în gând: *„Sărăcuțe sunteți voi, în neștiința și ignoranța voastră, eu sunt bogată, deoarece am învățat atât de multe în acest timp și voi mai învăța, pentru că vreau să plec din sat, să nu muncesc ca voi de dimineață până seara fără să mă aleg cu nimic”.*

Pe holul căminului de nefamiliști se auzea gălăgie. Câțiva locatari, vecini ai Mihaelei, sărbătoreau ceva, pentru că se auzeau frânturi de cântece și urale. Sosiți de pe la vreo terasă de unde îi gonise ploaia, doreau să se întoarcă să-și continue cheful, deși nici nu apucaseră să intre bine în camerele lor. Veselia lor o făcu pe Mihaela să conștientizeze faptul că este singură de ziua ei. Singură, ea și amintirile ei. Ziua următoare nu mergea la serviciu, fiind sfârșit de săptămână. Avea timp din belșug să viseze la copilul pe care

îl aștepta, să retrăiască amintiri ale faptelor unui drum plin de povârnișuri și hârtoape, fapte pe care le iubea sau pe care le detesta, în funcție de cum trecuse prin ele sau de cum veniseră peste ea copleșind-o. Se înserase, de aceea aprinse lumina și închise fereastra. Stătea pe marginea patului, mângâindu-și pântecul cu ambele mâini. Îi fugeau cu viteză prin fața ochilor imagini din trecut. Pe unele ar fi dorit să le alunge, pe altele să le oprească, să le imortalizeze în tablouri care să-i împodobească pereții camerei... Zâmbea trist unei astfel de imagini. Nu știa ce să facă cu ea. S-o alunge sau...

S-a reobișnuit destul de greu cu viața dură și cu sărăcia din sat. Tatăl ei renunțase la slujba de la primărie și devenise maistru la o întreprindere forestieră. Mama Maria robotea de dimineață până seara prin gospodărie, ducând singură tot greul casei. Ei nu-i cerea să facă nimic, dar Mihaela o ajuta la curățenie, la gătit, la câte și mai câte se găsesc de făcut cu simț de răspundere pe lângă casa unor oameni harnici.

A sosit și ziua pe care nicio fată crescută la sat nu o poate da uitării vreodată, prima duminică la horă. S-a îmbrăcat cu o rochie bleu care contrasta îmbietor cu părul blond, lăsat să alunece alene pe spate până-n talie. La horă... ca la horă!... Dacă nu ai fost, nu știi cum este, chiar dacă rostești și în vis versurile lui Coșbuc din „Nunta Zamfirei". În timp ce bătrânii stăteau pe margine șușotind despre una, despre alta, cei tineri își aruncau ocheade și până la urmă se prindeau în horă, mânați de pasiunea dansului, pasiune pe care o întâlnim numai în dansul țărănesc și care vine din rosturile tainice ale cosmosului. Ce șușoteau cei vârstnici când o vedeau pe Mihaela? *„Da' a cui îi, mamă, fata asta frumoasă?"*, se auzea încă de pe drum în urma ei.

Mama Maria mergea la doi pași după ea, radiind de fericire, și răspundea în stânga și-n dreapta: *„Cine să fie... Mihaela mea... Da, da, e chiar fata mea!”.* Când s-au apropiat de locul horei, ceterașii cântau „Bărbuncul” un dans specific zonei, cu strigături hazlii, care mai târziu s-a transformat în horă. Sunetul viorilor îți mângâia sufletul și te îndemna la dans. Nici sufletul tinerei domnișoare nu putea rămâne indiferent la chemarea duioasă a acelui sunet.

— Lele Mărie, eu aș juca cu domnișoara asta frumoasă, da' nu știu a cui este și nici cine este, spuse un flăcău voinic și frumos.

— Auzi, mă Ioane, este fata mea și nu te mai întreba, că nu-i de tine, răspunse lelea Maria.

— Fata 'mnitale?! Care fata 'mnitale? nu se lăsă voinicul. Că nu o ai decât pe Fironica și pe cea mică, care-i beteagă și-i plecată prin străinătăți.

— Ba s-a întors și nu-i beteagă. Uite-o, privește-o, e Mihaela.

— Doamne, să fie adevărat? Lele Mărie, nu mă mișc de aici până ce nu o joc. A scos-o cineva la horă? se înflăcăra băiatul.

— Nu, Ioane, răspunse femeia.

— Atunci, rogu-te frumos, lasă-mă să o joc eu.

Mama Maria se roșise toată de plăcere: Ion Floare, cel mai bine văzut fecior din sat, îi scoate fata la horă. Multe mame visau la această fericire, numai că Ion se dovedise a fi cam pretențios și cam șmecheraș. Făcuse cam prea multe inimi de fete să ofteze după el, dar ce importanță mai avea asta acum, când toată lumea stătea cu ochii ațintiți pe horă, să vadă cine pe cine joacă. Pe urmă e un bun prilej ca lumea să-i vadă fata, iar Mihaela, o domnișoară atât de distinsă, nu va avea de-a face cu el. Cam așa gândea mama Maria și

înclina să-și dea acordul, când Ion a oprit muzica și a chemat la el starostele. Ceterașul cel bătrân a bătut cetera cu arcușul în semn de tăcere pentru că se întâmplă ceva important. Ion și-a dat clopul pe spate și cu voce tunătoare a spus:

— Oameni buni, dați un pic de ascultare ca să vă vestim că în satul nost' a sosit o fată mândră, să-mi fie cu iertare, o domnișoară care, chiar dacă învață carte la oraș, e tot de-a noastră de aici, din satul nost'... din părinți gospodari și cinstiți. Eu cred că nu îi e rușine cu ăst popor din satul nost'... și acum, aici, în zi de duminică, îi cer să ne facă cinstea să joace alături de noi. Eu, Ion al lui Ion Floare, o scot la joc pe domnișoara Mihaela.

La un așa anunț plin de îndrăzneală și hotărâre, mama Maria nu ar fi putut da înapoi nici dacă voia. Privea mândră și emoționată la mulțimea tăcută ca și ea. Ion al lui Ion Floare s-a îndreptat spre fată în timp ce toți cei care îi stăteau în cale s-au dat deoparte. Ajuns lângă fată, i-a cuprins umerii și a privit-o cu îndrăzneală drept în ochi. Mihaelei îi vâjâiau urechile, fața îi devenise purpurie și o căldură îi cuprinsese întregul trup, o căldură despre care nu va ști niciodată de unde venise așa, tam-nesam. Dacă nu auzea îndemnul mamei: *„Hai, mamă, joacă!"*, nu se știe ce s-ar fi făcut, într-atât era de emoționată. Tânărul chipeș a condus-o până în mijlocul mulțimii, a făcut un semn cu mâna, la care ceterașii au pornit o învârtită care-ți furnica inima, dacă aveai inimă de om. Flăcăul a prins-o de mijloc și a început s-o joace înfocat. Mihaela răspundea mișcărilor iuți ale învârtitei de parcă dansase de când îi lumea-lume, lume care se învârte continuu odată cu întregul univers. Energii nebănuite se dezlănțuiau în același timp cu sunetele

magnifice ale viorilor, ce chemau la întâlnirea cu absolutul care plutea atât de aproape de ei.

Tradiția spune ca, atunci când o fată este scoasă pentru prima dată în horă, întâiul joc să îl joace cu cel care a scos-o în horă, iar la sfârșit feciorul care i-a făcut această mare cinste să fie șters pe față cu o batistă nouă de către partenera sa. Drept răsplată mai primea și o sărutare, în văzul tuturor, de la parteneră, care de acum era considerată fată mare, bună de măritat. Mihaela fusese plecată de acasă, stătuse mai mult prin spitale și habar nu avea de această tradiție a locului. După ce s-au încheiat și ultimele acorduri, fata a încercat să scape din încleștarea flăcăului, care continua să o țină strâns de mijloc. Văzând că acesta nu slăbește strânsoarea, l-a privit mirată.

— Nu, domnișoară, încă nu am gătat. Ceea ce urmează mi-am dorit mai mult decât ce a fost până acum. Flăcăul a rostit cuvintele cu atâta patimă, încât fetei îi spori și mai mult nedumerirea.

— Batista, batista, batista, au început să strige în cor flăcăii.

Mama Maria a scos din trăistuță o batistă și i-a întins-o fetei.

Dintr-un grup de femei care vegheau ca hora să se desfășoare în disciplină, ordine și conform tradiției s-a desprins o femeie mai în vârstă și, apropiindu-se de Mihaela, i-a spus:

— Draga lelii, cu această năfrămuță îi ștergi fața flăcăului drept mulțumire că te-a scos în horă, apoi îl lași să te sărute, că n-o fi foc, pentru că așa spune tradiția noastră de țărani păstrători de obiceiuri sfinte.

Ce să facă? I-a șters fața băiatului, deși inima i-o luase nebunește la vale. Ceea ce a urmat a făcut-o pe Mihaela să

simtă iarăși acea căldură ciudată însoțită de furnicături din tălpi până-n creștet, amestecată cu rușinea de a fi sărutată pentru prima oară în viața ei în văzul mulțimii, care chicotea, își dădea coate și aplauda cu frenezie. Viorile au pus capăt tuturor nedumeririlor ei, dezlănțuind un nou joc plin de vioiciune și frenezie. Trecută prin focul primului sărut, Mihaela s-a prins în horă în rândul fetelor de măritat. Dar câți din acea mulțime de oameni mai știau că visul ei era să plece din satul în care viața însemna doar muncă fără răsplată pe merit, deși inima ei clocotea de câte ori viorile începeau să depene hora străbună?

*

Au urmat anii de liceu, timp în care Mihaela își petrecea, de fiecare dată, vacanțele în sat, la părinți, cu tineri cam de aceeași vârstă, fără să facă vreo deosebire între ei. Unii erau liceeni ca și ea, alții învățau pe la diferite școli profesionale sau, rămași în sat, lucrau alături de părinții lor la munca câmpului, la pădure ori prin multe alte locuri.

Părinții ei erau bucuroși că este sănătoasă, că nu a rămas cu urme vizibile, că urmează liceul și că este un copil bun și serios.

Ambițios, tatăl Ion muncea din zori și până seara pentru a schimba viața familiei. Cea mai mare realizare a fost noua casă, pe care a construit-o pe una dintre ulițele din centrul comunei. Casa lor a fost una dintre primele case moderne, cu mai multe încăperi, și pe care mama Maria a înzestrat-o cu măiestrie și ambiție. Fata lor se face „doamnă”, și cine o va căuta să știe că are o familie de oameni harnici și gospodari. În sinea lor, sperau să se mărite cu un băiat din sat și să locuiască în această casă. Pe cerul întunecat și trist

de atâtea greutăți a început să strălucească steaua lor norocoasă. Tatăl Ion muncea la Primăria comunei, iar mama Maria ținea, cu o mână de fier, gospodăria. Curtea lor era plină de păsări, în grajd aveau două vaci, iar în cotețe porci. Munciseră cu hotărâre și ambiție, doar în curând vor avea încă o fată de măritat, și nu orice fată. Mihaela, în acești ani, nu a legat nicio prietenie serioasă cu vreunul dintre flăcăii satului, o prietenie care să o poarte cu gândul la logodnă sau la măritiș. Deși unii dintre ei, mai copți la minte, o remarcaseră și chiar se interesau în mod serios de ea, pentru Mihaela pe primul loc era preocuparea pentru învățătură, pentru un viitor mai bun, mai sigur, mai fericit. Învățase să-și ascundă, cu oarecare măiestrie, timiditatea, era politicoasă și prietenoasă cu toți, dar, atunci când unii voinici mai îndrăzneți se înflăcărau prea tare, ea prefera să dispară din calea lor, ca să îi lase și să fie lăsată în pace. Și, cum nimeni nu poate ocoli inevitabilul așezat în cale cu temeinicie de viață, nici tânăra domnișoară, demnă de atenția oricărui bărbat, nu a ocolit ceea ce nu era de ocolit.

Toate au început pe vremea când terminase cursurile Institutului Pedagogic și lucra deja în învățământ. Într-o zi, pe când se întorcea de la școală către casă, intrând în curte, a auzit muzică și râsete de bărbați din camera fratelui său. Atunci l-a cunoscut pe Liviu, un prieten al lui Tudorel. Liviu, de profesie învățător, era un bărbat bine legat, cu ochi mari, albaștri ca cerul senin, cu gura tăiată senzual, provocator, gata oricând de un zâmbet ironic. În clipa în care fratele ei a făcut prezentările, Liviu a fixat-o cu ochii săi mari, privind-o intens. Deși privirea vădit insistentă a bărbatului o emoționase, Mihaela a rămas rece, distantă și s-a retras în camera ei imediat ce s-a ivit ocazia. Ajunsă în cameră, își recunoscu sieși că îi plăcuse chipul acelui om, obrăznicia

privirii lui, și începu să regrete că s-a retras atât de grăbită și indiferentă. Către seară, la cină, Tudorel o necăjea, constatând nevinovat că Liviu, prietenul său, o plăcuse și recunoscuse în mod deschis acest lucru. Fata a răspuns laconic că, și dacă ar fi adevărat, nu o interesează. La urma urmei, nu poți lua în brațe toți stâlpii de pe stradă, chiar dacă ei te plac...

Au trecut aproape două săptămâni de la această întâmplare. Era zi de duminică. Acțiunea sportivă din acea zi o obliga pe Mihaela să participe la meciul care avea să se desfășoare pe terenul de fotbal al școlii. Era o zi splendidă de vară, care te îmbia să-ți petreci timpul în aer liber, să alergi, să te odihnești la umbra copacilor, să te plimbi, să mergi la scăldat ori la meci sau să te întinzi pe pajiștea înverzită, să nu te mai saturi privind cerul albastru și să visezi că poți alerga prin văzduh, iar când obosești să-ți alegi ca loc de odihnă malul însorit al mării. Îmbrăcată într-o frumoasă rochie roz și purtând în picioare o pereche de sandale albe, fata a plecat spre școală. Când a ajuns la terenul de fotbal, meciul începuse, iar ca spectatori erau de la cel mai tânăr la cel mai bătrân, aproape întregul sat. Mihaela și-a căutat din priviri mama. A zărit-o alături de tatăl său într-un grup de vecini. De când se întorsese acasă, și mai ales acum, de când lucra la școală, părinții ei nu făceau niciun efort ca să-și ascundă mândria. Se mândreau cu fata lor, mai ales că sătenii o admirau și ei și nimeni nu le putea reproșa nimic legat de acest fapt.

— Ce-i, draga mamei, ai venit la meci? o întâmpină mama Maria. Joacă și Tudorel împreună cu prietenul său. Uite, ne-a lăsat în grijă sticlele de apă minerală pentru pauză.

Mihaela privea distrată în jur, când o voce cu un timbru grav, impresionant, ca al actorilor de teatru și film, i-a adresat un salut:

— Sărut mâna, domnișoară Mihaela... Bine că ați venit, poate că ne veți purta noroc!...

Nu a apucat să răspundă, pentru că au sărit vecinii cu gura:

— Sigur că o să vă poarte noroc, că-i frumoasă ca o prințesă. Dacă jucați de dragul ei, atunci trebuie să faceți mingea să zboare numai în poarta adversarilor.

Întorcându-se în direcția de unde se auzise vocea, fata s-a pomenit față în față cu Liviu. Ținuta sportivă îi punea și mai mult în evidență trupul bine legat, de bărbat viguros, gata oricând să înfrunte de unul singur ursul din pădurea de la marginea satului.

— Mult noroc, vă țin pumnii strânși!... a răspuns ea, străduindu-se să pară rece și indiferentă... deși aceeași căldură ciudată, ale cărei taine nu le descifrase încă, îi cuprindea încet-încet întregul trup, și parcă o înciuda și mai tare că nu înțelegea ce se întâmplă cu sufletul ei.

— Da' cine-i băiatul ăsta frumos? se auzi o voce de femeie din mulțimea care strigase mai înainte.

— Un prieten de-al lui Tudorel, a răspuns repede taică-său în locul ei.

— Da' de unde-i și ce domn este? nu s-a lăsat lelea Victoria, că ea întrebase.

— Este din Năsăud și-i învățător, răspunse tatăl fetei.

— No, că-i bun pentru Mihaela ta! insistă bătrâna. Îi tare frumos și, dacă-i și dascăl și bag seamă că și domnișoarei îi place, că s-a roșit de mama focului când s-a uitat la ea, atunci... îi bine!...

— No, dară așa se roșesc fetele!... îi sări și mama Maria în ajutor.

Pierdută prin mulțimea de spectatori, Mihaela a putut să-l privească nestingherită pe Liviu în timpul meciului. De câteva ori, privirile li s-au întâlnit și, de fiecare dată, fata simțea cum roșește și se înfuria pe ea că nu se poate stăpâni. Privirilor iscoditoare ale sătenilor, mai ales ale lelițelor, nu putea să le scape o așa ocazie de a înțelege și, bineînțeles, de a comenta ce se petrece în sufletul tinerei domnișoare.

Motivând o supărătoare durere de cap, Mihaela a plecat acasă înainte de sfârșitul meciului. Speriată, mama Maria a condus-o până la pod și i-a spus de câteva ori rugăciunea „Tatăl nostru", convinsă fiind că: *„Te-o fi deocheat careva, mamă, că prea arăți bine cu rochia asta roz și cu părul despletit în vânt"...*

Ajunsă acasă, tânăra domnișoară și-a schimbat hainele, s-a spălat cu apă rece pe față, și-a legat părul cu o fundă roșie, apoi a pornit pick-up-ul și a pus să asculte discul cu valsurile lui Strauss, pe care de fiecare dată când îl asculta îi aducea în suflet o liniște și o pace desăvârșită. A ațipit, întinsă pe pat, purtată de valsurile vieneze într-o lume a Feților-Frumoși care supuneau saloane imperiale cu dragostea și iubirea lor. La un moment dat, o mână îi mângâia ușor obrazul și s-a trezit, sărind speriată. Liviu stătea jos pe covor. Privind-o un timp, în liniște, nu-și putuse reține gestul drăgăstos.

— Stai, te rog!... nu-ți fac nimic! Te privesc doar!... spuse el, șovăind.

— Cum ai intrat? îl întrebă ea serioasă.

— Cu Tudorel și cu mama ta. Sunt și ei acasă, așa că nu ai motiv să te sperii.

— Nu mă sperii eu așa de ușor pe cât crezi tu, comentă fata încruntată și oarecum înverșunată că o astfel de întâmplare o prinsese cam nepregătită.

Discuția le-a fost întreruptă de mama Maria, care a intrat îngrijorată în cameră, urmată de Tudorel, să vadă dacă pe fetița ei dragă o mai doare capul.

— Să nu-mi supărați fata cu ceva, sau să mi-o deocheați, că mă fac foc și pară! îi spuse ea învățătorului și se vedea că era convinsă de ce spune.

Băieții au izbucnit în râs, amuzați de vorbele bătrânei. După un timp, Tudorel i-a amintit prietenului său că sunt așteptați la bere în cinstea victoriei de la stadion și că trebuie să plece. Atunci Liviu a întrebat-o pe Mihaela dacă mai poate să rămână cu ea, dacă îi face plăcere compania lui.

— Sigur, de ce nu?!... Dar mi-e teamă că nu sunt o companie prea plăcută, murmură Mihaela.

— Lasă-mă pe mine să hotărăsc asta.

— Cum vrei! E riscul tău...

— Tudorele, te superi dacă mai rămân un timp cu sora ta? Am să vin și eu mai târziu.

— Nicidecum! Am să-ți păstrez berea la rece, răspunse băiatul.

— Nu, nu-i nevoie, spune-le colegilor că pot să o bea ei.

— Vedem noi! Aveți grijă să fiți cuminți, glumi el și plecă să-și astâmpere setea alături de prietenii din echipa de fotbal.

După plecarea lui Tudorel, peste ei s-a așternut o liniște deplină, prevestitoare de clipe de tandrețe și comunicare sufletească, când cuvintele nu-și mai află rostul și devin banale. Oricine ai fi și orice ai spune în astfel de clipe, constați că nu poți decât să pui obstacole în calea sufletului, să-i barezi drumul știut doar de el, să-i întârzii sosirea la întâlnirea cu alt suflet, care bâjbâie la fel de îndârjit pe calea

visului, căutându-și stăruitor perechea, într-o astfel de clipă, când două suflete se cheamă pe căi nevăzute, e de ajuns un gest, o privire, care povestesc întotdeauna fermecător gândul sosit de acolo, de sus, ce te-ndeamnă să faci pasul vechi de când lumea. Într-o astfel de clipă, trupul vorbește mai mult și mai bine decât orice om.

Mihaela se așezase pe marginea patului, în timp ce Liviu stătea în continuare jos, pe covor. Privind-o la fel de stăruitor, el întinse mâna și îi dezlegă funda care îi ținea strâns părul.

— Ești incredibil de frumoasă! Unde ai fost până acum, de nu te-am întâlnit? Te așteptam. Te caut dintotdeauna, din ziua în care am descoperit adevăratul sens al căutării fericirii...

Deși stingherită de îndrăzneala și de spusele băiatului, Mihaela l-a privit pentru prima oară, de când îl cunoscuse, drept în față și i-a zâmbit, ceea ce l-a făcut să se înroșească precum un rac.

— Aha, deci nu numai eu roșesc când sunt emoționată!... constată fata mai mult pentru ea, cu voce tare, înveselită brusc de descoperirea făcută.

Liviu s-a ridicat în genunchi la marginea patului și i-a acoperit drăgăstos buzele cu un deget, în semn de tăcere. Fata a tresărit. Veselia ei a dispărut ca prin farmec. Stânjenită, s-a ridicat de pe pat, s-a apropiat de pick-up și l-a întrebat pe băiat:

— Îți place muzica?

— Cui nu-i place?... veni răspunsul.

Valsurile lui Strauss au inundat iarăși camera, ajutând-o pe Mihaela să-și revină din starea provocată de gestul lui Liviu. Dar băiatul nu a cedat impulsului venit de undeva din străfundurile sufletului său. S-a ridicat în picioare și cu gesturi sigure a prins-o de mijloc. Fără să mai spună un

cuvânt, a sărutat-o apăsat pe gură și a strâns-o la piept cu putere, de parcă dorea să se topească tot în trupul ei. Fata nu s-a împotrivit nici sărutului, nici îmbrățișării, nici bărbatului în brațele căruia, misterios pentru ea, se simțea ocrotită de parcă ar fi fost un copil în brațele mamei. Au început amândoi să valseze pe undele muzicii și nu s-au oprit nici măcar atunci când discul a ajuns la sfârșit. Când ea a înțeles că pașii nu le mai sunt însoțiți de sunetele vrăjite, a dorit să se oprească, dar în aceeași clipă Liviu a început să o strângă la piept, să o sărute pătimaș, parcă urmărit de teama că nu se va mai întâlni niciodată cu aceste clipe. Buimăcită de tot ce se întâmpla cu ea, Mihaela l-a îndepărtat ușor, încercând să mai câștige timp pentru a înțelege, pentru a primi acel acord interior fără de care te lași purtat de valul instinctelor până la malul naufragiaților vieții, când tot aștepți un ajutor, un sprijin, care nu mai vine de nicăieri. Numai că băiatul, după ce a slăbit un pic îmbrățișarea, a început să o strângă mai tare în brațe, să o sărute și mai pătimaș.

— Doamne, cât ești de minunată!... șoptea el, extaziat, printre săruturi și îmbrățișări.

Mihaela se topea trăind fericirea plăcerii preludiului, ceea ce însemna pentru ea întâia apropiere trupească de un bărbat, primul pas spre extazul care îi dădea ghes și care se cerea trăit. Simțind trupul fetei fremătând, Liviu începu să o dezmierde cu mângâieri tandre și să își coboare sărutul pe gâtul ei, căutându-i cu insistență sânul tare, pietros, dorind să ducă clipa plăcerii până la culmea care înseamnă viață, inevitabil o nouă viață.

Căldura pe care o degaja trupul ei tânăr, nedăruit dragostei, parfumul care o învăluia, chipul ei, gura ei cerșeau dragoste, și el nu putea să nu creadă în acea clipă că poate

să îi ofere tot ce ea își dorea... Dar, chiar în momentul în care el trăia convingerea că va urca pe culmea înflorită de dorul unicului extaz, Mihaela a tresărit, l-a îndepărtat fără brutalitate și, învăluindu-l într-o privire încărcată de focul vulcanului din sufletul ei neprihănit, i-a spus domol:

— Gata, gata, Liviu... am întrecut măsura! Auzi? Pentru prima oară de când ne-am cunoscut îți spun pe nume! Până acum nu am mai făcut-o decât în gând.

— Mihaela, am o dorință nebună să mă plimb cu tine de mână prin tot satul, să ne vadă toți sătenii împreună, rosti băiatul mânat de pasiune și de felul în care ea rostise ultimele cuvinte.

— Bine, bine, dar hai să ieșim pe verandă, să ne vadă mai întâi mama și să te servesc cu ceva bunătăți pe care le-am pregătit împreună cu ea.

— Ce bunătăți îmi mai trebuie, când te am pe tine? spuse Liviu, dorind să o îmbrățișeze din nou.

Fata i se împotrivi și îl conduse pe verandă, unde o masă înfățată în alb, înflorată în albastru, aștepta gata să primească orice musafir. Veranda oferea ochilor privitorului un tablou romantic, care te îndemna nu numai să visezi, ci să fii convins că viața nu poate fi decât frumoasă, că fericirea o poți întâlni la orice pas și că e de ajuns să te apleci, să o apuci cu strășnicie fără să-i mai dai drumul vreodată. Oale de lut, încărcate cu flori, străjuiau terasa pe toate laturile. Alte flori, cu miros de parfum, asemănător celui care o însoțea pe Mihaela, se îmbătau de lumină în grădinița spre care dădea veranda. Câțiva pomi fructiferi, parcă aruncați la întâmplare printre flori, umbreau fără exagerare fațada casei. Poposit pe unul dintre scaunele care străjuiau masa, Liviu trăi o clipă de reverie și închise ochii, trăgând cu nesaț pe nări mirosul dătător de speranțe, de împlinire a visului de

dragoste proaspăt înfiripat în inima sa. Fata dispăru undeva, spre bucătărie, iar el își asculta inima zvâcnindu-i nebunește și abia își putu stăvili un geamăt întrebător: „De ce nu îi vorbise Tudorel mai de mult despre sora lui?”... Îl cuprinse regretul că nu o cunoscut-o pe Mihaela cu câteva luni de zile în urmă, înainte de... dar poate că... totuși nu-i prea târziu... și poate că va mai găsi o portiță pe care să iasă curat din încurcătura în care intrase. Gândul la acea încurcătură îl copleșea și, sub influența noilor sentimente, căuta de zor o soluție, se întreba cum o să procedeze. Șirul gândurilor i-a fost întrerupt de Mihaela, care a intrat pe verandă, ca o adevărată gospodină, ducând în mâini un bol cu supă de găină cu tăiței de casă, farfurii, tacâmuri, tot ce era necesar pentru o masă îndestulată.

— Era timpul să mănânci ceva. Deși mie nu mi-e foame, am să mănânc și eu cu tine, ca să te simți în familie, spuse fata privindu-l în ochi.

— În familie!... Sună frumos cum spui tu... numai că familia mea nu m-a făcut să mă simt prea bine în mijlocul ei, îi scăpară lui Liviu, fără nicio opreliște, cuvintele, ca și cum ar fi fost pregătit pentru destăinuirea unor secrete pe care le purta în suflet.

— Vrei un păhăruț de pălincă? încercă fata să depășească momentul.

— Bei și tu cu mine?

— Da, răspunse ea prompt.

— Atunci, vreau...

Mihaela a adus două pahare, a umplut unul cu țuică de prune, pe care i l-a oferit băiatului, iar în celălalt a turnat un strop pentru ea și l-a întins ca să ciocnească. Când au dat noroc, Liviu a ridicat spre ea ochii plini de lacrimi. Au servit supa în liniște, încercând amândoi să treacă peste clipa lui

de zbucium fără nicio explicație, deși sigur exista una. Mihaela a înțeles că se petrece ceva deosebit cu acest băiat ce o emoționase din clipa în care l-a văzut. Și-a luat și mai în serios rolul de gazdă primitoare și gospodină desăvârșită. L-a servit la felul doi cu sărmăluțe, șnițele și piure de cartofi, glumind pe seama priceperii ei în ale bucătăriei, deși într-adevăr se pricepea de minune. A mai pus pe masă o carafă cu suc din flori de soc făcut în casă, proaspăt scoasă de la rece, comentând cu mult haz despre cum era să cadă din copac pe când culegea florile pentru socată. Fetei îi stătea bine în tot ceea ce făcea și reușise cu hazul ei sănătos să-i abată gândurile lui Liviu de la necazurile care se pare că începuseră să-l frământe acum, când descoperise această mică bijuterie pe nume… Mihaela.

La un moment dat, ușa verandei s-a deschis și a intrat mama Maria, pe chipul căreia se citea îngrijorarea: *„ce se întâmplă cu fetita ei rămasă singură cu musafirul?”*. Văzându-i pe cei doi tineri mâncând și râzând cu poftă, chipul i s-a luminat a fericire că fetița ei a făcut cum se cuvine onorurile casei și le-a urat:

— No, poftă bună, dragilor!

— Mulțumim frumos, răspunseră ei în cor, amuzați și râzând complice.

— Hai și dumneata, mamă, să mănânci cu noi, o îndemnă Mihaela.

— Oi mânca, draga mamii, mai târziu, cozonac cu lapte dulce, doar știi că-mi place și-mi face bine. Am fost plecată un pic la vecina, dar amu', că am venit acasă, stați liniștiți la masă că vă servesc eu.

— Dar nu mai pot, spuse Liviu. Pentru numele lui Dumnezeu, am mâncat cât pentru o săptămână întreagă!

— No… n-ai să mă refuzi 'mneata pe mine, insistă mama Maria. O felie de cozonac sau o prăjitură cum stă bine omului și cum nu ai să mai întâlnești, vă aduc acum, acum… și ieși grăbită.

Cât au servit dulciurile și cafeaua, mama Maria a stat cu ei de vorbă, încercând să afle cât mai multe despre flăcăul ăsta voinic și simpatic care îi onora casa cu prezența sa.

Astfel a aflat Mihaela că părinții lui Liviu erau divorțați, că a avut o copilărie tristă și că locuiește împreună cu mama sa și cu tatăl vitreg, care nu îl poate suporta. Avea o soră vitregă, fată bună, dar chinuită și ea de certurile permanente dintre cei doi părinți. Se făcuse învățător pentru că iubește foarte mult copiii și pentru că aceasta era profesia pe care și-o dorea de mic copil. Cele două femei ascultau întristate tot ce povestea Liviu despre viața lui, urmărindu-i cu atenție fiecare gest, fiecare cuvânt, mimica feței care exprima când deznădejde, când siguranța că va reuși să-și descopere drumul spre un viitor mai bun. Mihaela îi oblojea rănile sufletului în gând și înțelegea de ce bărbatul din fața lor, care răspândea în jurul său atâta forță, atâta siguranță de sine, impresionat fiind de cele întâmplate între ei în cameră, înainte de a ieși pe verandă, a încercat să-i împărtășească din tristețile sale. Au fost întrerupți din discuția lor de taină de Tudorel, care a intrat pe verandă însoțit de tatăl său.

— Credeam că ai plecat, dar bag seama că frumoasele mele rude ți-au captat atât de mult atenția încât ai rămas locului ca vrăjit, rosti râzând vesel fratele Mihaelei.

— Ba chiar mai mult. M-au ghiftuit cu tot felul de bunătăți cu care într-adevăr m-au cucerit pe deplin, intră Liviu în jocul lui.

— Că bine zici, ia poftiți și voi la masă, creștinilor, că v-ajunge pe ziua de azi de când umblați de colo-colo fără să mâncați, sări mama Maria.

I-a servit și pe cei doi, astâmpărându-le foamea, și au rămas cu toții pe verandă până ce răcoarea serii de vară s-a lăsat încet, încet peste ei. În liniștea serii, în cântecul greierilor care parcă se strigau unul pe altul pe nume printre florile din grădiniță, în mirosul îmbătător al reginelor-nopții, niciunul nu a băgat de seamă că miezul întunericului a sosit pe nesimțite și că îi îndeamnă la odihna binemeritată. Fiecare dintre ei începea o nouă săptămână de muncă în dimineața care aproape că le bătea în porți. Cele două femei au pregătit pentru Liviu așternuturi proaspete în camera de oaspeți. Când s-a cuibărit în patul proaspăt și frumos mirositor, băiatul gândea în sinea lui că niciodată în viață nu se simțise atât de bine ca în mijlocul acestei adevărate familii și că așa trebuie să arate oamenii fericiți.

Liniștea nopții se așternuse peste căminul de nefamiliști de la marginea de vest a Neptunului. Peste cămin domnea întunericul. Doar fereastra camerei locuite de Mihaela se scălda în lumină. Fata se ridică din pat, privi în jur și, părându-i-se că totul este în ordinea bine știută de ea, stinse lumina cu gândul să se culce, să doarmă, să se odihnească și să mai uite… da, da, să mai uite, să mai pună stavilă amintirilor care o urmăreau la tot pasul. Se băgă în așternut și încercă să adoarmă. Închise ochii și, în lumina care i se aprinse sub pleoape, se vedeau privite parcă de sus satul, casa lor, școala, părinții, fratele, sora și… Liviu… da, da… Liviu…

Povestea de iubire dintre ea și Liviu, începută în acea duminică de vară, a durat până în sfintele sărbători de iarnă. Se iubeau cu acea forță specifică tinereții, se sorbeau din

ochi când erau împreună. Iubirea lor era pură ca lacul comorilor de argint, unde dacă privești îți vezi chipul pe fundul lacului și rămâi vrăjit de minunea oferită în dar oamenilor de bunul Dumnezeu. În clipele lor tainice se îmbrățișau cu foc, se sărutau pătimaș fără să ducă extazul până la limita păcatului originar. În momentele în care Liviu o găsea singură în casă sau în grădină, mai-mai că se năpustea asupra ei strângând-o în brațe și sărutând-o înfocat.

Fiind ținută strâns lipită de el, Mihaela simțea cum trupul bărbatului se zvârcolea în lanțurile dorinței, lanțuri pe care era gata să le rupă în clipa în care ea și-ar fi dat acordul dezlegării la extazul suprem al păcatului. Atunci, o forță nevăzută o îndemna să se lipească și mai mult de trupul băiatului. Năucită de dorință, ea aștepta ca el să o ceară de soție și să își poată desăvârși amândoi dragostea fără ca păcatul să sporească. Cel care își revenea de fiecare dată mai repede din astfel de momente atât de apropiate „clipei cea repede ce ni s-a dat" era Liviu, dar el tăcea și strângea din pumni fără nicio explicație…

Tot satul aflase de iubirea lor. Când sătenii îi întrebau pe părinții Mihaelei: *„Pe când nunta?… pe când nunta?…"* aceștia răspundeau: *„Timp e destul, fata-i încă tânără",* dar numai sufletul lor știa ce foc însemna pentru ei această așteptare. Liviu devenise al doilea băiat al familiei lor, îl iubeau și aveau încredere în el, așa că așteptau ca el să se hotărască, pentru că ei îl priveau deja ca pe viitorul ginere. Mama Maria mai scăpa câte o vorbă către oarecine că, „de vom face nuntă cu fata, vom avea cheltuieli mari, că vrem să-i facem o nuntă ca-n povești, cum nu s-a mai văzut alta în sat până acum".

Trecuseră sărbătorile de iarnă și părinții fetei se cam saturaseră să tot aștepte și, siguri fiind că Liviu o va cere de soție, l-au îndemnat pe Tudorel să mai bată câte un apropo prietenului său, fără ca Mihaela să știe și să se simtă jignită. Zilele de iarnă începură să treacă mai greu de când întreaga familie observase că Liviu își cam rărise vizitele. De unde până mai ieri se pomeneau cu el aproape zilnic, acum trecea săptămâna fără ca incontestabilul ginere să apară. Lipsa lui nejustificată în niciun fel devenise vizibilă chiar și pentru unii săteni, dar nimeni nu scotea o vorbă.

Inima-i spunea Mihaelei că totul s-a terminat, că Liviu are un necaz care i-a despărțit. Prea des îl auzise oftând când o ținea în brațe, de parcă ar fi vrut să-i spună ceva ce nu îndrăznea. Prea des repeta ca pentru sine întrebarea: *„De ce nu te-am cunoscut mai devreme?”…* Vorbe cu sensuri multiple din care ea alesese până atunci sensul care-i plăcea. Acum alte întrebări îi dădeau ghes, alte răspunsuri îi măcinau mintea până la obsesie. Începuse să se îndoiască de viitorul ei alături de Liviu, acest băiat frumos pe care și l-ar fi dorit orice fată. Reușise, până la un punct, să obțină ceea ce alte fete căutau cu sârguință, să obțină ceva după care multe fete tânjeau, fericirea de a fi iubită de un băiat care atrăgea tuturor atenția.

Și totuși, exista un colț ascuns al sufletului ei neprihănit pe care nu îl scosese în lumina cunoașterii către nimeni, pe care și-l ascundea și sieși până la uitare. Dar, în unele clipe în care se convingea singură sau se lăsa convinsă de împrejurări că se va căsători cu Liviu, acel colț ascuns în ungherele întunecate ale sufletului ei de domnișoară demnă de atenția tuturor bărbaților o chinuia cu remarca că și-a trădat visul. Visul pe care îl avusese pe vremea când era bolnavă, internată în spitalul-sanatoriu de la țărmul mării. Îi

apăruse atunci în vis iubirea vieții ei, un bărbat puternic, curajos, bun și tandru, cu fața arsă de vânt, alergând spre ea pe țărmul însorit al mării. Poate că tocmai acest vis o făcea să-l ierte întrucâtva pe Liviu pentru că-și rărise atât de vizibil vizitele, deși o întrebare chinuitoare își aștepta răspunsul: *„Ce s-o fi întâmplat cu el, de nu mai vine?”.*

Trecuseră mai bine de trei săptămâni de când nimeni nu mai știa nimic despre băiatul care îi cucerise pe toți. Într-o zi, pe când Mihaela sfârșise orele și se pregătea să plece acasă, s-a pomenit în ușa clasei cu Liviu. Dintr-o privire, fata a înțeles că s-a întâmplat ceva deosebit. Tras la față, cu privirea tristă, parcă nu mai semăna cu el, cel bine cunoscut. Fără niciun cuvânt s-a apropiat de ea, a luat-o în brațe și și-a afundat capul în părul ei, plângând.

— Doamne, Liviu, plângi?!... Ce s-a întâmplat? Spune, orice ar fi, poate te pot ajuta... Spune, ce-i cu tine, dragule? Nu mă lăsa să mă chinui... spune, îl îndemna fata.

— Mihaela, dragostea mea, sunt un ticălos, nu-mi mai spune „dragule”, nu merit.

— De ce vorbești astfel? Ce ți s-a întâmplat de ești atât de abătut?

— Când m-am hotărât să dau ochii cu tine și cu ai tăi, mi-am jurat să spun adevărul, iar voi să mă judecați fără milă.

— Liviu, mă sperii. Ce drept am eu sau ai mei să te judecăm fără milă? Noi te iubim pentru că ești un om deosebit care nu ne-a dezamăgit în așteptările noastre.

— Mihaela, frumoasa mea, te rog taci, ascultă-mă și ai să înțelegi că am dreptate.

A invitat-o să ia loc într-o bancă, apoi, după ce a închis ușa clasei, s-a așezat lângă ea.

— Multe nu ți-am spus eu, dar acum știu că trebuie să-ți vorbesc mai mult despre mine. Am avut o copilărie chinuită.

Am fost alungat de la o bunică la alta, iar mama, veșnic cu gura pe mine, îmi spunea la orice abatere de la indicațiile ei: *„Semeni cu taică-tău... soi rău”.* Toată viața am dorit să-i demonstrez că nu sunt soi rău. Am învățat, am strâns din dinți, învingând toate greutățile și lipsurile cu care deja mă obișnuisem. Cât am fost în serviciul militar, nimeni nu mi-a trimis un pachet sau o scrisoare cu câteva rânduri, să înțeleg și eu că se gândește cineva la mine pe lumea asta. După ce m-am întors din armată, mama îmi tot spunea să-mi caut o fată cu situație și să mă căsătoresc, ca *„să mai scap și eu de hrănit o gură în plus...”* Ea zicea, ea auzea. Eu îmi vedeam de serviciu, nu-mi stătea gândul la însurătoare. După un timp s-a mutat în vecini un milițian cu familia sa, soția și cele trei fete. Cea mare, pe nume Adriana, este de vârsta mea și lucrează ca funcționară la Casa de Economii și Consemnațiuni. Nu este nici frumoasă, nici urâtă, dar cam îndrăzneață, cam băgăcioasă până la a deveni agasantă. La câteva zile după ce s-au mutat lângă noi, vecinele au intrat în vorbă cu mama, iar după o săptămână se vizitau de parcă se cunoșteau de când lumea. Niciuna, nici alta, mama în vizită la ele, sau vecinele, în special Adriana, în vizită la noi. Nu a mai durat mult timp și mama a început represaliile: *„Adriana este fata tocmai potrivită pentru tine. Are situație, nu-i așa de frumoasă, dar e din familie bună, așa că mă întreb: ce mai aștepți?”* Ca să mai scap de dădăceală, am început să ies cu ea din când în când. Uneori îmi era simpatică, fără să simt ceva special pentru ea, alteori devenea pur și simplu enervantă, ceea ce mă făcea să fug și să mă ascund un timp. Cu aproximativ o lună de zile înainte de a te cunoaște pe tine, într-o zi călduroasă de duminică, am mers la Someș să fac o baie. Eram înfierbântat și bine-dispus de la cele câteva beri pe care le băusem în drum spre

râu. M-am bălăcit în apa limpede și răcoroasă destul de mult, iar când m-am dus ca să-mi iau hainele de sub o salcie pletoasă, unde le lăsasem, m-am pomenit față-n față cu Adriana, care, doar în chiloți, râdea cu gura până la urechi de figura mea surprinsă. Timiditatea mea explicabilă, pentru că până atunci nu stătusem în fața niciunei femei dezbrăcate, surprinderea mea caraghioasă o făceau să râdă enervant și incitator pentru orgoliul bărbatului care începea să se trezească în mine. Revenindu-mi cât de cât în fire, am respins-o cu bunăvoință, explicându-i totodată că ar trebui să se îmbrace, să nu o vadă careva așa, tânără domnișoară dezbrăcată în pielea goală ziua-n amiaza mare. Fără să facă un gest că mi-ar urma sfatul, râdea în continuare la fel de provocator. De multe ori după această întâmplare m-am întrebat dacă în acele clipe mi-am pierdut capul în pantaloni ori a fost un fel de răzbunare a bărbatului pe îndrăzneala femeii de a-i zgândări și provoca în mod jignitor instinctele. Am făcut dragoste cu ea, acolo, pe malul apei, la umbra salciei care plângea peste noi. Lipsa mea de experiență nu a contat în bogăția cunoștințelor ei, exprimate fără opreliști până la culmea satisfacției fizice.

Ajuns în acest punct al destăinuirilor, Liviu a făcut o mică pauză și a privit-o întristat pe Mihaela. Fata privea în gol fără să clipească. Chipul ei devenise stană de piatră și nimeni nu putea ști ce gândește. Nici măcar surprinderea nu i se citea pe chipul împietrit. Obsedat să scape de greutatea apăsătoare de pe suflet, Liviu își continuă povestea, neluând în seamă posibilul vulcan de trăiri din spatele acelui chip care refuza să mai comunice spre exterior.

— Apoi, te-am cunoscut pe tine și pe familia ta. Lângă tine am descoperit ce înseamnă iubirea, dragostea, pasiunea și cât de fericit poți fi având o familie ca a voastră. Începusem

să visez la clipa când ne vom căsători, când vom fi împreună, iubindu-ne până la epuizare. Dar, într-o seară, când am ajuns acasă, în sufragerie mă așteptau ai mei cu Adriana, însoțită de maică-sa, de tatăl său îmbrăcat în uniformă și având o ținută solemnă. Cum am intrat, s-a făcut liniște. Am gândit imediat să mă duc la culcare ca să nu-i deranjez, dar milițianul m-a oprit categoric: *„Tinere, pe dumneata te așteptam. Te rog să mai rămâi să discutăm ceva important”*. L-am privit speriat și am întrebat ce amestec am eu în problema lui importantă. *„Ai, și încă unul foarte mare”*, mi-a răspuns el la fel de solemn. Devenind din ce în ce mai iritat, l-am rugat să mă lămurească. *„Cum, tinere, faptul că vei deveni tată nu te preocupă câtuși de puțin?!”* Auzind aceasta, am rămas năucit preț de câteva clipe. Am privit spre Adriana și i-am văzut rânjetul pe care se străduia din răsputeri să-l ascundă. Când și-a dat seama că o privesc, a început să plângă cu suspine, de parcă eu eram marele, singurul vinovat de ceea ce înțelesesem că i se întâmplase. Totul s-a transformat într-un vodevil ieftin ce avea menirea să convingă asistența că eram singurul răspunzător de necazul domnișoarei care-și spălase păcatele în Someș. A început să strige pițigăiat la mine: *„Doar nu vrei să spui că nu ne-am culcat împreună la râu, lângă salcie, și uite ce mi-ai făcut... trebuie să te căsătorești cu mine... n-ai să mă lași de râsul târgului... altfel... tata...”*, și dă-i plâns cu sughițuri și suspine, de începusem să cred și eu că avea dreptate biata fată...

Mihaela, frumoasa mea, dragostea mea, cred că norocul meu a fost împărțit la alții. Am convingerea că nu eu sunt tatăl copilului, după cum mi s-a dăruit ea, fără nicio insistență din partea mea. Îmi este din ce în ce mai clar că am fost victima planului ei diabolic. Copilul care vine pe

lume nu are nicio vină, iar mama lui dorește ca eu să îi fiu tată. Nu-ți mai spun ce discuții au fost în acea seară în casa noastră. În cele din urmă, am convins-o pe mama să nu mă căsătoresc, să mai așteptăm până ce se naște copilul și să cer o expertiză medicală de paternitate. Mai târziu am aflat că mama nu cedase rugăminții mele, ci faptului că tatăl meu vitreg i-a povestit că o văzuse de multe ori pe Adriana hârjonindu-se cu băiatul șefului cofetăriei din colțul străzii și cu alți băieți, pe la ore târzii din noapte. Nu a durat mult și milițianul a început cu amenințările. S-a dus la școala la care lucram și a făcut tărăboi. Directorul mi-a dat ultimatum să iau o hotărâre, altfel mă pune în discuția organizației de partid a școlii și s-ar putea să-mi pierd serviciul…

Îngrozit de ceea ce tocmai spusese, Liviu s-a oprit din povestit… apoi a izbucnit:

— Cum este posibil ca cineva din afara vieții mele să-mi hotărască soarta într-o ședință?! Cum este posibil ca toți din jur să mă împingă în prăpastie fără să le pese de ceea ce sunt, de ce gândesc, de ceea ce vreau eu de la viața mea? Este foarte clar, pentru mine nu mai există scăpare… Sunt distrus… șuieră el printre dinți.

După ce Liviu și-a încheiat destăinuirile, o liniște de mormânt s-a lăsat peste ei și peste sala de clasă în care stăteau ca doi elevi cuminți și atenți la lecția pe care le-o oferea viața. Mihaela amuțise, nu putea rosti niciun cuvânt. Nu știa ce să spună în fața acestei grozăvii pe care Liviu o trăia în secret de mult timp și care acum îi afecta și ei viața și familia. Stătea cu privirea fixată într-un colț al clasei, de parcă o împietrise Dumnezeu în acel loc, transformând-o în material didactic pentru copiii care a doua zi au s-o arate cu degetul strigând: *„Să nu faceți ca ea, altfel ca ea o să pățiți”…* Dorea să se miște din acel loc, dar nu putea. Încet, încet,

gândurile începură să i se mai limpezească și în sufletul ei bun își găsi loc suferința prin care trecea băiatul: *„Doamne, bietul de Liviu!...* gândea ea, *după ce că a fost chinuit de mic, acum va fi nefericit toată viața...”* În cele din urmă a reușit să se smulgă de pe locul pe care stătuse ca o elevă ascultătoare, s-a apropiat de Liviu, l-a îmbrățișat și, înlăcrimați amândoi, ca sălciile din malul Someșului în prag de toamnă, au plecat spre casa Mihaelei.

S-au despărțit pentru totdeauna, fără să se mai caute vreodată unul pe altul. Toți din familie au suferit cumplit la aflarea veștii date de Mihaela, dar nu l-au urât pe Liviu, ci doar l-au compătimit pentru nefericirea sa. Mai greu a fost cu gura lumii, dar, într-un târziu, și gura lumii a rămas pustiită de povestea despărțirii celor doi, aflând despre alte picanterii ale vieții din sat demne de toată atenția.

Imaginea satului, chipul lui Liviu, părinții, sora, fratele, toate începură să dispară încet, încet în negura care acoperi lumina de sub pleoape și, în cele din urmă, Mihaela adormi. O treziră razele soarelui de toamnă, care, ieșite din mare, țintiseră fereastra camerei și, trecând prin geam, odihneau acum zâmbind pe chipul frumoasei locatare. Era duminică. Mihaela s-a ridicat din așternutul cald, a dereticat prin cameră, și-a pregătit micul-dejun și s-a așezat la masă, în fața unei cești mari de ceai fierbinte însoțită de pâine prăjită unsă cu unt și miere. Nu uita niciodată, când se așeza la masă, că nu se hrănește doar pe ea și că, în primul rând, trebuie să acorde toată atenția pruncului care-i cerea să mănânce tot ce este sănătos și proaspăt.

După ce a servit micul-dejun, a strâns masa, a spălat vasele, a mai privit încă o dată în jur cu atenție și, mulțumită de cum arăta micul ei paradis, a intrat în baie, s-a spălat pe față, și-a schimbat hainele, apoi s-a așezat pe scaunul din

fața oglinzii, unde zilnic își făcea datoria de a acorda atenția cuvenită frumosului ei chip. În timp ce se pieptăna, imaginea din oglindă începu iar să o chestioneze ca la interogatoriu:

— *Și acum ce faci? Te așteaptă o duminică întreagă! Cu ce fapte ai de gând să încarci orele zilei de azi? Stațiunea e atât de pustie încât, dacă fluieri ușor în stradă, se aude până la Mangalia.*

— *Mai lasă-mă-n pace...* se îmbufna Mihaela. *Am ce să fac. Uite, am de citit pentru mâine un material nou despre educarea copiilor preșcolari, așa că nu mă mai chinui cu întrebări fără rost...*

Se ridică de pe scaun și plecă repede din fața oglinzii, ca să evite șuvoiul de întrebări care stătea gata-gata să-i inunde camera. Luă de pe raftul de cărți un dosar gros, încărcat cu file pline de imagini și texte referitoare la activitatea ei profesională. Se așeză comod în fotoliul de lângă pat și deschise preocupată dosarul. Ochii îi alergau în viteză de la stânga la dreapta, urmărind paginile. La un moment dat, privirea i se opri pe imaginea unui copil frumos și gingaș ca o zi însorită de primăvară, surprins în timp ce își privea întrebător stiva de jucării... Altcineva o întreba acum, dar... ce anume? Ochii micuțului cerșeau un răspuns, dar... din partea cui?

*

Timpul nemilos așternuse doi ani de zile peste sfârșitul nefericit al poveștii de dragoste dintre Mihaela și Liviu. Rămasă singură cu familia ei, cu nefericirea ei, cu visele ei, Mihaela nu a mai dorit să cunoască pe nimeni. Desigur că pretendenții și admiratorii își încercau norocul, dar ea nici nu voia să audă. Se închisese și mai mult în sine, așteptând

enigmatic îndeplinirea unui vis de demult, care o striga în surdină și-i spunea că, într-o zi, va lua marea în brațe, uitând de munții copilăriei. Ieșea foarte rar la plimbare prin sat, dar întotdeauna îmbrăcată cu bun-gust și însoțită de sora sau de fratele ei. Băieții romantici și fetele cu chipuri angelice din sat o priveau uneori cu invidie, dar invidia dispărea destul de repede când înțelegeau că nu vor descoperi niciodată în Mihaela o concurentă sau o pretendentă la titlul de soție a vreunuia dintre feciorii locului.

Într-o zi splendidă de august, o zi cum numai vara poți s-o trăiești pe văile dintre munții oglindiți de cer ai Ardealului, Mihaela acceptase invitația de a merge în vizită la Bistrița, la Ravecuța, una dintre cele mai dragi verișoare din partea tatălui. Era deprimată de rutina vieții zilnice, de atmosfera apăsătoare care o înconjura permanent și a acceptat invitația cu bucurie, spunându-și că sosise timpul să mai părăsească satul, fie și pentru o zi-două... În acele vremuri, moda feminină de vară scosese pe piață rochiile din in topit, care se mulau liber pe trup, scoțând în evidență forme altfel doar bănuite. Îmbrăcată într-o astfel de rochie albă, împodobită la poale și la mâneci cu broderie roz lucrată de mână, Mihaela, însoțită de draga ei verișoară Raveca, s-a pornit să colinde magazinele orașului. Cele două fete, una blondă ca lanul de grâu copt, cealaltă brunetă și frumoasă ca o regină indiană, purtând și ea o rochie mulată pe trup, stârneau rumoare printre trecătorii de pe stradă, care întorceau capul după ele urmărindu-le cu priviri admirative. Mihaela își ținea părul legat într-o fundă roz asortată cu broderia rochiei, pe când verișoara ei avea părul tuns scurt, dar bogăția negrului strălucitor completa armonios frumusețea chipului. Nu exista femeie sau bărbat, pe unde treceau, care să nu rămână

uimiți de frumusețea și tinerețea lor, iar contrastul dintre galbenul-pai și negrul încins al părului celor două fete incita la contemplație, admirație și vise năstrușnice.

Fiind din partea locului, Raveca era cunoscută de majoritatea trecătorilor, pe când Mihaela era o noutate pentru vânătorii de figuri noi, și de aceea de multe ori erau oprite de astfel de „colecționari" pentru a afla: *„Cine-i tipesa?"* sau *„De unde vine minunea asta blondă?"* sau *„Oau, oau, mamă! Cine-i cu bruna aia terminatoare?"* sau alții, mai îndrăzneți:

— Hei, Rave, ce mai faci, iubito? Te invit la cofetărie! Bineînțeles, dacă dorește și prietena ta…

Fetele se amuzau copios, mai schimbau câte o vorbă cu unii dintre plimbăreții simpatici, dar își vedeau în continuare de umblatul prin magazine în căutare de noutăți menite să le farmece ochiul și să le golească punga. Dintr-un magazin în altul au ajuns la „Materna" și, cum ambele iubeau copiii, *„Hai să vedem ce noutăți au mai adus"…* Au intrat în magazin și admirau noile minuni inventate pentru a ferici copiii și a bucura părinții. La un moment dat, în spatele lor un bărbat și o femeie au început să șoptească între ei:

— Hai dragă, îndrăznește! Ce te costă dacă întrebi? insista de zor femeia.

— Nu mă costă nimic, numai că nu vreau să deranjez cumpărătorii din magazin ca să aflu ce te interesează pe tine, răspunse iritat bărbatul.

La auzul vocii acestuia, Mihaela tresări vizibil, dar nu întoarse privirea spre cei doi.

— Te implor, întreab-o!…

— Bine, bine, am s-o întreb, cedă vocea care o făcuse pe Mihaela să tresară.

Chiar în clipa în care fata se hotărâse să-și întoarcă privirea spre cei doi, bărbatul îndrăzni și i se adresă politicos:

— Fiți amabilă, soția mea dorește să știe din ce magazin v-ați cumpărat această superbă rochie.

Întorcându-se către cei doi, Mihaela înlemni. La doi pași de ea stătea, la fel de surprins, Liviu, Făt-Frumosul poveștii dintr-o vară îndepărtată, care venise în viața ei călare pe un cal alb și plecase pe jos spre plaiurile mohorâte ale anotimpurilor reci, iubitoare de căutări deșarte. Își stăpâni cât putu mai bine surprinderea și răspunse la fel de amabil femeii care o privea zâmbind:

— Din niciun magazin!... mi-am făcut-o singură!

— Dar broderia asta fermecătoare? se arătă vădit impresionată și interesată soția domnului Liviu.

— Mi-a lucrat-o mama mea, doamnă, și tot dumneaei a aplicat-o.

— Vai de mine, cât talent! Aveți o rochie grozavă, un unicat! S-o purtați cu plăcere și să fiți sănătoasă, domnișoară. Vă rog să mă scuzați pentru îndrăzneala de a vă fi întrebat.

— Nu m-ați deranjat cu nimic. Ba chiar m-ați făcut fericită cu admirația dumneavoastră, răspunse Mihaela și-i aruncă o privire fugară soțului doamnei.

Liviu părea pierdut într-o lume care nu era a lui. La fel de frumos, dar palid, cu o privire atât de tristă, încât puteai crede că ai în fața ochilor pe omul trăitor fără de speranțe, fără vise, alergător de colo-colo fără nicio țintă, într-o cursă ce părea că nu se mai termină.

— Ei, ai văzut, Liviule, că domnișoara nu s-a supărat că am întrebat-o? Muream de curiozitate... Dar ce ai? Ți-e rău, de ești așa de palid la față?

— Nu am nimic... Totuși, hai să ieșim la aer, spuse bărbatul abia silabisind, îndrumându-și soția către ieșirea magazinului.

— Auzi, dragă, nu fi supărat. Nu m-am putut abține când am văzut ce rochie frumoasă are pe ea... și nu numai rochia. Când am văzut-o pe tipă la față, am rămas mască. Mi-a plăcut mie, că-s femeie, dar bărbaților... ce să mai zic! Cred că are o droaie de admiratori... Și, tot vorbind întruna, femeia și-a urmat soțul fericită că și-a împlinit o simplă curiozitate. Dacă ar fi avut un ochi mai atent și pentru bărbatul de lângă ea, poate ar fi reușit să-i descifreze tainicul gând care-i șoptea doar lui: *„Doamne, pentru o clipă ai fost la un pas de cea mai dragă ființă, dar nu poți face nimic, pentru că viața sau neștiința ta în ale vieții te-a legat de mâini și de picioare, sau poate că tu ai fost alesul pentru a plăti păcatele altora...”*

În timp ce fericita familie se îndepărta, Mihaela a rămas nemișcată cu privirea în gol, fără puterea de a face un gest sau de a rosti un singur cuvânt, de teama de a nu întoarce din drumul său bărbatul pe umerii căruia apăsau poveri de care s-ar fi plâns până și Ulise.

— Ai observat cum te-a privit tipul ăla? rupse tăcerea Raveca, care până atunci fusese o simplă spectatoare a celor întâmplate.

— Nu, nu am fost atentă.

— Parcă te știa de undeva. Ochii lui triști îți căutau cu insistență privirea și parcă cereau îndurare.

— Ți s-a părut, fată dragă... Observ că imaginația ta iar îmi caută o dragoste irealizabilă, răspunse Mihaela și își invită aproape ceremonios prietena să continue împreună cu ea plimbarea printre vitrinele încărcate cu mărfuri și cadouri pentru copii.

Aceea a fost ziua în care l-a văzut pentru ultima oară pe Liviu, ziua în care, pentru o clipă, a retrăit iluziile unei veri pierdute în negura amintirilor.

Știa că nu-l va uita niciodată pe bărbatul care-i dăduse speranțe de împlinire a vieții, dar era mai mult tristă decât cuprinsă de regretul că șansa trecuse pe lângă ea. Suferea pentru părinții ei, în special pentru mama Maria, care înfruntase șușotelile satului cu durerea-n suflet, cu spaima că pe fata ei o paște ghinionul la fiecare colț de stradă care-i întretaie drumul vieții. Și totuși, mai exista o portiță de ieșire din această suferință apăsătoare. Mihaela se încuraja cu speranța că inima de femeie a mamei Maria, trecută prin toate vicisitudinile vieții satului din poalele munților, va reuși să treacă și peste acest mare necaz.

Întoarsă în sat, Mihaela a reintrat în rutina vieții zilnice. La fel de singură, suferind necontenit din cauza acestei singurătăți, deprimată deseori că nu descoperea sensuri noi vieții ei rustice, se iluziona cu gândul că viața își are legile ei și că doar așteptarea îi va scoate în cale acea zi luminoasă în care va merita să strige din răsputeri: *„Clipă, stai!”*. Conștientă că satul de munte în care se născuse nu-i poate oferi mai mult, începuse să-și dorească în secret să plece… să plece cât mai departe. Departe, cât mai departe de aceste locuri care pentru ea însemnau în primul rând suferință, suferință chinuitoare, trăită din plin încă din copilărie. Începuse să confunde satul cu suferința și-i compătimea sincer pe toți locuitorii săi. Fiecare zi însemna muncă istovitoare, pentru ca la sfârșitul ei să te alegi cu atât cât să nu mori și cu speranța că mâine sigur va fi mai bine. Singurele clipe cu adevărat fericite le trăia la școală, în prezența copiilor. Toți aveau acea inteligență proverbială a țăranului român, deschisă spre a înțelege la timp tainele

universului. Sfârșea ziua de lucru fiind convinsă de fiecare dată că viața e frumoasă, că este un dar de la Dumnezeu, că merită să fie trăită, ba mai mult, că ești obligat să porți cu tine până la sfârșitul zilelor acest dar, spre a nu-l mânia pe cel ce ne veghează din infinitul celor nouă ceruri. În momentele ei de abis sufletesc, de deprimare sfâșietoare, retrăia convingerea că de fapt oamenii sunt singurii vinovați de tot răul din jurul lor. Iubea copiii nespus de mult și înțelegea că salvarea ei din creuzetul satului în care ardeau, într-un amalgam parcă blestemat, bune și rele, constă în munca alături de acești mici îngeri trimiși în dar fiecărei familii de bunul Dumnezeu, ca semn că nu ne-a uitat și nu ne va uita vreodată...

Ascunzișurile, capcanele, urcușurile, și în special coborâșurile drumurilor colindate de ea până atunci prin viață, le-a putut înfrunta tocmai datorită gândului că va reuși în această minunată profesie, în acest mediu pur care nu-ți poate murdări spiritul, ci îți oblojește zilnic rănile sufletului cu lumina din ochii micuților.

Timpul devenise marele dușman al Mihaelei și-i îngreuna tot mai mult existența cotidiană din afara școlii. Părinții îi observau tristețea și zbuciumul zilnic și, pentru a o ajuta să iasă din calvarul singurătății, s-au hotărât să-i organizeze sărbătorirea zilei de naștere cu invitați, cu mâncăruri și băuturi alese, cu muzică, cum îi stă bine omului în ziua când își numără anii, împăcat cu el și cu soarta, având alături prieteni veseli, gata oricând să-i sară în ajutor pentru a nu petrece de unul singur. Mama Maria și Fironica, sora mai mare a Mihaelei, s-au întrecut una pe alta în a pregăti tot felul de bunătăți demne să-ți lase gura apă numai privindu-le. Tata Ion împreună cu Tudorel au aranjat cea mai mare cameră cu mese, scaune și bănci pentru invitați.

Nicu, soțul Fironicăi, luându-și în serios funcția de stolnic, a făcut inventarul lăzilor cu bere, sucuri, șampanie și câteva soiuri de vin, pe care le-a stivuit în ordine, apoi, ca un bun gospodar ce era, a trecut la fiertul țuicii de prună. Din agoniseala lor de ani de muncă chinuitoare, părinții Mihaelei au reușit să organizeze o petrecere de neuitat pentru ea și pentru toți participanții la acel unic festin. S-a vorbit multă vreme în sat de petrecerea fastuoasă din casa lor, la care au participat prieteni, vecini, rude și, bineînțeles, toți intelectualii locului, colegi de școală ai frumoasei domnișoare, medicul însoțit de echipa lui de asistente și, în general, oricine trecea pe uliță în toiul petrecerii era invitat să ciocnească un păhărel și să cânte *„Mulți ani trăiască!”* pentru sărbătorita care număra ultima zi a celui de-al douăzeci și treilea an al vieții.

Deși înveselită uneori de hazul mesenilor bine-dispuși, în toiul petrecerii mama Maria avea momente de întristare, când îi treceau ca un fulger prin fața ochilor clipele de nesansă și nenoroc ale sărbătoritei. Pentru ca să nu-i fie observată întristarea, se retrăgea din când în când în vreun ungher al casei și se lupta de una singură cu amintirile. Își spunea că trebuie să se întâmple *„ceva în viața fetiței”* care să-i redea strălucirea din ochi și să-i readucă zâmbetul pe buze. *„Ce simplu a fost cu Fironica, fata cea mare! La șaptesprezece ani s-a căsătorit cu Nicolae, om de mare ispravă, dragostea ei din copilărie, și acum uite, au doi copii și sunt foarte fericiți la casa lor”.* Uneori își reproșa că nu se gândește prea des la Fironica, tocmai pentru că o știa așezată la casa ei, unde îi este bine alături de copii și de omul iubit. Gândurile ei erau îndreptate acum spre Mihaela și Tudorel: *„Băiatul e băiat și se va descurca el, mai ales că este harnic și bun la suflet, dar pentru fată timpul nu mai are*

răbdare. Mândria i se împletește cu suferința... și poate că soarta ar trebui ajutată cumva", gândea în supărarea ei mama Maria. Bătu cu mâna prin aer în semn de *„fugiți de-aici, gânduri negre"* și intră în camera Mihaelei, care tresări speriată în fața oglinzii, unde își punea la punct detaliile legate de modul cum arăta îmbrăcată într-o rochie mulată pe trup, decoltată și strânsă-n talie, la spate, cu o fundă demnă să-i dea aerul unei liceene.

— No, ce te-ai speriat așa, draga mamii? Hai să mergem! E plină casa de invitați și nu este frumos ca tocmai sărbătorita să dispară în toiul petrecerii, auzi Mihaela, ca prin vis, glasul mamei.

În mijlocul invitaților, fata era cuprinsă de o bucurie imensă. Unii îi cântau „Mulți ani trăiască", alții aplaudau, alții o invitau la dans. Bineînțeles că au fost printre ei și unii care o curtau cu insistență, dar ea îi privea cu dragoste pe toți și mulțumea tuturor că participă la ziua ei aniversară. Înflăcărată de emoție și de paharul de șampanie pe care-l băuse alături de petrecăreți, s-a pomenit la un moment dat spunându-le invitaților că aceasta este ultima petrecere alături de familie, înconjurată de toți prietenii și cunoscuții din sat. Era un fel de rămas-bun pe care nici ea nu îl înțelegea. Fusese o presimțire a tot ceea ce urma să se întâmple? Altfel nu și-a putut explica niciodată gestul voluntar făcut atunci, în fața atâtor oameni.

În zori, participanții la ospăț au început să se retragă pe la casele lor, iar către dimineață, Mihaela, rămasă singură în camera ei, își deplângea în gând neputința în lupta cu destinul, pe care în acele clipe își dorea să-l cunoască ca să știe dinainte ce grozăvii mai are de înfruntat. Îi veniră în minte cuvintele bunicii Firoaca, mama tatălui, pe care de multe ori în clipe grele o auzise spunând: *„Deh, maică,*

soarta și voința lui Dumnezeu nu le poate schimba nimeni". Deși se afla după o noapte nedormită, nu avea somn. Stătea așezată pe pat și se străduia din răsputeri să-și alunge gândurile și să cheme somnul odihnitor, fiind sigură că după odihnă va privi totul într-o altă lumină. A avut, atunci, în singurătatea celor patru pereți ai camerei, luminată de soarele ruginiu al primei dimineți tomnatice din noul an al vieții, revelația unui alter ego. Un alt „Eu" al ei gânditor, care îi vorbea neîncetat și îi adresa întrebări, încercând să o povățuiască. Conștientizând această a doua existență paralelă căreia, neștiind ce identitate să-i dea, o confunda când cu gândul, când cu sufletul ei, acceptă dialogul cu ea. Parcă o a doua ființă asemănătoare ei i se desprinsese din trup și o privea îngăduitor de foarte aproape, vorbindu-i întruna:

— S-au împlinit douăzeci și trei de ani de când suntem împreună. Am traversat și răul, și binele, suferind la fel de mult ori fiind fericite în aceeași măsură, și tu abia acum afli de existența mea…

— Se pare că m-ai însoțit multă vreme, dar eu nu te vedeam. Poate că ochii m-au mințit și mintea m-a înșelat, deși nu înțeleg cum de te aud acum. Trebuie să existe o explicație pe care am s-o găsesc cândva.

— Ne-am cunoscut exact acum douăzeci și trei de ani, numai că tu nu mi-ai acordat prea multă atenție și m-ai uitat până în ziua de azi, când deznădejdea a pus stăpânire pe tine. Fac parte din ființa ta, din existența ta, din clipa în care ai scos primul scâncet, în acea zi cu vânt, cu ploaie și cu nori negri care întunecau pământul. Era cât pe ce să ne despărțim pentru totdeauna atunci când boala a năvălit peste tine, dar te-am ținut cu putere, cu disperare, deși uneori credeam că vrei să mă părăsești. Îmi erai dragă și nu voiam să ne

despărțim așa de repede. Înțelegeam că mă iubești fără să știi, iar eu am fost întotdeauna convinsă că îți sunt de folos.

— Și cum se face că nu te-ai arătat până acum?

— Hei, hei, am fost mereu împreună, nedespărțite. Acum poți spune că vârsta pe care ai împlinit-o este o vârstă la care începi să vezi și să înțelegi mult mai mult din tot ce se întâmplă cu tine. Ți-am urmărit primii pași prin casă, te-am văzut emoționată în prima zi de școală, te-am urmat când zburdai prin furnicarul de copii, am fost alături de tine până azi și voi fi mereu. Faptul că tu nu mă vedeai nu înseamnă că eu nu eram cu tine permanent, chiar și în timp ce somnul îți închidea pleoapele.

— Bine, bine, dar de ce nu mi-ai dat niciodată un semn? Poate că te-aș fi întrebat, m-aș fi sfătuit cu tine despre cum ar fi trebuit să procedez în momentul unor decizii importante pentru mine... pentru noi amândouă, dacă faci parte din viața mea.

— Existența celui de-al doilea „Eu" aparține fiecărei persoane din ziua în care își face apariția în chip de om în această lume. Faptul că îl descoperi mai devreme sau mai târziu, asta depinde numai de tine. Dacă vrei să te convingi de adevărul spuselor mele, lasă-mă să-ți povestesc și vei constata singură dacă am fost sau nu permanent în preajma ta, în viața ta.

— Te ascult cu mare atenție, spuse Mihaela în timp ce își aranja așternutul mirosind a levănțică și flori de tei, semn că era pregătită să asculte tot ce dorea să-i spună cea de-a doua existență a ei despre ea.

— În copilărie erai vioaie, zburdalnică, veselă, ageră la minte. Aduceai în jurul tău veselie, iar neastâmpărul bucuriei tale de a trăi se răspândea cu repeziciune asupra tuturor

copiilor cu care te jucai. Păreai o fetiță plăpândă, dar erai gata oricând să demonstrezi că poți câștiga orice întrecere la care participai, indiferent dacă ceilalți concurenți erau fete sau băieți, indiferent de tipul întrecerii. Ochii tăi negri, zâmbitori, străluceau insistent de fiecare dată când o nouă ghidușie îți trecea prin minte. Seara, când oboseala te trimitea la culcare, adormeai cu veselia întipărită pe chip, pe buzele roșii precum cireșele coapte, care schițau prin somn zâmbete aprobatoare la năstrușniciile săvârșite peste zi. Îți plăcea extraordinar de mult să alergi. Alergai, alergai... mereu alergai... Uneori visai că ești fiica vântului și alergai ca să-l întreci prin spațiile pe care ți le doreai infinite pentru a nu te opri niciodată, nici măcar atunci când vântul își căuta binemeritata odihnă. Doreai să ajungi din urmă pe cineva. Cineva plecat mai demult în această cursă a căutărilor de vis și a descoperirii plaiurilor însorite, bântuite de joc, voioșie, veselie și bucuria traiului împlinit. Purtai în tine un pic din sălbăticia naturii, erai foarte pământeană și gata oricând să te dăruiești oricărei acțiuni care să te înalțe până la condiția de parte integrantă a acestei sălbăticii.

Alteori aveai convingerea că ești fiica soarelui. Răspândeai în jur căldură, strălucire, deveneai o rază jucăușă, plină de neastâmpăr, gata oricând să facă vreo ghidușie numai ca să lumineze frunțile încruntate. Apoi... a venit acea zi groaznică... îți mai amintești acea zi?

— Nu am uitat-o și nu o voi uita niciodată, dar trebuie să recunosc că nu-mi place să-mi amintesc acea zi. Dacă aș putea, aș șterge-o din memoria mea afectivă... bombăni Mihaela cu voce tare și se cutremură, înțelegând că vorbește de una singură. *Să nu o audă careva... s-ar crede că bate câmpii ori că s-a îmbolnăvit de vreo altă boală ciudată...*

— Mica mea steluță era cât pe ce să se stingă. Alunecai, te prăbușeai spre neantul imaterial fără ca să apuci să-ți îndeplinești menirea aici, în această lume. M-am agățat de tine, te-am prins, te-am ajutat să lupți... nu te-am lăsat să pleci, deși de multe ori eram cuprinsă de deznădejdea nereușitei...

— Încep să înțeleg, acum, de unde căpătăm puterea de a lupta în clipele cele mai grele, când chiar medicii își frângeau mâinile în semn de neputință... șopti Mihaela aruncând o privire fugară prin cameră, ca să fie sigură că nu o aude nimeni.

— Ochii tăi de copil, atât de vioi altădată, erau o mare de tristețe, buzele arse de febră se deschideau ritmic în oftaturi sfâșietoare. Îți strigam cu disperare că trebuie să lupți și să crezi în victoria ta. Oameni în halate albe roiau în jurul tău, iar moartea se hlizea la ei fiind convinsă că îi aparții pentru vecie. O uram pentru că voia să te ia, să lovească în mine, dar până la urmă am învins-o, iar victoria a fost a noastră. A urmat apoi o altă perioadă lungă de timp, când amândouă ne-am zbătut în chinul încercării de a-ți recăpăta mobilitatea. Zburdălnicia de altădată era acum încarcerată. Până la urmă, Dumnezeu, Taica, eu și tu, noi toți laolaltă am învins. Iată-te, ai împlinit douăzeci și trei de ani, ești frumoasă, ai o profesie râvnită de mulți oameni care nu pot să ajungă la ea, așa că te rog să zâmbești... Hai, zâmbește!... Bună dimineața, iubito! Zâmbește primei dimineți a noului an în care ai păsit la fel de vioaie ca în vremurile când te luai la întrecere cu vântul.

— Păi, dacă tu, care faci parte din mine, mă îndemni, înseamnă că deja am zâmbetul pe buze. Ar trebui să mă admir zâmbind în oglindă, dar sunt prea obosită ca să mă mai dau jos din pat...

— Cât sunt de fericită! Ai zâmbit ca pe vremea când erai mica mea rază de soare. Cine știe, poate că ai să înveți încet-încet să râzi mai des așa cum râd cei douăzeci și trei de trandafiri adunați în glastra din fereastră în cinstea ta. Trandafiri frumoși ca anii tăi, proaspeți și curați la fel ca tine. Să ne bucurăm pentru aniversarea noastră. Eu, prietena ta nedespărțită, îți stau permanent alături să te îndemn să mă strângi permanent la piept, să mă trăiești din plin, pentru că eu sunt VIAȚA. Luptă-te să mă trăiești din plin, pentru că mă meriți, pentru că te merit. Vreau ca legătura noastră să fie durabilă pe parcursul a zeci și zeci de ani de aici înainte, ca veselia din copilărie să te însoțească la fiecare pas, iar fericirea… Hei! Ai adormit?… Somn ușor… fericire!

*

O zi de duminică în stațiunea Neptun, în extrasezon, este cea mai banală duminică dintre toate duminicile trăite oriunde în lume. Toamna, când turiștii pleacă, lăsând în urma lor copacii să le plângă urma cu lacrimi de frunze, când valul mării spală plaja căutând cu disperare bucuria oamenilor plecați, toamna înseamnă multă liniște și parcă tristețea turiștilor că vacanța lor s-a sfârșit rămâne să domine viața vizibil încetinită a stațiunii. Puținii locuitori permanenți ai localității își văd liniștiți de treburile lor zilnice. Până la vara care urmează, poți spune că acesta-i locul unde nu se întâmplă nimic. Pentru iubitorii de liniște și singurătate, pentru cei dornici să asculte muzica valurilor mării, alintând într-un foșnet domol și tandru plajele pustii, pentru aceia care vor să asculte natura îngânând foșnetul valurilor într-un bocet surd de frica vântului iernii care stă

să vină, acum este momentul ideal să viziteze acest loc atât de drag poeților, care l-au cântat în versuri nemuritoare.

În camera asemănată cu micuțul ei colț de rai, Mihaela rămăsese cu privirea ațintită pe chipul copilului de pe una dintre filele dosarului pe care își propusese să-l studieze. Un copil? Ce înseamnă un copil în mintea tuturor fecioarelor lumii? Dorința de a deveni femeie? Dorința de a dărui viața pe care ai primit-o la rândul tău în dar? Sau poate doar rezultatul iubirii neprețuite pe care ai nutrit-o cândva pentru un bărbat pe care viața ți l-a scos în drum într-un moment bine ales de Dumnezeu?... La aceste întrebări vom afla întotdeauna atâtea răspunsuri câte mame sunt pe pământ, fiindcă orice femeie își are taina ei unică, după cum unic îi este spiritul care-i însuflețește chipul, iar în spatele fiecărui chip se ascunde, așa cum știm cu toții, o poveste pe care merită s-o asculți.

Luna martie anunța o primăvară cu semne de mare bogăție pentru acel an. Trecuseră aproape cinci luni de la ziua aniversară a Mihaelei. Încă se mai vorbea prin sat despre fastul unicei zile care devenise cea mai importantă zi din viața tinerei domnișoare și, într-un anumit mod, chiar pentru localnici. Sătenii își făcură un obicei din a se lua la întrecere în pregătirea unor astfel de zile de pomină pentru odraslele lor și pentru comunitate. Așa se întâmplă întotdeauna în viața satului. Un fapt deosebit care impresionează profund, un astfel de fapt petrecut în sânul unei familii se mută din familie în familie până ce devine obicei, apoi din generație în generație până ce devine tradiție, iar tradiția nu se discută, pentru că te leagă de generațiile din urmă, te leagă de un neam la care nu poți să renunți nici dacă vrei. Dezrădăcinații cu voie trăiesc doar iluzia dezrădăcinării, pentru că poartă tradiția în sânge, le curge

prin vene, irigându-le creierul și obligându-i la o viață obositoare pe alte meleaguri decât cele natale, oricât de îndestulat material le-ar fi traiul printre străini. Cu cei obligați de împrejurări la dezrădăcinare se întâmplă altceva. Pe ei îi mistuie necontenit dorul de casă, și de cele mai multe ori își găsesc mult prea repede obștescul sfârșit tocmai pentru că nu descoperă punți de legătură între ei și trecutul celor printre care sunt nevoiți să trăiască. Ei rămân permanent străini printre străini. Abia a treia, a patra generație de dezrădăcinați cu voie sau fără de voie poate spune că s-a înțelenit în noile pământuri, dar asta nu pentru că aceste noi generații au avut revelația unor legături puternice cu neamurile printre care își trăiesc viața, ci pentru că bunicii și străbunicii lor hrănesc cu trupurile acele locuri. Următoarele generații își transportă legăturile cu neamul în subconștient, legături care pot fi oricând aduse la lumină printr-un îndelungat exercițiu de voință…

Vremea se încălzise, iar mireasma primăverii dădea semn de trezire clocotului lăuntric al fiecărei ființe, al mugurilor copacilor, al fiecărei plante, într-o fierbere continuă, vinovată pentru noua haină pe care o îmbracă viața în această perioadă a fiecărui an. Firesc, Mihaela nu avea cum să scape acestui clocot lăuntric inexplicabil pentru ea din cauza vârstei și a condiției ei de tânără domnișoară, care mai întâi simte și abia apoi caută explicații. Așa se întâmplă cu toate generațiile de tineri și așa este normal și firesc să se întâmple. Creatorul a decis astfel rosturile vieții, fără să ne întrebe, iar natura și oamenii se supun, respectându-i decizia.

Își spunea de multe ori că a devenit cam nesuferită pentru cei din jur și chiar pentru ea. Credința o povățuia să nu gândească rău despre propria-i persoană și astfel reușea să

depășească momentele de criză și să-și refacă cât de cât echilibrul interior. Înțelegând foarte bine ce se petrece cu fetița lor dragă, părinții o protejau cum știau ei mai bine, fără să o poată ajuta prea mult. Când au aflat că nepotul de la Bistrița al mamei Maria se căsătorește, s-au bucurat nespus, întâi pentru băiatul care pornea pe drumul vieții de familie, bătătorit de atâtea generații, apoi pentru Mihaela. Sperau că nunta anunțată va fi prilejul binemeritat pentru ca fata lor să mai iasă în lume, să cunoască vreun băiat sorocit de Dumnezeu. Nu mică le-a fost mâhnirea când s-au lovit de refuzul categoric al fetei de a merge la nuntă tocmai pentru că nu avea un însoțitor și nu dorea să apară ca o caraghioasă, de una singură printre nuntași. Așa că, întristați la culme, au lăsat-o acasă și au plecat să-și facă datoria de buni creștini, păstrători de netăgăduit ai tradiției străbune care le dicta să participe la ospățul în cinstea mirilor și să ajute cu un dar cât de mic la punerea pietrei de temelie a noului cămin.

Era într-o sâmbătă către seară. Rămasă singură acasă, Mihaela a făcut o baie fierbinte, s-a îmbrăcat într-o cămășuță de noapte peste care și-a pus un capot gros de molton, și-a înfășurat părul într-un prosop și s-a băgat în pat cu gândul să doarmă, să se odihnească și să uite de necazul că nu a putut participa la nuntă. Imediat ce a ieșit din baie au trecut-o fiori când calzi, când reci și începuse să tremure de-a binelea până a reușit să intre în pat. „Poate că sunt bolnavă”... gândea ea, încercând să adoarmă. Reușise să adoarmă, când începură să se audă lovituri puternice în ușa de la verandă, pe care o ferecase de cum au plecat părinții. Loviturile se transformară în bubuituri care nu mai conteneau. Trezită brusc din somn și neînțelegând ce se întâmplă, Mihaela se sperie de-a binelea și fiori de teamă se

porniră să-i străbată șira spinării de la un capăt la altul. Privi grăbită ceasornicul fosforescent din perete și constată că acesta indica ora șapte. Nu înțelegea dacă e dimineață sau seară, deoarece, după lumina înceată care se strecura prin ferestre, se putea afla în oricare dintre cele două momente ale zilei.

De la un moment încolo, bubuiturile din ușă au început să fie însoțite de un glas de femeie care o striga pe nume. S-a ridicat buimacă din pat, a aprins lumina din verandă, a străbătut micul hol și s-a oprit lângă ușa de la intrare.

— Mihaela, ce faci, maică, te-ai culcat odată cu găinile? Hai, deschide ușa mai repede.

— Dumneata ești, lele Victorie? întrebă ea mai mult ca să-și alunge teama, deși înțelesese că la ușă se afla vecina de alături.

— Eu, eu… da' ce ai, ești beteagă, de grăiești așa de încet?

— Nu, nu-s bolnavă, sunt somnoroasă. Doar ce adormisem când ai început dumneata cu zarva, răspunse Mihaela în timp ce răsucea cheia în broasca ușii.

— Draga lelii, da'… ce te-ai culcat așa devreme?

— Am făcut baie și mi s-a făcut frig, m-am cuibărit în pat ca să mă încălzesc și am adormit. Da'… matale de ce bați așa în ușă, că doar nu dau turcii, că n-au cu ce… încercă fata să glumească. Hai, hai, poftește înăuntru că mi-i frig, și porni către camera ei, sigură fiind că lelea Victoria o va urma.

— Păi, stai să-l chem și pe domnu' care-l caută pe taică-tău.

Atunci fata s-a întors supărată spre bătrână, spunându-i:

— Ce domn, lele Victorie? Doar știi că tata și mama sunt plecați la nuntă. N-are ce căuta la mine niciun domn la ora aceasta.

— D'apoi, hai și spune-i 'mneatale că ești singură, că nu-i acasă domnu' Ion, să nu zică 'mnealui că eu îl mint.

— Spune-i că tata nu-i acasă, să vină mâine și te rog închide ușa de la verandă, că mi-a intrat frigul serii în oase, rosti fata apăsat și, făcând un gest nervos cu mâna, încercă să se îndrepte spre camera ei, unde o chema așternutul moale și călduros. În acel moment auzi pași apăsați în spatele ei și se întoarse furioasă spre persoana care, după greutatea pasului sigur, era un străin neobrăzat. Deși ascultase conversația dintre ea și lelea Victoria, străinul, îndrăzneț din cale-afară, intrase în verandă. Frigul și furia o făcură pe Mihaela să-i spună străinului, fără să-l privească:

— Domnule, cred că ați auzit când am spus că tata nu-i acasă, așa că nu vă pot primi deoarece nu aveți ce discuta cu mine.

— Ba eu cred că avem multe de discutat amândoi, rosti străinul calm.

Mihaela ridică privirea spre posesorul acelui glas atât de bine cunoscut și încremeni. Mai reuși doar să spună:

— Dumneavoastră?!... Uimirea ei era atât de evidentă, încât baba Victoria făcu ochii cât cepele și rămase așa preț de câteva clipe.

— Da. Eu în carne și oase. Dacă mă inviți în casă, ai să mă vezi mai bine și ai să te convingi că nu sunt o stafie.

— No, păi, dacă-i așe, bagă-l, dragă, pe domnu' în casă, se trezi lelea Victoria.

— Intrați, vă rog, bâigui fata, tremurând de-a binelea.

Păși în camera ei urmată de străin și de lelea Victoria, curioasă să afle cât mai multe despre bărbatul a cărui prezență o impresionase atât de vizibil pe Mihaela. Aprinse lumina și se adresă necunoscutului:

— Îmi cer scuze pentru că vă primesc aici, dar aceasta este singura cameră pe care o mai încălzim în această perioadă a anului.

Camera era spațioasă, mobilată modest, dar cu bun-gust. Un pat mare, două fotolii, o masă cu șase scaune, un dulap din lemn masiv cu două uși, o măsuță cu vitrină pe care stătea televizorul, deasupra căruia în perete ticăia un ceasornic de epocă, o oglindă înaltă cât un stat de om prinsă pe o noptieră pentru cosmetice așezată pe peretele de vizavi de ușa în canat dublu. Într-unul dintre colțuri se ridica până-n plafon o sobă de teracotă care se integra perfect mobilierului prin culoare și formă. Nu era dormitor, dar putea fi folosită în acest scop, nu era nici sufragerie, deși la nevoie puteai să-i dai o astfel de întrebuințare, era doar camera preferată a tinerei domnișoare, pentru că era retrasă, ferită de zgomotul străzii și era și cea mai călduroasă cameră din cele șase, cât avea în total casa.

— Pot să-mi scot haina? întrebă bărbatul, care se descoperise când a intrat în cameră.

— Vă rog, rosti cu un glas stins Mihaela.

— No, păi abia amu', la lumina candelabrului, observ că domnu-i tânăr și frumos și... și chiar pentru domnu' Ion ați venit, sau pentru domnișoara? întrebă lelea Victoria, moartă de curiozitate.

Întrebarea ei rămase fără răspuns, dar bătrâna nu se dădu bătută cu una, cu două:

— D'apoi, cum văd, nu sunteți de pe la noi. Aveți unde 'manea în sara asta?

— Vrei să-mi traduci și mie ce ne-a întrebat, drăguța mea însoțitoare? se adresă străinul Mihaelei.

— Vrea să știe dacă aveți unde dormi...

— Măicuță dragă, sunt cu mașina. Stau câteva clipe de vorbă cu domnișoara și plec la Sângeorz-Băi, unde sunt cazat la un hotel.

— Aveți mașină? Bag seama că sunteți domn mare, dacă aveți și mașină. Da'... unde ați lăsat-o, că n-am văzut-o?

— Am lăsat-o în fața postului de miliție, la câteva case de aici.

— O, Doamne... apăi eu mă duc acasă, spuse lelea Victoria, mulțumită că aflase tot ce trebuia. Am mâncarea pe foc... și, aplecându-se spre fată, o întrebă încet: Ai cu ce să-l servești pe domnu'?... Și, parcă amintindu-și ceva, răspunse tot ea: Da' cum să nu ai, că voi tot timpul aveți pregătite bunătăți... No, sara bună și las' că vin eu mâine să-mi spui mai multe despre domnu' ăsta frumos.

Mihaela a condus-o pe lelea Victoria până la ușa verandei, a urmărit-o cu privirea, cum se depărtează spre poarta de la stradă, apoi a tras în piept aerul rece, plin de miresme primăvăratice, al serii pentru a-și mai alunga emoțiile, a pus zăvorul la ușă mai mult din obișnuință și s-a îndreptat spre camera unde aștepta musafirul. Bărbatul stătea în picioare lângă sobă, afișând în colțul gurii un zâmbet șugubăț.

— Nici măcar nu mi-ai strâns mâna în semn de bun venit! Nu ți-a fost dor de mine? Sau m-ai dat uitării de a doua zi de când ai ajuns acasă?

— Iertați-mă, surpriza a fost într-adevăr foarte mare. Cum să vă uit? Dar nici în visele mele cele mai îndrăznețe nu speram că am să vă mai întâlnesc vreodată.

— Să înțeleg că am ocupat, cândva, un loc în visele tale?

— Înțelegeți ceea ce este de înțeles... spuse fata, zâmbind timid lângă ușa de care stătea lipită ca și cum ar fi fost, în orice clipă, gata să se facă nevăzută în spatele ei.

— Sper că nu ai de gând să pleci și să mă lași singur ori să o trimiți pe lelea Victoria să stea cu mine până se întorc părinții tăi.

Spunând acestea, se apropie de Mihaela, ai cărei obraji erau când palizi, când îmbujorați, și îi întinse mâna în semn de salut. Simți în palmă că mâna fetei era un sloi de gheață și tremura nestăpânit, trădând o emoție ieșită din comun. Zâmbetul său devenise, din șugubăț, ocrotitor, manifestând curiozitate și oarecare îngrijorare. Își lipi tandru buzele lui calde de mâna rece ca gheața a fetei și întârzie intenționat câteva clipe într-un sărut duios, demn să trezească încredere și siguranță.

— Hai, salută-mă! Am fost tare curios să aflu ce mai face fetița care cunoștea toate secretele vieții încă de la vârsta copilăriei. Mi-a fost dor… de acea copilă visătoare, plină de încredere în ea și în oameni… dar nu-mi imaginam că ai să te faci atât de frumoasă și atât de… timidă. Se pare că a trecut ceva vreme de când nu ne-am văzut.

— Șase ani, șopti fata, ducând repede o mână la frunte. Își amintise că are părul înfășurat în prosop și că este îmbrăcată în capotul de molton. Vă rog să mă scuzați, spuse ea grăbită, dar aș vrea să mă schimb. Sunt încotoșmănată de parcă m-aș afla la Polul Nord și, cu un gest simplu, își scoase prosopul de pe cap. Părul blond i se revărsă valuri-valuri pe spate.

— Ești mai frumoasă decât orice închipuire, spuse bărbatul, căruia îi venise rândul să rămână uimit și emoționat de ceea ce vedea. Ochii lui iscoditori descopereau cu surprindere în chipul Mihaelei amestecul dintre copila de odinioară și maturitatea pe care i-o adăugase timpul, sporindu-i frumusețea și dându-i un aer misterios care te

îmbia la visarea clipelor când ai putea deveni cuceritorul inimii stăpânei acelui chip.

Fata l-a privit cu o mină serioasă și, încercând să-l ajute să depășească momentul de extaz căruia îi căzuse pradă, l-a întrebat:

— Vă este foame? Vă rog să luați loc. Vă aduc de la bucătărie ceva *„bunătăți”,* cum a spus lelea Victoria. Numai că bunătățile noastre constau în sărmăluțe, șnițel de pui, piftie, cozonac, prăjituri... Să-mi spuneți ce doriți și vă servesc imediat.

În timp ce vorbea, Mihaela încercă să deschidă ușa, dar el se apropie și, oprind-o, îi spuse calm:

— Nu mi-e foame. Acum nu vreau să mănânc. Te rog să stai cu mine. Vreau să vorbim, vreau să vorbești cu mine. A trecut atâta timp de când nu te-am văzut!

— Atunci, poate că doriți să beți ceva, continuă fata, un pic descumpănită.

— Nu beau, pentru că sunt cu mașina. Oare nu ar fi mai bine să-mi aduc mașina în fața casei tale? Chiar dacă se află lângă postul de miliție, mi se pare că am lăsat-o cam departe.

— Sigur că da. O puteți parca în curte, ca să nu o lovească vreun căruțaș cu chef. Dacă se întâmplă să nu aibă felinar la căruță, dispare în noapte și n-o să aflați niciodată cine v-a lovit mașina.

— Că bine zici! Am plecat și am s-o parchez în curte. Mă descurc eu singur cu porțile de la intrare, așa că așteaptă-mă, vin imediat.

Bărbatul își luă haina și, pășind sprinten, ieși pe ușa verandei și dispăru în noapte. Rămasă singură, Mihaela alergă grăbită la dulapul cu haine din camera ei, aprinzând luminile în toate camerele prin care trecea. Dacă priveai în acel moment casa din întunericul străzii, gândeai că la mama

Maria au sosit musafiri ori se petrece ceva deosebit, de-i lumina aprinsă la toate ferestrele, ca în zi de sărbătoare. Ajunsă în cameră, cu inima bătând nebunește, fata scoase din dulap un trening galben. Aruncă halatul de molton cât colo, își trase treningul peste cămașa subțire de noapte, gândind că nu are timp să se gătească și că oricum era ceva mai bine îmbrăcată decât înainte, deși musafirul sosit pe nepusă masă avea o importanță numai de ea știută. Își puse în picioare o pereche de șosete albe și încălță papucii pufoși pe care îi folosea numai când avea musafiri de seamă. Cu o îndemânare și o repeziciune demne de invidiat, și-a împletit părul într-o coadă lungă până-n talie, pe care a legat-o la capăt cu o fundă albă. Îmbrăcată în trening și cu părul împletit în trei raze de soare, părea o școlăriță pregătită să-și spună lecția de viață pe care o învățase în acești ani de când nu-l mai văzuse pe cel care trezise în ea primul fior al iubirii feciorelnice de odinioară. A plecat la bucătărie, de unde a luat un cozonac umplut cu nuci și cremă de cacao, bine crescut și rumenit, o sticlă de palincă și pahare pe care le-a adus în camera unde-și primise musafirul. A înfățat masa în alb imaculat și a aranjat patul în care dormise, întinzând plapuma și acoperind-o cu o cuvertură înflorată. După ce a terminat, a aruncat o privire fugară în oglinda din perete și, văzându-și chipul îmbujorat și speriat, a început să-i vorbească dojenitor, ca unei prietene înstrăinate din cauza suferinței și a îngrijorărilor zilnice: *„Hei, ce se întâmplă? De ce îți bate inima nebunește? Doar nu crezi că a venit pentru tine? Este în trecere. Stă un pic și apoi pleacă... orice călător, mai devreme sau mai târziu, își vede de drumul său!”*

Privi ceasornicul, observă că este ora opt seara și se întrebă, ca și cum un semnal interior îi dădea un impuls responsabil: „Oare cum se distrau în acest moment părinții ei

la nuntă? Le-o fi trecând prin minte ce face ea acum, singură acasă?" Un alt gând îi șoptea: „Ce noroc pe tine că nu ai mers cu părinții, altfel nu l-ai mai fi întâlnit pe cel pe care îl așteptai de-o veșnicie!"... Un altul o întreba: „Dar de ce întârzie? O fi plecat?"... Altul îi spunea: „Da, da, a plecat. Prea s-a purtat rece și distantă cu el... Când a sosit era somnoroasă, și pe urmă nu-l mai văzuse de când era o copilă convinsă că le știe pe toate... Dacă a plecat, să fie sănătos... Mai așteaptă puțin timp, apoi va închide ușa de la verandă și se va culca"... și încă un gând o chinuia: „Chiar o fi plecat? A trecut mai bine de o jumătate de oră... Să deschidă televizorul?"... Participa atât de intens la acest război al gândurilor, era atât de agitată, încât în clipa în care a auzit zgomot de pași a tresărit speriată și a alergat să încuie ușa verandei.

— Nu vrei să mă mai primești în casă? auzi ea vocea lui, exact în clipa în care răsucea cheia în broască.

— Ba da, spuse Mihaela deschizând ușa, dar am crezut că nu mai veniți.

— Cum să nu vin? Am întârziat pentru că am avut un mic necaz și nu am putut să pornesc imediat mașina. De ce ai vrut să încui ușa?

— Din obișnuință, răspunse fata absent, încercând să-și ascundă cât putea mai bine lupta dusă cu chinuitoarele gânduri, de teamă să nu i se citească pe chip zbuciumul prin care trecuse.

În camera călduroasă, el adusese odată cu valul de aer rece de afară un miros fin, plăcut, de parfum bărbătesc. Privind-o pe Mihaela în lumina bogată a candelabrului din plafon, spuse oarecum contrariat:

— Micuțo, cheam-o pe sora ta, pentru că vreau să-mi ureze bun venit.

Izbucniră amândoi în hohote de râs. El desfăcu brațele și lăsă să-i cadă pe jos pachetele pe care le adusese din mașină.

— Mai întâi dă-mi voie să-ți ofer un buchet de flori frumoase ca tine și ca întâlnirea noastră, întâlnire pe care eu o doresc deosebită.

Îi întinse un buchet superb de frezii, iar în clipa în care fata primea florile, nu se putu stăpâni și o prinse în brațe, apoi o sărută ca un îndrăgostit fericit că își reîntâlnește iubita după vreme îndelungată. Fâstâcită, Mihaela se retrase din brațele lui și încercă să mimeze indiferența, făcându-și o preocupare importantă din a așeza freziile într-o micuță vază de cristal pe care o puse pe noptiera din fața oglinzii, pentru ca florile să se bucure de cât mai multă lumină.

— Acum ar trebui ca tu să mă săruți în semn de bun găsit, spuse el, încercând să nu facă scăpată clipa la care visa de mult timp.

Rămase pironită locului, neștiind ce să facă. La câțiva pași de ea stătea omul care îi invadase cele mai tainice vise feciorelnice, iar acum acest „Ar trebui să mă săruți…” îi suna atât de ciudat în urechi. Se pare că domnului acesta educat ori îi lipseau cuvintele, ori sentimentele pe care le încerca nu aveau nevoie de prea multe… de alte cuvinte. Și totuși, fără să știe de ce, acceptă mica provocare și, timid, îl sărută pe obraz. În următoarele clipe se simți încolăcită de brațele lui puternice și sărutată cu pasiune dezlănțuită, ca și cum el era bărbatul care se întorcea după vreme îndelungată din pustiu la femeia iubită și dorea să o convingă că, după ani și ani de despărțire, ea era unica și irepetabila lui iubire. Dar pustiul e pustiu și, chiar dacă vrei, nu poți iubi pe nimeni câtă vreme îl străbați, decât pe cei lăsați acasă. Speriată, Mihaela se smulse brusc din strânsoarea lui pasionată și se îndepărtă, acoperindu-și buzele cu mâna dreaptă.

— Te-am speriat? Iartă-mă!... Nu m-am putut stăpâni. Ispita cireșelor coapte care îți stau pe buze a fost mai mare decât dorința de a-ți împărtăși sentimentele mele sincere. Mă ierți?

— Da... Dar nu credeți că ar trebui să stăm de vorbă? Eu aș avea atâtea să vă spun... să vă întreb.

— Sigur că da. Hai, vino lângă mine să desfacem împreună pachetele. Ți-am adus câte ceva... Sper să îți facă plăcere. Uite, în acest pachet sunt bomboane de ciocolată, aici jeleuri, dincoace banane și portocale, aici un parfum franțuzesc, cel mai bun din câte existau în magazin. Mai am o sticlă de vin vechi de cincizeci de ani din podgoriile Murfatlarului și câteva mici atenții pentru părinții tăi. Vrei să bei cu mine?

— Eu nu prea beau, dar am să cinstesc cu dumneavoastră.

— Te rog, nu-mi vorbi atât de protocolar. Mă faci să cred că dorești să mă îndepărtezi de tine, și asta mă intimidează. Spune-mi, ce-ți face piciorul?

— De când am părăsit spitalul, nu am mai avut niciodată dureri.

— Asta nu înseamnă că ai voie să te expui la frig sau la efort mare!...

— Am grijă să respect și am respectat și până acum sfatul medicului. Cred că cel mai bine ar fi să mâncăm ceva. Dumneavoastră veniți de la drum lung, iar eu nu am cinat.

— Acum chiar că aș mânca ceva, dar nu mă așez cu tine la masă dacă nu renunți la acest ton protocolar care așază între noi bariere de netrecut, spuse el un pic iritat.

— Bine, bine, promit să nu mai greșesc.

Mihaela a mai adus repede de la bucătărie ceva „bunătăți” a așezat masa cu îndemânarea ei de bună gospodină, apoi și-a poftit musafirul să ospăteze. Au mâncat în tăcere,

privindu-se din când în când pe furiș și studiindu-se ca doi oameni curioși să descopere cât mai multe unul despre celălalt. Bărbatul a scos dopul sticlei de vin, răspândind în cameră un miros cu iz nisipos de la malurile mării, amestecat cu miresme dobrogene, și a turnat în cele două pahare de cristal, care cerșeau de zor vinul mult-visat.

— Pentru ce bem? întrebă el aproape solemn.

— Pentru ce doriți dumneavoastră, răspunse fata și își mușcă buzele, amintindu-și de promisiunea făcută.

— Parcă ne tutuiam!...

— Iartă-mă!... Pentru întâlnirea noastră!

— Foarte bine. Fie ca reîntâlnirea noastră să ne facă să ne amintim toată viața unul de celălalt, de această zi binecuvântată de Dumnezeu. Noroc, micuța mea dragă, rosti el înflăcărat.

— Noroc, șopti Mihaela emoționată.

Duse paharul la buze și bău din licoarea parfumată, gălbuie și dulce care avea o aromă deosebită. Se priviră un timp în tăcere. La un moment dat, el întinse mâna peste masă și începu să-i mângâie cu degetele obrajii, buzele, după care, coborând ușor, urmări linia gâtului, alunecând spre sânii care săltau vioi și ritmic, trădând emoția fetei. Mihaela îi zâmbi binevoitor, dar numai ea știa ce se întâmpla în sufletul ei neprihănit. Își spuse că trebuie să alunge emoțiile, să le controleze, altfel va cădea mult prea ușor pradă ispitei de a se lăsa în voia clipei de tandrețe, ale cărei urmări nu le distingea prin tumultul în care se zvârcoleau sufletul și mintea ei nevinovate, tot atât cât de nevinovat este soarele pentru că răsare în fiecare dimineață. Se ridică în picioare, privindu-l de parcă i-ar fi cerut iertare pentru o greșeală pe care nu o comisese, și-l întrebă:

— Mai vrei să mănânci ceva? Te rog să-mi spui dacă nu te-ai săturat. Am cu ce să te servesc, dacă îți mai este foame.

— Nu, nu, mulțumesc. Mi-e de ajuns, m-am săturat, este deja prea mult pentru această oră. Nu este bine să mănânci mult seara, înainte de culcare. Pot să mă așez pe pat? Am condus câteva ore bune și m-a ajuns un pic oboseala.

— Da, te rog. Uite, așez un taburet din camera alăturată lângă pat și pun pe el paharul și sticla de vin, să-ți fie mai aproape.

— Mulțumesc, dar vreau să aduci și paharul tău și să vii să te așezi lângă mine.

După ce transformă un taburet capitonat într-o veritabilă măsuță, pe care așeză tava din lemn de nuc încrustată cu motive țărănești, puse pe ea paharele și sticla, apoi se conformă ca o elevă silitoare rugăminții lui nevinovate.

— Știi, Dumnezeu a fost darnic în ziua în care te-ai născut. Ești atât de frumoasă încât îngerii dau roată ființei tale, bucurându-se de puterea Domnului.

— Mulțumesc. Nu știu dacă este așa cum spui, știu doar că eu nu am niciun amestec, niciun merit, în efortul și bunăvoința Celui de Sus. Atunci când m-ai cunoscut în spital, nu eram frumoasă?

— Ba da. Oricine intra în salonul vostru te remarca imediat. Și, pe urmă, știai multe și nu-ți tăcea gura dacă te întreba careva ceva despre viață…

— Eram cam naivă și prostuță, spuse Mihaela roșindu-se ca un măr copt.

— Erai mai deosebită decât fetele de vârsta ta, o adolescentă maturizată înaintea colegelor de generație și de suferință. Acum, nu trebuie să te rușinezi ori să-ți retrăiești părerile de rău pentru tot ce nu ai reușit să împlinești atunci. Ceea ce a fost urât a rămas în memoria trecutului. Acum ai

viitorul în față, ai o viață de trăit și trebuie să înveți să te bucuri de fiecare clipă, să descoperi frumosul în urâțenia din jur, pentru că el există. Observ că te-ai maturizat și mai mult. Povestește-mi despre acești șase ani. Vreau să știu cât mai multe despre tine, despre cum ai pășit din nou printre oameni și ce ai reușit să realizezi în acest timp, o îndemnă el dornic s-o asculte povestind, invitând-o în același timp să vină cât mai aproape.

— A fost… cum a fost… Abia acum, când mă întrebi, îmi dau seama că oamenii au tendința de a păstra printre amintiri doar ceea ce i-a impresionat în mod plăcut. Nu știu cum se face, dar uneori cred despre mine că sunt structurată altfel decât toți ceilalți. Sau poate că este doar o impresie a mea, încercând astfel să mă conving că de aici mi se trage unicitatea în comparație cu restul omenirii. Într-adevăr, era firesc să mă maturizez și mai mult, numai că plusul câștigat în această privință a fost în primul rând dureros. Mi-am continuat studiile, urmând clasa a X-a de liceu într-un nou grup de elevi, cu alți profesori, și m-am acomodat destul de greu. Colectivul era format, împărțit în găști de prieteni și prietene, de aceea pentru un timp m-am simțit o intrusă. Abia în anul următor de școală s-a ivit ocazia în care m-am simțit cu adevărat acceptată de colegii și colegele de clasă, și chiar de atunci am devenit prieteni adevărați. Fiind mai retrasă, având obsesia handicapului meu, pentru că șchiopătam ușor la fiecare pas, aveam impresia că își dădeau coate de fiecare dată când treceam pe lângă ei. Mai târziu, după acea seară minunată, am înțeles că aveam și eu o mică vină, nefiind mai comunicativă, neîncercând prin nimic să sparg barierele firești, existente între oamenii care abia se cunosc, indiferent de vârstă… Mihaela se opri o clipă din depanarea amintirilor. Privea cu ochii lucind, undeva, în

zarea timpului, și zâmbea amintirilor, ca și cum ar fi fost singură în cameră, uitând complet de cel de lângă ea.

În vreme ce o asculta, bărbatul o sorbea din ochi și, observând că ea plecase singură într-o călătorie în timp, o îndemnă cu voce înceată, atât cât să nu o readucă brusc la realitate:

— Povestește... Te rog, nu te opri... Îți promit că nu am să te întrerup. Doresc să cunosc toate întâmplările prin care ai trecut sau măcar ceea ce crezi tu că poate fi povestit. Ani de zile am așteptat această clipă.

— Mi-e teamă că îmi amintesc doar de momentele mai neplăcute ale vieții mele și că pe cele încărcate de o anume frumusețe le-am cam uitat. Dar, dacă dorești să mă asculți, crezând că are vreo importanță pentru tine, am să-ți povestesc, mai ales că nu am mai vorbit cu nimeni despre mine niciodată.

O umbră de tristețe întunecă chipul lui, pentru o clipă, la auzul acestei constatări.

— Ba da, are o foarte mare importanță tot ce îmi spui despre tine și despre viața ta. Chiar crezi că sunt aici, lângă tine, dintr-o întâmplare?

— Încă nu știu ce să cred... dar mi-ai promis că nu mă întrerupi. Totul a început când profesorul de fizică, dirigintele clasei noastre, ne-a anunțat că vom organiza o reuniune „tovărășească", cum se numea pe atunci o seară de dans dedicată unui eveniment oarecare. Când a întrebat cine nu poate participa, eu m-am ridicat în picioare. S-au auzit imediat chicoteli prin clasă, iar unul dintre colegi, mai îndrăzneț și mai sigur de el, a comentat: *„Era de așteptat să nu vină zâna la dans."* *„Dar de ce zâna...?"*, întrebă profesorul. Eu am ridicat neștiutoare din umeri... *„Zâna nu ne prea bagă în seamă. Nu se uită ea la noi... este prea*

mândră", răspunse aceeași voce, generând râsul colectiv și făcându-mă să-mi doresc pe moment dispariția pe veșnicie din acel grup de colegi răutăcioși. Recunosc acum că atunci i-am urât pe toți, în special pe profesorul de fizică, care, deși era în al doilea an de învățământ, nu avusese nicio discuție particulară cu mine. Nu știa nimic despre mine, nu mă întrebase nimic și nu a încercat să-i oprească din râs pe colegi.

Până la urmă m-am hotărât să particip și eu la reuniunea dansantă, programată într-o zi de sâmbătă pe la orele șaptesprezece. Gazda mea, tanti Laura, o băbuță tare emancipată, m-a ajutat să mă îmbrac frumos și decent, așa cum îi stătea bine unei eleve de liceu. Văzându-mă cum încă mai oscilam între a pleca și a nu pleca de acasă, tanti Laura s-a gătit ca în vremurile ei bune, amintindu-și de anii tinereții, și m-a condus până în poarta liceului. Pășind în curtea școlii, la auzul muzicii formației ABBA, formație la modă pe atunci, și al gălăgiei colegilor peste măsură de veseli, am început să mă încurajez de una singură, îmi spuneam că nu o să mă bage nimeni în seamă, că am să plec foarte repede acasă și căutam deja o explicație plauzibilă pentru binevoitoarea mea gazdă. Aula liceului era plină până aproape de refuz. Majoritatea profesorilor noștri răspunseseră invitației de a participa la seara dansantă organizată de clasa din care făceam și eu parte. Am aruncat priviri speriate în jur și, nerecunoscând pe nimeni, am început să mă întreb ca o disperată: *„Ce cauți tu aici?... Nu ai pe nimeni apropiat în toată această mulțime... Du-te acasă!",* îmi răspundea un îndemn interior. Tocmai mă hotărâsem să plec, când m-am pomenit cu profesorul de fizică lângă mine: *„Ai reușit, până la urmă, să fii alături de noi"...* îmi spuse zâmbind, după care izbucni în râs, văzând cât eram de

palidă. *„Hai, să dansăm și, te rog, nu mai fi așa de speriată”…* mă îndemnă el cu multă curtoazie.

Încântat de cum mă mișcam și probabil de modul în care arătam gătită și un pic fardată de tanti Laura, domnul profesor nu și-a putut stăpâni admirația și a comentat: *„Nu ai să ratezi niciun dans în această seară. Colegii tăi vor înțelege ce au pierdut pentru că nu te-au observat până acum”…*

Nu știu cum s-a făcut, dar în timpul acelui dans i-am iertat pe toți, începând cu domnul profesor, pe care, dacă stau și mă gândesc mai bine, chiar de atunci am început să-l îndrăgesc. Și a avut dreptate. Fără nicio exagerare, în acea seară am fost un fel de vedetă a școlii. Am dansat și m-am împrietenit cu toți colegii, fără a stârni invidia fetelor. Mă simțeam tratată ca un om normal. În sufletul meu am repurtat încă o mare victorie. Eram la fel ca toți ceilalți. Începând din acea seară, handicapul pe care îl resimțeam până atunci la fiecare pas a dispărut definitiv din mintea mea, din sufletul meu. Și totuși, un mic incident a întunecat pentru un timp acea seară ce părea perfectă pentru mine. Un coleg de la altă clasă, pe nume Mihai, „o figură” după cum era cunoscut printre liceeni, căruia nu-i rezistase niciuna dintre colegele noastre, venea pe la jumătatea fiecărui dans, îmi bătea partenerul pe umăr și îi lua locul.

Cum era mare tartor în liceu și pe deasupra mai era și simpatic foc, nu i se opunea nimeni. A reușit să repete de vreo patru ori această figură și să îi indispună pe câțiva dintre băieții de la speciala de matematică, care se hotărâseră în cor să danseze cu mine. La masa profesorilor se comenta de zor insistența cu care Mihai își deranja colegii, iar eu mă hotărâsem să-l refuz dacă mai încearcă încă o dată, când m-a salvat profesorul de fizică, invitându-mă

iarăși la dans. Mai târziu am aflat că domnul profesor i-a atras atenția tartorului claselor a XI-a din liceul nostru să-mi dea pace, altfel va fi nevoit să ia măsuri.

La încheierea serii de dans, am pornit în grup către casele noastre, însoțiți de domnul profesor și, bineînțeles, de Mihai, pe care, deși nu mă luase în seamă atâta timp, acum îl simțeam cum stătea la pândă. Pe măsură ce ne apropiam de locuința mea, grupul se mai subțiase, dar Mihai încă nu dispăruse. Îmi spuneam că el locuiește mai departe și poate că va rămâne singur până acasă. Când am intrat în curtea cea mare a gazdei mele, m-a întrebat dacă locuiesc acolo și la cine anume... I-am răspuns că da, iar el a râs și a comentat, vesel nevoie mare: *„Aaa... tu ești măicuța care locuiește la tanti Laura?"*

Așa s-a făcut că, până la urmă, am devenit buni prieteni. Și astăzi eu cred că prietenia noastră l-a schimbat mult în bine. A ajuns medic veterinar și în prezent este unul dintre cei mai buni amici ai mei.

— L-ai iubit? o întrebă vădit interesat bărbatul, dornic să afle adevărul.

— Nu, pur și simplu am fost prieteni. După cum cred că ai înțeles, astfel de întâmplări mi-au dirijat viața până am ajuns să lucrez la școala din sat. Dacă ție ți se pare captivant, îți pot povesti zile întregi...

— În afară de prieteni... ai un iubit?

— Am avut.

— Cum adică... ai avut?

— S-a căsătorit.

— S-a căsătorit?!... Înseamnă că nu ți-a fost iubit?

— Înainte de a ne cunoaște, a avut o aventură cu o fată care a rămas însărcinată și a trebuit să-și facă datoria de bărbat față de ea.

— L-ai iubit cu adevărat?

— M-am vindecat.

— Ești sigură că te-ai vindecat?

— Definitiv și iremediabil în ceea ce mă privește. Dar tu nu-mi spui nimic despre ceea ce ai făcut în toți acești ani?

Îmbujorați de căldura din cameră și de vinul dezlegător de adevăruri nerostite până la întâlnirea lui cu trupul și mintea însetate de euforie, se priviră un timp drept în ochi, căutându-se, încercând să se descopere fiecare în sufletul celuilalt.

„Ce loc ocup eu, oare, în imensitatea spațiului ascuns la celălalt capăt al privirilor lui dornice? Cât de important este pentru el acest loc?”, se întreba în gând Mihaela.

— De fapt, ce însemn eu pentru tine? își continuă ea gândul cu voce tare.

— Însemni tot ceea ce am sperat și visat în clipele mele de tristețe și singurătate. Dar, te rog, hai să bem acest vin minunat și să uităm de tristeți și nemulțumiri trecute, spuse bărbatul în timp ce turna vin în cele două pahare. Să bem pentru o nouă, mare și adevărată dragoste, o îndemnă el.

Au sorbit vinul cu nesaț, lăsându-se purtați de tăria lui într-o lume ce părea la fel de ireală pentru amândoi. Înțelegând că se apropie iarăși de un moment mult mai intim decât și-ar fi dorit, Mihaela se ridică de pe pat, stinse candelabrul și aprinse lampa de perete. Deși mai câștigase puțin timp îndepărtându-se de dorințele pe care bărbatul le respira atât de vizibil prin porii întregii lui ființe, fata nu reuși decât să accentueze starea lor de perfectă intimitate. Lumina blândă a lămpii, căldura domoală răspândită de bătrâna și conștiincioasa sobă de teracotă, euforia provocată de vinul dulceag îi împingeau încet-încet pe cei doi către limanul clipei de taină când atât bărbatul, cât și femeia se

lasă în voia binecuvântării lui Dumnezeu, urmându-i cu supunere veșnicul sfat: *„Iubiți-vă, oameni, și iubiți tot ceea ce se vede ori nu se vede în jurul vostru”…* Și totuși, Mihaela mai descoperi în ungherele sufletului ei resurse ca să amâne, fie și pentru cât ar dura desprinderea unei frunze veștejite de timp din ramul tânăr, tainicul moment al încrederii depline.

— Din câte îmi amintesc, aveai o prietenă!… rosti ea cu glas stins, stând în picioare în mijlocul camerei. Ce mai face frumoasa doctoriță? V-ați căsătorit?

— Da, dar nu a mers, răspunse el morocănos, după care continuă un pic mai vesel: Vino, te rog! Așază-te lângă mine. Lasă-mă să mă joc cu buclele tale blonde, așa cum o făceam cândva.

— Atunci eram o fetiță, rosti ea cedând îndemnului lui nevinovat.

— Cum văd eu, tot o fetiță ai rămas, o alintă bărbatul în timp ce îi despletea părul, jucându-se cu buclele ei bogate.

— Prietena ta era brunetă! Din ce cauză crezi tu că nu a mers căsnicia voastră?

— Ar fi multe de spus, dar nu vreau să te întristez cu necazurile vieții mele de fost familist. Am avut fiecare partea sa de vină în tot ceea ce s-a întâmplat. Acum, când toate aceste urâțenii au rămas undeva în urmă, constat că nu mi-a mai rămas decât munca mea. Studiez foarte mult. Am urmat câteva cursuri de specializare și este foarte posibil ca în scurt timp să plec în Franța pentru desăvârșirea studiilor în domeniul pe care îl cunoști.

— Cum se face că ai ajuns la mine, în acest sat aruncat de Dumnezeu printre dealuri și munți? Este destul de departe de Clujul tău iubit.

— Atunci, cu ani în urmă, dispariția ta fără să îți iei rămas-bun mi-a lăsat un gust amar. Valurile vieții m-au

purtat de colo-colo și te-am așezat într-un colț al sufletului, sperând că într-o zi te voi întâlni. Singurătatea care mă urmărește continuu de când m-am despărțit de soție mi te-a readus în gândurile mele. Nu mai rezistam dorinței de a te revedea și de a-ți cunoaște familia. Mi-am luat câteva zile libere cu gândul că am să mă refac, odihnindu-mă în liniște, la Sângeorz-Băi. Ajuns mai aproape de tine, nu am mai putut aștepta ca întâmplarea să mă ajute să te întâlnesc și m-am hotărât să te vizitez. Abia acum, revăzându-te, recunosc adevărul pe care îl tot alungam din mintea mea. Dorul de tine m-a îndemnat încoace, și nu cele câteva zile de odihnă, pe care, de altfel, cred că le merit din plin.

Spunând acestea, o cuprinse pe Mihaela în brațe, o strânse cu pasiune și o sărută cu lăcomie. Fata devenise o jucărie în brațele lui dornice.

— Vrei să facem dragoste? o întrebă el în șoaptă.

Mihaela îl privi năucită. Nu știa ce să răspundă la o astfel de întrebare. Simți iar acea căldură ciudată cum începe să-i străbată trupul din tălpi până-n creștet. Începu să tremure. Nu se putea stăpâni. Se desprinse încet din îmbrățișarea lui și spuse ca și cum vorbea de undeva, de departe, de pe alt tărâm, încât vorbele abia i se făceau auzite:

— Nu am făcut dragoste, până acum, cu nimeni…

— Cum?… Încă mai ești fecioară? întrebă bărbatul, uimit să constate un adevăr destul de banal în viața oricărei obști sătești, unde, de obicei, o domnișoară rămâne fecioară până în ziua căsătoriei, oricât de mult ar întârzia să apară acea zi.

— Da, răspunse ea, încercând un sentiment de rușine în fața uimirii lui sincere.

Observându-i mirarea și consternarea, întipărite pe chip de parcă ar fi descoperit un adevăr primordial știut de toți, cu care el părea a nu fi de acord, Mihaela reuși să-și

controleze cât de cât emoțiile și, supărată pe ea din cauza sentimentului rușinii care o invadase din senin pe nedrept, deveni un pic mai agresivă:

— Dar la voi acolo, în centrul Clujului, cum este? Fetele mai întâi își pierd fecioria, apoi își caută câte-un flăcău voinic care să le înțeleagă și să le pună cununiile pe cap, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat?

— Nu… bineînțeles că nu asta este ordinea firească. Te rog să-mi ierți neștiința de a-mi controla surprinderea. Dar nu puteam să cred că o fată atât de frumoasă ca tine nu ar fi trezit focul pasiunii voinicilor din partea locului… și, pe urmă, tu mi-ai spus că ai avut un iubit… Am crezut…

— Ei bine, altă dată să nu mai crezi nimic bazându-te pe raționamente lipsite de înțelepciune.

Spunând acestea, Mihaela îl privi drept în ochi. Bărbatul acela școlit, cu experiență de viață, care cu mult timp în urmă devenise sclipitorul Făt-Frumos al viselor ei tainice, o privea tăcut, iar privirea lui cerea îndurare.

O umbră de tristețe se abătu pe chipul feciorelnic al fetei. *Nu cumva fusese prea răutăcioasă cu el? La urma urmei, ea era aceea care, în afară de orele petrecute la școală cu elevii, stătea închisă în casă, izolându-se cât putea mai bine de restul oamenilor din sat. Fetele de vârsta ei erau toate pe la casele lor, căsătorite, având unul sau doi copii. Era de ajuns să-și privească mama și vedea cum durerea din sufletul bătrânei vorbea cel mai bine despre durerea ei ascunsă. Ce să facă? Acum, când nu oricine i-a deschis ușa, ea s-a găsit să-și pună mândria înaintea ordinii tuturor celorlalte sentimente care te îndreaptă atât de firesc spre păcatul originar, și de acolo, din acel păcat, se născuse și ea. Ce să facă? Poate că tocmai bărbatul acesta îi este sortitul. Doar nu întâmplător îi apăruse în cale, chinuindu-i zilele și nopțile adolescenței.*

Nimic nu este întâmplător în viața oamenilor. Astfel de gânduri o făcură pe Mihaela să întindă mâna și să-l mângâie ușor pe obraz. Bărbatul își recapătă încrederea în sine și o cuprinse iarăși în brațe, spunându-i:

— Nu te teme. Nu am să-ți fac niciun rău. Nu am să fac nimic împotriva voinței tale... Vrei să mai bem un pic din această licoare fermecată? spuse el și umplu paharele înveselite de atingerea uleioasă a vinului.

— De acord, răspunse fata, bucurându-se în sinea ei, deoarece acum era sigură că nu-l supărase. Pentru ce bem?

— Pentru noi, pentru întâlnirea noastră, pentru seara noastră pe care nu o vom uita niciodată.

După ce băură din licoarea fermecată, rămaseră tăcuți, pironiți unul în fața celuilalt, așteptând fiecare de la celălalt un îndemn, un gest care să distrugă bariera așteptărilor deșarte și a neîncrederii într-un viitor posibil, ce încă ar mai exista între ei. Unul dintre cei doi trebuia să sfarme acest obstacol atât de important pentru Mihaela și atât de ușor de spulberat când bărbatul știe ce vrea de la viată. Și s-a dovedit că el știa ce vrea, dar nu de la viața privită peste timp, ci de la acea clipă.

El a făcut primul gest. A întins mâna și a stins lampa de perete. În întunericul așternut ca o pâclă peste întreaga cameră se mai auzea doar foșnetul hainelor de care el se dezbrăca calm, vădind siguranța și delicata experiență a unor astfel de momente. Când întunericul a pus stăpânire pe lăcașul neprihănit al fecioarei de-acum despletite, Mihaela a început să tremure fără să se poată stăpâni, fără să mai găsească vreo explicație acestui tremur. Nu mai reușea să gândească în mod logic și nici nu mai putea da înapoi de la pasul pe care odată și odată tot trebuia să-l facă. Și, la urma urmei, de câtă logică ar fi avut nevoie ca să facă acest pas?

La auzul foșnetului hainelor pe care bărbatul le lăsa să cadă la întâmplare pe jos, începu să tremure și mai tare. Chinul de a nu ști ce urmează și de a nu se putea controla i se părea nesfârșit. A simțit cum palmele lui îi mângâie răbdător trupul, pentru ca apoi să înceapă să o dezbrace cu îndemânare. Purtată de două brațe vânjoase, s-a pomenit sub plapumă, având alături un trup străin așternutului ei. Trupurile lor goale, strâns lipite unul de altul, zvâcneau de dorințe nebănuite, neștiute și neînțelese de tânărul vlăstar care se lăsa dus pe valul botezului veșnicului păcat. Buzele lui fierbinți îi căutară gura, după care alunecară într-un sărut lung pe gât, pe sâni, unde poposiră un timp pentru a fi la fel de părtinitoare cu neprihănirea celor două fructe coapte ce așteptau de mult să fie culese de un grădinar destoinic.

Geamătul ușor al Mihaelei îl făcu să tresară. Se opri un timp din călătoria lui sigură, gândind că a fost poate prea brutal, prea grăbit să ajungă la capătul drumului. Știa că nu trebuie să facă nici cea mai mică greșeală în tentativa lui de a deschide pentru prima oară porțile raiului dragostei zidite de Dumnezeu cu atâta măiestrie. Viața îl învățase că aceste porți nu trebuie dărâmate, ci doar deschise cu aceeași măiestrie cu care fuseseră zăvorâte de creator. Începu să o sărute cu și mai multă pasiune. Cu tot întunericul care-i învăluia în taină, buzele lui cărnoase nu-și greșeau ținta și de fiecare dată ținta aleasă era o altă părticică a trupului fetei. Mihaela gemea ușor la fiecare atingere a buzelor lui. Deși se străduise din răsputeri să înțeleagă ce i se întâmplă, acum nu mai reușea decât să simtă fiorul din ce în ce mai fierbinte care-i sfârteca trupul într-un mod atât de plăcut și totodată atât de necunoscut până atunci pentru ea. Din clipa în care a scos primul geamăt, mintea ei a refuzat să mai caute explicații, să mai pună întrebări.

Bărbatul o mângâia tandru, fără încetare, o săruta cum sărută însetatul deșertului suprafața lacului care-i iese în cale după ce își pierduse orice speranță, strângea în brațe trupul ei fierbinte de parcă era o părticică de soare. Fata nu știa să răspundă gesturilor lui de tandrețe, ci doar se lăsa cotropită de valul trăirilor care-i dăduseră ghes din umbră vreme îndelungată, mult prea îndelungată pentru vârsta ei, pentru rânduielile vieții la care acum era invitată să participe din plin.

O îmbrățișare învăluitoare așa cum noaptea învăluie ziua fără să o întristeze, un sărut absorbitor al nectarului buzelor ei au însoțit pătrunderea lină a bărbatului în ascunsele unghere ale plăcerii de-o clipă ce ni s-a dat tuturor în egală măsură. O usturime aprigă, scurtă, ruptă dintre coapse i-a străbătut trupul, făcând-o pe Mihaela să scoată un țipăt de ajutor pe care și l-a înăbușit imediat de teama de a nu opri călătoria bărbatului spre culmile plăcerii, la care el o chema să participe prin mișcări line, domoale, ritmice, ca într-un dans nocturn a cărui muzică nu este alta decât geamătul armonios din final a două suflete până atunci însingurate. A urmat ceea ce stă scris în cartea vieții că trebuie să se întâmple. Un geamăt prelung de plăcere i-a doborât pe amândoi transpirați de efort, cu trupurile zvâcnind intens în urma eliberării energiilor în actul veșnic asemănător creației divine. După un timp, el s-a ridicat din pat și a aprins lumina. A observat cum șiroiau lacrimile din ochii Mihaelei și a întrebat-o îngrijorat:

— Hei, ce se întâmplă cu tine? De ce plângi? Îți pare rău din cauza celor întâmplate?

— Nu. Sunt fericită. Nu știu să dau o definiție fericirii, o definiție pe care oamenii o tot caută de mii și mii de ani, dar, acum, sunt fericită, șopti Mihaela.

Un zâmbet, care putea să însemne orice, lumină chipul bărbatului.

Cu aceeași tandrețe a luat-o pe Mihaela în brațe, a dus-o în baie, unde un boiler electric ținea tot timpul apa încălzită pentru nevoile casei. I-a spălat trupul cu apă fierbinte și săpun, a șters-o cu un prosop de baie mare și mătăsos, după care a ajutat-o să se îmbrace cu cămașa de noapte.

— Te rog să-mi spui de unde luăm un cearșaf curat, o întrebă el. Cel de pe pat are o pată mare de sânge. Va trebui să-l spălăm.

— Bine, bine, de asta mă ocup eu, spuse Mihaela și gândul îi alergă speriat la mama Maria, care nu trebuia să vadă dovada celor întâmplate în casă în lipsa ei.

A alergat repede la dulapul cu lenjerii curate, a ales dintr-un teanc de lenjerii una cu flori primăvăratice, deși primăvara de afară încă își mai dădea frățește mâna cu iarna, ce se lasă dusă mult mai greu din satele de la poalele munților, și a schimbat așternutul patului. Pe cel cu dovada faptului că devenise femeie în toată firea l-a ascuns în alt dulap, lăsând pe a doua zi grija de a decide ce să facă cu el. Cu niciun chip nu trebuia să încapă pe mâna mamei Maria, singura din casă care ar fi observat și ar fi înțeles imediat totul. Apoi au stins lumina, s-au băgat sub plapumă și au adormit strâns îmbrățișați, ca două ființe într-una singură, doi îndrăgostiți sub tainica oblăduire a nopții. S-au trezit amândoi odată, după câteva ore de somn, cu buzele căutându-se unele pe altele pentru un sărut al binecuvântării celor întâmplate și celor ce urmau să se întâmple.

Dorințele lor au reintrat în deplin acord cu vibrația nerăbdătoare a trupurilor flămânde de dragoste. S-au dăruit unul altuia așa cum le fusese scris în marea carte a vieții. El,

mulțumindu-și totodată orgoliul masculin de a ști că trebuie să deștepte în tânăra femeie adevăratele trăiri ale dragostei, ea neștiind nimic, dar lăsându-se cotropită de uriașul val al noilor trăiri, necunoscute, ci doar bănuite până atunci de fosta fecioară. În liniștea camerei nu se mai auzeau decât gemetele înăbușite ale Mihaelei și respirația lor întretăiată de efort. Apoi, au urmat câteva clipe de tăcere, când orice cuvânt își pierde sensul. Și, după cum spune filosoful că omul, pe parcursul întregii sale vieți, nu descoperă nimic, ci doar se dumirește și află despre existența vreunui fenomen sau altul, tot astfel, Mihaela începea să se dumirească, să înțeleagă cauza existenței neliniștilor și emoțiilor ei de până atunci care îi bântuiau singurătatea și o făceau să tresară ori de câte ori gândurile ei intime îi scoteau în lumină un anume bărbat. El a fost acela care a rupt tăcerea, constatând calm și distant, de parcă totul fusese dinainte stabilit:

— Astăzi, la ora nouă, trebuie să fiu la Cluj. Particip cu o lucrare de specialitate la Congresul medicilor români. Dacă lucrarea mea stârnește interesul scontat de mine, voi pleca pentru un timp în Franța, la specializare.

— Bine, bine, dar eu ce fac? reuși să rostească Mihaela, neputându-și ascunde uimirea.

— Ce să fac, micuța mea? Nu te pot lua cu mine, decise bărbatul în timp ce bâjbâia pe întuneric după haine.

— O să-mi fie dor de tine, spuse tânăra femeie, zâmbind trist întunericului.

Bărbatul aprinse lumina, își luă hainele până atunci împrăștiate de-a valma prin cameră și plecă în baie. Când a revenit proaspăt ras și echipat de plecare, părea foarte mulțumit de sine, dornic să ajungă cât mai repede în orașul de unde tristețea, oboseala și singurătatea îl goniseră spre

plaiuri cu doruri a căror împlinire însemnase pentru el clipa și numai clipa… fără urmări și fără răspunderi…

Văzându-l atât de grăbit, Mihaela dori să coboare din pat ca să-l însoțească spre ieșire, dar el o opri cu un gest drăgăstos și îi spuse:

— Te rog să nu te deranjezi pentru mine. Vreau să port în minte această imagine a ta, stând în pat și așteptându-mă. În clipele de singurătate, am să visez cum mă furișez lângă tine ca să te țin strâns în brațe. Știi bine că mă pot descurca singur. După ce scot mașina din curte, închid eu porțile. Să ai grijă de tine. Te iubesc, șopti el.

Bărbatul se aplecă, o sărută în semn de despărțire, apoi ieși prin verandă și dispăru în zorile dimineții, precum zburătorul care aleargă spre infinitul cerului după ce și-a redescoperit energia zborului în camera vreunei fecioare scăpate întâmplător pentru o clipă de sub paza grijii părintești, iar zburătorul asta așteaptă și visează dintotdeauna… clipa, clipa în care poate da năvală, aducând cu el și semănând iluzia veșnicei iubiri.

Casa i se părea pustie Mihaelei, după ce zgomotul făcut de mașina ce se îndepărta încetă să se mai audă. Se ridică din pat cu intenția de a închide lumina, dorind să se culce. Până dimineață mai erau câteva ore bune. Își spunea că odihna îi va limpezi gândurile. Când dădu plapuma la o parte, un pachețel, lăsat în ascuns pe marginea patului de cel care tocmai plecase, căzu pe covor, făcând un zgomot abia sesizabil. Curioasă, îl desfăcu și descoperi o cutiuță cu vechile însemne ale unei firme străine de renume, în care se afla un frumos inel de aur cu diamant. După patină, după montură, după finețea încrustațiilor, dovedea că era un vechi nestemat de familie care se transmite din generație în generație, ducând cu el peste timp tristeți, bucurii și fericiri

deopotrivă. Lacrimile începură să-i țâșnească din ochi în timp ce permanentul ei veghetor, cel de-al doilea eu, o iscodea cu întrebări de genul: *„Oare aceasta îți va fi răsplata? ... Acesta va fi micul tău câștig, după ce ai lăsat să-ți fie pătrunse tainele ce nu se dezleagă decât prin alte taine... acelea ale sfintei cununii?"* Peste măsură de îngrijorată, Mihaela puse inelul în cutie, luă cearșaful cu pricina din dulapul în care îl dosise în grabă și se duse în camera ei, unde ascunse cu mare grijă dovezile devenirii ce-i fusese scrisă și la care participase în deplin acord cu timpul ce părea să nu mai poată îndura așteptarea...

Întoarsă în cameră, cât ai clipi, făcu să dispară celelalte urme. Duse la bucătărie farfuriile, vesela, paharele, pe care le spălă, le așeză la locul lor, apoi se îmbrăcă în treningul galben și intră în pat cu sufletul tremurând de spaima celor întâmplate, încercând să rememoreze tot ceea ce trăise în acea seară demnă de a fi înscrisă în grindă de către toate fecioarele lumii. În cele din urmă, adormi cu chipul luminat de un zâmbet adresat vreunui gând năstrușnic sau unei anume trăiri prin care trecuse și de care nu dorea să se mai despartă.

Se trezi din somn a doua zi pe la orele unsprezece. Părinții încă nu sosiseră de la Bistrița. Se ridică din pat și, când se văzu singură, în picioare, în mijlocul camerei, simți cum o stare de disconfort general îi cuprinde întregul trup. O usturime intensă, supărătoare pornea din zona tainică a trupului ei de tânără femeie, sfârtecându-i bazinul, obligând-o să se așeze și să se chircească pe pat. Speriată, stătu în această poziție un timp, apoi alergă la baie, se dezbrăcă și intră sub duș. Încă mai sângera și văzând cum șuvițele sângerii de apă fierbinte se scurg la vale, spălându-i păcatul, o cuprinse deznădejdea că se lăsase pângărită. *Unde era*

visul ei nevinovat de a intra în biserică îmbrăcată în albul pur al miresei, vis pe care îl nutrește orice fată din clipa în care îi încolțește în inimă primul fior al iubirii?... Ce altceva decât pângărire de trup și suflet mai poate să însemne faptul că acceptase să parcurgă pe ocolite acest drum? Dar singurătatea, dar visul acela cu marea și cu bărbatul care aleargă iubitor spre ea, dar timpul care o grăbea zilnic? Acestea nu se pun în balanța judecății? Nedreaptă judecată! Un bărbat care semăna atât de bine cu cel din vis, un pahar de vin adiind a mare și a dor de fericire, câteva cuvinte sărace, îmbogățite de experiența și gesturile lui tandre, dar mai ales neștiința și nerăbdarea ei silită de timp au fost de ajuns ca ea să nu poată spune nu îndemnului de a păși însoțită pe tărâmul nefericitului păcat care promitea veșnica fericire...

*

Părinții Mihaelei au ajuns acasă în după-amiaza aceleiași zile. Mirați de faptul că fetița lor doarme ca un prunc, au început să se întrebe dacă nu cumva a dat peste ea vreo răceală primăvăratică. Mai mult, mama Maria își făcea de zor semnul crucii, când a dat cu ochii de pachetele de pe masă. A trezit-o din somn și a început să o întrebe, s-o descoasă, ca să afle cine a fost în vizită în lipsa lor.

— Un domn l-a căutat pe tata, a răspuns Mihaela somnoroasă.

— Ce domn? Cine era?

— Nu știu, nu-l cunosc, veni răspunsul.

— Și ce a spus, se întoarce?

— Nu a spus nimic.

— Ce ai, mamă? Te doare ceva, de vorbești așa de încet?

— Nu mă doare nimic, numai că prea mă bați la cap cu întrebări despre un necunoscut care a venit, a stat un pic și apoi a dispărut la fel cum a venit, spuse Mihaela, iritată de insistența mamei Maria.

— D'apoi, nu ți-a spus ce treburi are cu taică-tău? nu se lăsă bătrâna, dornică să afle adevărul despre necunoscutul care-i călcase pragul tocmai când stăpânii casei erau plecați.

— Nu l-am întrebat.

— Cum ne-a găsit, cum a ajuns la noi?

— L-a adus lelea Victorie…

— No bine… mă duc la ea, că poate știe 'mneaei mai multe despre acest călător ciudat care l-a căutat pe taică-tău. Aflu eu ce și cum…

Nu mai apucă să-și termine vorba, că se pomeniră cu lelea Victoria, care avu darul să stârnească și mai mult curiozitatea celor doi bătrâni. Cum îi văzu, începu să le dea lămuriri despre ce știa ea că se întâmplase cu o seară înainte în casa vecinilor:

— Vă spun eu, că l-am văzut cum vă văz și mă vedeți. Era un domn frumos și tânăr, cu mașină. A întrebat mai întâi de Ion. Când l-am adus la Mihaela, biata fată s-a speriat rău de tot. Apoi, și-a revenit și i-a vorbit frumos străinului. Nu prea înțeleg eu vorba lor domnească, dar tot mi-am dat seama că se cunoșteau.

— Ei… dacă s-ar fi cunoscut… mi-ar fi spus Mihaela, nu-i așa, mamă?

— De unde să-l cunosc?

— Dar, cel puțin, l-ai servit și tu cu ceva? Doar nu ai lăsat musafirul să se uite la tine ca la ușa bisericii…

— Nu. Nu a dorit nimic, deși eu am încercat să fac onorurile casei după buna-cuviință.

— A stat mult? se încruntă la ea mama Maria.

— Nu, nu a stat mult, interveni lelea Victoria. L-am pândit eu până a ieșit din curte, apoi m-am dus și m-am culcat. L-am văzut când a plecat…

Auzind cât este de sigură lelea Victoria de cele știute, Mihaela a răsuflat ușurată și s-a furișat imediat în camera ei, ca să mai scape de calvarul întrebărilor fără șir, lăsându-i pe bătrâni să-i povestească vecinei despre cum au petrecut la nunta nepotului lor de la Bistrița.

Ajunsă în cameră, și-a scos din ascunzătoare inelul primit în dar și a început să-l pipăie ca să se convingă că totul fusese aievea, că nu visase. Ar fi dorit să poată povesti unui prieten drag și intim, să împartă cu cineva fericirea unui sentiment împlinit, a faptului că devenise femeie. Dar pe bărbatul cu care păcătuise îl înghițiseră depărtările… Doamne, cum de nu se gândise la păcat înainte de a se dărui lui… Acum, când înțelegea că își călcase în picioare mândria, îi venea să strige, să strige după ajutor, după omul dispărut în zorile dimineții ca o umbră care răcorește locul adăpostit pentru ca apoi să se topească în neant la prima geană a nopții, de parcă nu ar fi existat niciodată. Rămăsese acest inel, o urmă a tot ceea ce se întâmplase. Să fie singura urmă, care-i va însemna viața pe vecie?… Își zăvora în ea strigătul, despre care știa bine că nu are voie să-l lase slobod prin ograda familiei atât de încrezătoare în cugetul ei maturizat de așa multe suferințe înainte de vreme.

Resemnată la gândul imposibilității de a împărtăși cuiva tot ce trăise în ultimele douăzeci și patru de ore, dosi inelul în ascunzătoare, scoase din noptieră jurnalul cu însemnări intime și începu să scrie:

„Singură!… Singură!… Cu cine să vorbesc? Cine mi-ar asculta vorbele neștiutoare în a-mi exprima cât mai fidel sentimentele? Sufletul îmi stă ghemuit în trupul încă speriat

de atâta mângâiere și răsfăț. Așteaptă, gata-gata să tresară la ivirea razelor din ochii tăi. Gândul meu te caută, te cheamă din depărtări, te roagă să te întorci, să-mi alini dorul. Timpul, obosit de lunga și nesfârșita așteptare de până mai ieri, odihnește acum, numărând secundele deformate de singurătatea care și-a reluat rolul de personaj principal al nefericitei mele vieți. Pleoapele îmi alină ochii întristați că nu au să te mai vadă vreme îndelungată de aici înainte, buzele-mi freamătă așteptându-ți și chemându-ți necontenit sărutul. Te simt alături și, speriată, privesc în jur, dar nu văd pe nimeni. Plâng în mine cu lacrimi reci de gheață, încercând să-mi salvez sufletul de păcatul în care a căzut. Să-l salvez, înghețându-l. Îmi mai rămâne doar speranța că într-o zi voi fi iertată și fericită că nu m-am înșelat crezând în tine, omul din visul în care marea ne era amândurora unicul martor al legământului iubirii pe veci… Îmi iau speranța și îi pun aripi dorințele, las sufletul să zboare odată cu ea, împodobindu-l cu nuferi albi și petale roșii de maci văratici, până la picioarele tale, crezând că vei înțelege cândva că mi-am sacrificat neprihănirea pe altarul iubirii de fecioară. Dacă nu vei înțelege, al tău și numai al tău să fie păcatul, pentru care vei plăti la chemarea străbună a celui de-al nouălea cer al strămoșilor noștri. Voi aștepta, pentru că doar așteptarea îmi mai este singura și adevărata prietenă. Deja tristețea așteptării mă învăluie, iar spaima tăcută a așteptării zadarnice se cuibărește în trupul meu cu sufletul înghețat, pe care numai revenirea ta îl va trezi la viață în acea zi plină de voioșie, noroc și fericire…”

— Da’ ce scrii, mamă, acolo de zor? se auzi vocea blândă a mamei Maria, care intrase în camera ei fără să facă nici cel mai mic zgomot.

Speriată că cineva pătrundea neanunțat în intimitatea gândurilor ei, Mihaela a tresărit vizibil și nu a putut decât să rostească, mai mult la întâmplare:

— Pentru numele lui Dumnezeu, m-ai speriat! Ce pot să scriu? Scriu și eu ce îmi trece prin minte. Dar dumneata nu ai altceva de făcut decât să te ții după mine? Vreau și eu să fiu singură cu gândurile mele.

— Bine, draga mamii, iartă-mă dacă te-am deranjat, spuse ea pe un ton rece și ieși din cameră.

Faptul că reușise să o supere pe maică-sa, fără a avea această intenție, o întrista și mai mult. Poate că tocmai pe mama Maria ar fi trebuit s-o considere acea prietenă intimă față de care să se destăinuie și să-i spună tot ce are pe suflet. În mintea ei, destul de coaptă pentru vârsta pe care o aniversase nu cu mult timp în urmă, o considera pe mama Maria o femeie simplă, o țărancă harnică, nevastă de bun gospodar care știa toate rosturile vieții la sat, iar ea visa ca într-o zi să plece cât mai departe de aici și să nu mai privească în urmă. *„Dar care om este mai simplu decât altul? Și cum arată cel complicat? Cumva... ca tine?”,* se pomeni ea întrebată de veșnicul său veghetor. Nu știu ce să răspundă acestor întrebări. Știa însă că, dacă s-ar fi destăinuit părinților, care o iubeau atât de mult, le-ar fi strecurat în suflet o tristețe vecină cu dorința de moarte. Mai bine tăcea, aștepta și îndura.

Câteva zile la rând s-a tot vorbit în familie despre domnul necunoscut, venit cu mașina proprie ca să-l caute pe tatăl său cu cine-știe-ce treburi tainice și, bineînțeles, importante, altfel nu mai bătea bietul om atâta cale de pomană. Apoi, încet-încet, subiectul a fost dat uitării, căci vorba cântecului: *„și uitarea e înscrisă printre legile omenești”,* altfel ne-am îmbolnăvi toți de cap, dacă am ține minte toate relele și mai

ales grijile pe care ni le facem zilnic din te-miri-ce. Faptul acesta o mai liniști pe Mihaela, fiindcă scăpa de teroarea întrebărilor cărora nu prea mai știa cum să le găsească răspunsuri credibile. Îi era de ajuns drama ce se declanșase în sufletul ei, dramă care aproape că o răpunea fizic. Veșnic era obosită, nemulțumită de toți și de toate câte se petreceau în jurul său, zilnic aștepta o veste, un telefon, o schimbare în calvarul pe care îl trăia.

O scrisoare cu câteva rânduri, chiar și de adio, ar fi liniștit-o cât de cât, ar fi înțeles că nu mai are ce aștepta. Zădărnicia acestei așteptări o făcea să sufere și mai mult. Cum, nici măcar atât nu merita după acele vorbe dulci, după duioasele mângâieri care o convinseseră că sunt pornite din iubire? Zilele se scurgeau în valea timpului fără să se întâmple nimic deosebit în acest sens, doar sporind neliniștea și durerea surdă a Mihaelei. Aproape că se încheia o lună de zile de când trăise prima ei noapte de dragoste alături de „domnul necunoscut" care dispăruse fără să mai dea vreun semn de viață.

Din proprie inițiativă, în cinstea unui eveniment istoric important, femeile satului au organizat o excursie la Ruginoasa, la casa memorială a marelui domnitor Alexandru Ioan Cuza, excursie la care fusese invitată și ea. Chiar a fost bucuroasă să participe, ca să-și mai schimbe gândurile și decorul cenușiu al vieții. Au plecat cu autocarul, au văzut multe vestigii de mare importanță istorică, au fost cazate la hotel sau pe la diferite cămine-internat din localitățile pe care le vizitau. Se aflau în a patra zi de excursie. Autocarul alerga în viteză pe șosea, mâncând kilometru după kilometru. Excursionistele cântau, povesteau, se bucurau din plin de călătorie și de frumusețile locurilor prin care treceau. Mihaela s-a ridicat de pe scaun pentru a-i duce mătușii sale,

Ana, care se afla mai în față, apă minerală și câteva dulciuri. A făcut doi-trei pași și deodată s-a lăsat noaptea peste tot în jur. Leșinase. S-a trezit afară, întinsă cu fața în sus pe iarba de lângă marginea șoselei, stropită cu apă și încurajată de colegele de călătorie. Care mai de care sărea cu un sfat, cu o părere: *„Dar ce-ai pățit, maică, ai rău de mașină?... Ai fost deocheată, măiculiță, îți spun eu, că mă pricep la lucrurile astea!... Nu a mâncat mai nimic și a apucat-o cu leșin de la stomac!"*

Ziua a trecut, până la urmă, fără prea multe griji, dar în noaptea care a urmat au început să o chinuie întrebările: *De ce leșinase? Suntem în 26 aprilie și ceasul ei biologic, specific oricărei femei, nu mai sunase ca în fiecare lună! Luna trecută își făcuse datoria pe 27. Nu, nu, își face griji degeaba. Mâine va râde de toate aceste nefericite gânduri. „Nu se poate să fiu... nu trebuie să mi se întâmple așa ceva... nu astfel și nu acum..."* îi șoptea un gând.

Spaima se cuibărise bine în sufletul ei. Întoarsă din excursie, se străduia zi și noapte căutând răspuns la întrebarea: „Acum ce va fi?". Ce bine ar fi fost să fi avut o prietenă cu care să se sfătuiască! Mamei Maria nu îndrăznea să-i spună nicio vorbă. Se ruga la Dumnezeu să facă o minune și să-l întoarcă din drum pe păcătosul care o trăsese după el în păcat, dar minunea nu se ivea din nicio parte. În cele din urmă, s-a hotărât să meargă la un medic, ca să fie sigură de ceea ce se întâmplă cu ea.

Astfel a ajuns Mihaela să-l cunoască pe doctorul Beiu. El a fost acela care i-a redat speranța, încrederea în sine și a ajutat-o să ia cea mai bună hotărâre pe care ar fi putut-o lua în situația în care se afla. Era însărcinată. Prima ei noapte de dragoste rodise. Va avea un copil. Ce vor mai chicoti lelițele din sat pe seama ei!... Îi pasă, sigur că-i pasă, pentru că se

gândește la părinți, la mama Maria, la rușinea lor. Un copil din flori! *„Și nu orice flori, un buchet întreg de frezii stropite cu vin de Murfatlar”...* ar comenta, râzând pe la colțuri, codoașele satului. Dar ei? Ei îi este rușine? Nicidecum!... Va naște copilul și îl va crește ca o mamă iubitoare, îndurând și înfruntând greutățile până la capăt. „Al tău să fie păcatul, nerecunoscătorule, vei plăti nu blestemul fecioriei mele, ci blestemul conștiinței tale care te va urmări, chinuindu-te și-n mormânt. Ai să afli peste timp dreptatea pe care mi-o va face Cel de Sus, dar va fi prea târziu pentru sufletul tău înstrăinat și însingurat!” Oamenii ca oamenii, vor comenta în fel și chip... dar organizația Partidului Comunist din școală sigur va lua măsuri împotriva ei, dacă va afla. Se și vedea pusă la zid precum profesoara de matematici, care fusese făcută albie de porci pentru că născuse un băiat de fată mare, fără să fie căsătorită. La urma urmei, de ce trebuie să-i fie frică de toți acei oportuniști inculți și ipocriți, care una spun și alta fac? Nu se va lăsa ea pusă la zid de toți acești corupți ai zilei, bântuiți de prejudecăți și de grija de a urca permanent o treaptă mai sus pe scara valorilor amestecate politic. Mai bine să nu afle nimeni nimic. Așa că va trece la fapte. Își va urma celălalt vis, acela de a pleca cât mai departe de satul în care se născuse. Îi va fi dor de părinți, de frate și soră, de rudele apropiate, dar tot va pleca...

Nu a mai stat pe gânduri, și acum iat-o aici, în frumoasa stațiune de la malul mării. Singură, ferită de ochii iscoditori ai gurilor-rele, de dogmatismul înverșunat al supușilor și funcționarilor partidului comunist din școala satului în care lucrase. Nu era fericită, dar avea mulțumirea că nu a aflat întreg satul despre păcatul spre care o împinsese iubirea ei tăinuită cu grijă ani și ani, că părinții nu sunt nevoiți să îndure alte suferințe ce le-ar fi umplut paharul tristeților, și

așa prea plin. Se ridică din fotoliu și așează dosarul pe raftul cu cărți. Privirea îi căzu pe jurnalul în care-și nota gândurile mai ales atunci când devenea convinsă că destinul ei înseamnă în primul rând nefericire pentru ea și pentru cei apropiați. Îl deschise și întâmplarea făcu să i se arate în fața ochilor câteva versuri scrise pe vremea când mai spera că el, bărbatul responsabil de tot ceea ce se întâmplase în acea noapte de vis, se va întoarce să-i fie sprijin. Încercări nevinovate de a-și exprima în scris speranța, iubirea și credința că, atunci, se mai putea întâmpla o minune:

...Pe țărmul mării-ndepărtat,
Mă rog de vântul călător,
Mă rog de valu-nsingurat,
Mă rog de pescărușu-n zbor,
Mă rog de Dumnezeul bun,
Și strig și plâng, vreau să-ți vorbesc!
De mi te-ar scoate iar în drum!
Să-ți spun că încă te iubesc...

Zâmbi dezaprobator acestor cuvinte în care odată credea cu desăvârșire.

Aruncă jurnalul la întâmplare prin cameră, se apropie de fereastră și, privind în lungul străzii aproape pustii, își spuse că nu ar fi rău dacă ar ieși la o mică plimbare pe aleile din marginea lacului apropiat. Dând curs imboldului de a evada neînsoțită prin spațiul tomnatic al stațiunii, Mihaela se îmbrăcă în grabă, ieși din cameră încuind ușa și, punând cheile cu grijă în poșetă, afișă un aer de stăpână absolută asupra a tot ceea ce se afla în spatele ușii zăvorâte: spațiul vieții ei singuratice, încărcate de amintiri triste și dureroase, singura ei bogăție.

Sfârșit de septembrie. Razele soarelui încă zâmbesc iubitoare micului orășel, dându-i acea strălucire specifică stațiunilor de la malul mării.

Străzile freamătă însingurate, trăind încă din taina pașilor îndrăgostiților cărora le-au fost martor ocrotitor și fidel în timpul verii. Trandafirii și crizantemele împrăștie în jur parfumul lor îmbietor, sfidând vestea că iarna se apropie. Mihaela mergea la întâmplare pe aleile întortocheate, visând cu ochii deschiși, atrasă ca de un magnet de zgomotul valurilor mării, de țărmul însingurat la care odată visase cu nevinovăție. Într-un târziu ajunse la marginea lacului ce străjuiește o parte din latura de răsărit a stațiunii, stând ca un obstacol de atenționare între orășel și marea al cărei muget surd străbate spațiul din toate părțile. Alei străjuite de sălcii plângătoare dau ocol lacului de jur împrejur. Ici-colo, câte o bancă bătrână de lemn te îndeamnă să te așezi, să te bucuri de imensitatea spațiului albastru de dincolo de limba de nisip dintre lac și uriașa cantitate de apă vălurită zgomotos de adierea vântului. Încă visând, Mihaela se așeză pe o bancă. Zâmbea trist unei imagini născocite de mintea ei bogată și avidă de a participa, de a fi personajul principal al acțiunii care i se desfășura în fața ochilor ca o hologramă a unor întâmplări fericite. Se făcea că doi îndrăgostiți părăsiseră strada, ținându-se de mână, și se avântaseră, mânați de dorul singurătății și de dorința de a scăpa de ochii iscoditori ai mulțimii, pe aleea de lângă lac. Strada părăsită zâmbea cu subînțeles celor doi, deși se simțea trădată în favoarea aleii plângătoare. Cei doi înaintează alene pe sub sălcii, privind cu nesaț asfințitul care tot făcea semn cu înverșunare întunericului să cuprindă în brațe infinitul, ce căpăta, încet-încet, culoarea pământului. Savurând parfumul florilor, trilurile păsărilor și țipătul pescărușilor grăbiți să-și

caute culcușul pentru noaptea care se apropia, bărbatul și femeia se îmbăiau în lacrimile sălciilor pletoase, purificându-și sufletele. Nu-și vorbeau prea des unul altuia, dar, când încercau să-și adreseze cuvinte nerostite până atunci, vocile lor se suprapuneau, dând glas unicului înțeles al dragostei, acela al unei iubiri sincere, nesfârșite. Dând ocol lacului, ajung pe plaja pustie, unde briza mării îi învăluie, mângâindu-le chipurile înflăcărate de dor. Nisipul le ascunde pașii, iar valul înspumat al mării desăvârșește fapta acestuia, ștergându-le definitiv orice urmă, încât nimeni nu poate spune că pe acolo a trecut cineva vreodată.

Privesc fermecați amândoi asfințitul. Dorința zvâcnește în pieptul fiecăruia, prinde aripi și se pierde în zbor spre zarea pustie, odată cu doi pescărași albi care aleargă să le aducă dorul înapoi. Așteptarea nu le-a fost nesfârșită. Albul pescărușilor s-a topit în depărtări. Speriați și întristați, cei doi s-au întors pe malul lacului, oprindu-se lângă un bătrân pescar care stătea cu ochii țintă pe instrumentele sale. Când i-a simțit apropiindu-se, bătrânul le-a făcut semn de păstrare a liniștii solemne, ca să nu-i gonească bogata pradă ascunsă de ape. Exact în același moment pescărușii, întorși victorioși din zbor, au început să țipe voioși deasupra capului lor. Parcă plutind de fericire, îndrăgostiții s-au îmbrățișat, știind că dorul niciunuia dintre ei nu a rămas însingurat în negura spațiului fără identitate și, înveseliți, i-au urat pescarului fir întins. Acesta și-a dat pălăria pe spate și i-a dojenit amenințător cu degetul prin aer, în semn de: „Aveți grijă de voi”. Curând, pasărea neagră a nopții își începea zborul de neoprit, deschizând o clipă porțile iubirii pentru ca două trupuri să-și afle inimile obosite de beția frumuseții și de căutarea necunoscutului în petalele nuferilor de pe oglinda lacului. Apoi, încet-încet, fiecare inimă se întoarce la locul

său și, în liniștea nopții, insula iubirii rămâne pustie un timp, luminată doar de două flăcări care ba se-nlănțuie, ba se-ndepărtează micșorându-se, pentru ca nu mult mai târziu să reizbucnească într-o adevărată vâlvătaie.

Smulsă din visare de zgomotul pescărușilor și privind în jur, Mihaela nu observă pe nimeni. Era la fel de singură, doar ea și imaginația ei, care-i hrănea spiritul cu vise ce pot deveni oricând realitate. Își privi ceasul și, constatând că trecuse de mult ora prânzului, se îndreptă grăbită spre casă.

Toamna acelui an a fost blândă, așa cum este de obicei acest anotimp cu locuitorii ținuturilor învecinate mării. Abia prin luna noiembrie au început ploile, iar crivățul și-a făcut simțită prezența uneori dușmănoasă. În liniștea cămăruței călduroase din căminul de nefamiliști, Mihaela se vedea ocrotită de furiile sălbatice ale naturii. Se preocupa cu seriozitate de programul zilnic, care se împărțea între orele petrecute cu pasiune la grădiniță și cele petrecute în singurătatea camerei sale. În timpul liber citea, dornică să învețe, să cunoască mai multe despre viață în general, despre copii și despre viața ei de viitoare mamă.

Zilele se scurgeau una după alta într-o monotonie ușor obositoare, nemarcând în viața Mihaelei niciun fapt ieșit din cotidian care să însemne prin noutatea evenimentului acea zi de cotitură de destin dorită în ascuns de tânăra femeie. Într-o astfel de zi, s-a prezentat la doctorul Paul Udrea, pentru a fi luată în evidență ca viitoare mamă.

Prin muncă și rezultate foarte bune obținute la clasă, Mihaela a reușit să se facă iubită de copii și părinți deopotrivă. Unele mame au început să o viziteze la căminul de nefamiliști, unde locuia, împărtășindu-i cu sinceritate din experiența lor. Ea le asculta cu multă atenție și se bucura de orice noutate pe care o afla, dar ținea cont cu sfințenie, în

primul rând, de sfaturile medicului în a cărui evidență fusese luată.

Pentru prima zi a lunii noiembrie, ziua ei de naștere, Mihaela s-a pregătit îndelung. Încercase în fel și chip să scape de amintirea experiențelor dureroase din viața ei. De multe ori se pomenea invadată de stări melancolice care-i întrerupeau diferitele activități la care participa. Atunci s-a hotărât să se închidă câteva zile în cameră și să revizuiască tot ce trăise în zbuciumata ei viață. Simțea că are nevoie ca de aer de o spălare a creierului, de ștergerea din memorie a acelor întâmplări din viața ei care o trăgeau în jos, trimițând-o să trăiască mai mult în trecut decât în prezent. În mare parte, această experiență, ce necesită un efort de voință de care numai oamenii dăruiți sunt capabili, i-a reușit. Retrăind aproape douăzeci și patru de ani în douăzeci și patru de ore, notând ori ștergând din jurnal fapte și întâmplări, Mihaela a reușit să ia o decizie hotărâtoare pentru ea: de acum încolo, se va gândi doar la prezent și la viitor, părăsindu-și trecutul, fără să-l nege, ci doar nemaiacordându-i importanța pe care i-o acordase până la acea clipă de bilanț. Se ancora de viitor, trăgându-l spre sine și spre copilul așteptat, pentru care, în mintea ei, noțiunea de sacrificiu nu exista. Va exista copilul, apoi ea, apoi restul...

A început pregătirile pentru sărbătorirea zilei de naștere la o scurtă perioadă de timp după ce reușise să încheie acest pact interior cu ea, pact care însemna purificare sufletească la sfârșitul trecerii prin purgatoriul retrăirii celor mai dureroase întâmplări. În preajma zilei aniversare se simțea, în sfârșit, liberă. Își făcuse multe prietene, copiii din clasa ei și părinții lor o iubeau și o stimau... Ce-și mai putea dori?... Decât să aibă la rândul său o minune de copil căruia să-i

asigure un viitor strălucit, așa cum doresc toate mamele din lume.

În seara cu pricina, micuța cameră a Mihaelei devenise neîncăpătoare. Au participat la sărbătoarea ei toate colegele de serviciu, părinți ai copiilor și câteva vecine de cămin cu care se împrietenise. Domnul Sergiu, ofițer de marină și soțul directoarei, a dat dovadă că știe să întrețină antrenul unei petreceri. A cântat, a ciocnit cu toți musafirii, a spus bancuri și a făcut glume, sporind veselia tuturor. Sosise mai târziu, însoțit de un necunoscut, un coleg de serviciu, cu scopul de a-și conduce soția cu mașina acasă, la Mangalia. Necunoscutul domn era un bărbat simpatic, brunet, cu părul ondulat, care tot timpul privea în pământ, de parcă ar fi avut de ascuns ceva ori pentru a-și masca, astfel, timiditatea. Până la plecare, Mihaela nu reușise să-i vadă fața, atât de înverșunat era în încercarea lui de a străpunge pământul cu privirea. După plecarea musafirilor, Mihaela a adormit obosită, cu lacrimi de fericire șiroindu-i pe obraz. Împlinise douăzeci și patru de ani, peste puțin timp urma să devină mamă și singura tristețe care-i zâmbea ciudat dintr-un colț al sufletului era că părinții, sora și fratele nu luaseră parte la sărbătorirea zilei sale de naștere, ca în alte dăți. Încă înainte de a adormi, i-a trecut ca un fulger prin fața ochilor figura deformată, fără identitate, a necunoscutului care, deși prezent fizic la petrecerea ei, lăsase să se înțeleagă prin comportamentul său că are gândurile plecate pe alte tărâmuri. Oboseala a doborât-o, coborând-o într-un somn adânc și odihnitor, binevenit. Dacă ar fi știut că acel necunoscut care-l însoțise pe domnul Sergiu avea să-i facă viața un calvar, ar fi plecat în lumea mare din nou, încercând să-și schimbe destinul. Dar poate că destin tocmai asta înseamnă, neputința de schimba drumul pe care pașii îl

urmează, călăuziți de o forță neștiută a văzduhului. Avem iluzia că ne putem schimba destinul, iluzie datorată judecăților pe care le facem după ce am participat la faptele noastre de viață mânați tocmai de forța destinului. Oricât de duri am fi cu noi în judecarea posterioară a participării prin fapte la viață, constatăm de fiecare dată că destinul este implacabil. Chiar și atunci când credem cu convingere că îl putem influența, tot mâna destinului își face simțită prezența în convingerea și acțiunile noastre. Umbrele trecutului vorbesc cu noi și despre noi. Din comunicarea cu ele desprindem învățăminte despre ce a fost rău sau bine în modul în care ne-am parcurs existența până în clipa prezentă, dar, când viața vine peste noi ca un tăvălug, de cele mai multe ori uităm învățămintele și ne urmăm destinul, repetând greșeli de neiertat.

Va reuși Mihaela să-și respecte cu sfințenie pactul stabilit de ea cu bună-știință? Se va despărți complet de umbrele care-i bântuiau existența, făcând-o să trăiască într-o permanentă autocondamnare? Întrebări care-i încolțeau uneori în minte, întrebări fără răspuns din cauza lipsei de timp pentru tânăra femeie, preocupată în primul rând de grija pentru copilul pe care-l aștepta cu nerăbdare.

Luna decembrie a bătut cu vânt și puțină zăpadă la poarta Neptunului. Aici, la malul mării, iarna înseamnă de obicei vânt puternic, furtună și din când în când ninsoare, bucuria copiilor care chiuie necontenit de la apariția primilor fulgi de nea până la topirea lor, destul de rapidă, datorată brizei mării, când chiuitul micuților se transformă în strigăt a pagubă și a dezamăgire că iarna nu este atât de darnică pe cât și-ar fi dorit ei.

Cum regimul comunist îl făcuse pierdut din actele oficiale pe venerabilul Moș Crăciun, dându-i noua identitate de Moș

Gerilă, Mihaela i-a pregătit acestuia, împreună cu copiii, un binevenit program artistic, bogat în poezii, jocuri de iarnă și dansuri tematice. Fixase sărbătorirea evenimentului în ziua de 17 decembrie. În ajunul datei fixate, a făcut repetiția generală, apoi, peste măsură de obosită de efortul depus și de grija reușitei spectacolului, a plecat acasă. Noile ei prietene, Mariana și Rodica, vecine de cămin, au rămas surprinse de faptul că ajunsese acasă mai devreme decât îi era obiceiul. Cum a văzut-o, Mariana a început să o întrebe îngrijorată:

— Ce-i cu tine, grăsuțo? Nu te simți bine, de te-ai întors așa de repede? Nu te superi dacă stau cu tine? Rodica are de învățat la cursul de turism pentru examenul de mâine. Văd că ai burta foarte lăsată. Cred că ți-a venit sorocul. Ai să naști!

— Tot ce se poate, răspunse Mihaela, îngrijorată de clipele de necunoscut cărora era nevoită să le facă față. Dar te rog să mai rămâi cu mine. Cum să mă supăr, când știu bine că voi avea nevoie de ajutor?

În aceeași noapte, pe la orele două, a primit semnul sigur că Mariana avusese dreptate. Prietena ei a dat fuga și a anunțat Salvarea, care a sosit destul de rapid, ținând cont că venea de la maternitatea din Mangalia. Însoțită și de buna ei vecină, a ajuns la spital, unde o asistentă amabilă a hotărât pe loc să o trimită la Constanța.

— Cum te numești, eroino? întrebă asistenta zâmbind.

— Mihaela Danciu, și sunt pacienta domnului doctor Paul Udrea.

— A, păi de ce nu spui așa, drăguțo, îl anunțăm imediat pe domnul doctor, spuse asistenta și dispăru ca fulgerul.

Se întoarse după puțin timp, la fel de grăbită, și-o anunță cu autoritate:

— L-am chemat pe domnul doctor. Te duc la sală și te pregătim pentru cezariană.

De emoție, de teamă, Mihaela nu mai vedea și nu mai auzea nimic. Iarăși o sală de operație, când atâtea femei nasc fără complicații de acest fel? Într-o fracțiune de secundă, și-a reamintit de toate spitalele prin care trecuse, iar spaima pusese bine stăpânire pe ea, până în momentul în care și-a făcut apariția medicul.

— Ce face viitoarea mamă? o întrebă doctorul cu blândețe.

— Sunt speriată și bucuroasă în același timp.

— De ce? Ți-e teamă să nești, sau te sperie intervenția chirurgicală?

— Mi-e teamă de intervenție… de sala de operație…

— Să nu-ți fie teamă, spuse doctorul, ești pe mâini sigure, și continuă autoritar către asistenta-șefă: Chemați medicul de gardă. Spuneți-i că avem o urgență.

Au urmat anestezia, câteva întrebări ale celor doi medici, menite să-i abată atenția, urmate de primul scâncet al băiatului venit pe lume în vreme de iarnă. Un văl negru îi acoperise ochii atunci când medicii i-au scos copilul, dându-l vieții lumești. Simțise că ceva din ființa ei se rupsese, părăsind-o trupește, iar spiritul adus de ursitoarele veghetoare, care însuflețise copilul odată cu primul scâncet, părea că o învăluie și pe ea, purtând-o în lumea mirifică a celor iertați de orice păcat. Mai auzi ca prin vis doar glasul alarmat al doctorului:

— Atenție! Vă rog, atenție, să n-o pierdem… Hei, drăguțo, rămâi cu noi, unde vrei să pleci? Mai ai atâtea de făcut aici, în această lume… Așa, frumoaso, doar nu credeai că te lăsăm să pleci acum, când ai născut frumusețea asta de băiat…

Și-a revenit a doua zi pe la prânz, când s-a văzut singură într-o rezervă de două paturi, însoțită de o tânără și frumoasă asistentă.

— Bună! Sunt asistenta Netty. Cum vă simțiți?

— Bine… Ce-mi face băiatul? Vreau să-l văd.

— Este un frumos durduliu de aproape patru kilograme și-i sănătos tun. Vi-l aduc îndată, dar va trebui să fim atente să nu ne descopere domnul doctor, altfel mă ceartă rău de tot.

— De ce?

— Pentru că sunteți foarte slăbită și aveți nevoie de odihnă. Băiatul doarme liniștit în pătuțul lui și nu aveți voie să vă deranjați unul pe altul.

— Doar pentru o clipă… Vă rog!

— Bine, bine, eu nu pot rezista unei astfel de rugăminți, așa că am să risc…

Când și-a luat copilul în brațe, Mihaela s-a simțit iertată pentru toate păcatele făcute cu voie ori fără de voie. Abia acum înțelegea ce înseamnă adevărata fericire, adevărata bucurie pentru o femeie. L-a strâns la piept cu dragoste și nu voia să-i mai dea drumul, de frică să nu i-l fure careva. Băiețelul dormea liniștit, somnul său de inițiere în cele lumești, stând de vorbă pe îndelete cu visele sale curioase și nevinovate.

— Gata, gata, iubiților, spuse tânăra asistentă. Trebuie să-l duc în pătuț. Nu vreau să am vreun conflict cu domnul doctor. Este foarte sever cu cei care nu-i respectă ordinele.

Tânăra mamă a adormit. În toiul nopții, s-a trezit scuturată de frisoane și cu o durere aprigă în abdomen. Intervenția medicului de gardă a salvat-o de încă un moment greu. A mai îndurat câteva zile de suferință sub perfuzii și tratament de întărire, după care a putut să stea nestingherită cu băiețelul ei drag. Nu mai era singură pe

lume. Nu-și mai simțea sufletul pustiit de păcat și de chinul de a mai aștepta minuni care nu vor să vină. Făcuse ea o minune, aducând pe lume acest copil, trup și suflet din trupul și sufletul ei. Se simțea mai aproape de Dumnezeu, înțelegându-i pe deplin efortul creației divine. Abia acum se știa cu adevărat purificată și iertată pentru greșeala de a fi crezut în vorbe deșarte, în promisiuni imaginare de iubire veșnică. Acum înțelegea că veșnic este doar bunul Dumnezeu și lumea spiritelor înalte, unde spațiul este infinit și unde ajungi dacă aici pe pământ faptele îți sunt demne de toată lauda. Pentru ea, faptul că dăduse viață acestui copil era înălțător la cer. De aceea s-a bucurat de înțelegerea și admirația colegelor, a prietenelor, care i-au inundat camera de spital cu flori și cadouri pentru ea și pentru copil. Există o înțelegere tainică, de o anume ținută spirituală, între toate femeile pământului, pe care puțini bărbați știu să o înțeleagă și să o prețuiască. Aceea că numai ele știu ce înseamnă să aduci pe lume un copil, apropiindu-te de marea creație sau confundându-te o clipă cu ea, chiar dacă la celălalt capăt al acestui drum anevoios se află ceea ce oamenii numesc îndeobște, stereotip, *păcatul...* Păcatul cui?

În așteptarea momentului în care urma să părăsească spitalul-maternitate, Mihaela nu scăpa nicio ocazie să dăruiască băiețelului ei drag clipe de sublimă tandrețe. Și totuși, îngerul ei păzitor îi adresa din când în când întrebări peste măsură de alarmante: *„Acum ce vei face? Cum te vei descurca?”*. Redescoperea, de pe poziția ei de tânără mamă, încă un sens până atunci ignorat, al cuvântului „familie”. Poate că prin acest nou sens, aflat abia acum de ea, privesc oamenii și Biserica, atunci când acuză de păcat pe femeia care naște fără să aibă lângă ea bărbatul responsabil în fața

ei, a cerului, a Bisericii, a oamenilor și a copilului, de fapta de la începutul drumului apariției unei noi vieți omenești.

Perioada de stat în maternitate se apropia de sfârșit. A sosit și ziua în care Mihaela trebuia să se întoarcă în micuța cameră de la căminul de nefamiliști, unde, de acum, avea să locuiască însoțită de băiețelul ei, căruia îi pusese numele Paul Valentin. În timp ce se pregătea de intervenția chirurgicală, doctorul Udrea o întrebase, mai mult ca să-i abată gândurile în altă parte și să-i alunge teama:

— Dacă o să fie băiat, ce nume ai de gând să-i dai?

— Am să-i pun numele dumneavoastră, domnule doctor. Se va numi Paul și Valentin. După câte știu eu, la unele popoare, Valentin este un sfânt și un ocrotitor al iubirii…

Ziua de ajun al Crăciunului acelui an era o zi mohorâtă de iarnă, fără zăpadă, însă cu un vânt dușmănos care sufla să te taie în două, dacă te prindea la loc deschis. Marea mugea supărată sub forța nemiloasă a vântului și lovea ca turbată în malurile stâncoase, dorind să evadeze din matca în care se zvârcolea neputincioasă. Când s-a văzut singură în camera neprimitoare și sărăcăcioasă, ținându-și odorul în brațe, Mihaela abia își înăbuși un strigăt de durere, acompaniind în surdină zgomotul valurilor mării. Intrase în panică. Erau singuri pe lume, ea și copilul său. Un pat dublu, dulapul cu haine, o masă, o etajeră cu câteva rafturi pline cu cărți, câteva obiecte de uz personal și o pungă cu portocale era tot ceea ce se găsea în acel moment în încăpere. Rămase câteva secunde cu pruncul la piept, privind disperată în jur. Doamne, ce se va întâmpla cu ei de acum înainte? Cui să ceară ajutor? Se plimba de colo-colo prin cameră, legănându-și de zor copilul, ca să nu înceapă și el să plângă odată cu ea. În cele din urmă, reuși să-și stăpânească gândurile și să depășească disperarea și panica ce-o cuprinseseră în urma

obsesiei gândului singurătății. Își spuse că, în primul rând, va trebui să se stăpânească, să nu mai plângă, indiferent de greutățile pe care le-ar fi avut de întâmpinat. Risca să transmită și copilului starea ei de neliniște ori de panică, dacă nu reușea să-și impună autocontrolul stărilor ei sufletești. Plânsul nu a rezolvat niciodată nimic pentru nimeni, oricât de motivat ar fi fost. Nu a mai durat mult și cineva a sunat la ușă. S-a pomenit cu musafiri. Câteva mame ale copiilor din clasa ei, însoțite de Carla, una dintre eleve, câteva colege și prietene au sosit aducându-i de la spital darurile pe care le primise și multe alte cadouri, în special lucruri de strictă necesitate pentru un nou-născut. Carla i-a dăruit micuțului prima jucărie, un căluț de culoare roșie cu rotițe galbene, care se deplasa în clinchetul clopoțeilor agățați la gât. În zilele sărbătorilor de iarnă care au urmat, a fost vizitată de colege, de prietene, de mame ale copiilor și de aproape toate fetele care locuiau în cămin. Îi săreau în ajutor cu un sfat, cu un cadou pentru cel mic, sau pur și simplu doreau să vadă cu ochii lor, să se convingă cum poate reuși o femeie să aibă curajul parcurgerii de una singură a unui astfel de drum. Mihaela constata că nu este chiar singură, că cineva se mai gândește la ea din când în când, iar vizitatoarele, mai ales cele tinere, înțelegeau că se poate. Poți să fii femeie, să ai un serviciu și un copil pe care să-l crești cu dragoste și devotament de adevărată mamă. O admirau, suspinau și îi doreau din toată inima să reușească până la capăt. Dar musafirii vin și pleacă, iar în lipsa lor, singurătatea celor patru pereți devenea tot mai apăsătoare pentru tânăra mamă. Așa că, după clipe îndelungate de cugetări și întrebări cu și fără răspuns, Mihaela s-a hotărât să scrie acasă. Le-a scris părinților o lungă scrisoare în care le-a povestit că nu mai este singură pe lume, că are un copil

pe nume Paul Valentin, că locuiește numai cu băiețelul, neuitând să își ceară iertare pentru pasul necugetat făcut în urmă cu aproape un an de zile, dar exprimându-și din plin fericirea de a avea un copil minunat. Drept răspuns, s-a trezit cu părinții la ușă, mânați de sentimente contradictorii și alarmați de greutățile pe care fetița lor le avea de înfruntat. Știau dintotdeauna că Mihaela lor dragă iubește copiii, dar a crește un copil nou-născut nu este același lucru cu efortul depus în orele de clasă, unde ai de-a face cu fetițe și puști zvăpăiați capabili să înțeleagă tot ce le spui, dacă știi să intri în dialog cu ei. Nepoțelul lor abia gângurea și era de ajuns un curent rebel de aer rece, scăpat pe geamul uitat o clipă deschis, ca să te înfrunți apoi cu necazuri pe care nimeni nu le dorește.

Cum au intrat în cameră, au îmbrățișat-o pe Mihaela cu lacrimi în ochi și au început să-și alinte nepoțelul cu vorbe și gesturi drăgăstoase. După ce și-a privit îndelung nepotul, tata Ion s-a așezat pe un scaun și, cu lacrimi în ochi, a grăit ca un bătrân înțelept, bun și drept, ce era:

— Fata tatii, orice ai făcut, bine sau rău, dacă ți-ai ales un drum drept ori nedrept, este decizia ta și noi ți-o respectăm. Noi te iubim pentru că ești fetița noastră cu care ne mândrim, așa să știi. Am adus-o pe maică-ta să stea cu tine câteva săptămâni, să nu fii singură, mai ales că, după cum am înțeles din scrisoarea ta, ai născut prin operație. Copilul trebuie îngrijit ca ochii din cap, draga tatii, iar tu, deși iubești copiii, nu ai îngrijit până acum o mână de om gata să se îmbolnăvească oricând, dacă nu ești atentă.

Acestea au fost singurele cuvinte pe care i le-a adresat bătrânul după plecarea ei neașteptată de acasă, din inima Ardealului, ca să-și plângă dorul, singurătatea și păcatul aici, la capăt de țară, lângă malul mării. În inima ei, Mihaela

era convinsă că nimeni nu poate avea grijă de copil mai bine ca ea, dar, după toate cele întâmplate, înțelegea că nu se cade să-și contrazică în vreun fel părinții. Pe urmă, era fericită să-i știe alături de ea. Se simțea ocrotită și putea, la rândul ei, să ofere puiului de om, care odată venit pe lume plasa o amprentă veșnică pe destinul familiei Danciu, ocrotirea de care orice nou-născut are mare nevoie. După câteva zile, tata Ion s-a întors acasă, lăsându-le pe cele două femei să-și împartă grija pentru copilul care, pe zi ce trecea, devenea tot mai voinic și mai dornic de a pătrunde în taina descoperirii acelor primi șapte ani de acasă, atât de hotărâtori pentru viitorul fiecărui om.

Mama Maria a rămas cu fetița și nepoțelul ei aproape o lună de zile. Femeia de la țară, energică, cu un caracter puternic, încă mai păstra pe chip urme ale frumuseții de altădată și semne ale hotărârii de a păși drept pe drumul vieții, în tradiția creștinească și strămoșească a satului și a neamului în care se născuse. Nu rostise niciun cuvânt. Mocnea în ea o mare nefericire, o nemulțumire căreia deocamdată nu îndrăznea să-i dea glas. O durea nespus de mult nu nașterea copilului, despre care știa că este trimis de Dumnezeu, ci faptul că fata ei, pentru care muncise ca o sclavă, născuse de fată mare, fără să intre în biserică, fără cununii pe cap. Pentru ea, aceasta nu însemna doar păcat, pentru că orice păcat mai devreme ori mai târziu se iartă, însemna o mare insultă adusă ordinii firești, a vieții.

Obișnuită cu activitatea în aer liber, dând în fiecare zi binețe naturii din jurul casei sale țărănești, traiul într-o cameră neîncăpătoare, luminată de bec cam trei sferturi din zi, i-a accentuat femeii starea de nervozitate și, la un moment dat, nemulțumirea ei a răbufnit. Trecuseră cam trei săptămâni de când mama Maria lupta cu gândurile

dureroase legate de fapta necugetată a fetiței în care își pusese mari speranțe după ce o văzuse însănătoșită, scăpată din ghearele spitalelor pe unde își petrecuse ani nenumărați din copilărie și adolescență. Ieșea uneori împreună cu Mihaela să facă o mică plimbare la malul mării, lăsând copilul în grija uneia dintre cele două vecine, Mariana sau Rodica. Când dădea cu ochii de imensitatea de apă, mama Maria rămânea un timp fascinată, admirând măreția valurilor care tot veneau spre țărm, gemând de neputința de a-l sfărâma în mii de bucățele, apoi se închina, cutremurându-se în fața puterii Domnului. Cine altul pusese drept stavilă la margine de țară o așa de mare cantitate de apă, de nu știi unde se termină sau dacă se termină vreodată?

Frumusețea acestor locuri o îndârjea și mai mult în mustrarea pe care i-o făcea permanent în gând Mihaelei: *„De ce a trebuit să calci tu, mamă, pe de lături, ca să ajungi tocmai aici, la capătul pământului, printre străini, și acum să jelești de una singură cu un copil în brațe? Of, of... Doamne, cu ce-am greșit de ne-ai trimis semnul tău de învățare de minte pentru păcatele noastre?”* Astfel de gânduri chinuiau sufletul aprigei țărănci. Când nu a mai putut îndura acest chin, a izbucnit supărată:

— Să-i scrii ori să-i telefonezi lui taică-tău să vină să mă ia acasă. Eu nu pot merge singură pe tren atâta cale, spuse într-una din zile femeia și o fixă cu o privire dură, neiertătoare, pe Mihaela.

— Bine, bine, dacă asta dorești, așa am să fac. Dar de ce te grăbești? îndrăzni Mihaela s-o întrebe, neridicându-și privirea din pământ.

Atât a așteptat mama Maria, o simplă întrebare. Dacă ar fi fost întrebată de ce întârzie marțea acceleratul de Cluj, ea tot

ar fi spus ceea ce avea de spus, ca să își mai descarce sufletul de tristețe și rușine.

— Cum de ce mă grăbesc, fetița mea? Vreau să ajung cât mai repede acasă, poate mai uit de necazul pe care l-ai adus asupra familiei noastre. Toate urâtele satului au fost în stare să intre în biserică și să se căsătorească după cum îi datina noastră de buni creștini. Apoi au născut copii, după ordinea lăsată de bunul Dumnezeu pe pământurile noastre străbune. Tu, pentru că te-ai născut mai frumoasă decât altele, ți-ai ridicat poalele-n cap în fața primului venit, și acum vrei înțelegere din partea tuturor? Cine poate înțelege o încălcare atât de sfidătoare a datinilor vieții noastre, și așa destul de chinuite, din partea unei fecioare care pe deasupra a mai fost și dusă la biserică? Nu ai învățat nimic din tot ce spune sfântul părinte în biserică de fiecare dată? Copilul nu are nicio vină și se va bucura de dragostea noastră, după cum ți-a spus și taică-tău, dar crezi că ai să-i găsești vreodată un tată adevărat, care să-l iubească și să-l crească ca pe propriul copil? La asta nu te-ai gândit? Nu te-ai gândit, sigur că nu… Ai răspuns grăbit îndemnurilor pe care le primește orice fată, oriunde s-ar naște ea pe acest pământ, ți-ai urmat calea trupului uitându-ți sufletul rătăcind prin poveștile alea pe care le tot citeai cât era ziulica de mare, uitând de noi și de dragostea pe care ți-am dăruit-o cum ne-am priceput mai bine, și acum probabil că vrei înțelegere și iertare? Nu, fetița mea dragă, de iertat te va ierta numai bunul Dumnezeu, pentru că el ni le iartă pe toate, dar eu am nevoie de timp ca să înțeleg unde am greșit, și de aceea vreau să plec acasă.

Mihaela asculta fără să scoată un cuvânt. Nu avusese curajul să-și privească părinții în față, mai ales pe maică-sa, pe care o știa aprigă la mânie, dar dreaptă în toate judecățile ei de femeie căreia nu-i călcase orice bărbat calea, ca s-o

abată din drumul său în poiana plăcerilor deșarte. Mama Maria nu s-a oprit din reproșurile pe care i le aducea fetei ei dragi decât atunci când a fost sigură că se făcuse înțeleasă pe deplin. A rostit cuvinte dure, unele de neauzit din gura unei mame. Nu putea fi vorba despre ură din partea ei, oricât de dureroase ar fi fost cuvintele pe care i le adresa fiicei sale, dar simțea permanent de când sosise aici, la marginea țării, că se scufundă pământul odată cu ea de rușinea care se abătuse peste familia și casa ei.

A mai trecut o săptămână până când a venit tata Ion ca să o însoțească pe mama Maria la casa lor din inima Ardealului. Tatăl nu a aflat niciodată că cele mai dragi femei din viața lui s-au despărțit triste și supărate cum nu mai fuseseră până atunci. Mihaela i-a condus împreună cu Paul Valentin până la gară, unde și-a luat rămas-bun, gândind că între ea și mama ei se produsese o ruptură definitivă și că nu va avea bucuria de a o mai vedea vreodată. Abia după plecarea părinților, pe când conducea spre casă, pe tristele alei ale Neptunului, căruțul în care băiețelul dormea fără nicio grijă, a izbucnit în plâns, crezând că acum era într-adevăr părăsită pentru totdeauna de cei dragi și că va fi obligată să-și poarte păcatul de una singură până la capăt. Dar viața își are meandrele ei și nu știi când, la un colț, îți scoate în cale posibilitatea de a-ți putea continua învingător drumul, arătându-ți că cineva ori ceva veghează din umbra spiritelor, oferind deopotrivă tuturor, fie ei păcătoși mai mari sau mai mici, încă o șansă. Șansa de a înțelege unde ai greșit, de a lupta pentru a-ți recâștiga demnitatea de om, pentru a putea fi iertat aici și dincolo, unde te așteaptă infinitul, dacă nu ai lăsat să-ți scape printre degete această șansă.

Ajunsă în camera ei, tânăra mamă îl așeză pe Paul Valentin încet, ca să nu-l trezească din somn, în pătuțul

primit în dar de la bunici. Ca să-și mai domolească deznădejdea care pusese din nou stăpânire pe ea, se așeză la masă și începu să noteze în jurnal: „*...Mi-am dezamăgit părinții... Se pare că tata a trecut mai ușor peste rușinea de a avea o fată care, fără să fie căsătorită, le-a adus pe lume un nepot. Dar mama, mama nu mă va ierta niciodată. Izbucnirea ei m-a speriat și m-a îndurerat peste măsură. Nu credeam că o voi auzi rostind cuvinte atât de jignitoare și umilitoare la adresa mea, chiar dacă este îndreptățită să fie supărată pe mine. O înțeleg și o iert pentru că este mama mea. Eu sunt aceea care i-a spulberat toate visele legate de viitorul mândrei fetițe dornice să învețe carte și să părăsească viața dură a satului ca să se realizeze la oraș, într-o meserie frumoasă, alături de un bărbat demn de respectul celor din jur. Și, acum, iată-mă la oraș!... Am acoperit-o de vălul rușinii, i-am plecat capul pe care și-l ținea drept și mândru mai-mai să atingă bolta cerească... Acum va privi în pământ din cauza mea. Sunt unul dintre acei copii care și-au trăit adolescența și proaspăta maturitate cu convingerea că generația lor este superioară celei a părinților. Am greșit și mi-e rușine să recunosc. Este adevărat că am fost prin școli mai multe și mai importante decât cele prin care au umblat ei, că am avut o altfel de experiență de viață, dar asta s-a întâmplat numai pentru că noi am trăit alte timpuri, mult mai bune decât vremurile copilăriei și tinereții lor. Voi reuși, oare, să-mi însușesc vreodată judecata sănătoasă a omului simplu, neșcolit, dar care stăpânește la fel de bine taine ale universului ca și meșteșugul lucrului bine făcut la câmp ori în vreo altă meserie? Propaganda sistemului comunist ne-a îndepărtat de posibilitatea descoperii la timp a ceea ce înseamnă viață sănătoasă, în deplină concordanță cu credința în divinitate.*

Altfel, greșelile generației mele și ale celorlalte generații care ne-au urmat nu ar fi fost atât de grave sau nu ar fi existat deloc. Poate că școlile prin care am umblat, plecarea din sat și viața la oraș nu înseamnă decât dezrădăcinare, cu urmările ei tragice pentru toți cei ca mine…"

Astfel de gânduri o mistuiau pe Mihaela, văzându-se singură, părăsită de cei dragi, alături de puiul de om care zâmbea de zor, prin somn, unui vis cu ursitoare bune. În cele din urmă, adormi pe fotoliu, cu capul sprijinit pe pătuțul copilului, deși în urechi îi mai sunară cuvintele dure ale mamei Maria până în clipa în care somnul o învinse pe deplin. Nu o mai dureau cuvintele mamei, de aceea se apucase să-și noteze gândurile în jurnal. O durea sufletul din cauza celor întâmplate cu viața ei. Strigătul durerii care îi măcina întreaga ființă era atât de neliniștitor încât spera că prin scris va găsi o cale de salvare.

Noaptea de Revelion a acelui sfârșit de an o petrecuse la familia Carlei, fetița care îi dăruise lui Paul Valentin prima jucărie. Părinții Carlei au venit și i-au luat pe mamă și fiu pentru ca aceștia să nu păștească în anul nou însinguraţi și triști, cu toate că mama Maria nu plecase încă. În acea noapte gazdele au stabilit că-i vor fi nași băiatului. Au botezat copilul la Biserica Ortodoxă din Mangalia, botez la care bunica și-a purtat drăgăstos nepotul în brațe până în preajma altarului, de unde a fost luat de mama Carlei, care și-a îndeplinit sarcinile creștinești de nașă a lui Paul Valentin. Mihaela era atât de înverșunată în dorința ei de a-și creștina fiul conform tradiției ortodoxe, încât își spunea uneori că, de va fi să nu-i găsească nași micuțului, se va duce singură la biserică și-l va ruga pe preot să-i boteze copilul.

Pe la miezul nopții o treziră din somn scâncetele băiețelului, care cerea să fie hrănit și schimbat de scutece. După ce și-a dus la bun sfârșit îndatoririle de mamă, s-a așezat în fotoliu, lângă pătuț. Își privea odorul zâmbind trist gândului că își promisese în mod solemn să nu mai trăiască în trecut. Dar amintirile veneau peste ea fără să îi ceară permisiunea de a o vizita la acea oră târzie din noapte, când majoritatea oamenilor își văd sârguincios de odihnă. Se gândea la cel ce o făcuse să aducă pe lume acest minunat înger și își dădea seama că nu avea niciun fel de resentiment față de el. După o singură noapte de dragoste trăită alături de bărbatul fără identitate pentru toți ceilalți care o cunoșteau, se născuse odorul ei, singura fericire și rațiune de a mai trăi pe această lume. Abia acum se simțea împlinită ca femeie, deși trăise o singură noapte de dragoste. Îi reveneau în minte cuvintele doctorului Beiu, un om ce părea minunat în acele momente de deznădejde și derută, când întâmplarea și numai întâmplarea îl făcuse să apară preț de câteva minute în viața ei. Faptul că se lăsase în voia îmbrățișărilor lui o făcea acum să înțeleagă deznădejdea cu care căuta atunci un sprijin, un ajutor din partea unui bărbat cu voință puternică, care știe ce vrea de la viață. A aflat mult mai târziu că și bietul doctor Beiu își purta cu greu destinul pe cărările vieții, deși era un om deștept și talentat, care plătea din plin greșeala de a se fi lăsat legat în mrejele unei false iubiri. I se părea deocamdată curios că prima și singura ei noapte de dragoste, trăită cu intensitatea de care numai o fecioară este în stare, rămăsese undeva în urmă, foarte departe de ea, ca o scenă impresionantă de film pe care o uiți a doua zi. Iată că nu o mai trec fiorii când se gândește la tot ce s-a întâmplat atunci, că nu-i mai zvâcnesc tâmplele când își amintește de nemerituosul căruia i s-a

dăruit, că nu o mai trece acea căldură, obositor de inexplicabilă, căreia îi zâmbește ironic de fiecare dată când gândul îi poposește asupra celor întâmplate, cerșind îndurare. Nu mai simte nimic când Liviu dă buzna printre amintirile ei, iar chipul i se luminează de un zâmbet înțelegător când retrăiește scena din cabinetul doctorului Beiu. Niciunul dintre acești bărbați nu o mai tulbură, chiar dacă destul de des îi asaltează gândurile în strădania ei de a se purifica. Totul, absolut totul a rămas undeva în negura vremurilor trecute și acum nu o mai interesează decât să își dedice viața fiului ei.

În zilele următoare, soarta i-a surâs din nou și a reușit să găsească o bătrânică simpatică ce s-a oferit să se îngrijească de băiat în timp ce ea mergea la serviciu. Odată cu reluarea activității profesionale, viața Mihaelei și-a reluat cursul normal. Fericirea de a avea un copil devenise pentru ea singurul motiv de a mai exista, singurul scop căruia simțea că trebuie să i se dedice pe deplin. Și-a făcut o prietenă din noua ei vecină de cămin, o fată deosebită pe nume Chenșer. Economistă de profesie, tânără și frumoasă, Chenșer o admira pe Mihaela pentru curajul de care dăduse dovadă asumându-și responsabilități în fața cărora majoritatea femeilor fug, acceptând compromisuri pline de jigniri și suferințe de cele mai multe ori tăinuite. Fiind vecină de cameră, cum îl auzea pe micuț scâncind, alerga într-un suflet să vadă ce se întâmplă. După ce a înțeles greutățile cărora tânăra mamă trebuie să le facă față, nu s-a lăsat până ce nu a convins-o că trebuie să-și viziteze părinții.

— Mihaela, trebuie să mă asculți. Tu nu ai niciun motiv să fii supărată pe părinții tăi. Dimpotrivă, ei sunt aceia care au toate motivele să fie supărați. Săvârșești un păcat și mai mare dacă nu-ți pleci capul în fața părinților, cerându-le încă

o dată iertare. Am să fiu sinceră până la capăt. Uite, nu am fost niciodată în Ardeal și vreau să văd și eu acele plaiuri de basm. Te rog să mă iei cu tine și împreună să le facem o vizită alor tăi, îi spuse Chenșer într-o bună zi.

În cele din urmă, Mihaela s-a hotărât să meargă în vizită la părinți însoțită de noua sa prietenă și de Paul Valentin. Cândva, își dorea nespus de mult să părăsească meleagurile natale. Acum, descoperea că ascunde în suflet un dor nestins pentru fiecare colț al copilăriei.

Copilul împlinise șapte luni de la naștere, atunci când tânăra mamă s-a decis să-și viziteze părinții. Chenșer a primit invitația de a o însoți sărind în sus de bucurie. Născută la Medgidia, își dorea de multă vreme să cunoască cel puțin o părticică din zona Ardealului, până i se va ivi ocazia să cutreiere țara în lung și-n lat, după cum visa ea încă din copilărie. La câteva zile după ce și-a anunțat părinții, Mihaela a pornit la drum. Au fost așteptate la gara din Beclean pe Someș de cumnatul ei, Nicolae, care a venit să le ia cu o elegantă mașină marca Volga, simbolul bunăstării limitate oferite de sistemul comunist cetățenilor săi, de care proprietarul era foarte mândru.

Mihaela se întorcea acasă după aproape doi ani. Reîntâlnirea cu plaiurile natale a emoționat-o profund. Revăzând acele locuri, simțea cum o forță interioară o îndemna să alerge iar pe ulița satului, prin pădure, să se cațere în toți copacii ieșiți în cale, ca în copilărie, să urce în vârful muntelui și să strige cât este de fericită. Dumnezeu o binecuvântase cu imensa fericire de a fi mamă, de a ocroti și a dărui dragoste unei ființe nevinovate și pure așa cum era puiul ei. Satisfacția adevăratei împliniri nu-i era știrbită de lipsa bărbatului ocrotitor și răspunzător pe care se bazează toate femeile. Când a ajuns acasă și a intrat în camera unde

trăise noaptea ei de inițiere în tainele dragostei, nu și-a putut și nici nu a dorit să-și reprime profunzimea emoției. Trăirea ei era atât de intensă, încât oricine ar fi privit-o ar fi înțeles că acolo, în acea cameră, se întâmplase un eveniment de o importanță covârșitoare pentru ea. Privea de jur împrejur, iar în ochii ei imaginile neschimbatelor obiecte care îmbrăcau camera se suprapuneau cu chipul lui Paul Valentin. Acolo, în acea cameră, într-o noapte s-a născut o lumină care-i va însoți drumul vieții, noapte care pentru ea va însemna veșnic o schimbare de destin sau însuși destinul.

Chenșer nu a stat locului nicio clipă. Mânată de curiozitate și de elanul specific tinereții, a cutreierat tot satul, a urcat în munți, nelăsând neexplorat niciun colț din aceste locuri binecuvântate cu atâta frumusețe. A cedat cu bun-simț ispitei de a cunoaște întreg neamul plin de omenie al familiei Danciu, mergând în vizită la toți, unde a cunoscut adevărata și proverbiala ospitalitate a românilor.

Vestea că Mihaela s-a întors acasă cu un copil în brațe a făcut destul de repede ocolul satului, iar curioșii au început să-i caute cu motive lipsite de o importanță reală pe cei doi bătrâni, pentru a afla cât mai multe picanterii. Mama Maria tăia elanul curioșilor îndepărtându-i fără milă, spunându-le că nepoțelul este prea mic pentru a fi deranjat de persoane străine de familie. În cele câteva zile cât a stat acasă, Mihaela s-a întâlnit cu una dintre prietenele ei, Ana, soția lui Simion al lui Lisandru Decu, de unde a aflat despre chinul la care o supusese maică-sa, verificându-i fecioria înainte de căsătorie, la doctorul Beiu. Tot de la ea a aflat că familia doctorului Beiu se destrămase, că soția și băieții acestuia locuiau la Bacău, iar el lucra la București într-un mare spital, după ce absolvise cursuri de specializare în străinătate. Vestea o emoționase și îi părea foarte rău de

nefericirea acelui bărbat frumos, medic talentat, care într-un moment de răscruce al vieții dovedise slăbiciune pentru ea, o fată dezorientată, bâjbâind în căutarea unui ajutor. Întristată la aflarea acestei vești, a avut nevoie de ceva timp ca să-și revină. Se gândea la cei doi copii ai doctorului, nevoiți să crească fără ambii părinți. *Dar, la urma urmei, viața fiecăruia își urmează cursul călăuzit de steaua care i-a fost hărăzită...* își dădea ea curaj în timp ce legăna pătuțul, îmbiindu-și copilul cu vorbe dulci să adoarmă, într-o altă zi, pe când mergea pe drumul dintre casa părintească și cea a surorii ei, Fironica, s-a pomenit nas în nas cu milițianul satului. Ca și cum ar fi căutat vreme îndelungată acest moment, milițianul s-a oprit în mijlocul uliței, a pus mâinile în șolduri ca o țață ce stă câtă-i ziulica de mare la colțul străzii și i s-a adresat plin de sine:

— Ia te uită cine onorează satul cu prezența!... Te-ai întors din țările calde, porumbițo? Aud că ai și un pui după tine. Să fie adevărat, frumoaso? Dar unde-ți este perechea? Ori ți-ai găsit nașul, de te-a lăsat cu burta umflată și-a plecat? Eu să fiu în locul tău m-aș spânzura, zău așa!

În prima clipă, Mihaelei nu i-a venit să-și creadă ochilor și urechilor de ceea ce vedea și auzea, de ce era în stare creatura din fața ei, care purta uniforma de apărător al cetățenilor, plătit de aceștia, ca să aibă păreri, în loc să-și vadă serios de meseria lui...

S-a mulțumit să-i adreseze cel mai fermecător zâmbet și să-i spună cu un glas duios, dar cu accente de furie:

— Spânzură-te tu, ca să scape omenirea de o catastrofă ca tine, tablagiu prost și incult!

— Cum? Îndrăznești să te pui rău cu organul de miliție? mai reuși să îngâne printre dinți milițianul, amețit de răspunsul ei.

Mulțumită că a reușit să-l pună la punct pe impertinentul care rămăsese năucit locului, Mihaela i-a întors spatele și a plecat strângând pumnii cu grijă, ca să nu se observe, văzându-și în continuare de drum. Devenise clar în mintea ei faptul că acest nenorocit profitor și slugarnic nu o iertase deoarece îi făcuse curte în zadar din ziua în care fusese numit șef al postului de miliție din comună. În sat nimeni nu știa povestea ei, nici părinții, care nu îndrăzniseră s-o întrebe cine-i tatăl copilului. Cum își permitea acest Pristanda caricaturizat peste măsură de comunism să debiteze păreri și concluzii despre viața unei femei la care nu putea să ajungă nici în cele mai excitante dintre visele lui nocturne? Cuvintele milițianului o marcaseră foarte mult, dar nu a povestit incidentul nimănui și a lăsat timpul să vindece rana sângerândă din sufletul său. Își spunea în sinea ei că Dumnezeu hotărăște fiecăruia soarta pe care o merită, iar noi, pământenii, nu trebuie decât să-i mulțumim oricâte ni s-ar da să îndurăm, fie ele bune sau rele. Cu cât vom fi mai în stare să-i mulțumim neîncetat pentru răul pe care-l avem de înfruntat, cu atât vom fi mai repede iertați de păcate și vom reuși să ne înălțăm spiritul la cer. Poate că Dumnezeu i l-a scos în cale pe prostul satului să o jignească tocmai pentru că, în acel moment al vieții, de jigniri avea nevoie ca să reușească în drumul ei purificator și iertător pentru pașii călcați greșit în trecut. Neliniștea și mâhnirea ei sporeau pentru că nu reușea să deslușească cât este răutate pur umană și cât este semnul Domnului într-un astfel de mesaj. Înțelegea, însă, că trebuie să ierte fără să fie obligată s-o facă și l-a iertat pe milițian așa cum avea să procedeze cu toți cei care – nu puțini – aveau s-o jignească fără milă. După un timp chiar i-a părut rău pentru reacția ei spontană și își

cerea iertare în gând de fiecare dată când își aducea aminte de incidentul pe care acum îl considera un semn purificator.

După reîntoarcerea din lunga și fericita călătorie, mai ales pentru Chenșer, viața Mihaelei și a copilului său și-a urmat cursul normal, acela al armoniei dintre mamă și sugarul veșnic dornic de sân, de joacă și alint. Tânăra mamă își împărțea timpul între orele de serviciu și cele petrecute alături de odorul ei drag. Băiețelul a început să îngâne destul de repede primele cuvinte, dintre care bineînțeles că lipsea importantul cuvânt creștinesc „tată", al doilea cuvânt învățat de orice copil.

Paul Valentin împlinise doi ani când ea a decis că sosise timpul să-și viziteze din nou părinții, pentru a petrece împreună sărbătorile de iarnă. Au călătorit la vagonul de dormit și au ajuns în zorii unei dimineți de iarnă geroasă în gara din Beclean, unde îi aștepta nerăbdător tatăl Mihaelei. Bunicul și-a luat drăgăstos nepotul în brațe, care a reacționat prompt, cu toate că încă mai era somnoros:

— Bună dimineața, bunicule!

La auzul acestui salut tineresc, bătrânul a rămas o clipă locului, privind mirat de jur împrejurul său.

— Bună dimineața, bunicule! se auzi, de această dată mai accentuat, glasul copilului.

— Mihaela, draga tatii, copilul nostru vorbește atât de bine și clar? Bună dimineața, fecioraș, dragul bunului… Măi viteazule, măi voinicule, iaca mi-a fost dat s-o aud și pe-asta. De-acum oi avea cu cine să mă sfădesc prin ogradă. Vorbești, fecioraș, ori mi se pare mie?

— Vorbesc, bunicule, cum să nu vorbesc!

Bărbatului i se umeziră ochii în fața dovezii de inteligență din partea puiului de om în vârstă de numai doi ani. Rostind doar câteva cuvinte, mândrețea de copil s-a lipit pe veci de

sufletul bunicului, care pășea țanțoș, ducând tânărul vlăstar pe umăr, ca să vadă toată lumea că vița lui va dăinui cât or dăinui Munții Carpați. După atâtea tristeți, după ani și ani de muncă istovitoare, feciorașul venea să-i mângâie pe cei doi bunici cu inocența și dorința lui de cunoaștere, cu nepăsarea lui de copil în fața vieții pe care îi fusese dat s-o trăiască. „Știe Dumnezeu ce face, când îți trimite un astfel de dar…”, își spuneau ei unul altuia când rămâneau singuri, însoțiți doar de feciorașul vorbăreț, care nu-i slăbea cu întrebările: *Ce este aceasta? Dar aia? De ce? De ce așa și nu altfel?* Avea păreri și trăgea concluzii în legătură cu orice ar fi discutat cei doi bătrâni: *Nu așa e bine, ci așa cum spun eu!* Când era întrebat de unde știe ce e bine și ce e rău, puiul de om le spunea gesticulând în voia lui: *Așa știu eu și așa trebuie să faceți…* Astfel a devenit Paul Valentin pentru sufletul bunicilor *„bulgărele nostru de aur”* și nimeni nu avea voie să intervină în discuțiile filosofice dintre el și bunicii din al căror neam se trăgea. Mama Maria încerca de fiecare dată, atunci când credea ea că este un moment binevenit, să afle cine-i tatăl băiatului, cine este omul care poate să rămână nepăsător în fața existenței acestei minuni de copil. Bunicul nu se arăta interesat de un astfel de subiect. El știa una și bună: Paul Valentin este copilul fiicei sale și nu merită să-și bată capul ca să afle identitatea bărbatului care le dăruise un nepot atât de minunat. *„Copiii te leagă de trecut și de viitor în același timp. Fără copii nu exiști!”*, spunea bătrânul de fiecare dată când mama Maria aducea vorba despre tatăl nepoțelului lor. De câte ori se întâmpla să pice în toiul unor astfel de discuții, Mihaela se eschiva de la a le oferi un răspuns părinților săi. Ofta, privea în pământ și spunea că nu există niciun bărbat care să merite numele de tată al odorului ei drag. Atunci când Paul Valentin însuși o întreba

unde este tatăl său, ea îi spunea că este plecat departe, într-o misiune importantă, dar că va veni într-o zi și vor fi din nou împreună…

*

Petrecerea sărbătorilor acelui sfârșit de an în mijlocul familiei a însemnat pentru Mihaela bucuria descoperirii noilor sentimente cu care era înconjurată de cei apropiați. În universul pe care și-l formase alături de copilul său, intrau acum și cei dragi de acasă.

Hotărâse că numai prin muncă și dăruire față de micuțul Paul Valentin va răzbi. Colegele de serviciu i se adresau cu amabilitate în orice împrejurare legată de activitatea lor profesională. Cu toate acestea, nu mai era invitată în vizită de niciuna dintre ele, sau, dacă se întâmpla ca vreo colegă să nu poată evita, mai mult dintr-o politețe superficială, o astfel de ocazie, aceasta i se adresa aproape absent: *„Vino mâine pe la mine, că e soțul plecat”…* La început, Mihaela nu a acordat importanță unor astfel de mesaje precise, de încercări de îndepărtare, de invitare la limitarea relațiilor ei cu colegele care altădată o admirau doar la relații cu caracter strict profesional. O întâmplare avea să o ajute să înțeleagă pe deplin faptul că devenise un pericol pentru liniștea familială a colegelor de serviciu. Prietena sa Dia și-a anunțat logodna și bineînțeles că a invitat pe toți cunoscuții, colegi ori nu, să participe la masa festivă dedicată acestui eveniment. Mihaela nu se hotărâse cum este mai bine să procedeze. Dacă nu participa la sărbătorirea logodnei, o supăra pe Dia, cu care se înțelegea foarte bine. Dar nici nu s-ar fi despărțit pentru o seară întreagă de copilul ei drag, care o aștepta cu brațele deschise și i se arunca în brațe de cum intra pe ușă, pentru

ca apoi să nu o mai lase să plece de lângă el. Până la urmă, a intervenit mamaia Raveica, bătrânica bună și blândă care avea grijă de Paul Valentin cât timp ea lipsea de acasă.

— Du-te, mamă! Ești atât de tânără și trebuie să mai ieși, să cunoști lume, să te faci cunoscută. Cum altfel, dacă toată ziua, cum vii de la serviciu, stai închisă în casă ca o pedepsită? o dojeni cu blândețe bătrâna.

— Închisă în casă?! Cum vorbești dumneata, mamaie, când eu am o viață frumoasă atât aici, alături de minunea asta mică, cât și la serviciu?...

— De, cum spui mata, dar nu ai o familie... iar o familie adevărată nu-i lucru puțin pentru viața unei femei și a unui copil...

— Am familie. Eu și Paul Valentin suntem o familie, apoi... am familia mea în Ardeal, de unde am venit, că doar nu am picat din cer aici, la malul mării, spuse hotărâtă Mihaela.

— Nu e de ajuns, maică, ascultă-mă pe mine, că sunt femeie bătrână. Dar, la urma urmei, nu știu de ce mă bag eu să-ți deschid ochii, când mata ești destul de deșteaptă ca să înțelegi ce spun și ce gândesc cei din jur, văzându-te mereu de una singură...

Înțelegea ea foarte bine adevărul pe care încerca să i-l spună bătrâna, dar rănile sufletului nu se vindecaseră, mai aveau nevoie de timp. De timpul atât de abstract pentru infinitul univers, dar atât de prezent în viața zilnică a oricărui om trezit la activitate de răsăritul soarelui, de acest timp avea nevoie Mihaela pentru ca uitarea să dea la fund, în hăul sufletului, plaga dureroasă. Vălul uitării cu care am fost înzestrați, și a cărui funcționare este strâns legată de materialitatea pământeană a timpului, poate însemna de cele mai multe ori salvarea.

Organizatorii petrecerii date în cinstea logodnei colegei și prietenei sale Dia au ales, ca loc al festinului anunțat, unul dintre cele mai mari și renumite restaurante ale Mangaliei. În seara cu pricina, Mihaela s-a prezentat neînsoțită în holul renumitului local. După un timp în care a stat și a privit nedumerită în jur, a intrat în local și s-a așezat pe un loc liber, la una dintre mese, unde se mai aflau câțiva apropiați ai familiei frumoasei logodnice. O formație de profesioniști interpreta melodiile la modă, invitând pe ringul de dans perechile să se desfășoare în ritmul îmbietor al muzicii. Pe la mesele învecinate cu cea a Mihaelei se aflau colege de-ale ei care veniseră însoțite de bărbații lor și de prieteni. A fost de ajuns o singură privire pentru ca Mihaela să înțeleagă imediat că era singura femeie neînsoțită din tot grupul celor care participau la petrecerea Diei. Părea cam ciudat că prezența ei nu fusese observată de niciuna dintre colegele pe care, până atunci, ea le considera adevărate prietene, dar încet-încet și-a dat seama că, de fapt, este ignorată intenționat. S-a început servitul mesei, în aplauzele gurmanzilor și ale celor care știau să aprecieze faimoasele preparate culinare ale bine-cunoscutului restaurant. De la una dintre mesele învecinate, au ajuns întâmplător până la urechile ei frânturile unei discuții ce nu mai avea caracter privat, atâta timp cât interlocutorii comentau nepăsători cu voce tare:

— Ei, dragă, mâță blândă care zgârie rău, ce mai încoace și-ncolo…

— Prefer să nu o știu în preajma soțului meu…

— Dar nu vă este clar, dragele mele, că una care a făcut copil de fată mare nu poate fi cinstită?

La auzul acestor cuvinte, Mihaela a încremenit. I s-a așezat un nod în gât și nu a mai putut să mănânce nimic,

oricât de tentante erau bunătățile servite din belșug. Gândurile au început să-i alerge nebune prin cap, căutând o explicație, o înțelegere mai acătării a tot ceea ce auzise comentându-se în gura mare la câțiva pași de ea. Abia acum se întreba cum de nu meditase mai amănunțit la semnificația acelor invitații de genul: *„Vino mâine pe la mine, că soțul meu nu este acasă”.* Chiar era posibil ca aceste cuvinte să însemne și altceva decât invitația la o șuetă intimă, nevinovată, între două colege de serviciu? Răspunsul l-a primit imediat de la o grăsancă a cărei identitate îi era complet necunoscută și care se afla la aceeași masă cu filosoafele ce comentau cu gura plină toate păcatele câte se petrec pe lume:

— Se vede cât de colo că abia pășiți în viața adevărată, fetelor. Mă întreb de cât timp mai aveți nevoie ca să înțelegeți, odată pentru totdeauna, că o femeie singură este ori curvă, ori proastă. Și, după câte am înțeles de la voi, tipa despre care discutați nu-i proastă deloc, așa că aveți grijă ce faceți.

La auzul acestei disertații lipsite de logica bunului-simț, de fapt lipsite de orice logică, Mihaelei i se părea că trăiește într-o lume a irealului, o lume a realului întors pe dos, unde te paște nebunia la fiecare colț.

Stătea nemișcată, privind în gol, neștiind ce să facă. În cele din urmă a ales soluția firească într-un astfel de moment. Să plece cât mai repede acasă. Acolo, lângă puiul ei, își va regăsi liniștea de care avea nevoie. Exact în clipa în care era hotărâtă să plece, să fugă cât mai repede și cât mai departe de acel loc al desfătării ipocriților de toate calibrele, auzi lângă ea o voce tânără care o făcu să tresară:

— Cum se face că o femeie atât de drăguță stă singură și nu dansează?

Se întoarse speriată și văzu un bărbat necunoscut, tânăr, simpatic, care aparținea probabil unui alt grup de petrecăreți ce sărbătoreau ceva ori pe cineva într-un alt colț al restaurantului. După felul în care o abordase și după poziția înclinată a trupului, era evidentă invitația la dans pe care i-o adresa cu amabilitate simpaticul tânăr.

— Mulțumesc, sunteți amabil, dar nu dansez, răspunse Mihaela cu tristețe în glas. Nu mă simt bine, darămite să mai și dansez...

— Domniță, vă doare capul?

— E mult mai grav, domnule! Oricum, vă mulțumesc pentru faptul că m-ați remarcat...

Înțelegând că nu are nicio șansă, tânărul se retrase la fel de discret cum îi fusese și încercarea de a-și găsi o parteneră de dans. Mihaela s-a ridicat și s-a îndreptat spre ieșirea restaurantului. În hol s-a întâlnit cu Mioara, o altă colegă însoțită de bărbatul ei, ambii îmbrăcați de plecare.

— Dar ce faceți? Plecați acasă? își întrebă ea prietena.

— Doar atât cât să mă schimb. Locuim foarte aproape. Nu am fost prea inspirată atunci când m-am îmbrăcat pentru această seară minunată.

— Vă deranjează dacă vă însoțesc și eu până în stația de autobuz?

— Nicidecum, draga mea. Te conducem noi până în stație. Pe întunericul ăsta nu este recomandat să mergi singură pe stradă.

La despărțire, soțul Mioarei i s-a adresat amabil cu: *„Sărut mâna, domnișoară, și drum bun!”*. După doar câțiva pași, răsună în noapte glasul Mioarei:

— Hai, dragă, nu mai tot săruta mâini... domnișoară pe dracu'...

— Mioara, taci, că te-aude!

— Ei, și ce... doar nu mi-o fi rușine... Ce, nu știe ce-i aia? că doar nu i-am făcut eu copilul.

Mihaela nu mai vedea și nu mai auzea nimic. Erau colege, se înțelegeau foarte bine, lucrau împreună de câțiva ani, și tot de atâta vreme ea era convinsă că Mioara îi este prietenă. S-a urcat în autobuzul oprit în stație mai mult bâjbâind la întâmplare după treptele de la urcare. Dintre cei câțiva călători de la acea oră târzie, unul s-a apropiat de ea:

— Ce vi s-a întâmplat, domniță? De ce plângeți? Vă pot ajuta cu ceva?

— Da, mi s-a întâmplat ceva foarte grav, dar nu mă puteți ajuta cu nimic. Vă mulțumesc...

Abia când a ajuns în cameră, și-a dat seama că nu știa dacă persoana cu care vorbise în autobuz era femeie ori bărbat. Șuvoiul de lacrimi îi acoperise în întregime vederea, iar deznădejdea desconsiderării totale venite din partea acelora pentru care era în stare să bage mâna în foc, crezând că-i sunt prieteni adevărați, îi întunecase mintea. De cum a intrat în cameră, Paul Valentin s-a trezit și a luat-o la rost, ca un om mare:

— Mami, unde-ai fost?... Am plâns după tine...

— Puiule, am fost la logodna Diei, colega mea, pe care o cunoști foarte bine. Se căsătorește...

— Tu te măriți, mami?... o întrebă băiatul frecându-și de zor ochii somnoroși.

— Nu... eu am deja un bărbat grozav cum nu-i altul.

— Pe cine, mami?!

— Pe tine, puiul meu, de ce mă mai întrebi? Dar acum hai să dormim și vom vorbi mâine dimineață pe îndelete. Am să-ți povestesc cândva cât de frumoasă a fost logodna la care am participat în această seară. A sărutat cu dragoste mâna

micuță a copilului, a luat-o și i-a așezat-o pe obrazul ei, îndemnându-l să adoarmă.

Câteva mângâieri drăgăstoase au fost de-ajuns ca băiețelul să cadă într-un somn adânc, plin de vise nevinovate. Deoarece noaptea pusese stăpânire pe deplin pe viața tuturor, Mihaela nu a mai deranjat-o pe mamaia Raveica. A lăsat-o să doarmă liniștită. Bătrâna era foarte harnică și nu stătea locului de cum sosea ca să-și îndeplinească obligațiile de însoțitoare a lui Paul. Se vedea, după cât îi era de adânc somnul, că era foarte obosită. Așa că a lăsat-o să-și vadă de odihnă. Deși încercase să adoarmă, Mihaelei îi fugise somnul, neputând să uite tot ceea ce auzise că se comenta la adresa ei printre doamnele cu verighetă pe mână, despre care până în acea seară crezuse că îi sunt prietene.

Se așeză la masă, își luă jurnalul și începu, ca de fiecare dată când era dezamăgită de viața pe care o ducea, să noteze cu lacrimi în ochi:

„Știu că am iubit și iubesc. Acum, îmi iubesc mai presus de orice copilul. Știu că sunt credincioasă. Dar nu voi îndrăzni să-mi compar credința și sentimentele cu sentimentele și credința celorlalți, deoarece mai știu că nu există unități de măsură care să mă ajute să fac astfel de comparații. Mai știu că singurul model demn de urmat este cel al Domnului, el fiind absolutul în tot ceea ce ar putea înfăptui oricare individ în viața pământeană. Nici eu nu mă pot sustrage voinței celui care a decis să umblăm mascați prin balul vieții, chinuindu-ne să ne înțelegem și să ne acceptăm unii pe alții. Numai că, de la masca menită să te apere cât de cât, până la răutatea împinsă la extrem din cauza ignoranței conștiente sau nu, chiar a propriilor sentimente, este o distanță pe care nu o pot defini. Da, poți fi rău ignorându-ți în mod conștient propriile-ți sentimente… Mă întreb: oare câte dintre doamnele care-mi

comentau destinul cu autoritatea celei ce nu greșește niciodată au trăit amoruri deșănțate înainte de a se vedea cu verigheta pe mână? Până și acest simbol al iubirii și dăruirii depline a pierdut multe dintre semnificațiile pentru care a fost creat. Mai bine o viață plină de suferințe purificatoare ca a mea, decât o viață în minciună, încărcată cu false satisfacții prin pauzele scăpării de sub controlul autorității unui la fel de fals statut social, ascuns sub oblăduirea unui cămin întemeiat pe neadevăr. Acum, nu pot să nu țin seama de faptul că prietenele mele de până mai ieri nu-mi sunt prietene cu adevărat. Dacă admiri unele calități la un om, îi accepți și defectele în clipa în care îți oferă sau îi oferi prietenia. Sunt conștientă că le voi ierta pentru dublele fețe mascate pe care le poartă. Da, da... le iert... și totuși va trebui să fiu mai atentă cu oamenii în fața cărora mă destăinuiesc".

Așa a adormit Mihaela, în acea seară a descoperirii falselor moravuri ale unei societăți îmbolnăvite de necredință... A doua zi, dis-de-dimineață, mamaia Raveica a găsit-o dormind, ținând capul pe jurnalul intim și stiloul strâns în mână de parcă ar mai fi avut ceva foarte important de adăugat printre însemnările ei triste. În acea zi a plecat valvârtej la serviciu, pentru că deja întârziase. Una dintre colege a întrebat-o de cum a văzut-o:

— Vai, draga mea, de ce ai plecat atât de repede de la petrecerea de aseară?

— În primul rând, din cauza băiețelului meu, care nu poate să doarmă dacă nu sunt lângă el, apoi, pentru că mi-am dat seama foarte repede că nu aveam ce căuta acolo! a răspuns ea, întorcându-i rapid spatele.

Comentariile care au urmat și despre care a aflat de la Alime, una dintre asistentele grădiniței pentru copii preșcolari, au avut darul s-o mai liniștească pe Mihaela.

Reușise, prin câteva cuvinte, să le dea de înțeles doamnelor filosoafe de ocazie că le demascase, dându-le jos de pe chip cortina răutății și a ignoranței bolnăvicioase.

— Draga de tine! Era de așteptat să te trateze ca pe o ciumată. Privește-te în oglindă, și ai să vezi că și oglinda te iubește, i-a spus Alime, râzând. Ele te cred un pericol pentru liniștea căminului lor. Asta înseamnă că au bărbați gata oricând să le lase baltă pentru orice nou-venită care le-ar tăia calea, sau că au o părere foarte proastă despre ei. Nu merită să-ți faci sânge rău. Sunt prea sărăcuțe ca să poată depăși pragul mediocrității. Nu te lăsa doborâtă de astfel de mesaje. Poartă-ți crucea cu demnitate până la capăt, ca și până acum.

— Mulțumesc, doamnă Alime, dar aș vrea să știți că le-am iertat. Doar că de acum încolo va trebui să fiu mai atentă cu cele care se declară a fi prietenele mele.

Depășind astfel de momente, uneori mai greu, alteori reușind să nu le acorde niciun fel de importanță, Mihaela se îngrijea în primul rând de băiețelul ei drag, urmărind ca acestuia să nu-i lipsească nimic din tot ceea ce însemna dragostea și ocrotirea de mamă. Împreună, ajutați și de mamaia Raveica, duceau o viață liniștită și demnă.

O primăvară dătătoare de viață și speranță își făcea simțită prezența din plin, retrezind activitățile de sezon în micuța stațiune de la malul mării. În oraș se făcea de zor curățenie, se amenajau spațiile verzi, se curățau copacii și se plantau flori. O forfotă continuă era, în oraș, de dimineață până seara. Paul Valentin avea de acum trei ani și câteva luni. Bineînțeles că devenise mai vorbăreț, mai curios la tot ceea ce se întâmplă în jurul său. Mihaela îl lua cu ea la grădiniță, iar după-amiezile îl scotea la plimbare pe aleile superbe ale orașului, ori pe malul mării.

Băiețelul creștea văzând cu ochii și, pe măsură ce înainta fără griji în viața lui de copil, devenea tot mai mintos. Într-o zi, pe când se plimba cu Paul Valentin pe sub teii înverziți ce stăteau să dea în floare, explicându-i acestuia minunile și bucuriile oferite de natură, un imens panou de afișaj aflat la intersecția a două străzi atrase atenția Mihaelei. Zeci de afișe, frumos ortografiate cu litere de-o șchioapă, anunțau că Bazinul Club din stațiunea Neptun va găzdui Congresul medicilor specialiști în ortopedie. Cap de afiș era Profesor Doctor Docent Valentin Lupu de la Clinica de Ortopedie din București. Citind afișul, tânăra mamă simți că retrăiește emoții pe care le crezuse uitate cu desăvârșire. Sângele îi pierise din obraji și, printre amintirile care i se învălmășeau în cap, își făcu loc spre suprafață un gând care o chinuise în acea seară de neuitat: *„Nimic nu este întâmplător în viața oamenilor”,* părea că stă scris pe afiș în dreptul numelui medicului devenit renumit în specialitatea sa. Retrăi cu viteza luminii întâmplări pe care le dorise uitate. Revăzu întreg drumul de la Mangalia la Cluj, parcurs cu ani în urmă, revăzu chipul acelui bărbat frumos dispărut în zorile unei dimineți primăvăratice, fără să mai dea un semn de viață. Alergă până la o tonetă de difuzare a presei și cumpără ziarul local al Constanței, ca să se convingă că ceea ce anunța afișul era adevărat. Era adevărat. Printre altele, ziarul anunța că doctorul Lupu devenise un specialist de renume, cu studii în străinătate, și că lucrează la o mare clinică bucureșteană. Doi oameni, un bărbat și o femeie, trăind în lumi diferite, doi oameni pe care viața îi aruncase unul în brațele celuilalt, fiecare căutând cu disperare fericirea de a nu mai fi singur. Asta se întâmplase cu ani în urmă. Acum, Mihaela trebuia să se împace cu gândul că avea un drum al său, plin de greutăți ca și cel al doctorului,

probabil, dar fără se bucure de faima și renumele lui, ci purtându-și crucea în cel mai deplin anonimat. De aceea, în săptămâna care a urmat, a evitat dinadins în plimbările ei să treacă prin preajma locului unde se desfășurau lucrările congresului anunțat. Nu dorea să dea sorții șansa de a-l întâlni pe domnul doctor. Așa că evenimentul a trecut fără urmări pentru anonimatul vieții tinerei mame și a copilului său. Două luni mai târziu, pe când mergea la birourile administrative ale stațiunii pentru a-și plăti chiria, Mihaela avea să constate că soarta decide de multe ori fără să ne întrebe, ori să țină seama de toate părerile noastre despre ea. La intrarea în sediul administrativ, s-a întâlnit cu frumoasa Chenșer, care de cum l-a zărit pe Paul Valentin a alergat la el, l-a luat în brațe și a început să-l sărute cu dragoste. Băiatul se apăra râzând și, ca să scape nesufocat de sărutările ce nu mai conteneau, a trecut imediat la negocieri:

— „Cofetărie" te cheamă dacă vrei să mă mai săruți. Crezi că eu dau sărutări pe gratis?

— S-a făcut, răspunse Chenșer printre hohote de râs. Mami, se poate să-ți răpesc minunea asta de bărbat? o întrebă ea pe Mihaela.

— Se poate, mami, să mă răpească? se alintă copilul.

— Dacă o să te doară burtica, ai să mergi la Chenșer să te plângi?

— Dar dacă nu o să mă doară?

— Bine, bine, dar mâncați o singură prăjitură. Să veniți repede.

— Zburăm, răspunseră cei doi într-un glas.

După ce și-a rezolvat problemele administrative, Mihaela a ieșit în stradă și, pe când stătea în cumpănă dacă să meargă spre casă ori spre cofetărie, nu a observat că în apropiere s-a oprit o mașină elegantă. Stătea cu fața spre mașină, dar nu o

vedea, fiind preocupată în primul rând de ceea ce avea de făcut. În tot acest timp, din mașină, un bărbat o privea cu atenție. La un moment dat, acesta a coborât și s-a îndreptat hotărât spre ea. Abia când a realizat că bărbatul s-a oprit lângă ea și o privește insistent, s-a uitat cu atenție la chipul lui și a încremenit de uimire. Lângă ea, doctorul Valentin Lupu, mut și el de emoție, cu fața luminata de același zâmbet șugubăț, se străduia din răsputeri să își vină în fire. O clipă cât o veșnicie, timp în care amintirile se derulau așa cum le-a înregistrat mintea fiecăruia, atât a durat până când au reușit să lege câteva cuvinte într-o conversație banală:

— Mihaela! Tu ești, Mihaela, cu adevărat tu ești?!

— Un lucru e sigur: nu sunt fantoma Mihaelei…

— Ce faci aici, la capătul lumii?

— E simplu, aici locuiesc.

— Nu înțeleg.

— Am revenit în locurile pe unde mi-am petrecut o parte din anii copilăriei și m-am stabilit aici.

— Ce te-a făcut să revii? Lucrezi aici, sau poate că te-ai căsătorit? Ai niște ani… Asta ar explica într-un fel alegerea ta.

— Da. Lucrez aici, la grădinița de copii preșcolari. De căsătorit nu m-am căsătorit, deși am douăzeci și șapte de ani…

— Doamne, ești neschimbată și, dacă nu mă înșală vederea, te-ai făcut și mai frumoasă…

Întâlnirea fusese atât de neașteptată încât emoția îi făcea pe amândoi să îndruge numai banalități. Mihaela dădea semne de neliniște mai ales atunci când observa insistența cu care o privește bărbatul. Chipul lui exprima admirație, uimire și dorința de a pune cât mai multe întrebări în același timp. Se lovea însă de răceala cu care era privit de femeia pe

care o strânsese în brațe cândva. Amintirile îi copleșeau și se străduiau să nu lase să se vadă acest lucru. Mihaelei i se chircise sufletul de emoție. Cu toate suferințele și jignirile îndurate în toți acești ani, simțea dintr-odată cum un gol imens, rece o năpădește.

Au fost treziți la realitate de glasul lui Paul Valentin, care striga cât îl ținea gura:

— Mami, mami, am mâncat o singură prăjiturică. Apoi a continuat, ținând ridicat în sus degetul arătător:...și puțină, puțină înghețată. Te superi?

— Bine, bine, puiul mamii. Dacă nu o să te doară burtica, nu am de ce să mă supăr.

Martor la această scenă, doctorul Lupu privea când la băiat, când la Mihaela, și, în cele din urmă, îndrăzni să întrebe:

— Este copilul tău?

Evidența era atât de clară, încât Mihaela nu-i răspunse. Atunci medicul continuă să o întrebe fără să-și mascheze mirarea:

— Dar mi-ai spus că nu ești... și se opri, înghițind cuvântul „căsătorită" din cauza răspunsului repezit al femeii.

— Așa este.

— Mami, de ce vorbești cu nenea? Îl cunoști? o întrebă Paul Valentin, punându-și tacticos o mână în șold, semn că dorea neapărat un răspuns.

— Da, îl cunosc.

— Mami, ne este prieten sau dușman?

— Ne este prieten, răspunse Mihaela cu jumătate de glas.

— Dacă ne este prieten, de ce nu a venit pe la noi, eu de ce nu-l cunosc?

— Măi omuleț frumos… încercă doctorul Lupu să-i intre în voie băiatului… Dar nu apucă să termine ceea ce avea de spus, pentru că *omulețul* a sărit ca ars:

— Eu nu sunt omuleț! Eu sunt Paul Valentin și, dacă vrei să fim prieteni, să-mi spui cum te cheamă.

— Puiule, te rog să nu-l superi pe domnul!

— Dar nu am greșit cu nimic. Apoi eu nu am mai auzit ca să îl cheme pe cineva „domnul” se miră nevinovat copilul.

— Nu mă cheamă „domnul”. Mă numesc Valentin, îi spuse atunci doctorul Lupu.

La auzul acestui nume, băiețelul se puse pe un râs molipsitor de sănătos și de sincer, comentând printre hohotele de râs:

— Nici nu știi cum te cheamă, te-ai luat după mine!

— Nu m-am luat după tine. Mă numesc Valentin… Valentin Lupu!

De data aceasta copilul s-a oprit din râs și s-a retras lângă maică-sa, întrebând-o plin de candoare:

— Mami, ești sigură că ne este prieten? Îl cheamă Lupu, poate că ne înghite pe amândoi cum a înghițit-o pe Scufița Roșie!

Cei doi au izbucnit în hohote de râs, întrerupte de Chenșer. Se apropiase ca să-și ia la revedere de la iubițelul ei, care o tapase de o prăjitură asezonată cu înghețată din belșug. Băiețelul o luă de gât și-i șopti ceva la ureche.

— Nu cred… răspunse ea cu voce tare.

— Eu așa cred, nu se lăsă Paul Valentin.

— Ai încredere în mama ta? îl întrebă Chenșer cu seriozitate.

În loc de răspuns, copilul o apucă de mână pe Mihaela și, privind-o în ochi, îi spuse hotărât:

— Vreau acasă la noi, mami! Hai să mergem…

— Mergem, mergem imediat, dar mai întâi să ne luăm rămas-bun de la domnul doctor.

— Este medic? întrebă admirativ Paul Valentin.

— Da, puiuț. Când mami a fost mică și bolnavă, domnul doctor a ajutat-o să se însănătoșească.

— Atunci, într-adevăr ne este prieten, conchise băiatul. Dar de ce îl cheamă Lupu? nu se putu el stăpâni să nu își satisfacă încă o curiozitate.

— Pe tine cum te cheamă? interveni doctorul, încercând să mai stăvilească șirul întrebărilor.

— Paul Valentin Danciu.

— Și câți ani ai, Paul Valentin Danciu?

— Trei ani și patru luni, doctore Lupu. Dar să știi de la mine că, dacă mai spui minciunele, îți crește nasul…

— Paul, nu-i frumos ceea ce faci, spuse Mihaela, un pic iritată de îndrăzneala băiatului. Nu așa trebuie să te adresezi domnului doctor. Vrei să creadă despre tine că ești needucat?

— Iartă-mă, mami, dar dacă ne este prieten de ce a spus că-l cheamă Valentin? Valentin este numele meu. Nu-i așa că a spus o minciunică?

— Dacă îmi permiți, am să-ți răspund eu la întrebările care mă privesc în mod direct pe mine, spuse atunci doctorul Lupu. Dacă te țin puterile, putem avea o discuție serioasă, ca de la bărbat la bărbat.

— Eu nu sunt încă un domn… păru copilul că bate în retragere.

— Atunci ești un puști teribil de isteț…

— Nu, nu! Eu sunt Paul Valentin și bineînțeles că sunt de acord să purtăm o discuție, dar nu de la bărbat la bărbat, ci de la bărbat la copil, deoarece eu sunt un copil.

— Mihaela dragă, mă uimește istețimea băiatului tău. Cred că am intrat în încurcătură și va trebui să-mi sari în ajutor

dacă va fi nevoie. Uite cum stă treaba, Paul Valentin. Eu sunt un om serios, care nu spune niciodată minciunele. Și pe mine mă cheamă Valentin... Valentin Lupu, și trebuie să-ți spun că sunt încântat de cunoștință. Sunt prieten cu mama ta, ceea ce înseamnă că sunt prieten și cu tine. Ei, ce zici?

— Nu știu... mă mai gândesc! Tu ai copii? atacă hotărât băiatul discuția de la bărbat la copil, după cum el însuși stabilise.

— Nu.

— Dar mămică ai? își continuă Paul Valentin interogatoriul.

— Nu. Nu am o mămică frumoasă ca a ta.

— Dar o soție ai?

— Da, am o soție...

— Este frumoasă?

— Este frumoasă, dacă e soția mea e firesc să fie frumoasă...

— Mama mea este cea mai frumoasă, pentru că este a mea...

— Ai perfectă dreptate, spuse râzând doctorul Lupu, după care continuă, întorcându-se spre Mihaela: Am foarte multe să-ți spun și la fel de multe să te întreb, îmi doresc să stăm de vorbă, să povestim, dar timpul mă aleargă din urmă. După ce rezolv câteva probleme urgente aici, în stațiune, trebuie să plec la București. Sper că am să mă întorc curând și am să te caut.

— Mulțumesc, dar nu este nevoie să vă deranjați pentru mine, răspunse Mihaela calm și distant. M-am dezobișnuit să aștept oameni care nu-și respectă promisiunile. De altfel, cred că știu din ziare aproape totul despre dumneavoastră, iar despre mine nu este mare lucru de spus ori de povestit. Viața m-a învățat că cel mai bine este să vorbesc despre

faptele mele cu mine însămi. Așa că nu este cazul să vă deranjați de la preocupările dumneavoastră importante, căutându-mă.

Auzind-o vorbind atât de calmă și sigură pe ea, văzându-i atitudinea hotărâtă, doctorul Lupu rămase o clipă descumpănit. Încercă să scape de nedumerire căutând ajutor în prezența băiatului.

— Vrei să dai mâna cu mine? îl întrebă el.

— Pot, mami? Și tu dai mâna cu doctorul? întrebă copilul cu nevinovăție.

— Poți, sigur că poți... și eu dau mâna cu domnul doctor.

— Să crești mare, copil frumos și deștept. Să ai grijă de mama ta.

Spunând acestea, doctorul Lupu strânse și sărută mâna băiatului, care, după ce l-a privit mai atent, a reacționat în modul cel mai firesc cu putință:

— Și tu ești frumos, dar mi se pare că nu ești și deștept. Află că mami are grijă de mine, nu eu de ea, pentru că eu sunt încă un copil.

Plictisit de atâta conversație, Paul Valentin începu să alerge pe aleea care ducea spre casă. Doctorul o privea pe Mihaela la fel de insistent ca în clipa în care coborâse din mașină, de parcă ar fi dorit să-i transmită cu ochii tot ceea ce înțelesese că nu i se acceptă prin cuvinte, oricât de meșteșugite ar fi fost cuvintele lui. După un timp îndrăzni să reia conversația, dar nu găsi de cuviință să spună altceva decât:

— Ai o minune de copil, dar tot nu pot să cred că l-ai făcut de fată mare, fără să fii căsătorită. Îmi amintesc că te conduceai după câteva principii sănătoase, știai destule despre viață de la o vârstă destul de fragedă, erai ambițioasă, și totuși...

Privirea tăioasă și rece a Mihaelei îi îngheță cuvintele pe buze. Primul gest al ei a fost să facă o jumătate de pas înapoi, semn al repulsiei totale. Auzindu-l cum încearcă să filosofeze pe tema familiei, Mihaela nu și-a putut stăpâni privirea cu care în acel moment ar fi despicat în două un munte de marmură. Se mulțumi să spună la fel de distant și aproape absent:

— Îmi pare rău, domnule doctor, dar deși vă sunt recunoscătoare pentru că m-ați ajutat pe vremea când eram bolnavă, deși vă respect pentru renumele pe care l-ați obținut pe merit, trebuie să vă atrag atenția că nu permit nimănui să comenteze în prezența mea modul în care îmi trăiesc eu viața. Nu dau socoteală nimănui și probabil că nu sunteți cel mai indicat pentru a-mi ține lecții de morală în mijlocul străzii.

— Te rog, nu mă înțelege greșit, nu-mi lua cuvintele drept reproșuri. Sunt doar nedumerit de ce ți s-a întâmplat. Dar parcă ne tutuiam, cândva…

— Da, trebuie să recunosc… asta a fost cândva, răspunse Mihaela înroșindu-se, pentru că retrăi, o fracțiune de secundă, amintirea acelei seri hotărâtoare pentru destinul ei.

— Chiar ai uitat totul?!

— Nu vreau să-mi mai amintesc absolut nimic din tot ce a fost atunci…

— Din ce cauză? Să înțeleg că nu a însemnat nimic pentru tine seara în care ne-am despărțit, că nu a lăsat nicio urmă în sufletul tău, în viața ta? Nu, nu te cred, orice ai spune. Așa ceva nu se uită…

— Nu văd ce rost mai are să discutăm acum despre suflet sau despre urmele din suflet, de parcă am fi milițieni în acțiune. Am constatat destul de repede că nici pentru dumneavoastră nu a avut vreo semnificație anume

divertismentul căruia i-ați dedicat o seară întreagă. În general am avut profesori buni în viață, iar eu m-am străduit să fiu o elevă pe măsura lor.

— De ce spui așa ceva? Am crezut și încă mai cred că ți-ai dat seama, atunci, de ceea ce se petrecea cu mine, de ceea ce era în sufletul meu.

— Da, am participat la un experiment care a schimbat destinul unui om, spuse Mihaela, privindu-l la fel de tăios.

— Ce vrei să spui cu schimbatul destinului? se arătă el dintr-odată foarte preocupat să afle sensul adevărat al spuselor ei.

— Nimic special, domnule doctor, înțelegeți ce vreți.

— Mă întreb: ce fel de om a fost acela care a umblat brambura prin destinul tău?

— Un viețuitor ca atâția alții cu chip de om…

— Știai că eu am fost trei ani plecat în străinătate?

— Da, am aflat de curând din ziare, dar nu știam că străinătății îi lipsesc mijloacele de comunicare. Trebuie să fie tare grea viața pe-acolo, dacă nu au poștă și telefon…

— M-am gândit un timp și am ajuns la concluzia că nu avea niciun rost să-ți dau speranțe deșarte.

— Nu mi-am făcut speranțe, domnule doctor, spuse Mihaela la fel de răspicat. Ce pot însemna în viața unei tinere fete câteva clipe de tandrețe? Mai degrabă le confundă cu un vis pe care-l uită a doua zi.

— Așadar, m-ai uitat?! se miră doctorul Lupu, încă nevenindu-i să creadă nepăsarea și detașarea cu care vorbea Mihaela.

— Da, veni răspunsul scurt, clar și de necomentat.

— Înseamnă că tatăl băiatului tău este cel care a reușit să te cucerească cu adevărat. Mă întreb…

— Nu vă mai întrebați nimic, domnule doctor, îl întrerupse ea grăbit. Mă bucur că v-am revăzut după atâția ani, dar, după cum vedeți, puiului meu i s-a făcut somn. Este ora lui de culcare. După cum vedeți, s-a așezat jos pe alee și mă privește dojenitor. Dacă mai stau puțin, o să adoarmă, așa că vă doresc tot binele din lume. Să lăsăm lucrurile așa cum le-a așezat Dumnezeu și să ne vedem fiecare de ale noastre. La revedere.

Spunând acestea, Mihaela i-a întors grațios spatele, nemaiacordându-i timp să reacționeze. S-a îndreptat spre Paul Valentin aproape alergând, l-a luat în brațe și a pornit spre casă dojenindu-și drăgăstos puișorul:

— Dragul mamii puiuț, hai să mergem să facem nani. Doar nu vrei să dormi aici, pe stradă!

În urma lor, un bărbat încă nedumerit, însingurat, obosit și parcă îmbătrânit înainte de vreme rămăsese pironit locului, îngânând doar pentru el: *„La revedere, fată frumoasă cu părul bălai…”*

Paul Valentin și-a încolăcit brațele pe după gâtul mamei, a pus căpșorul pe umărul ei și a adormit imediat ce a simțit căldura ocrotitoare a trupului acesteia. Cum a ajuns în cameră, Mihaela a așezat copilul în pătuț și a alergat în baie să se schimbe și să facă un duș. Avea nevoie să se spele, să alunge pentru totdeauna murdăria păcatului despre care credea că încă îi mai acoperea întreaga ființă. Nemaisimțind căldura trupului mamei, băiatul a sărit din somn și a început să plângă. Văzând-o cu hainele în mână, a început să strige cât îl ținea gura:

— Mami, mami, nu vreau ca să te ia omul acela cu el.

— Puiul meu drag, nu pleacă mama cu niciun om. Uite, încui ușa, fac o baie și mă culc, aici, lângă tine. Liniștește-te,

dragul meu. Mama la un te va părăsi niciodată. De unde îți vin astfel de gânduri?

Băiețelul nu mai apucă să răspundă. A adormit pe loc după ce s-a convins că este unicul rege peste plaiul ocrotitor al dragostei de mamă.

Deși se străduise din răsputeri să afișeze indiferența, întâlnirea neașteptată cu doctorul Lupu o marcase pe Mihaela până în cele mai ascunse taine ale sufletului. Își ținea copilul strâns în brațe, dar nu mai putea să adoarmă. Un singur cuvânt îi înflorea din când în când pe buze, venit din interior ca o concluzie la tot zbuciumul pe care îl retrăia: „ticălosul…"

Zile întregi după această întâmplare, și-a simțit sufletul ars cu fierul înroșit. De fiecare dată când își amintea scena întâlnirii cu omul al cărui destin fusese să schimbe destinele altora, izbucnea în plâns. Într-o zi, Paul a surprins-o plângând și a întrebat-o înspăimântat:

— Mami, cine te-a făcut să plângi? Nu-i așa că acel doctor Lupu este rău și te-a supărat?

— Nu, puiule, nu are nicio legătură cu acel doctor. Ce-ți veni să-mi adresezi o astfel de întrebare?

— Pentru că, de atunci, de când te-ai întâlnit cu omul acela, tu ești tristă și plângi mereu.

— Nu, scumpule, nu este adevărat. Am avut ceva necazuri la serviciu, dar au trecut. De acum încolo îți promit că nu ai să mă mai vezi plângând.

— Pentru el plângi, nu-i așa? nu se lăsă convins copilul.

— Știi bine ce am învățat împreună. Una dintre cele mai urâte fapte pe care poate să le facă un om este aceea de a minți. Asta înseamnă că eu nu te mint niciodată. Uite, acum, de exemplu, plâng de bucurie că Dumnezeu mi-a dat un băiețel așa de deștept și frumos ca tine.

— Bunica mi-a spus că este mai bine să ne închinăm și să ne rugăm la Dumnezeu, nu să ne plângem la El.

— Are dreptate bunica, scumpule. Așa o să facem și noi, spuse Mihaela strângându-și înveselită odorul la piept.

Într-o dimineață însorită de sfârșit de primăvară, pe când intra în incinta grădiniței de copii preșcolari, Mihaela a fost întâmpinată de asistenta Alime, care, de cum o văzu, o luă în primire, reproșându-i zâmbind:

— Se poate, fetița mea, să nu-mi spui tu că îl cunoști pe doctorul Lupu?!

— Păi, dacă s-a întâmplat să nu vorbim niciodată despre domnia sa? Îl cunosc de pe vremea în care i-am fost pacientă.

— Ei, lasă, lasă, că mie nu mi-a vorbit despre tine ca despre o pacientă a lui, ci ca despre o cunoștință foarte dragă.

— Poate că vi s-a părut dumneavoastră. În orice caz, eu nu pot fi absolut răspunzătoare de toate sentimentele ce se nasc în sufletul celor care mă cunosc. După câte știu eu, doctorul Lupu este un gentleman și vorbește frumos despre toți oamenii care îi ies în cale.

— Nu mă înșel deloc și am să-ți spun de ce, continuă Alime. Am avut ieri drum pe la spital. L-am zărit pe domnul doctor pe holul spitalului și, pentru că am fost colegi cândva, la spitalul din Mangalia, i-am urat sănătate și succese tot mai mari. Binevoitor și șarmant cum îl știam, dânsul m-a invitat într-un cabinet la o cafea. Când a auzit că lucrez la grădinița din Neptun, a tresărit vizibil și m-a întrebat dacă te cunosc. După ce i-am confirmat acest lucru, a început să mă chestioneze mai amănunțit: când ai venit în Neptun, unde și cu cine locuiești, ce știu despre tatăl copilului tău, dacă știu data de naștere a lui Paul Valentin…

Pe Mihaela o cuprinsese deja un tremur lăuntric și ar fi dorit să strige la femeia din fața sa, dar se abținu, pentru că o respecta sincer pe asistentă. De fapt, ea nu avea nicio vină pentru că furnizase renumitului și respectatului medic informațiile cerute. O întrebă pe Alime cu jumătate de glas:

— Și ce i-ați spus?

— Că ai venit în oraș gravidă în șase-șapte luni, că stai la căminul de nefamiliști cu bătrâna care îți îngrijește copilul, că Paul Valentin s-a născut prin luna decembrie, că nu există niciun bărbat în viața ta, pe care ți-ai cam secretizat-o, și că nu vorbești niciodată despre tatăl copilului.

— Doamnă Alime, informațiile sunt corecte, mai puțin cea legată de mamaia Raveica, care a plecat, deoarece pe Paul Valentin îl iau permanent cu mine, după cum bine știți. Interesantă pentru mine este preocuparea doctorului Lupu de a afla cât mai multe despre viața mea. Cu vârsta, orice om devine mai curios. Poate că îl interesează și viața mea intimă? Tot ceea ce știu eu este că i-am fost pacientă cu mulți ani în urmă.

— Pentru prima oară, dragă Mihaela, văd că poți fi și răutăcioasă. Eu, una, aș fi mândră dacă un om de talia doctorului Lupu s-ar interesa atât de amănunțit de mine.

— Eu nu-mi permit să contest meritele profesionale ale domnului doctor Lupu, dar se pare că, la fel ca orice om, are și domnia sa slăbiciuni.

— Ei bine, eu cred că tu te numeri printre slăbiciunile domnului doctor, comentă Alime. Să știi că nici nu mă mir, pentru că nu s-a dat în lături de la a iubi femeile frumoase.

— Dumneavoastră o afirmați, doamnă Alime, spuse Mihaela ridicând din umeri.

Au pus capăt discuției în acest punct, deoarece se apropiase ora începerii programului. Toată ziua respectivă,

Mihaela a fost neliniștită și abia a reușit să-și ducă la bun sfârșit orele la clasă. Făcea comentarii în gând, răspunzând egoului ei, care începuse iarăși s-o pistoneze cu întrebări. Pe de altă parte, îi dojenea pe Alime și pe doctor în egală măsură pentru îndrăzneala de a se preocupa de ea mai mult decât era cazul: *„Ce-ți veni, doamnă, să-l informezi pe doctor despre viața mea, pe care nu o cunoști în cele mai importante amănunte ale ei... și dumneata, stimate domn, de ce te mai preocupă persoana mea, mai ales că te-ai și recăsătorit între timp? Ești atât de inconștient încât nici nu-ți dai seama cât rău mi-ai făcut... Dă-mi pace și nu mai tot încerca să afli ceea ce de fapt nu te privește. Dacă te interesam cu adevărat, nu mă uitai de a doua zi de dimineață, când te-ai văzut cu sacii în căruță. Da, da, știu... nu ai dorit să-mi dai speranțe deșarte. De ce ar fi fost deșarte, domnule? După cum te porți acum, să înțeleg că deșertăciunea deșertăciunii mele îți preocupă spațiul vital interior?..."* A ținut-o așa până seara târziu, când abia cu greu a reușit să adoarmă. A doua zi spre seară, Mihaela s-a pomenit cu doctorul Lupu la ușa camerei sale. Prima ei reacție a fost să nu deschidă ușa, după ce l-a zărit prin vizor pe domnul elegant și sigur pe intenția lui de a-i reintra, cumva, în viață. Apoi și-a spus că nu este demn să se poarte ca o mojică de la colțul străzii și a hotărât să-l invite în universul ei sărăcăcios și intim, ca să afle cam ce dorește domnul. Doctorul Lupu a intrat în cameră, a privit în jur și a rămas câteva clipe cu ochii ațintiți asupra lui Paul Valentin, care își vedea de somn în pătuțul său, înconjurat de jucării.

— Doamne, ce copil minunat ai, Mihaela, fata mea dragă! ... Totuși, nu ai nimic să-mi spui? Vreau să fii sinceră cu mine și să-mi spui: cine este tatăl acestui copil?

— Și eu am vrut, domnule doctor, să dețin Coroana Angliei, dar nu a fost posibil. De aceea am început să îmi controlez mai bine vrerile și dorințele. Un fapt este incontestabil: Paul Valentin este fiul meu, pentru că eu l-am născut. Restul amănuntelor sunt lipsite de importanță, chiar pentru mine, darămite pentru cineva din afara familiei mele.

— Am început să mă întreb dacă nu cumva eu sunt tatăl băiatului... Spune-mi, este fiul meu? aproape că șuieră printre dinți doctorul, în timp ce o apucase pe Mihaela de mână și o strângea ca și cum ar fi dorit să i-o strivească.

— Rostul întrebărilor pe care de obicei ni le adresăm este acela de a ne spori bogăția cunoștințelor despre noi sau despre viață în general, domnule doctor. Răspunsul la întrebarea care se pare că vă preocupă vi l-am dat. Paul Valentin este fiul meu, îi spuse Mihaela răspicat, desprinzându-și mâna din cleștele lui dureros.

— Eu nu vreau ca încăpățânarea ta să fie în dezavantajul tău și al copilului.

— Și eu doresc binele meu și al copilului meu, domnule doctor. În ceea ce vă privește, nu pot decât să vă doresc să aveți liniște alături de familia dumneavoastră, iar pe noi să vă rog să ne uitați.

— Dar eu vreau să știu adevărul și să-mi asum responsabilitatea, icni doctorul Lupu, în timp ce pe față i se întipări grimasa neputinței.

— Domnule doctor, mă văd obligată să vă întreb dacă prin toate școlile prin care ați umblat nu v-a învățat nimeni diferența dintre a vrea și a putea, atunci când, într-adevăr, ținem cont și de cei din jurul nostru. Cât despre responsabilitate, mă faceți să râd. Iată un cuvânt pe care va trebui să-l alungați cât mai curând din propriul dumneavoastră dicționar atunci când vă referiți la mine.

— Dar aș putea să-ți ofer lunar o sumă de bani…

— Înțeleg că aveți o problemă de conștiință. Pentru a vă mai liniști, puteți depune acești bani la cutia milei de la biserică. Eu nu am nevoie de ei.

— Te-ai schimbat foarte mult, Mihaela!…

— Toți ne schimbăm. Și în cazul dumneavoastră, schimbarea a lucrat binișor, trebuie să recunosc. Acest lucru este vizibil.

Înțelegând vorbele Mihaelei ca pe un punct final al discuției lor, doctorul se îndreptă cu pași șovăielnici spre ușă. Mai aruncă o privire îndurerată spre Paul Valentin și murmură cu deznădejde:

— Este superb. Ai un copil minunat. De ce mă lași cu durerea în suflet? Numai o suferință nesfârșită te putea înrăi atât de mult… Îți doresc, vă doresc multă fericire la amândoi. Îmi dai voie să te îmbrățișez?

— Nu, veni răspunsul ei categoric.

— Chiar nu mai însemn nimic pentru tine?

— Nu m-am născut să repar orgolii masculine rănite, domnule doctor. Sunteți un bărbat căsătorit. Mă întreb: ce ar spune actuala dumneavoastră soție dacă v-ar vedea în această postură? Observați că și eu îmi pun întrebări? Nu sunteți singurul om de pe pământ chinuit de conștiință și de veșnic nemuritoarea întrebare: *„Ce e rău și ce e bine, tu te-ntreabă și socoate”…* Iertați-mă, am devenit cam poetică. Deformație profesională. Aproape zilnic le vorbesc elevilor mei despre Eminescu. Întrebarea cu pricina formează temelia educației, dacă ai bunul-simț să ți-o adresezi la timp.

— Să înțeleg că ne despărțim ca doi străini?!

— Nu, domnule doctor. Ca doi oameni maturi cu responsabilități majore pentru viața lor și a celor de lângă ei.

— Îmi dai voie să te mai caut?

— Nu.

Ajuns în stradă, doctorul Lupu avu revelația dramei pe care o trăise Mihaela în toți acești ani în care nu îi dăduse niciun semn de viață. Ar fi dorit să se întoarcă și să își ceară de mii de ori iertare, dar privirea rece, tăioasă și răspunsul ei categoric îi alungară acest imbold. Indiferența ei, mascată sau nu, l-a făcut să se simtă absolvit, într-o oarecare măsură, de vreo răspundere legată de copilul pe care îi era atât de drag să-l privească, și l-a ajutat să se întoarcă acasă la București, la soție, al cărei chip îi înflorea în imaginație pe măsură ce trenul se apropia tot mai mult de capitală.

„Asta-i viața, conchise el la un moment dat. *Pe Mihaela am cunoscut-o și am îndrăgit-o de pe vremea când era abia o copilă, dar viața mea a luat unele întorsături în care ea nu-și poate afla locul. Este tânără și frumoasă, se va descurca ea. Nu este nici prima și nici ultima femeie care naște un copil de fată mare. Cine a pus-o să aibă încredere în unul nedemn de încredere?... În unul care mai mult ca sigur că a ademenit-o cu fel de fel de promisiuni, pentru ca apoi să-i întoarcă spatele, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat."*

Doctorul, obișnuit să aibă de obicei mintea preocupată de cazurile pacienților săi, se molipsise fără să bage de seamă de boala Mihaelei, aceea de a purta necontenite discuții interioare legate de propria-i persoană, de deciziile luate cu ani în urmă, care îi marcaseră definitiv viața. Tocmai se așeza mai comod în fotoliul compartimentului, cu dorința de a se desfăta cu chipul soției care îl aștepta iubitoare, când o întrebare prindea din ce în ce mai mult contur în mintea sa, alungând cât colo imaginile ce se anunțaseră atât de promițătoare: *„Și totuși, dacă este copilul meu?..." „Tu te-ntreabă și socoate, doctore",* auzi el ca prin vis glasul Mihaelei...

*

O zi ploioasă de toamnă, tristă, mohorâtă, aproape că pustiise orașul Mangalia, alungându-i cetățenii pe la casele lor și obligându-i pe cei întârziați să se ascundă prin stațiile de autobuz ori pe sub streșinile clădirilor mai impunătoare. Era spre seară, iar din cerul întunecat de nori cădea o ploaie măruntă și deasă ce nu mai contenea de câteva zile. Un vânt aprig, tăios, bătea cu putere, înzestrând stropii de ploaie cu forțe nebănuite, încât, dacă te atingeau pe față, mai-mai că îți răneau obrajii. Copacii se aplecau până la pământ sub forța vântului răzbunător. Orașul părea pustiu până în clipa în care câte un trecător mai îndrăzneț o lua la fugă spre casă. Din când în când, răpăitul ploii și vâjâitul vântului erau tulburate de zgomotul vreunui taximetrist care își alerga mașina spre destinații necunoscute, prin șuvoaiele de apă ce se scurgeau la vale pe străzi, lăsând în urma sa norii de apă pulverizați de sub roți. O zi de toamnă din acelea în care nu dai afară din casă niciun câine. Într-o astfel de zi, copiii stau cu nasul lipit de geam și privesc necontenit ploaia, întrebându-se când se va opri potopul, ca să poată ieși din nou la joacă. Cei mari se adună în sufragerie la o ceașcă de ceai, ori privesc la televizor sau pun la cale planuri mari de reușită materială, profesională, sentimentală, ori pur și simplu se odihnesc pentru munca ce îi așteaptă din nou dis-de-dimineață. Toate acestea, dacă nu cumva se numără printre trecătorii întârziați, surprinși de ploaie în drum spre casă.

Iată că într-o astfel de zi, pe faleza Mangaliei, prin semiîntunericul împânzit de cerul întunecat și de ploaie, se contura o umbră ce părea a fi om, care se legăna în bătaia

vântului încercând să învingă forța acestuia și să se apropie de stâncile de pe malul mării. Era o femeie ce reușea să înainteze doar atunci când vântul bătea mai tare în direcția pe care ea o avea de urmat. Udă până la piele, umbla de colo-colo cu pași nesiguri, legănată de vânt. În cele din urmă, reuși să ajungă lângă zidul care străjuia stâncile de pe țărm. Se așeză într-un crenel al zidului și privi către marea agitată.

Marea urla mai furioasă ca niciodată, aruncându-și valurile negre de supărare spre țărmul speriat de insistența și urgia cu care fusese blagoslovit. La un moment dat, privirea femeii a fost atrasă de cea mai înaltă stâncă, ridicată semeț în avangarda grupului de stânci care se opuneau voinicește dorinței mării de a invada orașul. O privea cum lua în piept uriașele valuri de apă sărată care se năpusteau încontinuu, fără milă, asupra ei. I se părea că o aude gemând de durerea loviturilor ce nu mai conteneau. Din ce cauză era marea atât de nemiloasă cu stânca ieșită din rândul celorlalte, mai semeață și mai îndrăzneață decât suratele ei? Tocmai pentru că îndrăznise să se creadă mai puternică și mai curajoasă decât celelalte. De aceea primea acum atâtea lovituri nemiloase. Îndrăznise să se încreadă în forțele ei, să se creadă altfel decât celelalte stânci mai pricăjite și mai tocite de timp și de luptă. Deodată, femeia deslușI strigătul de durere al stâncii, care continua să rămână nemișcată în bătaia valurilor. Dacă până în acea clipă era convinsă că semeția stâncii o chema la ea și o îmbia să se arunce în valuri, odată ce simți cum mugetul ei de durere îi străbate trupul, se hotărî să renunțe la acest gând. Femeia începu să plângă în hohote și să strige din toate puterile: *„Dar copiii... copiii cui mi-i las? Doamne, vino lângă mine și ajută-mă! Învață-mă ce să fac! Iartă-mi gândul păcătos! Doamne, fă-mă de piatră ca să pot îndura”...*

Strigătul de durere al femeii, alăturat gemetelor surde ale țărmului stâncos, răzbătea prin zarea ploioasă și întunecată, înfiorând-o de jalea care se abătuse asupra lor. Plânsul femeii era atât de sfâșietor, încât marea, ploaia și vântul își domoliră un timp răzvrătirea, ascultând jalea ei, mirându-se parcă de strigătele necunoscutei care își deplângea viața transformată fără veste într-un veritabil coșmar. Strigătele aproape animalice ale femeii, preluate de valurile mării și de vântul impresionat de atâta suferință, se pierdură în urletul general care plutea deasupra orașului, tulburându-i liniștea. Speriată de întunericul răspândit pe nesimțite peste ape și peste oraș, de vijelia stârnită dintr-odată mai aprig în jurul ei, femeia s-a ridicat și, mai mult târându-și pașii, a început să urce scările spre faleză. Abia când a ajuns în strada luminată slab de lămpile cu neon, și-a dat seama că este udă până la piele și că tremură de frig.

O porni cu pas grăbit la întâmplare pe străzi, prin spatele blocurilor care o mai fereau de vântul dușmănos. Deși ploaia o uda fără milă, pe măsură ce se apropia de zona în care locuia, simțea cum un val de căldură binefăcătoare începe să-i străbată trupul, ajutând-o să înainteze mai ușor prin bălțile de apă ce curgeau de-a valma pe străzi. Înainta fără să se hotărască asupra țintei acestui drum anevoios. Ar fi mers astfel toată noaptea, dacă nu ar fi oprit lângă ea o mașină din care a auzit o voce de bărbat întrebând-o:

— Doamnă Tănăsescu, de unde veniți la această oră, pe o astfel de vreme? Haideți, veniți să vă duc eu acasă!

Femeia rămase un pic descumpănită, apoi, ca trezită din somn, se îndreptă spre mașină.

— Mi-ar prinde bine să mă duceți acasă, dar sunt atât de îmbibată de apă încât cred că am să vă inund mașina, spuse

ea șovăielnic, ca și cum nu ar fi fost convinsă că trebuie neapărat să ajungă acasă.

În cele din urmă, femeia intră în mașină și ocupă locul de lângă șofer. Abia atunci, privindu-l la lumina plafonierei, îl recunoscu pe bărbatul amabil de la volan. Privind-o mai îndeaproape, acesta spuse uimit:

— Doamne, dar ce ați pățit? Sunteți lovită la față! Aveți obrazul vânăt, buza de jos este plină de sânge... Dumnezeule, ce ați pățit, doamnă Tănăsescu?

În loc de răspuns, femeia începu să plângă și tot încerca să-și stăvilească lacrimile, ștergându-se la ochi cu dosul mâinii. Bărbatul deschise torpedoul și îi oferi un pachețel de șervețele, mulțumindu-se deocamdată să comenteze:

— Multe mi-a fost dat să văd de când sunt taximetrist, dar nu am crezut că am să întâlnesc vreodată o femeie ca dumneavoastră, lovită într-un asemenea hal! Cine v-a lovit, doamnă, atât de sălbatic?

— Îmi cer scuze, dar nu mă simt în stare să vorbesc, acum, despre nefericita întâmplare care m-a urâțit așa cum mă vedeți... ocoli femeia răspunsul.

— Iertați-mi indiscreția, dar m-a cuprins furia văzându-vă cum arătați. Nu pot să nu mă întreb cine-i animalul care v-a lovit atât de brutal. Acum vă rog să vă liniștiți. Înțeleg că nu vă face plăcere să retrăiți o asemenea întâmplare.

Lăsând să se vadă că a înțeles despre ce este vorba, taximetristul s-a angajat într-un monolog pătimaș despre femeile care sunt maltratate de soții lor, deplângând faptul că ele acceptă astfel de situații, complăcându-se în postura de sclave în primul rând din cauza copiilor, care trebuie să crească într-o familie. *„Mai bine vagabond pe străzi decât să-ți petreci anii copilăriei într-o astfel de familie”*, concluzionă bărbatul.

— Aici locuiți, nu-i așa? spuse el oprind mașina în dreptul intrării unui bloc.

— Da, aici, dar să știți că nu am bani la mine ca să vă plătesc. Am să vă plătesc altă dată.

— Vai de mine, nu este nevoie să vă faceți griji pentru atâta lucru! Eu mă bucur că am putut să vă ofer sprijinul meu, pe o astfel de vreme. Și, pe urmă, dumneavoastră ați fost ca o zână bună pentru copiii mei, Răducu și Irina, care vă iubesc ca pe mama lor. Familia mea vă stimează pentru grija cu care i-ați ocrotit pe vremea când erau la grădiniță. Chiar profesorii copiilor mei vă laudă pentru modul în care ați știut să-i pregătiți pe cei mici pentru anii de școală. Munca dumneavoastră a dat roade strălucite, iar noi vă rămânem veșnic recunoscători.

— Vă mulțumesc pentru amabilitate, dar să știți că nu mi-am făcut decât datoria. Noapte bună, mai spuse femeia, coborând din mașină.

— Îmi pare sincer rău pentru necazurile dumneavoastră, doamnă educatoare. Noapte bună, adăugă bărbatul, amabil.

După multe zile în care se părea că cerul s-a spart lăsând să curgă la vale nesfârșite cantități de apă, ploaia s-a oprit ca prin minune în clipa în care femeia a rămas singură pe trotuar, privind în urma mașinii care se îndepărta în viteză. Apoi, cu pași mărunți și nesiguri, doamna Tănăsescu a intrat în bloc și s-a oprit în dreptul primei uși de la etajul întâi. Era nehotărâtă. Nu știa ce să facă. Și-a lipit urechea de ușă și a ascultat cu atenție un timp. A apăsat încet pe clanță, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot, dar ușa era încuiată. A mai rămas un timp pe hol, plângând și nefiind în stare să ia o decizie. În cele din urmă se hotărî și ciocăni ușor în ușa din lemn masiv. I se păru că zgomotul astfel provocat este amplificat de casa scării și devine atât de puternic, încât

inima începu să-i bată mai repede. Lovea în ușă cu teamă și cu speranța că va fi auzită numai de copii. I se părea că sunetul bătăilor inimii ei îl depășea pe cel al loviturilor repetate în ușa propriului apartament. Când, de frică, se hotărî să renunțe și să o pornească la întâmplare pe străzi, din apartament se auzi un glas de copil:

— Mami, tu ești?

— Da, puiule, deschide, te rog!

Cheia s-a răsucit în broască, iar în cadrul ușii larg deschise apărură chipurile speriate a doi copii. Doi băieți, unul de șase-șapte ani, celălalt de aproape doi, se țineau de mână tremurând de frică. Când au văzut-o pe mama lor cu fața tumefiată și plină de sânge, au izbucnit în plâns.

— Mami, mami! strigară ei printre lacrimi, sărind și cuprinzând-o cu mânuțele, încercând s-o ocrotească, fericiți că mama lor s-a întors la ei, că nu i-a părăsit. Mami, ne-a fost așa de frică... Unde te-a aruncat, mami? Ești udă leoarcă și ai sânge pe față.

— Paul, tu ești mai mare, așa că îți cer să mă asculți cu atenție. Ia-l pe Adrian, intrați în dormitorul vostru, băgați-vă în pat și stați cuminți. După ce mă spăl, mă schimb de haine, fac un pic de ordine prin casă, apoi voi veni și eu să mă culc cu voi, pentru că s-a făcut târziu.

— Mami, strigă cel mic cât îl ținea gura, încuie te rog ușa, să nu mai vină tata să te bată...

— Am încuiat-o, puiule, hai, intrați în așternut, că vine și mama imediat.

Femeia a intrat în baie, s-a dezbrăcat de hainele ude, le-a aruncat în cadă și s-a apropiat de chiuvetă cu intenția să se spele. A rămas nemișcată un timp, privindu-și îngrozită chipul în oglinda din perete. Un obraz vânăt, buza de jos

ruptă, umflată și plină de sânge, o mână tumefiată aproape în întregime, vânătăi pe spate și pe pulpele picioarelor.

— Dumnezeule, ce se întâmplă cu mine? Mihaela, ce-a ajuns viața ta? Ce vei face mâine? Nu poți merge nicăieri cu hidoșenia asta pe față.

Lacrimile i se prelingeau pe obrajii învinețiți de lovituri, în timp ce încerca să se spele. O durea până și atingerea apei, făcând-o să geamă ușor de fiecare dată când încerca să-și spele o rană sau alta. Ploaia, vântul și frigul de afară o ajutaseră să nu mai simtă durerea. Odată intrată în casă, unde era ceva mai cald, durerile s-au dezlănțuit, chinuind-o îngrozitor. Toată pielea capului o durea cumplit în urma pumnilor primiți cu nemiluita. După ce a reușit să se spele cât de cât, s-a mai privit o dată în oglinda în fața căreia, altădată, se destăinuia ca și cum ar fi vorbit cu un judecător imparțial. Acum, nu mai purta un dialog cu persoana de vizavi, pentru că nu o mai recunoștea. Lăsa doar gândul să deplângă imaginea de nerecunoscut a celei din oglindă:

„Oare eu sunt aceea care trece printr-un asemenea coșmar? Eu sunt cea care nu reușește nici să mai deschidă ochii cum trebuie, ca să vadă și să înțeleagă ce se întâmplă? Nu, nu, Mihaela a dispărut, aleargă pe plaiurile copilăriei, undeva în imaginația mea. Nu, tu nu ești Mihaela. Cine ești tu?”

S-a îmbrăcat în pijama gemând la fiecare atingere a materialului și a ieșit din baie. S-a trezit complet la realitate în clipa în care a început să observe sângele de pe covorul din hol, dezordinea lucrurilor împrăștiate peste tot în jur și dormitorul care arăta deprimant. Așternuturile, care deunăzi erau albe și apretate, erau acum boțite și pline de sânge, hainele ei erau scoase din dulapuri și aruncate de-a valma pe jos, amestecate cu jucăriile copiilor. Dorea să strige din

toate puterile, ca un animal sălbatic încolțit de vânători din toate părțile, fără nicio șansă de scăpare. Dar și-a reprimat strigătul durerii, de teamă să nu-i sperie și mai mult pe copii, traumatizați de spectacolul la care participaseră fără voia lor. Reuși cu un efort destul de mare să mai facă un pic de ordine, după care intră în dormitorul copiilor. Din pătuțul lor, Paul o privea cu ochi mari, întrebători, uimiți de tot ce se întâmplase. Suferința din ochi vorbea clar despre faptul că nu înțelege de ce viața lor trebuie să se asemene unui basm urât, având ca personaje principale balauri și zmei care o bat și o chinuie pe zâna cea frumoasă și bună, nimeni alta decât mama lui. Adrian adormise în brațele lui Paul, dar tresărea din când în când și își mișca piciorușele ca și cum ar fi dorit să o ia la fugă, să plece, să alerge pe întinsele câmpii ale libertății și ale veșnicei iubiri între oameni. Înțelegând suferința din ochii lui Paul, Mihaelei i-a dispărut ca prin vis orice dorință de a-și mai striga durerea. Se apropie de copii, îi mângâie ușor pe creștet și îi spuse lui Paul:

— Puiule, mai reziști un pic până schimbă mami lenjeriile cu altele curate, ca să nu dormiți în această dezordine, de parcă ar fi trecut pe aici furtuna de afară?

— Eu mai rezist, mami, nu știu dacă tu ai să mai reziști, spuse băiatul în timp ce lacrimile începură să-i curgă șiroaie pe obraji.

— Nu mai plânge, dragul meu. Trebuie să fim puternici ca să putem trece și peste acest necaz.

— Necaz? Acesta-i necaz? Așa numești tu coșmarul pe care-l trăim? Mami, spune-mi, ce vină îți găsește tata, de ce te bate?

— Paul, dragule, acum suntem speriați și obosiți. Dă-mi voie să fac puțină ordine și mâine vom discuta cu tata, poate că vom afla din ce cauză s-a purtat atât de urât...

— Mami, nu vorbi cu el, că iar te bate și te alungă din casă. Eu nu mai vreau să rămânem singuri, fără tine. Știi ce a spus după ce te-a aruncat afară în ploaie? A spus că: *„poate moare jigodia asta ordinară”?!*

Mihaelei i s-au întunecat ochii, aflând ce le-a fost dat copiilor să audă din gura tatălui lor. Dar ce altceva avea de făcut? S-a calmat cu greu, a aranjat patul și s-a băgat în așternut, ținându-și ambii copii în brațe. Lipindu-se de ea, Paul a continuat să comenteze:

— Mai bine nu-l primeai pe tata la noi. Trebuia să-l lași să plece cu tanti aia care a venit după el. Lasă-l, mami, să plece. Mă fac eu om mare, te ajut la toate, am grijă și de Adrian, pentru că este mai mic… Nu vreau să te mai bată pe degeaba în asemenea hal. Nu vrei, mami, să fii din nou singură? Îți amintești că atunci ne era mult mai bine?

— Vom vorbi mâine, puiul mamii. Acum hai să ne culcăm, să nu-l trezim pe Adrian… Să uităm prin ce-am trecut. Mâine vom avea mintea limpede și vom putea discuta despre ce avem de făcut…

După ce și-a sărutat copiii pe frunte, Mihaela s-a rugat pentru liniștea ei și a băieților, apoi a întins mâna și a stins veioza care le luminase discret figurile triste și speriate. Valentin s-a lipit de ea și a cuprins-o în brațe de teamă că o să plece iar de lângă ei. Cel mic dormea liniștit, dar, simțind prin somn sărutul ocrotitor al mamei, și-a așezat capul pe umărul ei dătător de speranțe. O durea fiecare părticică a trupului, dar stătea nemișcată de teamă să nu-și deranjeze copiii. Deși simțea cum oboseala pune stăpânire pe ea, aproape doborând-o, nu putea să adoarmă. Somnul îi dispăruse, lăsând loc lacrimilor fierbinți să se dezlănțuie și să-i șiroiască pe obraz. În întunericul camerei nu se auzeau decât respirația ritmată a celor doi micuți și suspinele ei

înăbușite. Ochii i se obișnuiseră cu obscurul camerei și tablourile de pe peretele din fața ei începură să ia forma unor umbre bine conturate. În timp ce privirea îi alerga printre umbrele conturate pe pereți, căutând de zor asemănări cu umbrele trecutului, mintea ei începu să scotocească prin toate ungherele, încercând să descopere ce greșeli, ce fapte necugetate o aduseseră în situația în care se afla. Greșise că a acceptat să se căsătorească? Ori acceptase în mod greșit propunerea unui partener pe care nu-l bănuise niciodată ca fiind atât de brutal? Doamne, cât fusese de fericită în cei cinci ani care trecuseră de la nașterea lui Paul Valentin și până când s-a căsătorit! În toți acei ani a trăit și deziluzii, a avut de luptat cu prejudecăți de tot felul, dar până la urmă a învins. Cu fruntea sus, semeață, mândră chiar, le-a demonstrat celor din jur că este o mamă iubitoare care știe să-și educe copilul, o femeie cinstită, o luptătoare care nu plânge pe umărul nimănui și găsește singură, atunci când viața o obligă, rezolvări tuturor greutăților. Ce anume a îndemnat-o să se căsătorească? Nu ducea o viață îndestulată, dar nici nu era nevoită să trăiască în lipsuri materiale. Știa să-și administreze venitul lunar astfel încât să nu le lipsească nimic sau aproape nimic din tot ceea ce și-ar fi dorit, ea sau copilul.

Când Paul Valentin a împlinit vârsta de patru ani, Mihaela s-a mutat într-un apartament din Mangalia, pe care l-a mobilat și l-a aranjat pe gustul ei. S-a zbătut cu greu ca să-și obțină locuința, dar până la urmă a reușit să își sărbătorească copilul în casă nouă. Părinții copiilor din clasa pe care o conducea i-au sărit în ajutor la aranjatul mobilierului, fiind și ei impresionați de îndârjirea și hotărârea cu care luptase pentru obținerea noii locuințe. Stârnise admirația tuturor, iar câțiva dintre aceștia, mai

apropiați, au sprijinit-o financiar pentru a face față cheltuielilor.

În întunericul din cameră, pe chipul femeii snopite în bătaie a apărut un surâs stropit de lacrimi, în clipa în care a revăzut ziua când s-au mutat în noul apartament. Erau atât de fericiți, încât s-au jucat *„de-a v-ați ascunselea”* și *„unde-mi ești, Chimiță”,* spre hazul și bucuria lui Paul Valentin. Pe când jocul lor era în toi, băiatul s-a oprit și a întrebat-o: *„Acum, când avem acest apartament mare și frumos, nu vine la noi și tati al meu de acolo de departe, de unde este plecat?”...* Întrebarea nevinovată a copilului a surprins-o cam nepregătită, dar de atunci a început să se gândească mai serios la o eventuală căsătorie, dacă se va ivi un bărbat în viața ei. Gândul, odată încolțit, cu timpul a început să dea roade, și astfel Mihaela a devenit mai atentă la bărbații care îndrăzneau să se apropie de ea.

Pe Jean l-a cunoscut în tren, în timp ce se întorcea cu Paul Valentin din Ardeal, de la părinți. Jean a căutat-o conștiincios, vreme de câteva luni, dar până la urmă a renunțat, când și-a dat seama că tânăra veșnic nedespărțită de copilul ei nu arată că ar nutri vreun sentiment pentru el. Apoi, a apărut Ștefan, un tânăr cu chip de copil, care îl adora pe Paul și o privea cu atâta admirație încât privirea lui îi încălzea sufletul, dar nu l-a luat niciodată în serios din cauza celor trei-patru ani cu care ea era mai în vârstă și a faptului că îi păruse cam nestatornic. Mult mai târziu avea să-și dea seama că se înșelase, deoarece Ștefan devenise un soț și un tată foarte bun, dar regretele târzii erau zadarnice...

— Asta e, nu a fost să fie, murmură Mihaela printre lacrimi, scoțând un geamăt din cauza durerii care îi copleșea trupul și sufletul.

În liniștea nopții, în camera cu toate lucrurile răvășite, unde doi prunci nevinovați și frumoși ca două stele dormeau strâns lipiți de trupul mamei lor, din inima femeii porni un geamăt surd de durere, făcând-o să vibreze din toată ființa, geamăt care s-ar fi transformat într-un strigăt dacă nu i-ar fi fost teamă să nu îi sperie pe copii. Sinele ei, veșnicul veghetor, începu s-o chestioneze drastic: *„Ce te-a îndemnat să te căsătorești, sau cine? Vârsta? Aveai douăzeci și nouă de ani. Erai chiar atât de exasperată? Propunerile indecente, tot mai dese în diverse ocazii, apropourile nerușinate venite de cele mai multe ori din partea unor neica nimeni, toate acestea te-au adus la exasperare?... Remarcile răutăcioase ale unora dintre colege, insistențele grijulii ale părinților de a te vedea cât mai repede alături de un bărbat care să-ți ofere protecție, ție și lui Paul Valentin? Fii sinceră și recunoaște că toate acestea te-au îndemnat să faci pasul pe care acum se pare că îl regreți din tot sufletul..."*

Mihaela se ridică în șezut, fără să îi trezească pe cei doi copii, luă o pernă și se rezemă de spătarul patului. Avea o ținută solemnă de judecător gata să dea un verdict greu de suportat chiar și pentru el. Umbrele de pe pereți prinseră să-i danseze prin fața ochilor și, tocmai când era convinsă că mintea începuse să îi joace feste din cauza nenumăratelor lovituri, printre tablourile jucăușe apăru chipul impozant al doamnei Iulia, directoarea ei, care o anunța oarecum oficial că dorește să îi prezinte un coleg de serviciu de-al soțului dumneaei: „Este un tânăr ofițer cu calități deosebite și mai e și chipeș pe deasupra. Nu mai poți, dragă, să stai singură ca o cucuvea. Trebuie să-ți mai acorzi o șansă, atât timp cât încă mai ești tânără!"

Atunci nu s-a lăsat convinsă de argumentele directoarei. Vreme de doi ani, la diferite intervale de timp, doamna Iulia o

invita să-l cunoască pe Florin, dar ea se eschiva invocând fel de fel de motive, care mai de care mai năstrușnice, după cât era de inspirată în acele momente, devenite insuportabile din cauza insistenței cu care era agresată.

Prin primăvara anului 1979, Mihaela și Paul Valentin au petrecut sărbătoarea Sfintelor Paști la părinții ei, în Ardeal. Bunicul și-a purtat mândru nepoțelul în vizită pe la toate rudele și pe la toți prietenii. Îmbrăcat într-un costumaș bleu-ciel, încălțat cu ghetuțe noi și purtând pe după gât o trăistuță ornamentată cu motive naționale, Paul Valentin a pornit voinicește la drum, alături de bunicul său. Trebuia să adune în trăistuță toate darurile primite de la toți cei pe care îi vizita și s-a întors acasă cu trăistuța burdușită. Așa făceau toți copiii, iar bucuria primirii cadourilor, a cozonacului și a ouălor roșii le sporea dorința de a-l slăvi pe mântuitorul nostru Iisus. Deși și-au dat toată silința, comuniștii nu au reușit să îngrădească respectarea tradițiilor creștinești, mai ales în viața satelor, unde, dacă nu ai credință, înseamnă că te-ai născut mort.

După sărbători, Mihaela s-a întors singură la Mangalia, lăsându-și copilul să mai zburde în voie prin ograda bunicilor. Urma ca Paul Valentin să se întoarcă în orașul de la malul mării însoțit de bunicul său, în prezența căruia era cel mai fericit copil din lume…

Femeia zâmbea trist prin întuneric tablourilor care prindeau contur după cum gândurile ei alergau alandala, căutând o explicație logică la tot ceea ce-i fusese dat să trăiască în ultimii ani. Simțindu-și trupul amorțit, încercă să-și schimbe poziția de judecător imparțial al propriilor fapte, dar în același moment ambii copii întinseră mânuțele spre ea, prin somn, dorind parcă să se convingă că nu au fost părăsiți de zâna cea bună care le veghea somnul… *„Puii*

mei, mama e cu voi”, îi alintă Mihaela drăgăstos. După ce micuții se liniștiră, reluându-și ritmul somnului și colindatul pe plaiurile vânătorilor de vise, femeia începu iarăși să răscolească printre tablourile umbroase care se plimbau pe pereți.

Ajunsă acasă, la Mangalia, câteva zile nu și-a revenit din emoția de a fi singură, departe de odorul ei drag. Încet-încet, s-a obișnuit cu gândul că o lună de zile nu-i chiar atât de mult… nu o să moară ea de dorul băiatului. Așa îi promisese tata Ion: *„Peste vreo lună de zile ajungem noi de aici, din vârful muntelui, la malul mării, să admirăm vapoarele și marinarii”.* Când s-a împlinit timpul acordat bunicului și nepotului pentru a se bucura în voie, nesupravegheați, de pus țara la cale în mijlocul naturii sătești, Mihaela a alergat la gară. Dar cei doi nu se dădeau cu una, cu două duși din locurile natale ale bunicului, pe care acesta le asemăna cu raiul pe pământ. Peste măsură de întristată, după ce a numărat toate trenurile care au intrat în gară vreme de câteva ceasuri, Mihaela a pornit spre casă. În timp ce pășea dezamăgită printre trecători, lângă ea s-a oprit un automobil din care soțul doamnei directoare Iulia i s-a adresat ceremonios:

— Vă așteptăm deseară pe la noi. Haideți, vă rog să veniți! Vine și Florin, trebuie să vă cunoașteți odată și-odată, așa că nu mai amânați… Vă rugăm să nu ne lăsați să vă așteptăm în zadar.

Cuprinsă de îndoială, întristată de faptul că Paul Valentin nu venise, Mihaela a răspuns evaziv: „Poate am să vin…”, mai mult ca să scape de insistența cam ciudată a domnului ofițer de marină.

Îngrijorată din cauza faptului că tatăl său și Paul Valentin nu sosiseră, a uitat cu desăvârșire de invitația de a merge în

vizită la familia doamnei directoare. Pe când ieșea din baie, proaspăt îmbăiată și îmbrăcată într-un halat fermecător, auzi soneria. Alergă la ușă cu gândul că totuși plimbărețul ei drag a ajuns în sfârșit acasă. Când a deschis ușa, s-a pomenit cu doamna Iulia și soțul acesteia, pe care i-a poftit binevoitoare să intre:

— Intrați, vă rog, vă invit cu dragă inimă, deși văd că ați venit fără pețitor. De ce stați în ușă?

Dar musafirii nu făceau niciun pas ca să îi treacă pragul.

— Ba am venit cu pețitor cu tot, spuse soțul doamnei Iulia, în timp ce, de după colțul scărilor, își făcu apariția un bărbat tânăr, arătos, zâmbind îndrăzneț, a cărui figură Mihaelei îi părea cunoscută.

I-a invitat să ocupe loc la masa din sufragerie, apoi s-a scuzat un moment pentru a avea timp să se îmbrace adecvat, după care s-a întors cu o sticlă de coniac și o tavă cu pahare de cristal. Le-a pus pe masă și prăjituri făcute în casă, domeniu în care ea se dovedise întotdeauna o mare specialistă. În timp ce doamna Iulia făcea prezentările, Mihaela îl privi cu atenție pe bărbatul cu care dădea mâna și care se prezentase simplu… Florin. Un bărbat brunet, frumos, înalt și cu părul cârlionțat, despre care își aminti unde îl mai văzuse. Făcuse și el parte dintre invitații sosiți de ziua ei, pe vremea când încă mai locuia singură în căminul de nefamiliști din stațiunea Neptun. Era acel om care tot timpul ținea ochii în pământ și se simțea atât de stingher, încât oricine îl privea constata că nu are ce căuta acolo, printre atâția oameni veseli și dornici de petrecere. Au purtat conversații banale în timp ce serveau din băutura fină și delicioasele prăjituri. Vocea baritonală a domnului Florin și cuvintele spuse în barbă, cu gura deschisă pe jumătate, o făcură pe Mihaela să se întrebe dacă nu cumva acest bărbat

se numără printre acei oameni veșnic nemulțumiți, cărora nu le intri în voie indiferent de cât de bine te-ai purta cu ei. S-au despărțit cu un simplu și firesc *„noapte bună”.*

A doua zi, pe la orele zece, au sosit și musafirii mult-așteptați. Paul a năvălit pe ușă, povestind cât îl ținea gura despre aventurile prin care trecuse alături de bunicul său. Văzându-l atât de fericit, bătrânul îi spuse, mângâindu-l pe creștet:

— Mai încet, voinicule, că ai să trezești toți vecinii. Aici nu mai ești în ogradă, unde puteai să răcnești cât te țineau puterile. Povestește cât vrei, dar mai încet, să nu ne pomenim cu careva din bloc pe la ușă, plângându-se de voioșia noastră.

— Gata, bunicule, am înțeles, dar lasă-mă să-i spun mamei despre animalele sălbatice pe care mi le-ai arătat tu prin pădure.

— Te las, cum nu, dragul bunicului, că doar ăsta nu-i vreun mare secret.

După ce l-a ascultat povestind, Mihaela i-a luat la întrebări:

— De ce nu ați venit ieri, cum ne-a fost vorba? V-am așteptat ore întregi în gară și mi-am făcut o mie de griji.

— Dar tu, mami, de ce nu știi că la fiecare început de vară se schimbă mersul trenurilor? De aceea nu am venit ieri, răspunse filosofic Paul Valentin.

— Ei, aflu acum de la tine, înțeleptule, îi răspunse ea râzând și sărutându-l cu dragoste.

Femeii începură să i se amestece în fața ochilor mai multe imagini. Tablourile care jucau pe pereți, când întunecate, când luminoase, se suprapuneau și avea momente când nu mai înțelegea nimic. Ce clipe frumoase trăia atunci!... De ce renunțase la ele? Pentru ce? Doarme acum lângă ea și

Adrian Ionuț, rod al acelui regretat pas, făcut când aproape că nu o mai interesa căsătoria. Îl iubește și pe Adrian din tot sufletul, pentru că și el este puiul ei, dar cu ce preț l-a adus pe lume... Doamne, cu ce preț!... Ochii i se opriră iarăși pe perete, unde un alt tablou prindea contur în întunericul camerei. Tabloul când se lumina, când se acoperea de umbre și devenea tot mai greu de descifrat.

Ziua de duminică, zi în care întregul apartament respira veselia intrării pe ușă a copilului și a tatălui ei, deveni pe neașteptate și pentru Mihaela o zi a drăgălășeniilor și a bucuriei revederii. Purtată de valul fericirii, ea a uitat cu desăvârșire să-i povestească tatălui său despre vizita peț itorului din seara precedentă.

Bătrânul, fiind recunoscut de familie și prieteni ca un talentat povestitor, i-a descris cu lux de amănunte întâmplările pe care le-a trăit avându-l alături pe voinicul care nu se mai sătura să alerge și să întrebe la fiecare pas tot ce îi trecea prin minte. Tot povestind, seara a intrat în casa lor pe nesimțite. Se apropia ora cinei, când s-a auzit soneria de la intrare.

— Cine-i, cine-i? striga Paul Valentin, bucuros că vor avea oaspeți.

Când a deschis ușa, Mihaela s-a pomenit că din prag îi privea zâmbind domnul Florin, îmbrăcat elegant, cu un buchet de flori într-o mână și cu o pungă de plastic în cealaltă, din care se vedea ambalajul unei sticle de coniac. Mihaela îl privea descumpănită, nehotărâtă, neștiind ce să spună. Era atât de încurcată, încât ar fi fost în stare să-i trântească ușa-n nas, dacă nu ar fi intervenit între ei Paul Valentin. Privindu-l curios pe noul-venit și întrebător pe maică-sa, băiețelul spuse sigur de el:

— Cine-i, mami, omul acesta? După o clipă care îi păru Mihaelei cât un veac, tot el a dat răspunsul: A, este tati, a venit la noi pentru că ne-am mutat în casă nouă…

S-a așternut o tăcere apăsătoare, în timp ce ea simțea că se prăbușește sub durerea provocată de cuvintele nevinovate ale copilului. Era gata-gata să izbucnească în plâns, dar a fost salvată de intervenția domnului Florin:

— Da, da, puiule, eu sunt tatăl tău. Am venit acasă la tine și la mămica ta, spuse bărbatul, întinzând brațele către băiat.

Gestul a fost de ajuns pentru ca Paul Valentin să-i sară imediat în brațe și să i se cuibărească la piept…

Mihaela își mângâie copiii dezmierdându-i în gând, ca să nu-i trezească din somn, îi înveli cu atenție, după care se ridică să se așeze la marginea patului. Somnul fugise alungat de atâtea amintiri, de întrebări și răspunsuri pe care le căuta undeva în trecut. Retrăia clipa primei întâlniri dintre Paul și Florin cu atâta intensitate, încât simțea că nu mai are aer, că nu mai poate respira, că nu-și mai poate stăpâni geamătul de durere. Ar fi vrut să deschidă fereastra, dar furtuna de afară o opri să mai bâjbâie spre fereastră, prin întunericul camerei. Se așeză din nou lângă copii, rugându-se să adoarmă. Prin fața ochilor începură să-i alerge iarăși imagini din trecut.

Nemaiputând lupta cu ele, deși își chema somnul neîncetat, le lăsă să alerge în voie pe pereți, ca pe imensul ecran al unui cinematograf universal la care privesc nestingheriți toți locuitorii planetei. Încerca să găsească o explicație pentru tot ceea ce trăise în acele clipe, când privea înmărmurită cum un străin îi ținea copilul în brațe și îi spunea cu seninătate că el îi este tată.

Rămăsese pironită locului, privind la scena incredibilă care i se desfășura în fața ochilor. Dar mintea nu-i stătea

locului: *„Tatăl băiatului meu?!”*, se întreba ea uimită. *„Cum îndrăznești, străine, să rănești sufletul copilului cu un gest gratuit, cu astfel de cuvinte mincinoase? Cum îndrăznești să intri într-un astfel de joc cu inocență, de parcă tu însuți ai fi un copil? Chiar nu înțelegi că ne poți jigni cu prea multă cruzime, că dai dovadă de lipsă de omenie, născocind o poveste ale cărei urmări nici măcar nu le bănuiești? Dar... dacă totuși vorbește serios? Dacă dorește să devină tatăl copilului meu?”...* Uimirea ei a devenit și mai mare în momentul în care l-a auzit pe băiat strigându-și bunicul:

— Bunicule, bunicule, unde ești? A venit tati! Hai, bunicule, vino!

Când a ieșit din camera unde privea la televizor, bătrânul a rămas și el surprins de ceea ce vedea. Pe hol, Paul Valentin în brațele unui bărbat străin, iar fetița lui, Mihaela, stând descumpănită cu mâna pe clanța ușii, privind când la cei doi, când la el, și abia reușind să îngaime:

— Tată! Dă-mi voie să ți-l prezint pe Florin.

Luat prin surprindere, bătrânul a dat politicos mâna cu musafirul, dar o privea dojenitor pe Mihaela, întrebând-o din ochi: *„De ce nu mi-ai spus nimic despre această poveste?”...* Apoi și-a luat nepoțelul de mână și a intrat cu el în dormitor. Ca prin minune, copilul devenise dintr-odată grav, serios, urmându-și foarte cuminte bunicul, cu care avea să poarte o discuție serioasă ca între doi bărbați adevărați.

Retrăia emoția acelor clipe cu atâta intensitate, încât tablourile trecutului derulate cu claritate de imaginația ei se estompau până la dispariție, pentru ca apoi să revină la fel de clare și de provocatoare, pe măsură ce reușea să-și controleze, să-și stăpânească emoțiile. Începu să vorbească singură, rostind cuvintele în șoaptă, ca să nu-și trezească copiii din somn: *„Oare ce am mai făcut după ce tata a intrat*

în dormitor cu Paul?... Da, da... L-am poftit pe Florin în sufragerie, cu gândul că am să reușesc să-mi revin în timp ce îi pregăteam o cafea. Aveam nevoie de timp ca să-mi pot ordona gândurile, să nu regret mai târziu vreo reacție necontrolată la ceea ce avea să-mi spună. Numai că Florin m-a urmat până în bucătărie, simțind probabil faptul că eram nehotărâtă și băteam în retragere. Prea era sigur de el... În timp ce deschideam dulapul pentru a lua un pachet de cafea, un braț puternic m-a încolăcit pe după mijloc, iar când m-am întors speriată, buzele mi-au fost strivite de un sărut pătimaș, la fel de inoportun ca și vizita lui neanunțată. Acel sărut pătimaș s-a transformat, pe măsură ce eu îi cădeam pradă fără a riposta în vreun fel, într-unul tandru, drăgăstos, de parcă am fi fost doi îndrăgostiți revăzuți după vreme îndelungată de despărțire...

— Nu te bucuri că ți s-a întors soțul acasă? m-a întrebat el, afișând aceeași inocență care trebuie să recunosc că îl prindea din ce în ce mai bine, sau poate că mă înșel eu acum, ca și atunci...

— Nu te juca cu astfel de cuvinte. Nu vreau să te joci cu sufletul meu sau al copilului meu, ceea ce ar fi mult mai grav. Deși nici eu nu suport gândul ca vreun bărbat să-mi propună false experiențe de dragoste și respect pentru o oră, nici să nu-ți treacă prin minte că voi permite vreodată cuiva să se joace cu sufletul nevinovat al copilului meu. Așa că te rog să fii foarte atent la ceea ce spui și mai ales să te întrebi serios care ți-au fost gândurile care te-au îndemnat încoace!

— Dar nu vreau să mă joc... Te-am văzut prima oară atunci când am fost la ziua ta de naștere. Dacă îți mai amintești, l-am însoțit pe comandantul meu, domnul Sergiu. Deși erai gravidă și nu știam că ești singură, privindu-te îmi spuneam că mi-aș

dori o soție ca tine. Dintotdeauna mi-am dorit să am o soție frumoasă ca tine. Și, pe urmă, arătai ca o grăsuță tare simpatică, așa însărcinată cum erai. Aveai ca și acum un chip angelic care tânjea după dragoste. Ei, ce zici, vrei să devin soțul tău și tatăl copilului?

— Chiar nu crezi deloc că te cam grăbești? Trebuie să recunosc că m-ai surprins cu această propunere, dar eu simt că nu pot să țin ritmul cu graba ta de a face un pas atât de important pentru viața oricărui om.

— Suntem oameni în toată firea. Eu cred că tocmai maturitatea noastră ne dă dreptul de a lua decizii importante fără a mai pierde timpul să analizăm, să întoarcem pe toate fețele hotărârile pe care le luăm. C-o fi bine, c-o fi rău, îmbătrânim căutând răspunsul pe care oricum nu-l vei afla decât dacă faci pasul... Ce spui, ți-ar plăcea să ai de soț un bărbat așa ca mine?

Dacă nu stăteam rezemată de dulapul din bucătărie, cred că picam pe jos la auzul celor spuse de el. Cum să faci un pas de o asemenea importanță fără ca mai întâi să-l analizezi temeinic? Păi, după el, ar fi trebuit să răspund da oricărei propuneri din partea primului venit care mi-ar fi ieșit în drum, ca și cum aș fi luat în brațe toți stâlpii iviți în cale. Acum îmi dau seama că siguranța de care dădea dovadă mi-a anulat aproape toate argumentele și m-a făcut să întrevăd un iz de speranță. Speranța că ar putea să fie bine. Profitând de faptul că eram rezemată de dulap ca și cum aș fi fost pusă la zid, m-a cuprins iar de mijloc și m-a sărutat cu gingășie.

— Mihaela, te rog să mă asculți și să crezi ceea ce-ți spun. Eu am copilărit destul. M-am săturat de femei și de aventuri banale. Vreau să mă adun de pe drumuri, să am și eu familia

mea. Dacă și tu ești de acord, acum am prilejul să vorbesc și cu tatăl tău.

— Faptul că tu te-ai săturat de tot ceea ce ai făcut până acum nu este un argument pentru ca eu să fiu de acord cu propunerea ta. Gândește-te, sunt doar douăzeci și patru de ore de când am făcut cunoștință unul cu celălalt.

— Și ce dacă! Avem în față toată viața. Ne vom cunoaște din mers, pentru că, după cum știi și tu, viața merge înainte, iar viețile noastre vor merge împreună înainte. Și eu am crescut fără tată. Am avut un tată vitreg și știu că este păcat de Paul Valentin, un copil frumos și deștept ca el, să trăiască fără familie.

Abia acesta putea fi, și chiar a fost, un argument pentru mine. Vorbele lui fără șir, sărutările lui nemiloase, siguranța cu care făcea unele afirmații au început să devină argumentul pentru gândul care mi-a încolțit atunci în minte: Chiar, de ce nu ar fi el bărbatul care să mă facă fericită pe mine și care să devină tatăl copilul meu? Da, dar ai stat singură atâția ani, iar acum vrei să te arunci în brațele primului bărbat care îndrăznește să-ți deschidă ușa, pentru că s-a săturat de viața lui de hoinar? Ei, nu este el chiar primul venit, dar ceilalți doi-trei mai curajoși nici măcar nu ți-au călcat pragul, darămite să te mai și atingă. Recunoaște că ofițerașul ăsta arătos și cam șmecheraș te-a dat gata. Nu… nu-i adevărat, nu m-a dat gata deloc. Nu pot să spun că nu ar putea fi o companie plăcută, dar… Niciun dar… îți spun eu care-i adevăratul dar… încă nu te-ai îndrăgostit de el, dar nici mult nu mai ai. Of, gânduri, gânduri, ce aveți cu mine? Sunt atât de singură… Deși am un copil, eu nu știu ce înseamnă cu adevărat să fii cu un bărbat, să trăiești cu el, să i te dăruiești fără teamă și fără remușcări, să adormi în fiecare seară în brațele lui…

Și atunci, ca și acum, vorbeam, în timp ce mă refugiasem în pregătirea cafelei promise, cu sinele meu despre tot ceea ce simțeam ori ar fi trebuit să simt, despre cum ar fi fost mai bine să procedez. Îndoiala punea mereu stăpânire pe mine. Poate că așa mi-a fost dat mie să trăiesc, îndoindu-mă permanent de deciziile mele ori stând prea mult în cumpănă în fața oricărei hotărâri mai importante din viața mea. Acum îmi ascult gândurile, vorbesc de una singură și retrăiesc întâmplări la care poate că ar fi fost mai bine să nu particip. Îmi amintesc cum sinele meu nu îmi dădea pace, pistonându-mă cu întrebări care-mi păreau fără sens. Doar făcuse și el parte din viața mea, trăise odată cu mine toate marile necazuri și micile bucurii, presărate cu singura fericire: aceea de a-i fi născut pe acești doi mici îngerași care sunt copiii mei.

— Cum nu știi ce înseamnă să fii cu un bărbat, doar ai născut un copil? Sper că nu te crezi Fecioara Maria, care…

— Nu, nu, vai de mine… numai că nu aș putea să știu prea multe după numai o noapte de dragoste…

— O noapte, da, dar a fost o noapte pe care ai trăit-o cu toată ființa ta, cu intensitatea pe care ți-o dă tinerețea. A fost o noapte cu bărbatul pe care l-ai iubit din totdeauna… Ce-i? De ce tresari? Cumva l-ai uitat pe adevăratul tată al copilului tău?

— Nu, eu nu l-am uitat, m-a uitat el. Are viața lui, încununată de o carieră deosebită. Ce am însemnat, ce am fost eu pentru el?

— Ai însemnat foarte mult, te-a iubit, dar ai fost prea mândră și orgolioasă. Dacă te-ai fi zbătut un pic, acum ați fi fost împreună. Ai însemnat pentru el inocența, candoarea, puritatea, drăgălășenia pe care ți le dădeau tinerețea și felul tău de a fi.

— Poate că așa a fost, dar nu mi-a demonstrat-o în niciun fel. Ai uitat că am așteptat luni de zile în șir un telefon, o scrisoare?

— La urma urmei e problema ta, fătuco. Tu vei fi responsabilă pentru tot ceea ce vei face. Sper că am reușit să te fac să înțelegi, să te conving că fiecare om plătește pentru faptele săvârșite. Orice om, mai devreme sau mai târziu, răspunde pentru faptele sale...

— Da, da, eu voi fi responsabilă... Eu sunt responsabilă, spuse Mihaela, și aceste cuvinte rostite cu înverșunare avură un ecou ciudat în întunericul și liniștea camerei.

Scăpată din strânsoarea brațului puternic al lui Florin, găsind ca scuză pregătirea cafelei promise, pe Mihaela o stăpâneau emoții contradictorii, încât mâinile îi tremurau mai-mai să scape ibricul de cafea în timp ce gândurile îi alergau către omul care o făcuse să viseze că viața poate fi doar dragoste și fericire. O cuprinse o amețeală plăcută și lăsă să-i înflorească pe chip un zâmbet complice; încă nu era înarmată îndeajuns cu argumente care să-l respingă pe Florin și propunerile sale ce păreau atât de incredibile. Când termină de făcut cafeaua, o turnă în cești și merse în dormitor ca să-l poftească și pe taică-său în bucătărie.

Cum o văzu, bătrânul încercă să afle cât mai multe despre străinul care se recomandase a fi tatăl nepoțelului său drag:

— Ce-i cu această poveste, draga tatii? Te rog să rămâi aici cu băiatul și lasă-mă pe mine să stau de vorbă cu acest individ.

— Tată, tată, te rog... dacă mă iubești, nu este nevoie să fii atât de dur, cum mi se pare mie că vrei să fii, cu acest om.

— Mihaela, tocmai pentru că te iubesc nu mai vreau să faci greșeli care te-ar face să suferi mai târziu, așa că nu mă ruga nimic... Unde-i?

— În bucătărie, l-am servit cu o cafea…

— Stați amândoi aici…

Doamne, în ce încurcătură am intrat?! Dar, la urma urmei, cu ce am greșit? Pe urmă, acest bărbat nu are nicio obligație față de mine ori față de copilul meu, așa că ușa e a lui, iar casa e a mea. Cum voi putea eu să-l fac să înțeleagă pe Paul Valentin că „tati" nu poate sta cu noi? De ce să nu stea cu noi? Tot punându-și astfel de întrebări, Mihaela a reușit să nu ajungă la nicio concluzie, să nu se gândească la Florin ca la un posibil viitor soț și să adoarmă liniștită cu băiatul în brațe, deși nu venise ora de culcare. După mai bine de două ore de dezbateri, bătrânul a trezit-o din somn și a chemat-o în bucătărie, locul unde, după cum o anunța chipul taciturn al tatălui său, se luaseră hotărâri importante pentru viitorul ei. Cu o figură de fetiță somnoroasă, supărată, gata să plângă pentru că fusese deranjată din somnul ei odihnitor, Mihaela a intrat în bucătărie strâmbând vizibil din nas din cauza fumului de țigară pe care îl sorbea cu nesaț tânărul pețitor și apoi îl evacua în pâcla densă întinsă deja până în plafonul încăperii. Cu aceeași îndrăzneală, Florin o apucă de mână și o trase spre el, obligând-o să se așeze pe genunchii săi. Când bătrânul a început să vorbească cu autoritatea pe care i-o dădeau anii și statutul de părinte, Mihaela a tresărit speriată. Aceasta l-a amuzat pe Florin și l-a făcut să o cuprindă protector în brațe.

— Draga tatii, domnul ofițer pe care l-am cunoscut acum și-a exprimat dorința de a se căsători cu tine. Eu cred în cuvântul unui reprezentant al armatei, pentru că am făcut armată și cunosc ce înseamnă cuvântul unui ofițer. Îl văd a fi om de omenie. Nu are de zis nimic împotriva faptului că tu ai un copil de crescut, dimpotrivă, susține că îl place pe copilul nostru. După cum cred că ai înțeles, tu ești aceea care vei

lua o hotărâre în acest sens. Tot ce te rog eu, draga tatii, este să te gândești bine la ceea ce vei face. Ai și tu o vârstă la care nu-ți mai poți permite să fii singură, a nimănui, departe de casa părintească, iar copilul are nevoie de un tată iubitor și destoinic.

Solemnitatea momentului, izvorâtă din vocea gravă și apăsată cu care bătrânul își rostea cuvintele, făcu să se aștearnă peste ei o liniște apăsătoare ca de mormânt. Cuvintele bătrânului o treziră de-a binelea pe Mihaela și, constatând că stă în brațele unui necunoscut în fața tatălui său, s-a ridicat căutându-și de lucru pe la chiuvetă. Simțea cum privirile celor doi bărbați o ardeau în spate. Deși erau nerăbdători să o asculte vorbind despre ce are de gând să facă cu viitorul ei, cei doi îi respectau surprinderea și emoția vizibile, deși ea se străduia din răsputeri să le mascheze. În cele din urmă, Mihaela s-a întors către ei și, privindu-l pe Florin drept în ochi, i-a spus:

— Încep să cred că nu te-ai jucat cu vorbele, că într-adevăr îți dorești o familie, o soție, dar mai întâi convinge-te că eu sunt cea cu care vrei să-ți împărți viața. Nu mă cunoști și nu-mi cunoști aspirațiile legate de viața mea și a copilului meu. Poate că nu întrunesc acele calități pe care le aștepți de la o femeie, de la femeia pe care ți-o dorești de soție!

— Bine, bine, nu vreau cu niciun chip să te grăbesc, răspunse Florin râzând. Te văd cam somnoroasă, emoționată și un pic obosită, dar să știi că oricum nu doream să-ți smulg o promisiune făcută în pripă. De cunoscut, să știi că te cunosc destul. Doamna Iulia mi-a făcut portretul tău în culori atât de promițătoare, încât la un moment dat mi se părea că te știu de-o veșnicie. Acum, după ce te-am privit și am stat de vorbă, îmi dau seama că directoarea ta nu a greșit cu nimic, mai mult, constat că ești pe placul meu. Ți-am

admirat casa și minunatul copil pe care îl crești ca o mamă adevărată, l-am cunoscut pe tatăl tău, un om deosebit, așa că ce aș mai putea să-mi doresc, decât fericirea de a trăi alături de tine?

— Să înțeleg că ești de acord să lăsăm timpul să decidă pentru noi? În acest caz, singura condiție pe care te rog să o respecți cu sfințenie, cât timp noi ne vom cunoaște mai bine, este aceea de a nu-mi răni copilul cu vorbe și promisiuni care poate că nu se vor împlini. El trebuie să te știe deocamdată ca fiind Florin, prietenul familiei noastre și nimic mai mult. Să lăsăm ca restul să vină de la sine.

Zorile începuseră să mijească pe la ferestre. Mihaela nu reușise să închidă ochii, care o usturau din cauza nesomnului și a loviturilor primite de la fericitul ei soț. Începu să se plimbe prin cameră fără un țel anume. Nu-și putea alunga din minte acea seară decisivă pentru viața chinuită pe care avea să o ducă.

După ce s-au înțeles că era necesar să-și mai acorde ceva timp, Mihaela i-a invitat pe cei doi bărbați la masă. Au cinat toți trei alături de Paul, pe care bunicul l-a trezit din somn după multă stăruință.

Ca de fiecare dată în astfel de momente, gazda s-a întrecut pe sine în a aranja masa cu mult bun-gust și a le oferi o cină tradițională. Deși bătrânul trebuia să plece a doua zi, au rămas până târziu în noapte, discutând despre toate câte se mai petreceau pe lume. Prima observație care i-a rămas întipărită în minte Mihaelei, privitoare la insistentul pețitor, a fost că acestuia îi cam plăcea să bea. Florin băuse destul de mult, dar nu se îmbătase, ci numai ochii micșorați din cale-afară îl trădau ca fiind un iubitor înverșunat al lui Bacchus. La despărțire, a dat mâna ceremonios cu bătrânul tată și a ținut morțiș să-și ia rămas-bun și de la Paul, numai că

feciorașul era plecat de mult în țara viselor. A rostit un *„noapte bună”* solemn către Mihaela și a dispărut grăbit, înghițit de întunericul nopții.

Au trecut câteva zile fără ca bărbatul care o ceruse de soție după doar douăzeci și patru de ore de la prima întâlnire să mai dea vreun semn de viață. Mihaelei îi era ciudă, dar se și amuza copios în sinea ei că era gata-gata să cadă în mâinile unui mincinos. Nu suflase nicio vorbă despre această întâmplare la serviciu ori prietenelor care o mai vizitau din când în când. Ba chiar se ruga ca nu cumva directoarea să povestească colegelor evenimentul ce părea a nu avea nicio urmare. Pe Paul se străduia din răsputeri, discutând cu el, să-l facă să înțeleagă că ei amândoi sunt fericiți și fără *„tati”*, iar când argumentele nu mai rezistau întrebărilor pline de tâlc ale băiatului, îi spunea pur și simplu: *„Lasă, dragul meu, dacă nu va mai veni, o să ne cumpărăm și noi un tătic ca să stea cu noi pentru totdeauna...”* După multe discuții, au ajuns la concluzia că nu vor mai vorbi despre acest subiect care, la urma urmei, nu era mai important decât viața lor plină de evenimente deosebite. Naveta zilnică dintre Mangalia și Neptun era destul de obositoare, mai ales pentru copil, pe care zilnic îl lua cu ea la serviciu. În acel an școlar, fuseseră repartizate la grădinița lor două tinere absolvente de liceu pedagogic, Irinela și Mirela. Prima era dulce, deșteaptă, frumoasă și foarte serioasă, în timp ce Mirela era o superficială, o aiurită vulgară, lipsită de afecțiune pentru copii, încât te întrebai cine o îndrumase spre o astfel de profesiune. Fiind colege de grupă, Mihaela și Irinela alcătuiau o echipă profesională foarte bună, obținând rezultate remarcabile.

Într-una din zile, în timp ce Mihaela îl plimba pe Paul Valentin pe călușei, Mirela a intrat în vorbă cu o doamnă de

alături. Cum de obicei vorbea fără să se controleze, i se adresă doamnei fără să știe cine este aceasta:

— O vedeți pe cea de colo? întrebă ea, indicând-o cu degetul pe Mihaela. Este colega mea, iar copilul acesta este bastardul ei. Face pe sfânta, dar a născut un copil din flori. O mironosiță și nimic mai mult…

Când s-au oprit călușeii, Mihaela s-a apropiat de cele două femei, spunându-le cu jovialitate:

— Văd că v-ați cunoscut cât de cât, dar mai bine să fac eu prezentările: Maria, prietena mea, și bineînțeles Mirela, colega mea.

Înțelegând că a dat cu bâta în baltă, Mirela s-a făcut lividă la față. Doamna Maria l-a luat pe Paul Valentin în brațe, apoi, trăgându-și prietena de mână, i-a întors grăbit spatele Mirelei, nu înainte de a-i spune cu blândețe:

— Ai grijă, duduie, că boala de care mi-ai vorbit este foarte molipsitoare și nu se știe niciodată cum te poți molipsi și mata…

Această întâmplare a întristat-o profund pe Mihaela și a făcut-o să o disprețuiască, să nu-i mai acorde niciun fel de atenție mai tinerei colege. La sfârșitul săptămânii, pe când se grăbea să plece către casă împreună cu Paul Valentin, Mihaela a fost oprită de doamna Iulia, care a invitat-o ca a doua zi să-i facă o vizită. Bănuind cam despre ce poate fi vorba, ea a răspuns că va veni după-amiază, însoțită de copil. Așa cum promisese, în după-amiaza zilei următoare, l-a îmbrăcat frumos pe Paul Valentin, pentru ea și-a ales din șifonier o rochie de mohair de culoarea vișinei putrede, o pereche de pantofi albi și, după ce s-au admirat în oglindă, au plecat în vizită la familia Filip, peste măsură de mulțumiți de cum arătau și de bine-dispuși. Când au intrat în sufrageria doamnei Iulia, nu mică i-a fost mirarea Mihaelei

când a văzut cum la o masă dreptunghiulară se lăfăiau, ca într-un tablou de epocă, domnul Sergiu, domnul Florin și domnișoara Mirela. Domnișoara afișa un zâmbet arogant și părea stăpână pe situație.

Cum a dat cu ochii de Mihaela, s-a întins lasciv peste Florin, ajutându-l pe acesta să-și aprindă țigara care îi tremura în colțul gurii. Era în stare să aprindă orice și, negăsind nimic altceva, s-a desfășurat cât era de lungă peste Florin, smulgându-i politicos acestuia bricheta din mână. Mihaela și-a regăsit prezența de spirit și i s-a adresat imediat doamnei Iulia:

— Știți, de fapt am venit să vă spun că am primit un aviz telefonic urgent și peste o jumătate de oră trebuie să fiu la telefon să vorbesc cu părinții. Mi-e teamă să nu i se fi întâmplat ceva tatălui meu pe drumul de întoarcere spre casă. A plecat acum o săptămână, iar pe un drum așa de lung se pot petrece multe fapte nedorite. De aceea, am să vă rog să mă scuzați că nu pot rămâne la dumneavoastră, așa cum vă promisesem.

— Vai, drăguța de tine, spuse atunci directoarea. Nu-i nimic, dragă, lasă, că doar nu au intrat zilele-n sac, ne putem vizita și altă dată. Dacă e o urgență, sigur că trebuie să te duci.

Urându-le tuturor o după-amiază plăcută și mulțumind doamnei Iulia pentru înțelegere, Mihaela a ieșit adresându-le un zâmbet fermecător de nevinovat. Ajunsă în stradă, nici nu mai vedea pe unde calcă, de supărare. Norocul ei a fost Paul Valentin, care o conducea ca un adevărat cavaler spre locul care îl interesa pe el cel mai mult: cofetăria. În mintea ei au început să se înghesuie întrebările: *„Cum a ajuns needucata asta la familia Filip? Și cum se întindea peste Florin ca o toantă ce se crede stăpână peste ceva ce nu îi aparține? Părea*

că se cunosc... În acest caz, cum ar putea familia Filip să mă umilească într-un asemenea mod... cu ce le-am greșit? Cu nimic. Atunci, înseamnă că netoata asta a supralicitat doar cu intenția de a mă supăra, ceea ce mai înseamnă la fel de bine că știe despre intențiile lui Florin în legătură cu mine. Cum de a aflat atât de repede, că doar eu nu am vorbit cu nimeni? Va trebui să am o discuție serioasă cu doamna directoare pe această temă..." Preocupată să afle răspunsurile la aceste întrebări, nici nu a băgat de seamă că Paul Valentin nu mai sporovăia în legea lui și că ținea o mână în sus. Întorcându-se brusc, l-a descoperit pe Florin, care îi ducea de ceva vreme copilul de mână.

— De ce ai plecat? Ceva îmi spune că nu ai de purtat nicio convorbire telefonică cu nimeni...

— Este adevărat, dar am observat niște gesturi a căror semnificație nu am descoperit-o imediat și m-am gândit că ar fi mai bine să nu vă stric tuturor, cu indispoziția mea, după-amiaza. Fata asta, Mirela, a dat dovadă că este cam necioplită, iar eu nu știam că este și ea invitată la familia Filip.

— Nu a invitat-o nimeni... a venit din proprie inițiativă.

— Iată încă o dovadă că nu m-am înșelat în privința ei. O cunoști?

— Nu. Acum câteva minute am cunoscut-o.

— Păreați foarte apropiați.

— Cred că-i nebună, spuse Florin râzând în hohote. După felul cum s-a dat la mine, dar mai ales după motivația pe care a dat-o vizitei ei neanunțate, nu pot să cred altceva despre ea. Știa că o să ne întâlnim deoarece a tras cu urechea în timp ce doamna Iulia vorbea cu domnul Sergiu la telefon...

— Dar de ce trebuia să ne întâlnim la ei? Ce, eu nu am casă?

— Nu prea aveam curajul să vin…

— De ce? Ai uitat drumul, sau ți-a mai pierit elanul? Erai foarte avântat când stăteai de vorbă cu tatăl meu despre dorința ta de a-ți întemeia o familie.

— Nu știu de ce, dar de data asta mi-a fost frică. Hai să depășim această discuție, nu ai niciun motiv să fii supărată pe mine. Paul Valentin, ce-ai spune tu dacă v-aș invita pe tine și pe mama ta la cofetărie?

— Dacă vrea mami, vreau și eu, răspunse băiatul cu șiretenie, nespunând nimic despre faptul că el tocmai spre raiul dulciurilor o conducea pe maică-sa, cu discreția unui gentilom.

În mintea Mihaelei se făcu dintr-odată lumină. Mirela venise în vizită la familia Filip cu intenția clară de a-l cuceri pe Florin. Îi lipsea din casă un ofițeraș chipeș care tocmai își căuta o soție. Ea era singură, pe când Mihaela avea un copil, un bastard, după cum îl numea fonfăita pe Paul. După ce tânărul gentilom s-a săturat de dulciuri, după ce s-au mai plimbat prin oraș câteva ore, s-au îndreptat spre casă. Garsoniera în care locuia Florin se afla destul de aproape de apartamentul ei, așa că au mers pe jos ca o tânără familie care își scoate copilul la plimbare în oraș la sfârșit de săptămână. Fericit că dăduse iama prin dulciurile cofetăriei, Paul Valentin s-a întrecut pe sine, dând un recital de drăgălășenie față de cel care îi invitase la cofetărie și care acum, spre încântarea sa, îl purta pe umeri în drumul spre casă.

Zorile își făcură simțită prezența stropind cu raze blânde de lumină ferestrele dormitorului. Mihaela își privea copiii dormind și îi dezmierda în gând, dorindu-le să ajungă

oameni mari, bărbați adevărați care nu se vor umili niciodată coborându-se până la stadiul de animalitate în care ajungi să fii în stare să lovești o femeie. Dumnezeu l-a înzestrat pe bărbat cu brațe ca să se folosească de ele în orice act creator, să se hrănească, să se apere de va fi nevoie, și nu să lovească o femeie. Brațul bărbatului se poate ridica deasupra femeii numai pentru a fi protector sau pentru a o cuprinde drăgăstos la vreme de iubire, care și ea are un rol cu desăvârșire creator. Educația oferită de mediul în care începi să distingi *„corola de minuni a lumii”,* după cum spunea un mare poet, devine covârșitoare la vremea maturității. De aceea va trebui să fie foarte atentă cu băieții ei. Să îi ferească cât va putea de repetarea unor astfel de coșmaruri care pot să le păteze subconștientul și să îi mutileze pentru toată viața. Cu mare grijă, ca să nu-și deranjeze feciorașii, s-a ridicat din pat și s-a dus în baie cu gândul că va trebui să se apuce de făcut ordine prin toată casa, deși nu închisese un ochi cât fusese noaptea de lungă. S-a așezat pe un scaun în fața oglinzii și nu-i venea să creadă ceea ce vedea. Era complet desfigurată. Cu fața umflată și tumefiată îngrozitor, cu trupul plin de vânătăi, simțea cum pielea se luptă din răsputeri să țină legat laolaltă trupul, casă a sufletului ei veșnic chinuit de suferință. *„Poate că m-am născut ca să fiu mântuire pentru toate păcatele familiei mele, păcate despre care eu nu știu nimic”,* își spuse ea în timp ce izvorul nesecat al lacrimilor începu să se reverse din preaplinul suferinței. *„Ce vor spune colegele, vecinii, cunoscuții când mă vor vedea în ce hal arăt?”,* se întreba ea îngrozită. Închise ochii și firul amintirilor reîncepu să se depene cu repeziciune.

Timp de aproape patru luni de zile, după acea zi de duminică când fusese invitată la familia directoarei, deși îi vizitase destul de des, Florin le-a trecut pragul fără ca să mai

amintească nimic despre cele discutate cu tatăl Mihaelei. Uneori venea două-trei seri la rând, apoi dispărea două săptămâni ca să apară fără să dea nicio explicație legată de aceste dispariții ciudate. Când sosea în vizită, se juca cu Paul Valentin, discutau despre tot soiul de banalități născocite de mintea iscoditoare a băiatului sau pur și simplu stăteau cuminți pe fotoliile din sufragerie, fără să scoată niciun cuvânt. Într-una dintre aceste seri, Florin s-a apropiat de Mihaela și i-a șoptit la ureche, cu teama de a nu fi auzit de băiat, altfel cu greu ar fi scăpat de tirul întrebărilor fără șir:

— Să știi că am să plec pentru două săptămâni în Deltă, în misiune.

— Chiar mergi în misiune, sau faci vreo vizită numai așa, de plăcere?

— Merg în Deltă ca însoțitor pentru familia comandantului. De fapt, eu voi fi șoferul.

Mihaela nu a mai comentat nimic. Știa și ea că în armată ordinul nu se discută, ci se execută. La câteva zile după plecarea lui Florin în Deltă, într-o minunată seară de august, pe când se întorcea cu Paul Valentin spre casă, băiețelul s-a oprit lângă un câine maidanez foarte simpatic care se chinuia de zor să roadă un os aproape cât el de mare. Maidanezul mai mult se juca cu osul, fapt ce îl amuza nespus de mult pe Paul și îl făcea să râdă în hohote. În timp ce îl privea și ea la fel de amuzată pe maidanezul cu pricina, Mihaelei îi atrase atenția o voce baritonală care i se părea a fi cunoscută. Trase discret cu ochiul la perechea care tocmai trecea pe lângă ei și încremeni. Domnul Florin, îmbrăcat militar, pășea țanțoș ducând pe după umeri o brunetă tunsă scurt, durdulie și nurlie, cu o față de mops. Tipesa la rându-i se împingea și se freca de el, mai-mai să scoată scântei. Din cauza dorințelor ei exprimate atât de vizibil, mersul le era ca al unui om

turmentat, dar fericit de ceea ce i se întâmplă. Nurlia îl încolăcise pe fericitul ostaș cu ambele mâini pe după mijloc și dădea impresia că înaintează cu spatele în zig-zag. Un fapt se desprindea ca fiind sigur: ea, femeie sigură pe sine și pe dorințele ei, nu avea de gând cu niciun chip să-l facă scăpat din strânsoare pe bietul ostaș, hotărât și el să nu cadă prea ușor la datorie, ca să nu facă armata de râs.

Mihaela s-a apropiat repede de Paul Valentin și i-a distras acestuia atenția, pentru ca el să nu-i observe pe cei doi îndrăgostiți ieșiți la paradă pe înserat. După ce perechea s-a mai îndepărtat, Mihaela și-a luat copilul de mână și i-a urmat pe cei doi de la distanță. Femeia părea că știe drumul, deși mergea mai mult cu spatele. Când a ajuns în dreptul blocului în care locuia, de obicei singur, domnul Florin, durdulia și-a reglat automat mersul, după care și-a revizuit întregul comportament. Era cunoscută prin zonă și probabil că nu dorea să dea frâu liber comentariilor. După încă câțiva pași mai echilibrați, cei doi s-au făcut nevăzuți pe scara blocului ce urca spre *„Deltă”*.

În acele momente, Mihaela a decis că trebuie să pună punct oricăror relații cu acest ostaș convins că s-a născut să fie pompierul de serviciu al tuturor doamnelor veșnic nemulțumite de soarta lor insuportabilă. Astfel de focuri se reaprind îndată ce crezi că le-ai stins. Așa că domnul în cauză avea de lucru, nu glumă. Se angajase de bunăvoie la cooperativa „munca în zadar”, iar ea știa foarte bine că nu deține acțiuni la o astfel de lucrare nocturnă. Dar se ivise o problemă căreia încă nu știa ce rezolvare îi va găsi: Paul Valentin începuse să-l îndrăgească pe Florin. La fel de bine înțelegea faptul că toți copiii uită destul de repede anumite stări și sentimente dacă știi să le abați și să le concentrezi atenția spre noutăți mult mai atractive pentru ei. Acest gând

și convingerea că va apărea în viața lor la un moment dat bărbatul care să merite dragostea ei și a băiețelului au făcut-o să decidă pe loc să nu-i mai acorde niciun fel de atenție omului ce făcea praf prin comportamentul său seriozitatea pe care i-o conferea uniforma de cadru activ al marinei militare române.

Da, aceasta este decizia mea, își spunea Mihaela, ca și cum nu ar fi fost îndeajuns de convinsă că nu mai exista altă cale pe care trebuia s-o urmeze. *Voi face tot ce îmi stă în putință pentru a-l determina pe copil să-l uite. Acest om nu merită nicio atenție din partea mea. Cred că acum ar fi cel mai bine să-mi iau copilul și să plec acasă, în Ardeal.*

Deschise ochii și se privi din nou în oglindă. Văzându-și chipul atât de batjocorit de bătaia pe care o primise, în minte îi încolțiră un milion de *„de* ce"-uri, al căror răspunsuri nu indicau ca soluție bătaia primită de la bărbatul care îi declarase sus și tare că o iubește și că ea este unica lui rațiune de a fi. Ce se va întâmpla acum cu viața ei și a copiilor? De ce o lovise cu atâta brutalitate? Cu ce anume greșise? Și, chiar dacă ar fi greșit, nu bătaia și scandalul erau soluția… Casa o întreținea într-o curățenie desăvârșită, pentru că așa învățase de mică de la mama Maria, copiii erau mereu curați și îmbrăcați după revistele pe care mai reușea și ea să pună mâna, deși erau prohibite, frigiderul era plin în permanență cu cele necesare unei familii de condiția familiei lor.

Cu ce am greșit? De ce? De ce?…

Florin sosise acasă beat, cu hainele în dezordine și cu pantofii plini de noroi. Călca cu bună-știință încolo și încoace, fără rost, pe covorul de la intrare, împroșcându-l cu noroi de parcă ar fi căutat înadins gâlceava. Ea nu i-a spus nimic, dar îi privea cu insistență picioarele care îi

batjocoreau munca. Văzând că ea nu reacționează decât cu o privire lungă și dureroasă, Florin a fost cuprins de o criză de isterie vecină cu nebunia. Atunci a început să urle din toate puterile:

— Cățea ungurească, javră, jigodie! Te crezi deșteaptă și gospodină, dar ești o ordinară, asta ești... Mama cui te-a făcut de javră...

Mihaela stătea înțepenită locului și nu putea înțelege cum un bărbat cu mintea destupată, absolvent al unei școli de ofițeri, care, prin definiția preocupărilor sale profesionale, ar fi trebuit să aibă cunoștințe temeinice de istorie, putea să o numească *„cățea ungurească”.* Ea era româncă din neamul neamului. Și, la urma urmei, dacă ar fi fost unguroaică, de ce ar fi trebuit să fie și cățea? Există oameni buni și răi în toate națiile pământului. Nu se simțea jignită de confuzia lui făcută cu bună-știință, ci de faptul că o numise cățea.

Ce dorea să spună numind-o astfel? Dar, în clipa în care l-a auzit cu câtă ură i-a spus: *„Mama cui te-a făcut de javră...”*, Mihaela nu a mai putut îndura jignirea pe care nu-și imaginase că va fi nevoită să o suporte vreodată din partea omului care îi jurase cândva iubire veșnică. L-a privit cu calm și nu s-a putut stăpâni să nu-l întrebe:

— Dar pe tine cine te-a făcut? Ce este sau cine este ființa care te-a făcut pe tine?

— Îndrăznești să o pomenești pe mama, cățea ungurească, javră ordinară... izbucni bărbatul, făcând spume la gură.

Într-un acces de furie care îi schimonosea fața de om turmentat, transformându-i-o într-o formă hidoasă, de nerecunoscut, Florin, bărbatul cu prestanță de militar, galant și manierat până mai ieri, s-a năpustit asupra Mihaelei, lovind-o cu pumnii și picioarele pe unde se nimerea. A călcat-o în picioare, în timp ce copiii priveau

această scenă, înmărmuriți de frică. Văzând că tatăl lor nu are de gând să înceteze, cei doi băieți au început să țipe ca din gură de șarpe. Paul Valentin a sărit la el:

— Tată, tu ești un criminal? Vrei s-o omori pe mama noastră?

Țipetele copiilor și întrebările celui mai mare l-au mai domolit. S-a oprit din punerea în aplicare a planului său de justițiar, a privit în jur, unde peste tot era sânge amestecat cu noroi, i-a mai tras un picior, care a făcut-o pe Mihaela să icnească de durere, apoi a ridicat-o și a împins-o pe ușă, afară din casă, în țipetele disperate ale copiilor…

Chipul înlăcrimat din oglindă părea că o întreabă, că încearcă să o sfătuiască ce este mai bine de făcut într-o situație ce părea fără ieșire. Auzi: *„Mihaela, ești puternică. După o astfel de bătaie, după orele de stat în frig și ploaie pe malul mării, după o noapte de nesomn, încă te mai poți ține pe picioare. Se vede că te tragi din vița țăranilor ardeleni, oameni puternici care au fost în stare să îndure ani nenumărați greutăți de neimaginat pentru alții. Va trebui să faci ceva și să pui capăt acestui coșmar care va distruge viața ta și a copiilor tăi."*

Afară se făcuse ziuă de-a binelea. Copiii încă mai dormeau. Mergând prin casă, tragedia pe care o trăise cu o seară înainte i se desfășura în fața ochilor în întregul ei dramatism. Se apucă de lucru, încercând să facă să dispară urmele nemerniciei celui care o adusese pe ea și apartamentul în care locuiau într-o stare de nerecunoscut. Experiența ei de femeie iubitoare de ordine și curățenie o făcea să se miște ca un robot teleghidat de forțe nevăzute. Dar gândurile nu-i dădeau pace, oprind-o din când în când cu mâna pe vreun obiect care îi trezea amintiri crezute a fi de mult uitate cu desăvârșire:

„De ce nu mi-am pus gândul în aplicare, după ce l-am văzut cu acea femeie? Mi-a spus că pleacă în Deltă... De ce muncesc eu acum să șterg urmele atât de dureroase, pentru mine și copiii mei, lăsate de acest ticălos care se crede stăpânul meu absolut? În mod sigur este convins că poate să facă cu mine tot ceea ce-i trece prin cap..." gândea Mihaela.

Domnul Florin s-a întors din epuizanta sa călătorie în *„Deltă"* încărcat cu prăjituri pentru Paul Valentin. Cărând în brațe un imens buchet de trandafiri, a sunat la ușa apartamentului Mihaelei sigur de el ca întotdeauna, convins că superbele flori îi spală conștiința de faptele sale josnice, pe care le credea fără urmări. Mihaela l-a primit cu o politețe rece, formală, iar în momentul în care matrozul obosit a dorit să o sărute drăgăstos de bun venit, ea i-a întins doar mâna și i s-a adresat distant:

— Observ că ai fost foarte bine protejat în patria țânțarilor. Cum se face că nu te-a ciupit niciunul? Deși arăți de parcă nu ai mai dormit de două săptămâni, nu se vede că te-ai fi luptat cu țânțarii. Poate că te-ai luptat cu urșii? Ai avut doborâtorul de urși la tine?

— Da, da, așa este... îngăimă marinarul, nebănuind ceea ce avea să urmeze.

Paul Valentin a țopăit un timp în jurul bărbatului, bucuros de revedere, apoi, plictisit de atmosfera rece și neprimitoare, a plecat afară la joacă, după ce i-a promis mamei sale că nu se va îndepărta cu niciun chip din fața blocului în care locuiau și aruncându-i musafirului un *„Hai noroc, marinarule!"* care îl făcu pe acesta să zâmbească aprobator.

Parcă începuse să înțeleagă că va avea nevoie de ceva noroc pentru discuția care avea să urmeze. După plecarea băiatului, Florin s-a ridicat de pe scaun și a încercat să se

apropie de Mihaela, de data aceasta fără siguranța cu care ataca de obicei:

— Am crezut că după două săptămâni de despărțire ți se va face dor de mine și că în sfârșit mă vei săruta și tu de dragul revederii…

— Nu știu de ce, dar eu sunt convinsă că nu ai dus lipsă de sărutări și îmbrățișări pătimașe în cele două săptămâni cât ai stat în garsoniera ta, pe care ai transformat-o ad-hoc în *„Delta”* capriciilor tale de om necopt la minte…

— Ce vrei să zici cu asta? se congestionă bărbatul la chip, în semn de totală nedumerire, amestecată din plin cu uimirea pe care nu reușea să și-o ascundă.

— Vreau să spun, dragule, că nu are rost să mă minți. Nu ai fost plecat în Delta Dunării. În acest mic oraș în care oamenii se salută pe stradă, pentru că mai toți se cunosc, nu ai cum să te ascunzi de ochii și gura lumii. Chiar eu te-am văzut cum o purtai în brațe spre *„Deltă”* pe durdulia aia în călduri care se lățise peste tine de parcă tot Comandamentul Marinei trebuia să se lupte cu ea. Probabil că tu ai fost delegat să îndeplinești misiunea… Ai primit și ordin de serviciu pentru acest lucru?

— Poate că ți s-a părut, încercă el să mintă în continuare.

— Ba nu mi s-a părut deloc. Să știi că la mine nu ține zicala aia cu *„Ce vezi nu-i adevărat!”*, cu toate că știu foarte bine că uneori ochiul te minte, iar mintea te înșală în mod sigur, atunci când ochiul te minte… Dar nu este cazul. Am impresia că nu știi cu cine vorbești. Nu ai niciun fel de obligație față de mine, așa că nu mai încerca să minți cu nerușinare, pentru că te faci de râs. Ești liber să faci ce vrei cu viața ta. Dar nu mă amesteca pe mine în minciunile și glumele tale de prost-gust.

Prins cu mâța-n sac, Florin începu să bată în retragere, încercând să explice și să-și recunoască parțial vinovăția:

— Știi, femeia cu care m-ai văzut este o legătură mai veche. Trăiesc cu ea de multă vreme, dar nu am nicio obligație... este căsătorită... are copii...

— Nu vreau să știu nimic, îl întrerupse furioasă Mihaela. Este dreptul tău și problema ta cu cine umbli sau te afișezi pe stradă. Dar, dacă știai ce fel de om ești, nu trebuia să încerci să intri în viața mea și a copilului meu. Nu vreau să mai știu nimic despre tine ori despre faptele tale de mojic. Mai devreme sau mai târziu, tot aflam despre acțiunile tale de vitejie. Bine că s-a întâmplat acum, când încă nu este prea târziu pentru mine și pentru copilul meu. Zilele acestea voi pleca în Ardeal cu Paul Valentin. Deși voi avea timp să meditez mai mult la micul tău popas în viața noastră, te rog să ne lași în pace...

Spunând acestea, Mihaela se ridică de pe scaun, dându-i de înțeles musafirului că ultima lui vizită s-a încheiat. Obișnuit cu victorii facile, lui Florin nu-i venea să creadă ceea ce auzea. O fixă pe Mihaela cu o privire rugătoare, dar, văzând-o cât este de dârză în hotărârea pe care o luase, se îndreptă cu pași înceți spre ușă. Părea dintr-odată mai gârbovit, mai îmbătrânit de viața nesigură pe care o ducea. Participase cu bună-știință la un joc al întâmplării, al nesiguranței, al plăcerilor ieftine și era firesc să piardă șansa de a se apropia de o femeie călită în suferințe plătite cu ani de viață, de o femeie pe care viața o învățase să știe ce vrea, de o femeie pentru care teluricul cu îndemnurile lui tentante și înșelătoare nu însemna altceva decât un mod cumpătat de a-ți trăi viața pământeană, încercând să-ți descoperi la timp menirea.

Dorind să scape de alte întâmplări aducătoare de noi posibile suferințe, Mihaela a dat curs hotărârii de a pleca împreună cu Paul Valentin acasă la părinți. Ajunsă în casa părintească, primul care a întrebat-o despre ce mai face și ce mai spune domnul ofițer a fost tatăl său. Ca să nu dea naștere la noi discuții pe această temă, ea a răspuns simplu:

— Ce face Florin?! Ce să facă... a plecat din nou pe mare...

— Este adevărat, draga tatii?! Chiar a plecat? o întrebă neîncrezător bătrânul.

— Da, tată, a plecat, veni răspunsul Mihaelei, convinsă fiind că numai astfel va scăpa de tirul întrebărilor.

Au mai trecut câteva zile de la acest interogatoriu bine-intenționat al tatălui său, timp în care ea căpătase convingerea că pe bătrân nu-l mai interesa viața domnului Florin. Nu mică i-a fost mirarea când bătrânul a atacat-o cu întrebarea firească pentru el:

— Și unde a plecat domnul ofițer? Prin ce țări și mări se plimbă?

— Iar ți-ai adus aminte de el? îl întrebă Mihaela, iritată pentru că nu intuia cât de departe va fi nevoită să meargă cu minciuna ei nevinovată.

— Draga tatii, eu nu pot să-mi scot din cap gândul că trebuie să ajungi și tu cât mai repede la casa ta.

— Dar sunt la casa mea, tată!

— Ei, nu așa, draga mea. Să ai și tu un bărbat pe care să-l respecți și care, la rândul său, să te iubească și să te respecte. Nu poți face altfel, pentru că așa au fost rânduite rosturile noastre, ale oamenilor, de bunul Dumnezeu. Trebuie să-ți întemeiezi o familie adevărată.

Ticălosul... murmură femeia în timp ce ștergea de zor covorul stropit din belșug cu sângele ei. *De nu l-aș fi întâlnit niciodată!... Dar se vede că așa mi-a fost scris, să-mi port*

amarul până la capăt... Unde o fi capătul ăsta, Doamne?... S-a agățat de viața mea cu disperarea celui care nu mai are nicio șansă, și acum își bate joc fără niciun pic de milă de mine și de copiii mei...

Atunci s-a întâmplat totul, în timpul ședерii ei acasă în Ardeal. De Sfânta Mărie, ziua mamei ei, toată familia se afla în grădină. Întinseseră masă mare la umbră, sub copacii din fundul grădinii, lângă râu. Invitaseră toți membrii familiei, prieteni și vecini să participe la marea sărbătoare. Cumnatul Nicolae, soțul Fironicăi, fratele Tudorel și tata Ion tăiaseră un miel și îl frigeau la proțap asistați de Paul Valentin, căruia bineînțeles că nu-i tăcea gura. Ca orice copil, nu putea fi decât fericit de ambianța deosebit de caldă și liniștită din sânul familiei bunicilor și se și vedea povestind prietenilor săi de la Mangalia despre cum a fript el un miel la proțap asistat de bunicul său, cel mai drăgăstos și mai viteaz bunic din câți se află pe lume. Când toate pregătirile erau pe sfârșite, Mihaela l-a luat pe Paul Valentin și au coborât pe scările de piatră cu care se sfârșea grădina, până în malul râului. I-a făcut baie copilului în apa limpede, l-a îmbrăcat în haine curate și l-a trimis să ia loc la masă între cei doi bunici.

Apoi, s-a gândit că nu ar strica să facă și ea o baie, ca pe vremea când era abia o copilă care alerga cât o țineau picioarele să se arunce în apa răcoroasă a râului, din cauza căldurii neiertătoare a lunilor de vară. Nivelul râului era foarte scăzut, dar puteai să te bălăcești în voie în apa lui rece, dătătoare de viață și speranță. Mihaela s-a dezbrăcat în costumul de baie și, după ce s-a răcorit bine, s-a așezat pe una dintre pietrele din mijlocul apei, cu spatele spre malul dinspre grădină, unde musafirii se așezaseră deja la masă. Privea pădurea care se întindea în fața ei cât puteai cuprinde cu ochii, lăsându-se doborâtă de amintirile copilăriei, când

zburda din copac în copac ca o veveriță. O liniște răcoroasă mirosind a cetină, acompaniată de trilul păsărilor cântătoare, se lăsase în jurul ei. Soarele îi mângâia pletele desfăcute în adierea plăpândă a vântului văratic și trupul dezgolit de femeie tânără, redându-i din plin speranțe de fericire. Închise ochii și își îndreptă fața spre soare, înclinând capul pe spate, dăruindu-i-se toată cu supunere și dorință de viață. Deodată, țipătul lui Paul Valentin o trezi din starea ei de înfiorată plăcere. Se liniști imediat ce auzi râsul cristalin al băiatului. Mai mult ca sigur că sosiseră și alți musafiri, cărora Paul le sărise în brațe exprimându-și bucuria în gura mare, ca de obicei. Nu puteau fi decât unchiul Dumitru și mătușa Rodovica…

Încercă să uite de noii musafiri și să reia povestea amoroasă care începuse să se înfiripe între ea și regele aștrilor, izvor al energiilor vieții. Dar, ca o ciudățenie pe care nici nu încerca să și-o explice, îi înflori în gânduri chipul bărbatului care îi dăruise preaplinul fericirii într-o noapte de dragoste. Visa, visa… visa că acea noapte s-ar putea repeta la infinit…

Era atât de cufundată în visul ei încât, în clipa în care o mână începu să-i mângâie ocrotitor părul, crezu că omul din vis s-a întruchipat aievea și încearcă să o cuprindă cu brațele. Când un alt braț o cuprinse de mijloc și simți pe buze un sărut pătimaș, pricepu că visul nu mai era vis și țipă speriată de se cutremură pădurea. Sări ca arsă în sus și rămase buimacă cu picioarele afundate până la genunchi în apa râului. La un metru de ea, îmbrăcat în pantaloni scurți și tricou, zâmbind nevinovat, nu se afla altcineva decât Florin.

Lunga călătorie de la marginea țării până în mijlocul ei sau probabil dorința lui inconștientă de a-și găsi sufletul pereche

îl făcuse pe Florin să își redescopere îndrăzneala. Așa că nu îi dădu timp Mihaelei să se dezmeticească. O cuprinse în brațe și începu să o sărute cu foc, fără să îl intereseze dacă ea ar avea ceva împotrivă. Și, cum de la vis la realitate de cele mai multe ori nu este decât un pas, Mihaela a căzut pradă îmbrățișărilor lui sufocante. Știa matrozul ce știa... Această lecție de viață nu se predă la nicio școală din lume. Cu această lecție te naști. Dacă omul este un înger cu o singură aripă, atunci pentru a putea zbura este întotdeauna nevoie de doi oameni. Iar Mihaela visa să zboare de când se născuse. Nimeni nu putuse să-i întineze ori să-i interzică acest vis. Acest marinar îndrăzneț coborâse parcă dintre haiducii care alergau în balta Brăilei, prin pădurile de pe malul Dunării, ori prin cărțile lui Panait Istrati, căutându-și liniștea tocmai aici, în inima Ardealului.

— Cum ai... încercă Mihaela să spună ceva.

Dar haiducul nu-i dădea pace deloc.

— Cum ai reușit să mă găsești? întrebă într-un târziu Mihaela.

— Te căsătorești cu mine? o întrebă Florin la rândul său, fără să mai piardă vremea cu alte detalii lipsite de importanță pentru el.

— Cum așa?! Așa, dintr-odată?! Hai să ne căsătorim pentru că oricum altceva mai bun nu avem de făcut? Ți-am spus să te lași de glume de prost-gust...

— Nu-i nicio glumă. Te căsătorești cu mine? Da sau nu!... Dacă nu-mi răspunzi, te țin aici în mijlocul râului până îți vor amorți picioarele. Vor veni toți invitații tăi să te vadă și să afle că ești o mofturoasă cu nasul pe sus.

— Bine atunci, hai să vorbim deschis. Florine, îmi pare rău că trebuie să-ți spun, dar tu nu știi ce vrei.

— Ba da, știu. Știu ce vreau. Te vreau pe tine... sau nu-ți place cum te sărut și de asta faci nazuri?!

Ca să nu atragă atenția musafirilor asupra lor, Mihaela se gândi că ar fi cazul să-i dea matrozului un răspuns de complezență:

— Bine, bine, mă mai gândesc, spuse ea cu jumătate de gură.

— Nu, nu! Acum vreau un răspuns ferm, milităresc.

— Bine...

— Ce înseamnă bine?!... nu se lăsă Florin dus cu prețul.

— Da! spuse atunci Mihaela, nevenindu-i nici ei să creadă de ceea ce fusese în stare să răspundă acestei cereri în căsătorie, primită când nici nu se aștepta, într-un loc care îi amintea de botezul lui Iisus, săvârșit de Sfântul Ioan în apele Iordanului.

— Cum?! Chiar te măriți cu mine? se miră de data aceasta Florin.

— Da, ți-am spus. Mă căsătoresc cu tine, ce mai vrei? Hai la masă, că se uită musafirii la noi ca la ursul din pădure.

Încurajat de răspunsul primit, Florin o luă pe Mihaela în brațe și nu se opri decât în mijlocul musafirilor, cărora li se adresă râzând fericit:

— Dați-mi voie, stimați invitați, să v-o prezint pe cea care va fi mireasa mea. Am prins-o în mijlocul râului și nu am lăsat-o să iasă din apă până ce nu mi-a promis că va fi soția mea. Vreau să afle toți cei aici de față că m-a acceptat. N-a avut încotro... mai comentă el, răspândind în jur un râs molipsitor, care îi făcu pe toți să aplaude, înveseliți de întâmplarea ai cărei martori deveniseră fără voia lor.

Mihaela privea pe rând chipurile invitaților, surprinsă de veselia lor și de cât de ușor își schimba cursul vieții în urma unui *„da”* rostit fără să fi fost forțată de ceva sau cineva

anume ori de împrejurări ostile unui răspuns negativ. Spusese *„da”* pentru că se săturase de singurătate, de lunga așteptare a zilei din vis, a zborului spre înalturi, spre împlinire și fericire. Îi privea pe toți și își spunea: *„Lasă că va fi bine, nu pot să fac rău căsătorindu-mă cu el... A bătut atâta cale până aici... Numai sentimente curate și înălțătoare la adresa mea puteau să-l aducă de la capătul lumii până la mine... cât privește pornirile lui aventuroase... cred că voi fi în stare să pun stavilă călătoriilor lui nocturne prin orice Deltă din lume...”* Stânjenită de faptul că Florin o adusese în fața musafirilor în costumul de baie, Mihaela s-a desprins ușor din brațele tânărului mire și a plecat grăbită în casă pentru a se îmbrăca. Mai târziu avea să afle că Florin venise însoțit de familia colonelului Păduraru, care se afla în concediu de odihnă. El se oferise să fie șoferul de serviciu al colonelului în acea perioadă și făcuse în așa fel încât reușise să-i convingă pe toți membrii familiei acestuia ca, în drumul lor prin Ardeal, să treacă și prin Rebra, satul natal al Mihaelei. Colonelul era împreună cu doamna Adriana, soția sa, cu fiica lor Manuela și cu doamna Florica, mama doamnei Adriana. Toți niște oameni extraordinari, cu care aveai ce discuta și în prezența cărora te simțeai în largul tău, oricât ai fi fost de posac. Domnul colonel Chiriac Păduraru îl iubea pe Florin ca pe propriul copil. Îl primise din școala de ofițeri și se străduise să îl formeze ca militar adevărat, destoinic, gata oricând să ducă la bun sfârșit orice sarcină ar fi primit. A înțeles imediat că firea impulsivă și uneori recalcitrantă a tânărului militar se datora și faptului că provenea dintr-o familie dezmembrată. De aceea l-a adoptat imediat pe lângă el, străduindu-se să-i deschidă ochii spre drumul cel bun, spre o viață cinstită și cumpătată. Dintotdeauna printre militarii români, indiferent de armă, a existat, în afară de

camaraderia specifică lumii cazone, un soi de solidaritate sufletească ce, de-a lungul marilor încercări, a făcut ca armata română să fie invincibilă. Colonelul își dorea cu ardoare ca subordonații săi să înțeleagă că, atâta vreme cât există o comunicare sufletească adevărată între ei, indiferent de grad și funcție, vor fi invincibili. Nu poți fi un viteaz pe câmpul de luptă dacă nu-ți respecți și iubești colegii, familia, satul și locul în care te-ai născut. La fel de bine devii victima primului glonț dacă te știi înșelat de ceea ce iubești. *„Pace în suflet și iubire”* era una dintre devizele lui. Deși poate părea paradoxală pentru un militar de carieră, el știa bine că această deviză ascunde în ea motivația esențială a celui care luptă să apere, și nu să cucerească teritorii și suflete străine neamului său.

În primele momente ale vizitei, membrii familiei Păduraru s-au simțit stânjeniți, deoarece se pomeniseră în casa familiei Danciu neanunțați, într-o zi de mare sărbătoare creștină. După ce s-au convins că au de-a face cu oameni ospitalieri, buni creștini, iubitori de tradiții, s-au liniștit și au fost de ajuns două-trei ore pentru a deveni de-ai casei. Domnul colonel s-a împrietenit de îndată cu tatăl Mihaelei, adevărat patriot, luptător în cel de-al doilea război, un țăran inteligent care nutrea cel mai sincer respect pentru ofițerii armatei române, despre care spunea întotdeauna că ei sunt marii patrioți ai acestui neam. După ce s-au împrietenit unii cu alții și după ce Tudorel l-a adus pe Georgică lăutarul ca să le cânte cu cetera, petrecerea s-a încins atât de bine, încât musafirii nu se mai dădeau duși pe la casele lor. Abia a doua zi invitații au început să se mai rărească, din cauza oboselii ori a chemării activităților de prin ograda fiecăruia, activități care în cazul traiului la sat nu suferă amânare. Familia colonelului Păduraru, însoțită de Florin, și-a prelungit vizita

vreme de o săptămână, timp în care s-au plimbat prin împrejurimi, ca să cunoască și să admire frumusețile locului.

Doamna Tănăsescu rămase preț de câteva clipe cu mâinile în aer și cu ochii ațintiți în gol. În învălmășeala amintirilor, nu mai era conștientă că reușise să curețe covorul de trei ori în același loc. Zâmbea trist unei amintiri dragi, cum drag îi fusese și acel Florin de atunci. Chipeș, îndrăzneț, se vedea pe el că reușise să înțeleagă ce dorea de la viață. Dorea să se căsătorească și, dacă o alesese pe ea din mulțimea de femei pe care le cunoscuse, însemna că avea ea niște merite, chiar dacă era nevoită să crească de una singură un copil. Zâmbea chipului lui de atunci, și acum i se părea ireal. Ce anume îl transformase într-o brută cu un comportament animalic? Cum? Acel Florin este bărbatul care o snopise în bătaie? Acel Florin căruia ea îi răspunsese *„da”* cererii lui de a-i fi soție era vesel, spontan, foarte prietenos, drăgăstos, chiar dacă avea destule păcate, păcate pe care viața te ajută să le îndrepți, să le uiți sau să îți pară rău că le-ai săvârșit, atunci când îți amintești de ele. Atunci Mihaela era convinsă că, alături de ea, Florin va uita de apucăturile lui de fustangiu.

*

În acea săptămână a descoperit ce înseamnă să fii femeie cu adevărat. A redescoperit plăcerea din care gustase în prima și singura ei noapte de dragoste, oferită de bărbatul la care visase cu nevinovăție adolescentină, așa cum albina oferă o șansă fiecărei flori din al cărei polen își asigură existența. Numai că albina știe să mulțumească florilor prin neuitare și, după un timp, se reîntoarce pentru ca lumea lor să dăinuie în veșnicie, permanent viu-colorată și parfumată, să nu cunoască ofilirea și viețuirea fără sens. Pe firul

existenței, întâlnirea celor două specii nu înseamnă trai în comun, ci tocmai asigurarea stării de *„a fi”*, și de aceea se oferă una alteia cu iubire și respect.

Familia Mihaelei, însoțită de cea a colonelului Păduraru, a plecat într-una din zile sus în munte, să culeagă afine. Mihaela a rămas singură acasă pentru a deretica și a pregăti masa de prânz. Florin conspirase împreună cu Nicolae, cumnatul ei, să facă o plimbare la Năsăud pentru târguieli strict necesare. A fost un pretext pentru ca Florin să se poată desprinde de grupul culegătorilor de afine și să rămână singur cu ea. Când s-a văzut singur cu Mihaela, fără să scoată niciun cuvânt, Florin a luat-o în brațe și, în căutarea unui loc cât mai retras, s-au pomenit tocmai în camera în care ea trăise atât de intens prima ei noapte de dragoste. Speriată, Mihaela a încercat să se împotrivească, vrând să-l ducă în camera ei.

— De când aștept această clipă! rosti Florin înflăcărat și emoționat, începând să smulgă hainele de pe ea. Ce importanță poate să aibă camera în care stăm?! Important este că suntem împreună și că ne vom iubi…

Se luminase bine de tot și doamna Tănăsescu hotărâse că ar fi bine să deschidă ferestrele de la sufragerie, cu toate că afară era destul de frig, după potopul care durase zile întregi. Copiii încă dormeau, așa că se hotărî să nu-i deranjeze și să își vadă în continuare de făcut ordine prin casă. Frigul pătruns în cameră o mai înviora, aducând-o și mai mult în lumea reală din jurul ei. O lume bântuită de dezordine, pentru că niciun lucru nu se mai afla la locul său după scandalul din seara precedentă. Îi atrase atenția o pată de sânge de pe perdelele dantelate de la fereastra sufrageriei.

— Va trebui să le spăl, rosti ea cu voce tare, apucându-se să le dea jos. Dar, urcându-se pe un scaun, în clipa în care

ridică privirea în sus, o cuprinse o amețeală puternică și era cât pe ce să se prăbușească cu scaun cu tot în gol. Reuși cu greu să se așeze jos, pe covor, ca să se odihnească și să mai prindă puteri.

De ce oare m-am lăsat purtată de val? De ce am ajuns cu Florin tocmai în acea cameră pe care gândurile mele o sfințiseră? Poate că tocmai gândul meu neîncetat la acea seară de vis a atras după el faptele pe care le-am săvârșit cu convingerea că este bine ceea ce fac! Nutream pentru bărbatul din vis o iubire pură, adolescentină, amestecată cu maturitatea pe care eram convinsă că o câștigasem prin ani de suferință și prin vârstă. Da, da, iubeam mai mult cu sufletul. Lui Florin m-am dăruit trupește fără nicio reținere, cu speranța că iubirea noastră va înflori și că va fi veșnică…

Bărbat cu experiență, Florin a fost tandru și delicat, ceea ce le-a sporit amândurora pasiunea și dorința de a se dărui unul altuia așa cum Dunărea se dăruiește mării, în totalitate, fără chinuitoare întrebări legate de urmări. Așa cum bătrânul fluviu își pierde identitatea dăruindu-se mării, tot astfel ei doi erau cuprinși de o dorință infinită de a se topi unul în brațele celuilalt până la dispariție. Pentru ea trecuseră cinci ani de așteptare, cinci ani în care tânjise în secret după astfel de clipe, după marea dragoste, după bărbatul care să-i merite încrederea și lunga, dureroasa așteptare. În zilele care au urmat, se iubeau de fiecare dată când reușeau să scape de prezența celorlalți. Cei ai casei plecau cu musafirii în vizite pe la rude sau aveau diferite preocupări gospodărești. Întâmplător, de fiecare dată, Mihaela rămânea acasă pe post de gospodina care se îngrijește de bucătărie. Florin o urma ca o umbră iubitoare și tandră, nescăpând niciun moment în care se puteau iubi fără teama de a fi surprinși de careva. Locul preferat

devenise podul grajdului, care în satele din această zonă a țării joacă importantul rol de fânar. Acolo, printre clăile de fân mirosind a flori de câmp, și-au făcut un culcuș dintr-o plapumă și o pătură moale și s-au iubit de cele mai multe ori, feriți de privirile iscoditoare ale celor din jur. Acolo, în plânsul fânului cosit, a trăit Mihaela cea mai frumoasă săptămână din viața ei. Și asta i s-a datorat lui Florin, neastâmpăratul matelot fugit din ostrovul Brăilei cu gândul de a lega marea în funii, pentru ca până la urmă să ajungă să bea cu nesaț din lacrima fericirii tocmai într-un fânar din inima Ardealului. Așa a fost scris să se întâmple și așa s-a întâmplat. Dar, pentru că timpul își îndeplinește întotdeauna sfânta datorie de a trece, bineînțeles că și săptămâna fericirii lor a trecut nemilos de repede pentru ei. Dacă totul s-ar fi întâmplat după cum își doreau ei, ar fi rămas o viață și încă o zi ca să cutreiere amândoi pe ascuns fânarul dătător de viață, de fericire. Dar familia colonelului trebuia să își vadă în continuare de programul stabilit pentru concediu, așa că respectarea datei fixate pentru plecare era un ordin pentru Florin.

Înainte de plecare, au stabilit împreună cu familia ca nunta să aibă loc în ziua de 25 octombrie, iar nași să le fie familia Păduraru. Cununia civilă și cea religioasă urmau să se țină în Rebra, alături de rudele Mihaelei. Au stabilit totul în cele mai mici amănunte. Florin urma să-și anunțe mama, frații și tatăl vitreg, Paul Valentin trebuia să rămână la bunici până în prima zi a lunii septembrie, după care să se întoarcă la Mangalia, pentru ca în luna octombrie toți trei să revină în Rebra pentru marele eveniment, nunta pregătită de părinții Mihaelei.

Într-una dintre zilele premergătoare plecării lui Florin, mama Maria nu a scăpat ocazia de a sta de vorbă cu Mihaela

între patru ochi, pentru a-și exprima o oarecare îndoială care îi măcina sufletul:

— Fetița mea, chiar te-ai hotărât să te căsătorești cu domnul Florin? întrebă ea cu oarecare teamă.

— Da, mamă, răspunse Mihaela. Nu pot să mai aștept, nu mai am ce să aștept de la viață. Nu mai pot sta singură.

— Te-ai gândit bine, draga mea?

— La ce să mă mai gândesc, mamă? Tot timpul numai asta am făcut: să mă gândesc, să mă întreb la fiecare pas dacă este bine ceea ce fac, și uite unde am ajuns. Acum nu mai vreau să mă gândesc decât la fericirea mea, a copilului meu și a copiilor care vor veni după căsătorie.

— Știi bine, fetița mea, că mama nu ți-a dorit niciodată răul. Dar mie mi se pare că băiatul ăsta prea e dintr-o bucată. Pentru el, ce este în gușă este și în căpușă. Între voi sunt multe deosebiri și, după câte reușesc eu să îmi dau seama, toate țin de educație, spuse bătrâna cu blândețe.

Mihaelei îi răsunară imediat în urechi cuvintele colonelului Păduraru, care îi spusese întâmplător cu câteva zile înainte: „Mihaela, să știi că Florin nu-i băiat rău, numai că este un pic cam necioplit. Are un suflet de aur, dar este cam necizelat în comportament din cauza mediului în care s-a format. Vei avea o sarcină dificilă, dar nu imposibil de îndeplinit. Să-l aduci cu blândețe pe drumul cel bun. Dacă ți-e teamă de un astfel de efort, mai ai timp să renunți”.

— Și acum ce vrei să fac? aproape că se răsti ea la mama Maria. Ce aveți cu mine, de nu doriți să fiu și eu fericită? izbucni ea în lacrimi.

— Tocmai asta îți dorim toți, fetița mea, fericirea ta și a copiilor tăi, pentru că sunt sigură că vei mai avea copii. Dar tu nu ai băgat de seamă că marinarului tău îi cam place să bea?

— Ba da, mamă, am luat seama la toate și știu că ai dreptate, dar speranța mea este că lângă mine se va schimba și va deveni un om deosebit, așa cum îi stă bine unui bărbat adevărat care își cunoaște interesele și știe să-și ocrotească familia.

— Uite, mama nu mai spune nimic decât atât: fii cu băgare de seamă, draga mamii, ca să nu suferi mai târziu mai mult decât ai suferit până acum. Noi vom respecta hotărârea pe care o vei lua, oricare va fi aceea, mai spuse bătrâna și plecă, lăsând-o cu îndoiala în suflet.

— Mă voi gândi… rosti Mihaela, privind în gol. Dar nu s-a mai gândit, a dat năvală în valul vieții așa cum năvălesc copiii în valurile mării vara, în luna lui cuptor, scoțând chiote de bucurie…

O toamnă bacoviană acoperise minunatul ținut al Dobrogei. Turiștii se răreau văzând cu ochii, din tumultul zgomotos al verii rămânând doar liniștea și ploile care să îi bucure pe localnici ori să-i îndemne să înceapă pregătirile pentru vara următoare. Întors în Mangalia, Paul Valentin ieșea la plimbare însoțit de Mihaela și Florin. De fiecare dată când se ivea ocazia, mergeau toți trei la plimbare pe faleză, ca o familie în căutarea câtorva clipe de destindere.

Începerea noului an școlar o adusese acasă pe Mihaela cu brațele pline de flori, iar pe Paul Valentin chiuind de bucuria revederii cu prietenii și colegii de grădiniță. Când au deschis ușa dormitorului, au rămas surprinși să îl vadă pe Florin odihnindu-se în patul lor. Acesta își mutase lucrurile din garsoniera lui de burlac în apartamentul Mihaelei. După ce l-a privit un timp cum doarme, Paul Valentin s-a dezbrăcat și s-a cuibărit în pat ca să se odihnească alături de cel care urma să-i devină tată. Mihaela și-a schimbat hainele și a intrat în bucătărie, cu gândul să le pregătească celor doi

bărbați ai ei o cină pe gustul lor și pe măsura talentelor ei gastronomice. La un momentndat s-a auzit soneria de la intrare. Bucuroasă oricând de musafiri, Mihaela a deschis ușa fără să mai privească pe vizor. A rămas uimită locului când s-a pomenit față în față cu femeia care îl purtase cu câteva luni de zile în urmă pe Florin prin *Delta* desfătărilor. Se părea că moapsa brunetă și înfocată tocmai scăpase de la coafor și o ținuse țintă până la ușa ei. Tunsă scurt, transpirată de nervi și cu fire scurte din părul tuns de jur împrejurul gâtului, s-a repezit să intre în casă. Revenindu-și din uimire, Mihaela i-a barat hotărât și autoritar trecerea:

— Pe cine căutați?

— Pe Florin, răspunse înțepat femeia.

— Care Florin? se făcu Mihaela că nu înțelege.

— Cum care Florin?! Pe Florin, pe Florin al meu…

— Păi ce să caute Florin al dumitale la mine? continuă Mihaela jocul care începuse să-i placă. Nu poți găsi la mine în casă nimic din ceea ce îți aparține, duduie… De unde veniți? întrebă ea, abia reținându-și pe buze o altă întrebare: *De unde ai scăpat, cucoană?*

— Hai lasă, nu te face că nu înțelegi! Am văzut eu multe ca tine la viața mea… Florin este iubitul meu, aproape soțul meu… și știu că în acest moment se află aici, în acest apartament… Eu m-am hotărât să divorțez pentru el. Am doi copii și mi-a promis că se va căsători cu mine. Ne iubim și nu înțeleg ce cauți tu în viața lui, în viața noastră.

La auzul acestor afirmații, Mihaela înmărmuri. Nu mai știa ce să spună. În astfel de situații, oricât de inteligent ai fi, oricât de mult simț al umorului ai avea, rămâi blocat. Nu poți lupta cu astfel de evenimente dacă cel de lângă tine este prin definiție trădătorul numărul unu. Se înșelase? Se înșelase iarăși atât de mult și atât de dureros? Aveau dreptate mama

și domnul colonel Păduraru? Văzând-o că tace și nu mai spune nimic, durdulia atacă în plin:

— Chiar astăzi am petrecut cu el în garsoniera lui. Am făcut dragoste, ne-am iubit așa cum ne iubim de un car de ani și vii dumneata să mi-l iei hoțește din așternut? Vreau să-l văd pe Florin, auzi! Acum vreau să-l văd!

Mihaela rămăsese încremenită locului. Privea în gol și nu mai auzea nimic din tot ce turuia cu patos, ca o moară hodorogită, muntele de slănină care îi acoperise ușa în întregime. Auzind gălăgie, înțelegând ce se întâmplă, matelotul își făcu apariția din dormitor și, din doi pași, se apropie de duduia înșelată în amor, o apucă de braț și o trase în interiorul apartamentului, după care închise ușa, ca să nu audă vecinii drama ce se petrecea sub nasul lor. Apoi o îndemnă cu blândețe pe Mihaela să se calmeze, să stea deoparte, să nu se amestece într-o discuție care, după mintea lui coaptă la focul bateriilor de coastă, nu o privea pe ea câtuși de puțin. O fixă pe grăsună cu privirea lui de haiduc și se răsti la ea:

— Cum îndrăznești să te apropii de ușa acestui apartament? Cum îndrăznești să deranjezi familia acestei ființe nevinovate cu atitudinea ta, femeie cu ifose de cartier? Cine te crezi? Cine crezi tu că sunt eu ca să-ți permit un astfel de comportament?

De data aceasta, fu rândul femeii să rămână o clipă ca și cum ar fi fost trăsnită de fulger. Dar își reveni destul de repede:

— Florinel, ce se întâmplă cu tine? Ai uitat clipele petrecute împreună? Nu a trecut nicio oră măcar de când ne-am iubit cu pasiune. M-ai și uitat? Mi-ai promis că mă iei de nevastă, mi-am înșelat bărbatul cu tine, și acum ce vrei să fac? Să mă întorc posacă la el și să recunosc ceea ce am

făcut? Florinel, iubițel... știi cât de mult te iubesc... știi că îți place să faci dragoste cu mine... Și acum pentru necunoscuta asta vrei să mă părăsești?

— Femeie, ascultă bine ceea ce îți spun acum. Din acest moment tot ce a fost între noi a luat sfârșit. Nu eu te-am făcut să-ți înșeli bărbatul. Tu ai tăbărât pe mine. Eu nu ți-am promis niciodată nimic. De unde scoți asemenea bazaconii? Ca orice bărbat necăsătorit, eu nu am refuzat ocazia oferită pe tavă de a trăi o aventură amoroasă, dar de aici până la promisiuni de căsătorie este cale lungă. O vezi pe această femeie care ne privește speriată de tot ceea ce se întâmplă? Ei bine, află că eu pe ea o iubesc. Este o diferență pe care cred că poți să ți-o imaginezi și tu, între a iubi o femeie și a te duce cu ea doar pentru descărcarea energiilor acumulate într-un timp anume. Am bănuit dintotdeauna că ești o javră în călduri, needucată și veșnic pregătită să te oferi oricui este capabil să-ți satur instinctele înfometate. Dar nu mi-am imaginat nici în cele mai negre vise ale mele că vei avea tupeul să vii la ușa casei unei femei despre care nu știi nimic, să te manifești ca și cum aș fi proprietatea ta. Gata, punem punct definitiv relației noastre. Pleacă, să nu îmi mai apari în cale, că îți rup picioarele și te dau pe mâna bărbatului tău, ca să afle ce poamă are la ușă!

— Florinel, ai uitat că acum o oră mă țineai în brațe și îmi jurai dragoste veșnică?

— Pleacă, femeie... ești nebună? Vrei să te scot în șuturi pe ușă afară, să te vadă toți vecinii cum pleci de aici îmbrâncită pe scări?

— Dar când făceai dragoste cu mine spuneai că mă iubești!

— Dacă tu ai crezut că te iubesc, înseamnă că afli acum că te-ai înșelat. Pleacă și să nu te mai văd vreodată, că nu știu ce se întâmplă…

Doamna Tănăsescu privea, din locul în care aproape că se prăbușise din cauza amețelii, undeva în zare, pe fereastra larg deschisă. Nu vedea nimic, dar fixase cu o privire curioasă un punct din înaltul cerului încă întunecat de norii rătăciți, gata-gata să își scuture preaplinul stropilor înghețați peste orașul obosit de păcatele locuitorilor săi… *Cum de am mai fost în stare să continui să particip la această poveste ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat?…* se întreba ea întruna. *Parcă orbisem, dar ce anume mă orbise? Unde mi-a fost atunci mândria din cauza căreia am suferit atât de mult? Oarbă și fără mândrie m-am agățat de o posibilă fericire, înfometată precum lupii care nu-și mai găsesc prada zile-n șir. A trebuit să mai îndur alte chinuri și jigniri pentru a înțelege în ce a constat greșeala mea de atunci. Poate că acea femeie îl iubea sincer pe Florin și poate că, de fapt, ea era ceea ce el merita. Am căzut pradă orgoliului feminin, prostesc ca orice alt orgoliu. M-am crezut o învingătoare atunci când Florin a dat-o pe duduie pe ușă afară. Doamne, ce victorie! Și ce câștigi…*

Împinsă din spate de bărbatul înfuriat, țigănoasa a ajuns lângă ușa de la intrare. A deschis ușa, dar în loc să iasă, după cum fusese îndemnată, a făcut o piruetă și a sărit de gâtul lui Florin, înlănțuindu-l cu brațele.

— Te iubesc. Eu pot să-ți ofer totul. Iubițel, mi-ai promis că te însori cu mine!

Din cale-afară de furios, Florin se desprinse din înlănțuirea vrăjitoarei și îmbrâncind-o cu dezgust, strigă din răsputeri, fără să mai țină seama că ar putea fi auzit de vecini:

— Uită-te la tine! Tu ești mamă de copii? Ești o pațachină dezgustătoare! La bulevard, paciaura dracului! Lasă-mă în pace! Privește ce ținută nobilă are femeia pe care o iubesc cu adevărat. Ar trebui să-i mulțumești că nu a chemat miliția, să te pună în cătușe pentru dezordine publică.

— Să-i mulțumesc?! se enervă la culme doamna înșelată și părăsită de ultima speranță. O iubești? Pe ea o iubești? Și, mă rog, ce o să câștige cu tine, care ești un necioplit, un bădăran bețiv, un coate-goale?

Distrusă de disperare, duduia făcu o piruetă și, ajunsă cu fața spre Mihaela, se răsti la ea cu ură:

— Nu ai să fii fericită cu el, ți-o jur. Nu am să vă las să fiți fericiți. Și tu, bădărane, ai să înțelegi cândva ce înseamnă să îți bați joc de o femeie care te iubește cu adevărat…

Înfuriat și înspăimântat de amenințările femeii înfierbântate de deznădejde și ură, Florin o împinse pe ușă afară, spunându-i scrâșnind din dinți:

— Javra dracului… Ieși și pleacă, să nu mai aud niciodată de tine… După care trânti ușa în urma femeii distruse de un astfel de deznodământ al fericirii ei mult visate.

În tot acest timp, Mihaela stătuse încremenită ca o statuie. Privea la cei doi, mută de uimire, incapabilă să rostească un singur cuvânt. Florin se apropie de ea, o luă în brațe și o așeză pe canapeaua din sufragerie. Încercă să fie tandru, să o sărute, să o dezmierde și să îi promită că totul va fi bine, dar ea nu reacționa în niciun fel. După un timp, începu să plângă înfundat și șopti, mai mult pentru ea: *„Doamne, cu ce am greșit? De ce nu am noroc să-mi găsesc și eu perechea? De ce nu mi-ai scos în cale un bărbat liber, pe care să nu-l împart cu nimeni, care să mă iubească și pe care să îl iubesc așa cum pot eu?…”* Privi spre Florin și îi spuse cu o voce distantă, indiferentă:

— Te rog să mă lași singură. Nu vreau să te mai văd în fața ochilor. Am nevoie de liniște ca să pot gândi la ceea ce am de făcut.

Fără să spună nimic, Florin a plecat în dormitor și s-a culcat în pat lângă Paul Valentin. Rămasă singură cu gândurile ei, Mihaela încerca din răsputeri să afle și să ia decizia cea mai bună în situația în care se afla. Avusese în fața ochilor dovada incontestabilă că acel Florin, care susținea sus și tare că dorește să își întemeieze o familie, doar ce o înșelase în preajma nunții deja anunțate printre rudele ei de acasă, din Ardeal… *„Doamne, ce să fac? Oare se va schimba acest om dacă va trăi lângă mine? Cu el va trebui să-mi împart viața dacă voi face pasul de a-l accepta de bărbat! Dar mai pot să dau înapoi acum, când toți ai mei au aflat că m-am hotărât să mă căsătoresc cu el? Ce va spune mama când va afla despre isprava lui? Ce va spune tata, dar mai ales cum va reacționa Paul Valentin când va afla toate acestea? Va crede că sunt o ușuratică, că nu mă pricep deloc la oameni, mai cu seamă la bărbați, și că mă arunc fără discernământ în brațele oricărui bărbat ieșit în cale, oricine ar fi el… Nu, nu, nu mai pot da înapoi, iar Florin a înțeles acest lucru. Probabil că și din această cauză se poartă astfel. Voi mai aștepta un timp, să înțeleg ce vrea de fapt omul ăsta de la mine. Dacă va continua cu aceste ieșiri sportive pentru descărcarea energiilor acumulate, am să-i arăt eu lui spre ce anume să își orienteze eforturile creatoare. O astfel de povară eu nu pot duce pe umeri. Atunci voi renunța definitiv la gândul că aș putea întemeia o familie alături de el…”*

Dar s-a întâmplat ca, din acea zi, domnul Florin să își schimbe complet comportamentul. În timpul lor liber nu mergea nicăieri fără Mihaela. Devenise dintr-odată mult mai atent, grijuliu și binevoitor, însoțind-o peste tot pe unde

mergea. Cu Paul Valentin se purta ca un adevărat tată, iar Mihaelei nu scăpa nicio ocazie să-i spună că o iubește, că ea este visul lui, fericirea lui. La rândul său, după cum fusese stabilit, Florin își anunță propria familie de la Brăila că se va căsători cu o fată din Ardeal și bineînțeles că ai lui nu avură nimic împotrivă, chiar dacă fata avea și un copil lângă ea. Schimbarea lui în bine a decis-o pe Mihaela să nu mai dea înapoi, ba mai mult, nici măcar să nu se mai întrebe dacă ar mai avea vreun motiv de îndoială.

După cum stabiliseră, nunta a avut loc în Rebra, alături de familia Mihaelei. În luna octombrie a acelui an au avut parte de o nuntă discretă, dar bogată, pentru care părinții fetei nu au precupețit niciun efort. Mireasa arăta ca o păpușă din reclamele revistelor de specialitate și nici mirele nu era mai prejos în ceea ce privește ținuta și emoțiile datorate acestui unic moment din viața fiecărui om. În toiul petrecerii, s-a înfiripat în mintea Mihaelei gândul că s-ar putea ca Florin să fie din cale-afară de gelos. Nimeni nu putea dansa cu mireasa, de parcă mirelui îi era teamă să nu i-o fure careva și să nu rămână de unul singur cu buza umflată pe marginea nunții. Abia la hora miresei, mirele a cedat și bărbații prezenți, începând cu nașul, nu au scăpat unica ocazie de a dansa cu frumoasa în cinstea căreia participau la acest eveniment.

După nuntă, viața lor a însemnat în primul rând fericire. Erau fericiți că sunt împreună, se iubeau și își planificau viitorul. Mihaela a rămas însărcinată și, la un an de la nuntă, l-a născut pe Adrian, al doilea pui al ei, după cum spunea ea tuturor, pe care îl iubea la fel de mult ca și pe Paul Valentin. Dar nu era scris în marea carte a vieții ca fericirea lor să dureze. O întâmplare, nevinovată la prima vedere, avea

să schimbe într-un calvar viața Mihaelei, până atunci plină de promisiuni.

Unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Florin i-a invitat la nunta la care și el participa în calitate de naș. Cum să refuzi să onorezi cu prezența tocmai nașul nunții, al cărui prieten ești? În seara cu pricina, Florin și Mihaela s-au gătit frumos și au plecat la petrecerea ce se anunța a fi o mare sărbătoare, lăsând copiii în grija unei bătrâne, vecină de-a lor. Au ajuns la restaurant, au intrat și au luat loc la masa care le era rezervată. Nu peste mult timp, Florin a fost chemat afară de o persoană necunoscută. A plecat, și dus a fost. Mihaela trecea prin chinurile iadului, singură, părăsită în toiul nunții. Toți dansau, mâncau, cântau, dar pe ea nu o întreba nimeni ce are de stă singură la masă, marcată de o tristețe și o îngrijorare vizibile. Nuntașii au început să strige darul și se apropiau de masa lor, dar Florin tot nu apărea, de parcă îl înghițise pământul. Și-a făcut apariția exact în clipa în care gălăgioșii nuntași au ajuns cu strigătul darului lângă ei. Disperată, Mihaela l-a întrebat unde a fost și de ce a lăsat-o singură în mijlocul nunții la care veniseră invitați de prietenul lui. În loc de răspuns, Florin s-a repezit la ea și a lovit-o peste față, spre stupoarea celor prezenți. A țipat atunci mai mult de rușine decât de durere, dar nimeni nu a intervenit între ei.

Din acea seară, Florin s-a schimbat sau doar și-a dat arama pe față, nescăpând nicio ocazie de a arăta cât de rău și neînțelegător poate fi. A început să bea zdravăn și să întârzie tot mai des, iar când ajungea acasă scandalul se isca din te-miri-ce. De la ceartă la bătaie nu mai era decât un pas, pe care el îl făcea de fiecare dată fără efort, chiar cu o anumită plăcere. O apuca cu o mână de părul ei încă bogat și frumos buclat, iar cu cealaltă o lovea numai în cap.

De fiecare dată, chipul lui se schimonosea de ură, de fiecare dată privirea ei cerșea îndurare sau măcar o explicație ca să înțeleagă cu ce a greșit, de fiecare dată după ce își ducea la bun sfârșit acțiunea vitejească, tocându-și nevasta în bătaie, emana din el un soi de sadism automulțumitor, încât cei doi copii rămâneau muți de uimire și din cale-afară de speriați. Automulțumirea atât de vizibilă venea dinlăuntrul său, de parcă își ducea la îndeplinire o sarcină secretă, trasată de cineva din afara căminului lor, și era fericit că reușise să o ducă la bun sfârșit. Așa cum Mihaela nu înțelegea de ce trebuie să trăiască astfel de orori, tot astfel cei doi micuți nu înțelegeau că le fusese sortit să rămână mutilați pe viață, două suflete ciuntite din cauza amalgamului din mintea neputincioasă, animalică a celui căruia erau nevoiți să-i spună „tată”. Cu toate că era mai mare cu cinci ani de zile decât Adrian, Paul Valentin avea mintea și mai confuzionată de astfel de evenimente. Îi atrăsese în mod special atenția o frază pe care o tot auzea rostită de preot, pe când mama Maria îl purta la biserica din sat și când el încă nu își cunoscuse tatăl. Îi plăcea cum sunau cuvintele în gura preotului care cânta baritonal, înfiorându-și enoriașii: *„În numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh”.* Înțelegea că el poate fi Fiul despre care cânta bunul părinte, că Tatăl se va întoarce odată și-odată din călătoria aia lungă despre care îi vorbise mami… și s-a întors într-o bună zi… Acum, când cel mult-așteptat de el începea programul de siluire sistematică a întregii familii, în mintea bietului copil stăruia sfidător întrebarea: *Care tată?!…*

Doamna Tănăsescu reuși în cele din urmă să refacă ordinea și curățenia din întregul apartament. Fiind zi de duminică, pe copii i-a lăsat să doarmă cât au vrut. După ce s-au sculat, i-a vegheat la spălat, la îmbrăcatul hăinuțelor

curate și i-a așezat la masă pentru micul-dejun. Au mâncat în liniște, încercând cu toții să uite de drama prin care trecuseră cu o seară înainte. După micul-dejun, băieții au ieșit la joacă cu condiția de a respecta consemnul, acela de a nu se îndepărta de lângă casă. Privindu-se încă o dată în oglindă și văzând cât era de desfigurată, Mihaela stabili că va trebui să își ia concediu medical și să nu iasă din casă până când nu i se vor fi vindecat toate rănile care o făceau să arate ca și cum ar fi coborât dintr-un film de groază, unde cadavre hidoase se plimbă în voie la lumina zilei pe străzi populate de oameni normali.

*

Trecuse o săptămână de zile de la nefericita întâmplare fără ca Florin să mai dea vreun semn de viață și fără ca pe chipul doamnei Tănăsescu să reapară strălucirea și frumusețea. *„Pe unde o fi umblând?”,* se întreba uneori Mihaela, pentru ca tot ea să își răspundă: *„Da, să te duci la capătul pământului și să ne lași pe noi în pace. Decât așa, mai bine lipsă... Lasă că n-om muri eu și copiii mei de foame ori de dorul tău...”* Își luase concediu medical pentru două săptămâni, se mai întremase cât de cât și se bucura în sinea ei că nu-l mai are lângă ea pe bărbatul gata oricând să sară la bătaie.

În tot acest timp a stat de vorbă cu cei doi copii, spunându-le multe povești, spre marea lor bucurie a jucat cu ei toate jocurile pe care le știa, și nu erau puține, dată fiind profesiunea pentru care avusese dintotdeauna o mare pasiune, le-a citit din cărțile pe care le iubea, le-a făcut diafilme. Încet-încet, atât ea, cât și băieții au început să își revină din marea spaimă prin care trecuseră. Cu toate

acestea, orice zgomot o făcea să tresară, iar inima-i începea să galopeze nebunește când se auzea gălăgie pe scările de la intrare. În fiecare seară, după ce adormeau copiii rămânea dusă pe gânduri, chinuindu-se din răsputeri să adoarmă. *„Ce voi face?”* era întrebarea care îi revenea ce mai des în minte. Vedea clipele trăite alături de Florin de când se căsătorise cu el. Cu tot chinul prin care trecuse, reușea să zâmbească trist acelor amintiri plăcute care îi dăduseră atâtea speranțe. Renunțase el definitiv la amanta cu care trăia încă de dinainte de a o cunoaște pe ea? După cum se purta, probabil că reînnodase relația cu acea femeie. Revedea chipul plin de ură al grasei, care îi promisese că nu o va lăsa să fie fericită alături de Florin. Sigur că, în locul ei, altă femeie s-ar fi interesat să afle cât mai multe despre durdulia care nu era alta decât nevasta celui mai bun prieten al soțului ei, devenit peste noapte nemulțumit, rău, bețiv și recalcitrant.

O altă femeie ar fi căutat-o pe neisprăvită, să îi explice că și ea la rândul ei este mamă de copii, copii care nu vor avea niciun fel de șansă în viață dacă mama lor era gata oricând să se întindă cu oricine pe malul șanțului, ca să își potolească foamea de bărbați. Dar Mihaela nu era o altă femeie, ea era acea fată care se hotărâse să plece singură din sânul familiei, să își ia viața în propriile mâini, să își realizeze o viață bazată pe iubire și respect, să-și câștige un nivel cât mai înalt de independență, fără a ajunge să depindă de capriciile unui bărbat lipsit de merite. Ce ar fi putut discuta ea cu mojica fără cel mai elementar bun-simț care venise la ușa ei ca să își negocieze amantul? Un fapt se petrecea cu o anume ritmicitate și asta născuse în mintea ei gândul că ar fi o coincidență, pentru ca apoi, din cauza repetării, să capete certitudinea că la mijlocul întregii povești se ascunde tipa cu

care Florin avusese legături înainte de căsătoria lor. De fiecare dată când Florin ajungea acasă beat, în toiul nopții, se lega fără niciun motiv de privirea ei „languroasă". Mult mai târziu avea să afle chiar de la el că această idee îi fusese băgată în cap de femeia ipocrită și lipsită de orice scrupul în a-și atinge scopul. Îi căuta nod în papură și, negăsind altceva, decisese că: *„Nu o vezi, iubițel? Nu vezi că nevasta ta are acea privire languroasă cu care îndeamnă toți bărbații să o ia în brațe și să o iubească? Pe ce lume trăiești? Am știut eu că greșești alegând-o pe ea... Te credeam mai deștept...!"*

Astfel că, de la întrebarea *„De ce te uiți așa la mine?"* și până la începerea scandalului, care de fiecare dată însemna bătaie, întotdeauna nu era decât un pas, pe care Florin îl făcea bucuros, chiar dacă Mihaela nu răspundea nimic de frică. Ce s-a ales din visele ei de femeie care se dorea iubită și respectată? Ce s-a ales de dorința ei arzătoare de a nu depinde de nimeni, cu atât mai puțin de un bărbat care să îi ceară socoteală la fiecare pas pentru banii cheltuiți, pentru simplul fapt că îi poartă numele, de parcă numele ar fi inclus în el averi, fericire ori alte merite deosebite? După ce termina de dereticat prin casă, după ce își hrănea copiii, îi îmbrăca cu hăinuțe curate și le dădea voie la joacă, rămânea clipe îndelungi dusă pe gânduri, încercând să ia o hotărâre. Să plece și să nu se mai uite în urmă?... Ușor de zis! Acum are doi copii, iar ea nu putea uita cât de greu a îndurat bârfele și privirile celor din jur când îl avea doar pe Paul Valentin. Ce să facă? Pe vremea când locuia la căminul de nefamiliști, se bucura de admirația fetelor, vecinele ei, dar acestea nu înfruntaseră viața cu un copil în brațe și tocmai de aceea o admirau. Ce să facă? Cel mai adesea își răspundea la această întrebare cu convingerea că, până la urmă, va pleca și îl va lăsa pe domnul marinar să-și vadă liniștit de amantele sale

jalnice care se vindeau la preț redus ori pe nimic. Oricărui obiect devenit marfă îi scade valoarea pe măsură ce trece prin mâinile mai multor clienți. Da, da, va pleca... asta-i sigur! Dar când?... Unde?...

După ce au trecut cele două săptămâni de concediu medical, Mihaela s-a prezentat la serviciu. Cum a văzut-o, directoarea a întâmpinat-o cu zâmbetul pe buze și cu întrebări de genul: *„Ei, cum v-a mers? Cum v-ați petrecut timpul la țară, la aer curat?"* Surprinsă să afle că a fost plecată, ea nu a reușit decât să îngâne un *„bine"* tărăgănat, roșindu-se atât de tare, încât începuseră să-i iasă în evidență urmele loviturilor ascunse cât de cât de timpul scurt al vindecării și de fard. Până la urmă, a înțeles din cele povestite de doamna Iulia că Florin îi spusese șefului său, domnului Sergiu, că lui Adrian îi recomandase medicul pediatru aer de munte, iar el a dus-o împreună cu cei mici la părinți pentru câteva zile. Dar numai ea știa ce este în sufletul ei obosit de durere și nefericire... *„Mincinosul, bineînțeles că nu are curajul să-și recunoască fapta de mojic, de om de nimic, și toarnă minciuni pe la toate colțurile!"*

— Mi-am dat eu seama imediat că este ceva destul de grav, dacă mi-ai trimis concediul medical pe atâtea zile, tu, care nu ai lipsit de la serviciu nici atunci când ai fost răcită, continuă directoarea.

— Nu am prevăzut că voi fi nevoită să stau în concediu medical două săptămâni, vă rog să mă iertați. Am crezut că voi rezolva totul în câteva zile. Îmi pare nespus de rău că s-a întâmplat astfel... spuse Mihaela cu teamă în glas.

— Fii liniștită, draga mea. Toți avem copii și știm cum este să ai un astfel de necaz. Dacă băiețelul tău e bine, totul este rezolvat...

După trei săptămâni de absență, într-o seară, pe la orele douăzeci și unu, și-a făcut apariția soțul rătăcitor. Paul Valentin colora o carte de povești pentru copii, iar Adrian se juca pe covor, în mijlocul dormitorului, cu mașinuțele sale. Mihaela făcea ordine în dulapul cu hăinuțele copiilor, triindu-le în același timp pe cele care le rămăseseră mici, pentru a le dărui altor copii mai nevoiași. Televizorul avea sonorul deschis mai tare ca de obicei, iar cei doi băieți strigau unul la altul în legea lor, așa că nimeni nu a auzit când bărbatul s-a furișat ca un hoț în propria-i casă. În clipa în care a deschis încetișor ușa dormitorului și a băgat spășit doar capul pe ușă, ca și cum ar fi avut intenția de a cere tuturor celor prezenți iertare, cei trei au încremenit. Paul Valentin cu un creion de colorat în aer, Adrian cu o mașinuță deasupra capului, în timp ce Mihaela scăpase hăinuțele copiilor pe jos. Se citea pe chipul lor că le era frică. A urmat un moment de tăcere mormântală, de frica a ceea ce se putea întâmpla. Copiii aproape că uitaseră că mai au un tată, iar mama lor nu mai dorea să audă nimic despre el. Fiecare sperase în sinea lui că bărbatul dur, bețiv și recalcitrant nu se va mai întoarce ca să le tulbure liniștea. Erau atât de fericiți doar ei trei, cu grijile lor zilnice, încât nu-și mai doreau nimic altceva. Îngrozit, Adrian dorea să-și strige mama, dar nu reușea decât să scoată un „aaa...!" prelung prin care își exprima teama. Revenindu-și cât de cât, a alergat în brațele Mihaelei, țipând cu toată puterea lui de copil: *„Nu vreau s-o omori pe mami... Nu vreau! Te rog să pleci! Mami, hai să fugim!"...* Paul s-a apropiat de ei și s-a așezat în fața mamei cu gândul de a o proteja în cazul în care tatăl lor ar fi sărit la bătaie... *„În numele Tatălui al Fiului..."*, îi sunară în urechi cuvintele preotului din satul bunicilor...

— Puișorii mei dragi, liniștiți-vă, nu mă omoară nimeni. Hai, fiți cuminți ca și până acum. După cum văd, tatăl vostru nu este beat, așa că nu se va întâmpla nimic din ceea ce credeți voi.

Cel mic începuse să strige, printre sughițuri de plâns *„Nu-l vreau... nu-l vreau... să plece!..."* Să fii tată, capul și brațul ocrotitor al familiei tale, și să fii întâmpinat astfel când intri pe ușă, nu este lipsit de importanță. Și nu a fost nici pentru Florin, care de această dată era treaz, trist și obosit din cauza nefericirii pe care și-o provoca singur. Ce mai era de făcut? A închis ușa fără niciun zgomot și a dispărut în bucătărie. A dispărut din fața celor care, în altă situație, l-ar fi întâmpinat cu brațele deschise, ca un vis urât de a cărui dispariție te bucuri nespus atunci când te trezești.

„Acum, ce e de făcut?", se întreba Mihaela. Cel mic se lipise de ea și nu o slăbea din strânsoare de frică. O țintuise locului așa de bine, încât nu se mai putea mișca. Din bucătărie se auzeau zgomote, semn că Florin, recalcitrantul înfometat și însingurat, căuta ceva de-ale gurii ca să-și mai întremeze puterile pierdute prin coclaurile prin care umblase...

— Mami, pot să merg la bucătărie? întrebă Paul Valentin.

— Sigur că da, dragul mamii. Numai să ai grijă să nu-l superi, ca să nu înceapă iarăși cu scandalul. Lasă ușa deschisă. Vreau să aud și eu dacă începe să strige la tine...

Paul Valentin, copilul inteligent și atât de vorbăreț când se afla în preajma bunicilor, devenise, din cauza atâtor certuri cărora nu reușea să le deslușească rostul, mult mai închis în sine. Uneori era de-a dreptul morocănos, chiar și cu prietenii de joacă cei mai buni. S-a apropiat de taică-său, încercând să lege o conversație ca de la bărbat la copil:

— Ce faci, tati? îl întrebă el, pentru că nu-l mai văzuse de trei săptămâni de zile.

— Bine, veni răspunsul cam șters și lipsit de importanța pe care băiatul o acorda în sinea lui acestei discuții.

S-a făcut liniște. Crezând că Florin nu are chef de vorbă, Paul Valentin a dat să plece nemulțumit și nefericit că nu-și poate spune păsul, dar a fost oprit în pragul ușii de vocea dogită de băutură a bărbatului.

— Paul, nu vrei să stai de vorbă cu mine? Ce ai? Ești supărat pe mine pentru cele întâmplate?

— Da, tati. Tocmai de aceea am venit la tine, ca să vorbim.

— Ți-e frică de mine?

— Nu.

— Nu trebuie să-ți fie frică, pentru că nu am să mai fac niciodată ceea ce am făcut.

— Din ce cauză ai bătut-o pe mama? Nu este prima oară când faci așa ceva. Nu-ți mai place de ea? Pentru mine, ea este cea mai bună și cea mai frumoasă. Pentru tine nu mai înseamnă nimic?

— Nu știu să-mi explic nici mie de ce am făcut ceea ce am făcut. Nu știu ce a fost în mintea mea.

— Ai fost beat…

— Am fost…

— Tati, fii sincer și spune-mi: tu nu o mai iubești pe mami, nu-i așa?!

— Ba o iubesc foarte mult, așa să știi…

— Bunicul spune că într-o femeie nu trebuie să dai nici cu o floare. Adevăratul bărbat cucerește și domină femeia prin cu totul alte mijloace, nu cu bătaia… așa spune el… Nu prea am înțeles eu foarte bine cum stau lucrurile, dar nici nu știu să-ți spun de ce sunt convins că are dreptate. Poate doar pentru că este bunicul meu. Tu ce crezi?

— Îmi pare rău…

— Bunicul spune că nu trebuie să săvârșești niciodată fapte urâte, de care mai apoi să îți pară rău. Tu ai alungat-o pe mama din casă. Din casa ei…

— Știu, știu, bunicul este un înțelept. Să-l asculți întotdeauna.

— Tati, dacă vrei să-ți iei altă „mămică" lângă tine, noi, eu și Adrian, te lăsăm, pentru că nu vrem s-o mai bați pe mama noastră.

— Paul, nu-mi doresc o altă mămică și nici nu o s-o mai bat pe mămica voastră. Îți promit. Mă ierți pentru răul pe care vi l-am făcut?

— Of…! oftă băiatul îndelung. Eu te iert, dar nu știu dacă o să te ierte Adrian vreodată, prea ai fost rău și necugetat, spuse el privindu-l filosofic pe bărbatul care se chircise pe scaun, de parcă el ar fi fost copilul și Paul tatăl. De mami ce să mai vorbesc?! Pe ea ai lovit-o și ai alungat-o. Nici ea n-o să te ierte prea ușor.

— De unde știi? Ți-a spus ea?

— Nu mi-a spus, dar am văzut eu ce vânătăi avea pe față și pe corp. De când ai dispărut, tot timpul a avut lacrimi în ochi.

— Du-te la culcare, Paul, dar mai întâi roag-o pe mama să vină, că vreau să-i vorbesc.

— Dar crezi că o să vrea să vorbească cu tine?

— Dacă o rogi tu, sigur o să vrea.

Durase ceva timp discuția lor, timp în care Mihaela adormise cu Adrian în brațe. Fără să-l deranjeze pe frățiorul său, Paul Valentin o trezi pe maică-sa:

— Mami, du-te la tata, te așteaptă în bucătărie.

— …

— Mami, te rog eu să te duci!

— …

— Trebuie să vorbești cu el…

— …

— Nu te mai bate!

— …

— Hai, mami, te rog! Eu stau cu Adi, iar tu du-te să vorbești cu el. Dacă vrea să-ți facă ceva rău, să mă strigi. Dar mi-a promis că nu te mai bate niciodată.

Lăcrimând din belșug, Mihaela l-a strâns în brațe pe Paul Valentin, șoptindu-i la ureche:

— Băiețelul meu scump și deștept! Doamne, cine are grijă de mine! Copilul meu are grijă de mine ca un om mare… ca un adevărat bărbat… Ce m-aș face fără voi?

— Te-ai lupta să ne ai pe noi! Pe mine, pe Adi, pe bunicul și bunica…

În cele din urmă, Mihaela și-a făcut curaj și a plecat să dea piept cu stăpânul de sclave, amantul amanților și tată de copii în timpul liber. A intrat în bucătărie plină de teamă și cu părere de rău că își călca pe suflet. Făcea acest pas numai de dragul copiilor. Abia acum l-a privit pe Florin. Când intrase pe ușă, nici nu se uitase la el. De pe scaunul pe care stătea de obicei atunci când intra în bucătărie, Florin se uita la ea insistent. Parcă nu mai era el cel din urmă cu trei săptămâni, bruta capabilă s-o omoare în bătaie. La masă stătea acum un bărbat frumos, un bărbat cu o privire caldă, iubitoare, vinovată, care cerșea îndurare. Mihaela îl privea și nu știa ce să creadă… *Acesta era Florin cu care ea se căsătorise! Bruta dispăruse ca prin farmec. Să fi avut Paul Valentin o influență atât de covârșitoare în revenirea bărbatului din viața lor la ceea ce era el la începutului traiului lor în comun? Nu mai semăna deloc cu acel Florin care o siluise cu animalitate. Să fie de vină băutura?! Dar atâția*

bărbați beau fără să își omoare soțiile când ajung acasă! A căzut iar în plasa lui doar privindu-l?! De ce stă locului și îl ascultă? Sau a căzut pur și simplu în plasa pe care și-o întinde singură orice femeie când în apropiere se află bărbatul despre care ea crede ori mai mult își imaginează că el este sortitul și că totul va fi bine?! Totul va fi bine!...

Florin nu i-a dat prea mult timp să își termine gândurile. S-a aruncat pur și simplu la picioarele ei, implorând-o să-l ierte pentru că nu a știut ce face, era beat și... Beat?!... Vorbea întruna și o asigura de dragostea, de devotamentul lui pentru ea și pentru ambii copii. Ea era singura femeie pe care o iubise vreodată. Ca gest suprem al dragostei sale sincere, Florin s-a oferit să-l treacă și pe Paul Valentin pe numele său, pentru ca ambii băieți să poarte același nume. Dorința lui cea mai fierbinte era ca ei împreună să alcătuiască o familie adevărată. Era atâta căldură, sinceritate și omenie în vorbele sale, încât Mihaela l-a crezut. L-a crezut, după toate cele întâmplate... L-a crezut și l-a iertat, acceptând nu să o ia de la capăt, ci să continue viața alături de cei doi copii și de bărbatul al cărui nume îl purtau acum toți. Capătul vieții ei era destul de încâlcit în negura timpului, așa că nu mai avea niciun rost să-l caute pentru a-i retrăi desfășurarea, indiferent cine ar fi fost bărbatul care să-i propună acest lucru. Se săturase de tot și de toate. Acum nu se mai gândea decât la cei doi copii, la viața lor, la viitorul lor. Gestul lui Florin de a-i da numele său lui Paul Valentin a transformat-o pe Mihaela în cea mai tăcută și supusă femeie de pe pământ, a făcut-o să îndure în tăcere ani lungi de chinuri josnice, deprimante, năucitoare, încât ajunsese la un moment dat să fie convinsă că unii oameni se nasc numai pentru a suferi, numai pentru a plăti păcate săvârșite în vieți trecute și uitate.

Nu după multă vreme, jurămintele de dragoste și de devotament au fost aruncate la coș, ca și cum nu ar fi existat. De data aceasta, Florin devenise mult mai agasant prin concluziile despre propria-i persoană, pe care nu pierdea niciodată ocazia să le desprindă și să le strige în gura mare. Venea beat ca de obicei atunci când dorea să facă scandal și, de cum intra pe ușă, începea să țină discursuri lipsite de orice logică, mândru de ceea ce este și ceea ce face. *„Sunt un bărbat adevărat”,* răcnea el... Ca să-i dovedească Mihaelei că așa este, intra cu ea în dormitor, îi punea perna pe gură și îi trăgea sute de pumni mereu în același loc, în cap. Privirea ei îl enerva peste măsură. Era de ajuns ca ea să facă cel mai mic comentariu, întotdeauna logic și meritat, la adresa celor spuse de el, pentru ca enervarea lui să atingă o culme demnă de clienții spitalelor de psihiatrie. Avea atât discernământ încât să înțeleagă că este depășit în orice discuție de maturitatea și claritatea opiniilor ei, indiferent de mobilul discuțiilor transformate din ce în ce mai des în certuri finalizate cu scandal și bătaie. Și, din această cauză, Mihaela învățase să tacă și să îndure. Îndura pentru copii, nu dorea ca aceștia să afle ce se petrece în dormitorul celor doi oameni mari care se ocupau de educația lor. Nu dorea să-i mai vadă speriați ca în ziua în care trecuse la un pas de a-și pune capăt zilelor aruncându-se în mare. Chiar dacă uneori nu-i mai astupa gura cu perna, ea nu zicea nimic. Se învățase cu bătaia. Ajunsese să încaseze loviturile cu nepăsare, așteptând ziua în care neobositul și adevăratul bărbat va înțelege că pumnii lui nu mai însemnau nimic pentru ea și că nu îi mai era teamă de acest mod al său de a-și impune autoritatea. Îl privea cu indiferență, dar fără să reușească să își ascundă ironia din priviri, și asta îl năucea de tot, până ajungea să nu mai știe ce face. După ce își

demonstra bărbăția cu pumnii, adevăratul bărbat o iubea violând-o în voie, apoi sforăia satisfăcut, fericit și mulțumit de sine.

Dormitorul în care visase la clipe de fericire, ținându-l pe Paul Valentin în brațe atunci când era numai cu el, devenise acum un loc de sacrilegiu, un loc al dramei trăite până la epuizare, până la înstrăinarea sufletului de propriul trup, pe care începuse să-l urască. Își ura trupul pe care Florin îl siluia cu lovituri întotdeauna bine țintite, pentru ca apoi să-l violeze brutal în moduri inimaginabile. Începuse să-i fie silă de ea, și de aceea se străduia ca în permanență să se gândească numai la copii. Pentru ea, cei doi băieți însemnau totul, însemnau motivul pentru care îndura aceste orori. Și, pentru că Dumnezeu are grijă ca întotdeauna balanța să se echilibreze, a avut de nenumărate ori fericirea să constate că băieții o iubeau, o ascultau și își țineau promisiunile făcute, acelea de a învăța, de a fi cuminți și de a se purta frumos cu toți copiii din cercul lor de prieteni. Uneori se întreba: *Când se va termina calvarul ei?* Renunța destul de repede să afle un răspuns, de teama de a nu descoperi că acesta va fi: *Niciodată, atât timp cât vei trăi lângă un astfel de om...* Niciodată?!... Nu se poate... Copiii vor crește și pe urmă nu se poate ca într-o zi Florin să nu se sature de tăcerea, de privirile ei ironice și de amanta lui frivolă și deșucheată... Va obosi...

Existau, în această viață amară, și momente mai pașnice. Acestea se întâmplau de obicei atunci când în prezența lor se aflau diferite persoane străine. În astfel de situații, Mihaela se străduia din răsputeri să salveze aparențele, să dea tuturor iluzia că este fericită. Într-o iarnă, de sărbători, au plecat în Rebra, la părinți, ca să petreacă Revelionul. Copiii săreau în sus de bucurie de câte ori auzeau că vor merge la

bunici, iar fericirea lor aducea zâmbetul pe chipul Mihaelei și o făcea să se bucure nespus de mult pentru ei. La bunici, în vreme de iarnă puteau să se joace în voie cu sania la derdeluș ori să alerge după lighioane sălbatice prin pădure. De sărbători au petrecut alături de rude și au fost fericiți. „Unde-i mai bine ca acasă?!”… se miră orice român pe care-l întrebi cum a petrecut sărbătorile de iarnă. Mese pline, muzică, vinuri neaoșe stoarse la picior în crinte de lemn vechi de pe vremea lui Decebal, țuică de cazan făcută la foc constant de-ți arde și păcatele, nu numai eventualii microbi ai traiectului digestiv, șampanie și, bineînțeles, mâncăruri alese, după cum e obiceiul locului. Au întâmpinat noul an cu veselie, voie bună, muzică și dans, cu speranța că oamenii vor fi mai buni, pentru că numai astfel și anul ce vine va fi mai bun decât cel abia încheiat.

Într-un plin miez de noapte, Florin, bine-dispus de prea multa băutură pe care o ingurgitase fără ca să îi numere cineva paharele, a intrat în dormitorul unde dormea Mihaela ca să își revendice drepturile sale de bărbat adevărat. Cât fusese ziua de lungă, Mihaela muncise să facă ordine și să pregătească masa pentru musafirii așteptați cu drag.

Trezită din somn de damful de alcool, Mihaela a avut un gest spontan de respingere asemănător scenelor din filmele de groază, unde imaginea vorbește mult mai bine despre starea unui personaj care trăiește sentimentul pe care noi, oamenii, îl definim atât de simplu, printr-un singur cuvânt… *„groaza”.*

Nu era nici timpul și nici locul pentru astfel de manifestări amoroase din partea stăpânului familiei Tănăsescu. Bărbatului înfierbântat de băutură nu i-a trebuit mai mult. A început să-i care pumni cu nemiluita pe unde se nimerea, pentru că nu primea răspuns dragostei sale mirositoare.

Buimacă de somn, Mihaela nu înțelegea prea bine ce se întâmplă. Cine o lovește și de ce? Cu ce a greșit? L-a îmbrâncit pe bătăuș cât colo și a încercat să se ridice din pat. Acesta s-a aplecat să ia un scaun ca să o lovească în moalele capului. În acea clipă, ușa s-a dat în lături parcă lovită de furtună și în cadrul ei a apărut mama Maria. Bătrâna a înțeles imediat ce se întâmplă. A aprins candelabrul, iar la lumina lui strălucitoare chipul ei de o dârzenie desăvârșită exprima deopotrivă dispreț și scârbă. A smuls scaunul din mâna bărbatului și, cu o forță nebănuită, i-a tras acestuia pe spate o lovitură atât de puternică încât l-a pus la pământ într-o fracțiune de secundă. Scaunul s-a făcut țăndări. Cu spătarul scaunului în mâini, bătrâna nu și-a pierdut cumpătul. I-a pus bătăușului un picior în piept, țintuindu-l și mai bine de podea. Sigură pe ea, mama Maria i-a spus lighioanei de sub piciorul ei, cu o duritate în glas de care Mihaela nu o credea în stare până atunci:

— Îndrăznești să dai în copilul meu, în propria mea casă?! Neisprăvitule! Neam de neamul meu nu a făcut vreodată așa ceva. Omul meu, care a fost, este și va fi pentru mine un zeu, nu a ridicat mâna asupra mea, golan de la malul Dunării ce ești! Dacă scoți un singur sunet, îți crăp capul, ai înțeles? Ca să fie și mai convingătoare, i-a mai tras una peste picioare cu spătarul scaunului.

Apăsându-l pe bătăuș cu piciorul și furioasă la culme, mama Maria s-a întors către Mihaela și a întrebat-o autoritar:

— De când înduri tu, fata mea, astfel de umilință din partea unui nimeni ca ăsta?! De când te bate? Să-mi spui imediat, draga mamii, că-l fac pulbere cât îi el de bărbat, înțelesu-m-ai?! Doamne, ce mi-ai dat să văd? Ascultă-mă, scoicarule, viața ta e în mâinile mele, auzi?! Dacă mai ai de

gând să săvârșești astfel de fapte după ce pleci de aici, cum dau cu ochii de tine îți iau gâtul. Să știi că nu glumesc. Vin acolo la malul mării și te despic în două cu securea, sălbaticule, să nu zici că nu ți-am spus!...

Epuizată mai mult de surpriza unei astfel de descoperiri decât de efortul făcut, bătrâna se dădu la o parte și îi vorbi cu calm Mihaelei:

— Draga mea, te-am întrebat ceva. Aștept un răspuns de la tine. Vreau să știu și eu cu ce pui de năpârcă te-ai încurcat. Hai, fata mamii, hai la noi în cameră. Lasă, lasă, neisprăvitule, discutăm noi mâine dimineață. Îi pun pe Tudorel și pe moșul meu să te spânzure la streașina casei cu capul în jos, poate că ți-or veni mințile la cap...

Stând de vorbă cu mama Maria despre viața ei devenită imposibilă, Mihaela nu s-a grăbit să povestească cu lux de amănunte despre ororile pe care era nevoită să le îndure. Chiar a evitat să spună prea multe. A lăsat-o pe mama Maria mai mult să deducă ce se întâmpla de ani de zile în casa familiei Tănăsescu. Nu i-a luat apărarea lui Florin, dar, nepovestindu-i mamei sale despre chinurile la care era supusă, a mințit prin omisiune. De ce? De ce un astfel de mod de a ascunde adevărul tocmai față de ființa cea mai dragă de pe lume? În sinea ei, spera ca Florin să se îndrepte, dar mai ales nu putea uita faptul că acum alcătuiau o familie al cărei nume îl purtau toți patru. Abia după ce Florin îl trecuse pe numele său și pe Paul Valentin, ambii băieți erau priviți de cei din jur ca fiind frați de mamă și de tată, ceea ce nu era puțin lucru pentru felul în care se simțeau ei în mijlocul colegilor și prietenilor de vârsta lor. Până la urmă, mama Maria a rămas cu convingerea că fetița ei mai trece din când în când și prin astfel de momente tragice. Chiar și așa, bătrâna nu putea să accepte gândul ca un bărbat să

ridice mâna asupra femeii care i-a dăruit copii și cu care își împarte bucuriile și amarul vieții.

A doua zi dis-de-dimineață au negociat ore în șir… Florin a promis că nu se vor mai întâmpla niciodată astfel de evenimente, că de fapt el îi iubește nespus de mult pe Mihaela și pe copii. A fost o portiță de evadare din situația ridicolă în care se afla, pentru că el nu a făcut altceva decât să speculeze dorința de împăcare a bătrânilor și a Mihaelei, care nu dorea să schimbe statutul micuților ei, acela de a trăi sub același nume sub același acoperiș, în sânul unui cuib care măcar din exterior să semene e ceea ce oamenii numesc… familie. Copiii ei trebuiau să aibă un tată, iar ea își dorise o familie… acum o avea și nu dorea să renunțe la ea! … Ce ar fi făcut de a doua zi, singură cu doi copii în brațe?!…

Întorși acasă, la Mangalia, totul a reintrat în normalul anormal al vieții pe care o ducea de câțiva ani. Dar o mare bucurie avea să le lumineze sufletul și chipul atât ei, cât și celor doi băieți. Timp de trei ani umblase pe la toate ușile autorităților vremii pentru a i se aproba schimbul de locuință. Băieții crescuseră, Paul avea paisprezece ani, iar Adrian nouă, așa că se impunea ca toți să locuiască într-un apartament cu mai multe camere. Fericirea ei a fost nespusă în clipa în care a fost anunțată să se prezinte la primărie, deoarece i se repartizase o nouă locuință, mult mai mare, așezată pe cea mai frumoasă stradă a orașului. Și, ca totul să se întâmple așa cum decisese destinul, strada purta numele rozei vânturilor nemiloase ale mării care te atrag spre neantul zărilor albastre, tot așa cum prenumele bărbatului ei o îmbiase cândva spre lanurile florilor sacrificate pe altarul iubirii din fanarul casei părintești.

Bucuria și fericirea mutării în casă nouă s-a sfârșit din ziua în care fiecare obiect de mobilier a fost așezat la locul

cuvenit, iar copiii și-au luat în stăpânire camerele. Totul strălucea de curățenie. Băieții se înțelegeau perfect între ei și cu mama lor, pe care își dădeau silința să nu o supere cu nimic. Doar fericire pe o durată mai lungă nu le repartizase primăria, odată cu noul apartament. În prezența lui Florin nu se făceau comentarii, nu se râdea, ci domnea o liniște apăsătoare din clipa în care intra pe ușă și până când începea scandalul, dacă el era pus pe scandal. Nimeni nu-l întreba nimic pe bărbatul adevărat, nici măcar dacă mai plouă afară. Deși de multe ori era curioasă pe unde umblă, Mihaela nu-i adresa nicio întrebare, de teama de a nu declanșa furtuna. Își făcuse un obicei din a veni la ore târzii, beat, abia mai ținându-se pe picioare, din a străbate în lung și în lat covoarele din toată casa, încălțat cu pantofii plini de noroi, chiar dacă afară nu ploua. Căuta intenționat toate bălțile, ca să aducă murdărie în casă. Poate-poate i-o spune careva ceva... El era gata oricând de scandal, de obicei îi lipsea doar motivul începerii lui...

O seară ploioasă cu vânt violent, care anunță apropierea iernii, nu este ceva neobișnuit pentru localitățile de la malul mării. Marea gemea zbuciumată, chinuită de nepăsarea cu care oamenii deversează în ea fără nicio scuză toate murdăriile rezultate în urma efortului lor de a cuceri universul.

Mihaela se culcase singură în dormitor. Probabil că domnul Tănăsescu umbla beat prin băltoace, în căutarea fericirii. Copiii se culcaseră și ei după ce își făcuseră împreună temele pentru a doua zi. La un moment dat, Mihaela a sărit din pat trezită de bubuituri puternice în ușa de la intrare. A alergat speriată și a deschis să vadă ce se întâmplă. În cadrul ușii a apărut Florin beat, cu o privire de

om nebun care privește pe lângă posibilele obstacole fără să le vadă.

— De ce te uiți urât la mine, jigodie? strigă el din toate puterile.

— Dar nu mă uit la tine, îngăimă Mihaela somnoroasă.

— Aaa… Nu te uiți la mine? De ce nu te uiți la mine? Ia să-mi spui din ce cauză ești somnoroasă? Cine îți dă voie să fii somnoroasă la această oră?

— Bine, dar este aproape ora patru, e încă noapte. M-ai trezit din somn și este firesc să fiu somnoroasă…

— Aaa… am deranjat-o pe doamna din somn. Ei bine, să știi că te-am trezit tocmai la momentul oportun. Ți-am adus calcan… Neam de neamul tău nu a mâncat calcan acolo în mijlocul țării… Asta-i pentru noi, cei de aici, de la margine. Noi ăștia, care stăm mai pe lângă baltă, mâncăm astfel de delicatese… Ce zici de treaba asta?!…

— Ce să zic… foarte bine! Pune-l în chiuvetă. Am să-l pregătesc mâine dimineață… Acum ai ce să mănânci… Vezi că ți-am pregătit totul pe masă în bucătărie… Eu merg în dormitor, pentru că mi s-a făcut frig…

Convinsă că a fost înțeleasă și că nu se va întâmpla nimic, Mihaela s-a întors în dormitor cu dorința de a reintra în așternutul cald și cu speranța că va reînnoda firul somnului. Nici nu a apucat să închidă bine ochii, când ușa s-a dat în lături cu zgomot și a intrat bărbatul adevărat, care a început să o lovească în cap cu calcanul. În ura și dorința lui de a o lovi cât mai puternic, Florin scăpa din când în când peștele din mână, care aluneca pe așternutul apretat și alb ca laptele, pe covorul care până atunci strălucea de curățenie, pe mobila dormitorului… Speriată la culme de ceea ce se întâmpla, Mihaela a întors fața în pernă, așteptând ca nebunul să se liniștească un pic. Avea prinse în păr câteva

bigudiuri și loviturile căpătau duritatea metalului lor, provocându-i răni și dureri cumplite. Încasa loviturile una după alta și se ruga la Dumnezeu să facă ceva, să aibă milă de băieți, să-i scape de dementul care se dezlănțuise cu atâta furie, fără niciun motiv, fără nicio explicație.

— Jigodie ordinară... ți-e somn?!... Eu îți aduc calcan, iar tu, în loc să-mi mulțumești, te culci... Ești obosită? Lasă că îți dau eu ție oboseală... răcnea ca scoasă din minți fiara cu chip de om.

Cine să-i sară în ajutor la acea oră din noapte? Dacă începea să strige, nu ar fi reușit decât să își trezească copiii din somn și să îi facă martori la *vitejia* tatălui lor. Ca să își ducă la bun sfârșit planul pe care și-l făcuse din timp, marinarul beat și furios, ca un adevărat bărbat ce era, a smuls-o din pat și a dat-o pe ușă afară în picioarele goale, îmbrăcată doar în cămașa de noapte. Ce să facă? Unde să plece? La cine să se ducă? Pe același etaj, în apartamentul de vizavi, locuia un ofițer superior al marinei împreună cu familia sa. Să bată la ușa lor? Observase că toți membrii familiei ofițerului erau marcați de seriozitate și de o ținută demnă. Din casa lor nu se auzise niciodată vreun zgomot care să trădeze neînțelegeri de genul celor cărora ea era nevoită să le facă față din ce în ce mai des. Cum să îi deranjeze la o oră atât de înaintată și mai ales cu ce motiv? Singură în toiul nopții pe scara slab luminată, se plimba speriată de colo-colo, neștiind ce să facă. Inima i-o luase nebunește la vale. Din cauza bătăilor primite atât de des, se pierdea cu firea mult mai repede și mult mai ușor. Nu se mai putea controla, nu mai era stăpână pe reacțiile ei. S-a apropiat de ușa apartamentului și s-a lipit de ea încercând să audă ce se petrece înăuntru. A auzit cum Florin a intrat în dormitor și, după numai câteva clipe, a început să sforăie

atât de zgomotos încât se zguduiau pereții. Dârdâind de frig, s-a așezat pe pragul ușii, gândindu-se la ce le va spune vecinilor care vor pleca la prima oră la serviciu. Începuse să se roage ca primul vecin care o va vedea într-o astfel de postură să fie o femeie pe care să o roage să o primească în casă până când se vor trezi copiii ei…

Două ore a tremurat de frig și de frică în pragul ușii, până când s-au auzit zgomote în apartamentul de vizavi. La un moment dat ușa s-a deschis și în cadrul ei a apărut colonelul Petria. Când a văzut-o pe Mihaela, a rămas mai întâi surprins, apoi, înțelegând ce se întâmplă, pe chip i se întipări revolta amestecată cu ură. Se aplecă și o ajută să se ridice:

— Doamna Tănăsescu, să nu-mi spuneți că v-a dat soțul afară din casă?! Cum este posibil ca un cadru militar să se poarte astfel cu familia sa?! De când stați aici? De ce nu ați sunat la noi? Dumnezeule, ați înghețat de frig! Vă rog să poftiți la noi. O trezesc imediat pe soția mea să vă facă o ceașcă de ceai.

Mihaela nu era în stare să spună nimic. Doamna Petria, stupefiată de ceea ce i se întâmplase vecinei sale, a îmbrăcat-o repede cu un halat de casă călduros, a încălțat-o cu o pereche de șosete și a ajutat-o să intre în pat, după ce a servit-o cu o ceașcă de ceai fierbinte.

— Draga mea, cu un animal ca ăsta trebuie să știi să te porți, îi spuse ea enervată de starea în care se afla Mihaela. Îi va părea rău de ceea ce a făcut. Eu l-am auzit urlând și am înțeles că se poartă ca un mojic cu dumneavoastră și cu băieții, dar nu-l credeam în stare de astfel de acte de barbarie. Într-o vreme, începusem să mă întreb din ce cauză nu ripostați în niciun fel, de ce nu-l reclamați la unitate?! Să fie tras la răspundere pentru faptele sale… Probabil că vă este teamă de ce poate să facă, iar el știe asta…

— Of...! Vai de mine, doamna Petria, nu am dorit niciodată ca superiorii lui ori organele de partid să se amestece în viața mea de familie. Nu așa văd eu o căsnicie...

— Bine, bine, doamna mea, aveți dreptate... dar nici să își bată joc de dumneavoastră în halul acesta.

Mihaela a mai povestit ce se putea povesti despre ororile pe care le trăia, timp în care a reușit să se încălzească și să își revină din starea de șoc. Pe la ora șapte, doamna Petria i-a sunat la telefon pe cei doi copii, deoarece aceștia urmau să meargă la școală. A răspuns Paul Valentin.

— Puiule, sunt vecina voastră, tanti Viorica, deschide-mi ușa pentru că vreau să vorbesc cu tine.

Cum a văzut-o pe maică-sa dusă de braț de doamna Viorica, Paul a înțeles imediat că se întâmplase ceva deosebit în cursul nopții...

— Mami, mami, ce s-a întâmplat cu tine?!... De unde vii?

— Fii liniștit, puiul mamii, a trecut și de data asta. Hai să vă pregătească mama micul-dejun, să nu întârziați la școală.

În ochii copilului se citeau spaima și durerea pentru chinurile îndurate de mama sa. Începu să plângă și să strige:

— Mami, mami, eu nu mai înțeleg nimic. Iar a început să se poarte urât cu tine! Doar mi-a promis că nu va mai face niciodată așa ceva. A promis că nu te mai lovește!...

Da, a promis, gândea Mihaela, *dar niciodată nu și-a respectat promisiunea. Pentru el, bătaia și scandalul erau mai la îndemână decât un cuvânt frumos ori un gest de tandrețe.* I-a pregătit în liniște pe copii pentru școală, după care a început să facă ordine prin bucătărie. În dormitor, agresorul dormea liniștit și mulțumit de ce făcuse. Liniștea în care Mihaela se ocupa de ordinea bucătăriei a fost alungată de țârâitul strident al soneriei de la intrare. A alergat repede să deschidă, pentru ca zgomotul soneriei să nu-l trezească din

somn pe stăpânul de sclavi. Din ușă o priveau autoritar doi bărbați, îmbrăcați în haine de ofițeri cu gradul de colonel. Unul era domnul Petria, iar celălalt un necunoscut.

— Este acasă? întrebă scurt domnul Petria. Domnul Suciu, prezent aici de față, este comandantul său direct.

— Da, este. Vă rog să poftiți, intrați…

— Unde este?

— În dormitor, doarme…

— Vă rugăm să îl chemați imediat.

Mihaela a intrat în dormitor și cu o voce rece, de gheață, i s-a adresat soțului, devenit de câțiva ani stăpân absolut al vieții și destinului ei:

— Florin, trezește-te… Te caută comandantul tău.

— Ești o tâmpită! Cum o să mă caute comandantul? mormăi el supărat că fusese trezit din somn.

— Nu știu dacă sunt o tâmpită, dar comandantul tău te așteaptă în sufragerie.

— De ce l-ai primit în casă?! sări din pat matrozul, speriat de-a binelea.

— Cum să nu-l primesc, dacă omul a sunat la ușă?!

— Dumnezeii tăi de jigodie, se repezi el la femeie, gata să o lovească.

— Ușurel, ușurel, tovarășu' maior, interveni din ușa dormitorului colonelul Petria. Îmbrăcați-vă, vă așteptăm în sufragerie. Dumneavoastră, stimată doamnă, puteți pleca, să nu întârziați la serviciu. Noi vom discuta în liniște cu domnul Tănăsescu.

Întreaga zi, Mihaela a stat într-o tensiune de nedescris, încercând să înțeleagă care vor fi urmările intervenției celor doi ofițeri. Abia seara târziu, când deja ea și copiii se culcaseră, iubitul soț și-a făcut apariția. Cum a intrat în casă, s-a și repezit la ea să o lovească. Buimacă de somn,

Mihaela a fugit și s-a ascuns în baie. Bărbatul cu mintea amețită de băutură a fugit după ea, să facă ceea ce știa el cel mai bine. Tocmai când se pregătea să o lovească cu pumnii în cap, au apărut copiii strigând și țipând:

— Tati, tati, de ce o bați pe mami?!

Florin a rămas cu brațul în aer, privind când la băieți, când la Mihaela. Apoi a înșfăcat cădița plină cu rufele pe care ea doar ce le spălase, a ieșit în balcon și le-a aruncat jos în noroi.

— Poftim, javră! Acum să ai de lucru, să nu îți mai pierzi vremea cu reclamații pe la comandant.

„De ce îl mai rabzi? Cum mai poți îndura o astfel de bătaie de joc? Până când mai ai de gând să înduri și pentru ce? Ce se întâmplă cu tine? Unde este femeia care și-a luat viața în mâini cu gândul să izbândească, care a înfruntat atâta durere, boala, chinul prejudecăților? Unde îți sunt mândria și demnitatea? De ce te lași batjocorită de acest demon cu chip de om, de acest criminal? A ucis în tine ultima picătură de iubire. Ce crimă mai mare decât aceasta putea înfăptui? A ucis dragostea pe care i-o purtai și de care cândva erai mândră. Ce mai vrei? Ce mai aștepți de la el? Să te arunce și pe tine pe geam de la etajul doi?”, se pomeni Mihaela chestionată cu ură de vocea ei interioară. Dintr-odată nu i-a mai fost teamă. De obicei, teama paralizantă care o dobora în astfel de situații era legată de copii. Cei doi pui ai ei nu trebuiau să fie martori la incredibilele scene regizate din umbră de amanta durdulie care gemea de ură. Îi promisese Mihaelei că nu o va lăsa să fie fericită alături de *„iubițelul Florinel”*, și acum se ținea de cuvânt cu vârf și îndesat. De data aceasta, băieții o salvaseră de ploaia de pumni. Știa că în prezența lor nu va îndrăzni să o lovească. Își privi bărbatul cu aceeași ironie subtilă și trecu pe lângă el ca și cum nu ar fi existat. A plecat

împreună cu băieții și au cules rufele tăvălite prin noroiul peluzei din fața blocului. Din cauza ploilor abundente din ultimul timp, peluza devenise o băltoacă în care pluteau rufele la care ea muncise toată după-amiaza. Și nu erau doar ale ei, erau rufele întregii familii, pe care Florin le spăla acum, în apa de ploaie amestecată din belșug cu mâl, în văzul tuturor vecinilor. În acea seară s-a culcat alături de băieți, în dormitorul acestora. Ambii copii au cuprins-o ocrotitor în brațe, siguri pe forța lor de protecție. Încerca să adoarmă, dar luciditatea cu care mintea ei născocea noi întrebări, legate de ce ar trebui să facă, nu îi permitea să plece în lumea viselor: *„Bietul de el! Florin nu își dă seama că a devenit o unealtă în mâna acelei femei lipsite de credință și educație. Ea l-a transformat într-un demon cu chip de om”.*

Când nu era beat, omul din el mai încerca să își descopere comportamentul, însușirile și sentimentele de altădată. În serile în care întârzia pe la vreo crâșmă din oraș, în astfel de seri, demonul își făcea apariția și punea stăpânire pe el. Într-o clipă distrugea tot ce îi ieșea în cale. Distrugea chiar propriile sale iluzii că ar mai avea ceva uman în el. Gândurile demonului distrugeau firavele gânduri și vise legate de dorința lui de a se îndrepta, dorință pe care nu o dată și-o manifestase în clipele de luciditate.

În astfel de seri demonice, toate neîmplinirile și suferințele de zi cu zi ori umilințele trăite în trista lui copilărie îi invadau creierul năclăit de alcool, și în fața ochilor îi apărea singurul, marele vinovat – Mihaela, soția lui, dușmanul numărul unu, care trebuia distrus în totalitate, ca pe front. Avea momente când ar fi suprimat-o, dar, nefiind capabil de o astfel de oribilă crimă, săvârșea una și mai oribilă: o omora încet, zi de zi câte puțin. Omora în ea tot ceea ce fusese cândva frumos, sublim și decent, visul de a fi o femeie iubită și

respectată. Trupul ei, cândva atrăgător, acum era permanent plin de vânătăi, i se spulberase dorința de fericire, visul de a deschide ușa propriei locuințe cu nerăbdarea de a lua sau a fi luată în brațe de omul iubit.

După această întâmplare, vecinul lor, colonelul Petria, a început să-i viziteze destul de des. Cu răbdare și cu un bun-simț ieșit din comun, demn de un adevărat ofițer superior de marină, colonelul Petria stătea ore în șir de vorbă cu Florin. Știa că orice om în viață devine ceea ce este de fapt. De aceea nu încerca să îl schimbe, demers ce ar fi fost sortit eșecului din start, ci doar să îi deschidă ochii, să îl ajute să vadă și să înțeleagă că greșește.

— Tu chiar nu realizezi ce familie frumoasă ai? îi spuse cu patimă colonelul. Ai copii frumoși și deștepți, despre care am auzit că învață foarte bine. Ai o soție deosebită, cu pregătire și un serviciu pe măsura profesionalismului ei. Chiar nu ai aflat câți ofițeri au soții casnice, care nu fac altceva decât să stea zilnic acasă și să își aștepte bărbații de la serviciu? Ai o casă, după cum văd, foarte bine îngrijită și ordonată. Ce mai vrei, dragule? Nu înțeleg! Tu ai un serviciu care te obligă la liniște și armonie în sânul familiei. Iată numai câteva motive care ar trebui să îți dea de gândit. Caută să înțelegi mai întâi de unde pornește răul și încearcă să-l stârpești din rădăcină, cât mai ai timp.

Fiind treaz, Florin asculta atent la ce îi spunea superiorul său. Înțelegea că acesta are dreptate. În sinea lui, se simțea ofensat de faptul că un superior îi ținea lecții despre morala vieții familiale, dar nu reacționa în niciun fel, știindu-se vinovat. Nu avea ce să-i reproșeze vecinului, care era un om cu o conduită ireproșabilă atât acasă, cât și la serviciu. Văzând că nu spune nimic, colonelul Petria a continuat:

— Ar trebui să fii mândru că soția ta face educație atâtor copii, că este apreciată și respectată de colegii de breaslă. Află de la mine că șeful nostru, comandantul unității, a ținut în mod special ca nepoțica să-i fie repartizată în clasa doamnei Tănăsescu. De ce te porți astfel cu ea? Ce te nemulțumește? Eu nu am văzut-o decât alergând la serviciu ori cu sacoșele pline de la piață sau mergând cu cei doi băieți la plimbare. Nu vreau să crezi că mă amestec în viața dumitale, dar am primit ordin să aflu ce se întâmplă cu dumneata. În calitate de vecin, dar și de superior, îți recomand, dragul meu, să fii mult mai atent la ceea ce faci cu viața particulară. Ea se răsfrânge întotdeauna în activitatea profesională și, după câte am auzit, ai început să ai în această direcție rezultate nemulțumitoare.

Deși nu participa la chestionarul negociator, Mihaela auzea discuția lor din bucătărie, unde își făcea de lucru când sosea în vizită colonelul Petria. După un timp, a început să-i viziteze și doamna Viorica, soția colonelului, și astfel s-a legat între ei o mică prietenie. Ascultând la cele spuse de soții Petria și înțelegând că superiorii îl luaseră în vizor pentru *„comportament recalcitrant în sânul familiei”*, Florin a început să fie mult mai atent la ceea ce făcea în timpul în care nu se afla la serviciu. Nu mai bea, nu mai întârzia seara, discuta cu băieții despre școală, o ajuta pe Mihaela la bucătărie, ba chiar au început să iasă împreună cu cei mici și cu familia vecinilor la plimbare pe malul mării.

Într-o seară, au hotărât să ia masa împreună la unul dintre localurile selecte ale orașului. Dând importanța cuvenită unui astfel de moment, Mihaela s-a îmbrăcat elegant, ca pentru o seară petrecută în oraș alături de o familie atât de distinsă precum cea a colonelului Petria. Când a privit-o, Florin nu și-a putut reține admirația și a exclamat:

„Vai, cât ești de frumoasă!”. În sufletul ei, se bucura de schimbarea vizibilă în bine a comportamentului bărbatului pe care îl acceptase drept soț, cu entuziasmul vârstei și al dorinței de a scăpa de singurătate. Nutrea speranța că el a luat-o pe drumul cel bun, așa că, la exclamația lui sinceră, ea nu a făcut altceva decât să îi adreseze un zâmbet complice. Au ajuns la restaurant, unde au servit masa acompaniați în surdină de acorduri de jazz. Domnul colonel și-a invitat soția la dans, în timp ce Mihaela a rămas împietrită pe scaun. Florin nu-și dezmințise comportamentul său de mojic nici de această dată. Dispăruse de la masă fără să spună nimic, lăsându-și soția singură, terorizată de așteptare și de grija a ceea ce se va întâmpla. Se va repeta scena din seara nunții prietenului său, când dispăruse la fel, fără nicio explicație, pentru ca la întoarcere să o lovească cu dușmănie în văzul tuturor?! Pentru a salva cât de cât penibilul momentului, doamna Viorica a venit la masă, a luat-o pe Mihaela de mână și a condus-o în mijlocul ringului de dans. Au dansat în cerc toți trei, pe o melodie ritmată atacată cu sârg de orchestra al cărei șef observase ce se întâmplă. La sfârșit au aplaudat promptitudinea și talentul celor din orchestră, după care și-au reluat locul la masă. L-au așteptat pe Florin mult și bine, dar în zadar. În cele din urmă au plecat acasă, gândind că s-a întâmplat ceva deosebit cu domnul Tănăsescu. Bărbatul a apărut în toiul nopții, beat criță, și a început să se desfășoare după binecunoscutul plan al gelosului amețit de alcool. S-a repezit cu pumnii la Mihaela, țipând cât putea:

— Te dai la colonelul Petria? Și el se dă la tine? Acum v-am înțeles planul, dar cu mine nu vă merge… Te omor… Vă omor pe amândoi, javră…

A bătut-o atât de rău, încât a fost necesară intervenția Salvării, care a dus-o la spital. În acele zile de spitalizare, familia Petria a vizitat-o de câteva ori. Când a aflat ce motiv a invocat domnul Tănăsescu pentru a se manifesta astfel, domnul colonel a sfătuit-o cu blândețe:

— Doamnă Tănăsescu, eu nu sunt medic, dar am impresia că soțul dumitale are probleme de ordin psihic. Cel mai bine pentru dumneata și pentru copii ar fi să-l părăsești... și asta cât mai urgent.

— Eu m-am lămurit, draga mea, interveni și doamna Viorica. Ce să ne mai învârtim după deget!... E un nebun! De un astfel de om trebuie să fugi unde vezi cu ochii...

„Să fugă! Unde să fugă?", se întreba Mihaela disperată. După această întâmplare, niciun membru al familiei Petria nu i-a mai călcat pragul, de teamă să nu-i ofere matrozului din cale-afară de gelos motiv de scandal.

A rămas în spital o săptămână. Deși se bucura de atenția medicilor și a asistentelor, niciun calmant nu o ajuta să își recapete încrederea în sine și speranța de viață. Reușea foarte rar să adoarmă, și atunci numai pentru câteva clipe. *Ce să fac? Încotro să o iau? Cui să mă plâng? Cine să mă ajute?* Erau întrebările care o terorizau permanent, nelăsând-o să se odihnească, să se refacă după zecile de lovituri barbare primite de la cel care declarase sus și tare, în văzul invitaților din ziua de Sfânta Mărie, că el numai pe ea o iubește și că doar pe ea o vrea de soție. Acum, Mihaela ajunsese la vârsta de treizeci și șapte de ani. În afară de copii nu avea nicio bucurie. Cei doi băieți, Paul și Adi, însemnau pentru ea singurul motiv de a exista. Singurul noroc în viața ei amară era locul de muncă, mediul în care își desfășura activitatea profesională. În mijlocul copiilor din clasă redescoperea de fiecare dată acea căldură sufletească de care

au nevoie oamenii-oameni, indiferent de vârstă. Avea simț profesional, și de aceea reușise să se facă remarcată în acest domeniu. De când scandalurile de acasă se înmulțiseră și deveniseră tot mai grotești, începuse să caute răspuns altor noi întrebări care îi rodeau sufletul: *„Este corect din partea mea să-mi țin copiii într-un astfel de mediu? Amândoi sunt băieți. Ce vor învăța ei de la un astfel de om? Cum să își chinuie la rândul lor viitoarele soții?! Nu, nu, așa ceva nu se poate. Va trebui să plec. Trebuie să mă despart de acest terorist cu chip de om!”...* era răspunsul la care ajungea de fiecare dată.

*

Orașul Mangalia trăia și el drama societății comuniste, caracterizată prin constrângerea individului, îndobitocirea lui, înfometarea și, mai ales, ținerea sub control a faptelor lui. Orice acțiune ieșită din comun era discutată și sancționată în ședințele de partid, erai aspru criticat, pedepsit dacă îndrăzneai să-ți ceri drepturile, chiar și atunci când ți se cuveneau.

În orice familie, femeia era cea care ducea greul. Grija de a avea ce pune pe masă o ținea într-o tensiune continuă, iar statul la coadă pentru a putea cumpăra câte ceva pur și simplu o înnebunea.

Ca oricare mamă, Mihaela alerga zilnic prin magazine sau stătea ore în șir pe la cozi pentru a cumpăra alimente pentru familia sa, cu gândul la fericirea copiilor. Măcar lor să nu le lipsească nimic – era tot ce își dorea. Familia însemna totul pentru Mihaela.

Deși avea un trai de coșmar acasă, Mihaela continua să lupte pentru familia sa, pentru imaginea familiei sale.

Nu se destăinuia nimănui decât acelor persoane pe care nu le putea ocoli, cum erau familia colonelului Petria, asistentele și medicii din spital care o văzuseră plină de vânătăi. Nutrise permanent în străfundul sufletului un iz de speranță că lui Florin îi va veni mintea la cap și se va schimba, redevenind ceea ce era el în primul an al căsniciei: un soț iubitor și curtenitor. Uneori se întreba: *„De unde atâta putere ca să-l iert pentru chinurile la care m-a supus cu sălbăticie? Poate se va trezi la realitate și se va schimba. Atunci, îmi va fi mai ușor să lupt cu trecutul”.* Alteori, când paharul suferințelor provocate de nefericitul marinar se umplea și dădea pe de lături, Mihaelei îi renăștea gândul renunțării la lupta cu condiția ei de femeie sacrificată pe altarul fericirii copiilor, și chiar plănuia să fugă. *„Să fugă? Doamne, unde să fugă? Și copiii?!... Ce s-ar face copiii fără ea?!”* Era de ajuns să își pună această întrebare pentru ca puterile ei, mistuite de chin, să renască și să se sugestioneze că nu trebuie să renunțe la lupta cu propriul destin. Era fericită alături de copii. Fără să-și dea seama, Florin, ea și băieții formau o echipă care-și trăia tacit bucuriile, își împărțeau grijile și nevoile zilnice sau făceau planuri de viitor. Toate zilele de aniversare ale copiilor erau transformate de Mihaela în adevărate sărbători. Avea grijă de fiecare dată să se roage ca Florin să nu vină beat și să înceapă cu scandalul, gonind acasă invitații, colegi și prieteni ai lui Paul și Adi. Uneori participa și Florin la bucuria copiilor, alteori se cinstea de unul singur sau cu vreun amic în bucătărie, iar de cele mai multe ori nici nu dădea pe acasă.

În astfel de zile, Mihaela radia de fericire. În sinea ei credea că și Florin se bucură de fastul acestor aniversări unice în viața fiecărui copil. Își spunea că soțul ei poate să nu fie impulsiv atunci când vrea, atunci când se controlează, și

speranța schimbării în bine a vieții lor chinuite înflorea pe dată. În astfel de zile era convinsă că merge spre victorie, victoria pentru ea însemnând o familie adevărată, cu un soț tandru, iubitor și respectuos.

Alte zile pe care ea le respecta cu sfințenie erau sărbătorile creștinești. Tradițiile acestor zile erau poruncă de la Dumnezeu pentru mama Maria și pentru tata Ion. Aceasta îi fusese moștenirea și Mihaela nu dorea s-o știrbească, de aceea își educa băieții în spiritul tradițiilor părintești. Oricât de sărac ar fi românul, trebuie să simtă cu întreaga-i ființă ziua de sărbătoare. Dacă nu are ce pune pe masă într-o astfel de zi, va veni careva să-i aducă, dacă nu are pe nimeni, va veni careva să-l invite să ciocnească un pahar sau să mănânce pe săturate.

Nu era zi de sărbătoare fără ca în casa lui Ion Danciu din Rebra să nu miroasă a brad, a sărmăluțe ce fierbeau pe sobă în oale de lut, a cozonaci și a câte și mai câte bunătăți care nu însemnau bogăție, ci cu totul și cu totul altceva – tradiție sfințită de mii și mii de generații. Și, pentru că toate acestea înseamnă în primul rând tradiție, devine obligatoriu ca ele să nu lipsească din casa niciunui român. Aceasta era lecția pe care Mihaela le-o preda, de fiecare dată când avea ocazia, copiilor săi. Băieții o ascultau cu atenție, se închinau și mulțumeau Domnului pentru daruri, se îndestulau cu bunătăți, după care își umpleau buzunarele să ducă și pe la prieteni, pentru ca darul să fie dar. Darul vine și se duce. Doar cadourile orășenilor nu pleacă mai departe. Darul pleacă… de aceea a venit, ca să meargă mai departe, să bucure și să lumineze alte zeci și zeci de suflete.

Dacă în noaptea de Ajun aveai voie să te înfrupți din bunătățile pregătite în cinstea Crăciunului, de Sfintele Paște nu gustai nimic până ce mama Maria nu aducea păștițele de

la biserică. În ziua de Paște, tata Ion așeza toporul lângă piciorul mesei, iar pe masă punea o farfurie cu apă. În apa din farfurie, peste câteva rămurele de busuioc, trona un ou roșu ca sângele lui Iisus și de jur împrejur bani, monede de diferite valori. Tata Ion lua cu o lingură păștițe din cana adusă de la biserică, atât cât să fie o înghițitură, și rostea solemn de trei ori *„Hristos a înviat!”*. Toată familia răspundea la fel de solemn de trei ori: *„Adevărat a înviat!”,* apoi, cu pioșenie, mânca păștițele din lingură. Urma mama Maria cu același ritual, după care toți copiii, în ordinea vârstei, săvârșeau acest ritual încărcat de semnificații și energii spirituale.

Fiecare copil așeza piciorul pe toporul de lângă masă, se spăla cu apă din farfurie pe față, rostea cuvintele magice, aștepta confirmarea adevărului rostit de el, confirmare venită pe dată de la toți cei prezenți, apoi lua o înghițitură din păscuță. În clipa în care înghițea păscuța, se auzea glasul grav și solemn al tatălui:

— Să fii tare ca fierul pe care-l calci acum, să fii curat ca apa de izvor cu care te-ai spălat, să fii frumos ca oul roșu, parfumat ca busuiocul și să ai noroc la bani, așa să-ți ajute Dumnezeu în care crezi și pe care-L slăvești zilnic prin cuvântul, prin gândul și fapta ta… Doamne-ajută!

— Doamne-ajută! răspundea în cor întreaga asistență. Mihaela, Tudorel și Fironica erau fericiți să primească astfel de urări din gura tatălui și săreau în sus de bucurie, pentru că abia acum aveau dreptul să ciocnească ouă și să mănânce cozonac. Casa se umplea pe dată de râset, veselie și voie bună.

Ajunsă la casa ei, având doi băieți crescuți cu toată dragostea, Mihaela nu a reușit decât rareori să creeze acea atmosferă sfântă din zilele copilăriei, când era sigură că îl

vede pe Iisus la fereastră. Oricât s-ar fi străduit să pregătească fel de fel de bunătăți specifice unor sărbători de o asemenea importanță, oricât de frumos ar fi aranjat masa în ziua de Crăciun sau de Paște, sărbătoarea se încheia aproape de fiecare dată cu lacrimile ei și cu țipetele și urletele animalice ale lui Florin. Ajunsese să creadă că omul de lângă ea crescuse într-o familie de păgâni ori atei comuniști, convinși până în măduva oaselor că Divinitatea este un moft al preoților sau al celor săraci cu duhul. Cum altfel să își explice plăcerea lui de a transforma atmosfera de sărbătoare a acelor zile în scandaluri oribile? Pe măsură ce creșteau, copiii se îndepărtau și se izolau tot mai mult de el. Paul Valentin devenise un licean inteligent, cu un chip foarte atrăgător și o ținută impecabilă. Toate fetele din liceu întorceau capul după el fără sfială. Avea rezultate foarte bune la învățătură, știa să se facă plăcut și apreciat de către toți colegii de clasă și era iubit de profesori. Citea foarte mult, arătându-se interesat de toate domeniile. În cărți își afla liniștea, ele îi saturau dorința de cunoaștere. Când era mic, pe Adrian lumea îl confunda cu o fetiță, atât de dulce și frumos era. Pe măsură ce trăsăturile i s-au conturat și maturizat, a devenit un bărbat frumos, cu trăsături de om inteligent. Păcătuia prin faptul că nu avea o înclinație deosebită spre studiu, lipsă pe care o compensa prin excepționale înclinații practice. Îl pasionau activitățile care aveau rezultate imediate și era foarte nemulțumit de el atunci când nu obținea rezultatele dorite dintr-o astfel de acțiune.

Paul Valentin s-a descurcat încă de mic în orice împrejurare, devenind un sprijin adevărat pentru Mihaela. Deși, când era mic, Adrian demonstra mult curaj, crescând devenise mai fricos, din cauza mediului în care se forma. Stătea în preajma mamei sau a lui Paul și nu admitea pentru

nimic în lume să doarmă singur ori să se știe singur în casă. În momentele în care Florin se repezea la Mihaela ca să își arate bărbăția și inteligența cu pumnul, Adrian țipa ca din gură de șarpe și rămânea pe loc paralizat de frică, pe când Paul sărea la taică-său, strigând:

— Tati, ce ai cu mama? Las-o în pace. Te rog să ne lași în pace. Nu vezi că l-ai speriat pe Adrian?!

Fiind atât de apropiați de mama lor, ambii băieți îi destăinuiau doar ei bucuriile, necazurile ori neîmplinirile lor. Domnul Scandal habar nu avea prin ce zbucium cumplit treceau copiii lui și nici nu dădea vreo dovadă că l-ar interesa ce se petrece în sufletul lor.

Nu de puține ori, în clipele lui de demență absolută, Mihaela rămânea nemișcată, privind prin el, întrebându-se: *„Oare omul ăsta nu a fost și el copil? A fost și el dulce și nevinovat ca Adrian al meu, care acum tremură ca varga de frica lui? Cum de s-a transformat într-un demon cu chip de om? Ce îl face să trăiască cu atâta nesaț plăcerea diabolică de a-i face pe cei de lângă el să sufere permanent? Doamne, ajută-mă să înțeleg ce se întâmplă cu omul pe care Tu m-ai învățat să-l iubesc atunci când mi L-ai scos în cale!"*

Într-o seară de toamnă, rece și tristă, în anul în care Paul intrase în clasa a unsprezecea, iar Adrian într-a șaptea, tot așteptând ca Florin să își facă apariția pentru cină, copiii au început să dea semne de oboseală și nerăbdare. Mihaela a hotărât să servească cina împreună, după care să meargă toți trei la culcare. Se făcuse târziu, iar așteptarea nu-și mai afla rostul. Amândoi băieții mergeau la cursuri dimineața și era absolut obligatoriu să se scoale cât mai devreme.

Pe la orele douăzeci și două, a apărut Florin, legănându-se beat de pe un picior pe altul, urlând fără niciun motiv. Țipa fără întrerupere, neavând șir la vorbă, repetând într-un mod

dezgustător aceleași idioțenii. Mihaela a ieșit repede din dormitor și l-a rugat să tacă din gură, pentru că sperie copiii și trezește toți vecinii, deși știa foarte bine ce avea să urmeze. Numai că, de data aceasta, mintea lui diabolică a dărâmat-o complet. Până în acea seară, fusese convinsă că îi cunoaște tot arsenalul de orori de care era în stare. Asistând neputincioasă la ce spunea și făcea bărbatul până atunci rău, bețiv, manifestând de multe ori stări de demență, Mihaela a simțit cum cade cerul pe ea, cum legătura ei cu divinul se rupe definitiv. Atunci, în acele momente incredibile, a trăit cu convingerea că nici Dumnezeu nu o mai poate ajuta.

— Îndrăznești să mă înfrunți pe mine, jigodie?... țipa bețivul făcând spume la gură.

Auzind gălăgie, ambii băieți au venit în fugă să vadă ce se întâmplă. Omul beat, tatăl copiilor care îl priveau consternați, a tăcut preț de o clipă. Mimica feței deconspira faptul că scormonea prin creierii îmbibați de alcool, căutând ceva ce pusese acolo la păstrare, iar acum nu mai găsea, ori ceea ce dorea el să scoată la lumină nu se lăsa luminat chiar atât de ușor. Ridica din când în când degetul arătător în aer, amenințând de zor un inamic necunoscut. În același timp, bâiguia vorbe de neînțeles, apoi trăgea concluzii cu caracter de verdict final, gesticulând cu ambele brațe. La un moment dat, și-a înfipt arătătorul în tâmpla dreaptă, semn că a reușit să găsească ceea ce căuta. Și-a pironit privirile amețite asupra lui Paul și a tunat cu o voce dogită de alcool și țigări:

— Scoate ușa de la sufragerie din balamale și plimb-o prin casă, altfel o omor pe maică-ta...

Paul stătea locului ca lovit de trăsnet, privind consternat când la Mihaela, când la omul pe care nu-l mai recunoștea ca fiind tatăl pe care îl așteptase ani de zile să se întoarcă din

misiunea importantă în care plecase. Adrian s-a aruncat în brațele maică-sii, tremurând înspăimântat ca niciodată.

— N-ai auzit ce-am spus? Scoate ușa și plimb-o prin casă, altfel o omor pe maică-ta…

De frică și știind că nu este recomandabil să înfrunte un om transformat de băutură într-un călău care nu mai judecă, bietul Paul a scos ușa din țâțâni și a început să umble prin casă clătinându-se sub greutatea ei. Când și-a văzut copilul într-o postură pe care nu și-ar fi putut-o imagina vreodată, Mihaela a scos un înfricoșător strigăt de durere, asemănător urletului animalelor încolțite, după care s-a prăbușit leșinată pe jos.

S-a trezit după câteva ore, la spital, într-o rezervă cu două paturi. Era atât de înspăimântată, încât nu putea scoate o vorbă. A rămas în spital patru zile. Gândurile o măcinau încontinuu: *„Doamne, până unde va merge nebunia acestui om? Cum să scap de această căsnicie care nu mi-a adus decât nefericire, atât pentru mine, cât și pentru copii?”.* Rezultatul analizelor a fost dezastruos. Dărâmată psihic, stresată până la culmea la care trupul cedează tuturor bolilor posibile, s-a pomenit că are colecistul încărcat de pietricele… *„Orice s-ar întâmpla, Dumnezeu trebuie să mă țină în viață pentru ca să-mi văd băieții porniți pe un drum al lor”*, se încuraja ea de una singură.

Și, pentru ca teribila ei dramă să capete un iz tragi-comic, Florin a venit zilnic în vizită la ea la spital, rugând-o în genunchi să-l ierte pentru că era beat și nu știa ce face. Știa că minte, știa că este fals în comportamentul său de om care își cere spășit iertare, de aceea îi era scârbă de vorbele lui.

Nu suporta să-l mai vadă și cu atât mai puțin să îl audă vorbind. După ieșirea din spital, primul ei gând a fost să stea de vorbă cu băieții, ca să le spună că nu mai poate continua

o astfel de viață. Mai bine se despart de acest drac mascat în bărbat. Aflând despre ororile pe care erau nevoiți să le trăiască de ani de zile, în mod sigur, orice instanță care ar judeca divorțul ar decide ca ei să rămână împreună în locuința lor. Adrian a ascultat-o în tăcere, în schimb Paul, mult mai matur în comparație cu fratele său, dar dovedind din plin inocența specifică vârstei, a îndemnat-o pe Mihaela să-l mai ierte încă o dată, să-i mai dea o șansă, o ultimă șansă. Ascultându-l cu atenție pe Paul Valentin și înțelegându-i argumentele, Mihaela a redescoperit cât de complicată era situația în care se afla. Ar fi rămas singură, doar cu cei doi copii în apartament, pentru că se săturase până peste cap de manifestările lui animalice și de bețiile fără șir. „Să plece el, să ne lase în pace!", le spunea ea copiilor de fiecare dată când trecea printr-un declin psihic datorat scandalurilor cărora nu mai știa cum să le facă față. Acum înțelegea că ambii băieți erau capabili de iertare. Puteau să-l ierte pe cel care, în loc să le fie tată, le întristase cât putuse de mult și de bine copilăria. Se vedea obligată să dea curs impulsului iertător al băieților. Deși era convinsă că Golgota ei va continua, nu avea curajul să își asume răspunderea creșterii a doi copii de una singură ori să se opună reacției lor spontane de a-l ierta încă o dată pe Florin.

Cine poate spune că își cunoaște propriul destin înainte de a-l trăi așa cum îi este dat? Bineînțeles că îți poți influența soarta prin modul în care iei la un moment dat o decizie sau alta, legată de pasul pe care urmează să-l faci. Întotdeauna, indiferent de pas, această decizie poartă în ea influența covârșitoare a celor șapte ani de acasă, bagajul cultural al celui în cauză, experiența de viață, dar mai importantă decât toate acestea este influența factorilor externi, care nu sunt alții decât oamenii din imediata ta apropiere. Membrii

familiei, preotul, școala, prietenii, amicii, colegii, cu spusele și faptele lor, ne corup deciziile de cele mai multe ori, cu convingerea că ne vor binele sau că ne învață să provocăm binele. Deși Mihaela își dorise și visase independența absolută, iat-o ducând de ani de zile o viață în care toți ceilalți contau, grija pentru ea fiind mereu pe ultimul loc. Existau în viața lor momente pe care nu le poți numi decât ca fiind ciudate, dacă nu uiți grozăviile pe care erau nevoiți să le trăiască. Un astfel de *„moment ciudat”* și-a făcut simțită prezența din ziua în care Mihaela s-a întors acasă de la spital.

După ce s-a trezit din beție și aflând că soția sa este în spital, pe Florin au început să-l macine mustrările picăturii de conștiință pe care o mai avea. De data aceasta sărise rău peste cal. Să-l oblige pe Paul să plimbe ușa sufrageriei prin casă?! Cu mintea trează, cu cei doi băieți care îl priveau permanent temători, cu ură și curiozitate copilărească, cu soția în spital, nu i-a fost ușor cele câteva zile trăite astfel, până la întoarcerea Mihaelei. De aceea, din ziua în care ea a intrat pe ușă, el s-a făcut mic, străduindu-se să treacă neobservat, iar când prindea momentul își cerea neîncetat iertare pentru purtarea sa abominabilă. Iarăși nu mai bea și nu mai întârzia seara la cină, încât Mihaela începuse să se întrebe dacă nu cumva tot ce făcuse el până atunci, făcuse cu bună-știință, după un plan bine stabilit, ceea ce era mult mai grav. În acest caz, însemna că el ar fi avut un scop anume și că nu acționa doar în urma pornirilor lui de om beat. Și totuși, Mihaela a închis ochii sufletului și ai rațiunii nu pentru a-l ierta, ci pentru a se convinge că poate să treacă încă o dată peste acest blestem în numele copiilor ei. Momentul ciudat care a urmat a fost liniștea, dar o liniște

crispată care a măsurat în timp cea mai lungă perioadă fără scandaluri, bătăi și beții nocturne de când se căsătorise.

Trecuseră cincisprezece ani de când trăia cu Florin și, dacă ar fi adunat la un loc clipele frumoase petrecute alături de el, ar fi alcătuit un mănunchi de zile de aproape un an. Avea din ce în ce mai des mustrări de conștiință pentru că se afundase în mocirlă de bunăvoie, pentru că se lăsase purtată de val, nesocotind toate sfaturile celor apropiați, pentru că își dorise un soț și se pricopsise cu un nebun. Paul Valentin absolvise liceul, iar Adrian era în clasa a opta.

Pe la începutul verii acelui an, au stabilit să meargă cu toții o săptămână în Ardeal, în vizită la părinții Mihaelei. Paul se pregătea pentru examenul de admitere în facultate, care urma să aibă loc toamna. O săptămână de pauză pentru el era binevenită. Cu toate că erau pregătiți de plecare, Florin tot amâna ziua fixată pentru călătorie, spunând că mai are de rezolvat probleme urgente legate de serviciu. Cât a durat această perioadă a amânărilor plecării în mica vacanță, la anumite intervale de timp, telefonul suna, Mihaela ridica receptorul, dar de la celălalt capăt al firului nimeni nu spunea niciun cuvânt. După două-trei apeluri de acest gen, dacă se întâmpla să fie acasă, Florin se făcea nevăzut imediat, invocând pretexte de multe ori puerile, pe care Mihaela nici nu le lua în seamă. Fiind în vacanță, mergea la plajă cu băieții ori singură, dacă aceștia aveau alte preocupări. Statul la soare îi înroșise trupul, dar mai ales fața, care arăta ca un rac proaspăt scos din apă clocotită. Ei nu-i păsa de acest lucru. Știa că în câteva zile urmele roșeții vor dispărea și va căpăta un ten măsliniu, ca al unei creole veritabile. Se bucura de soare, dar mai ales de liniștea care se înstăpânise în casa lor de ceva vreme, liniște ce era din când în când deranjată în mod nesemnificativ pentru ea de

țârâitul prelung al telefonului anonim. Părea a fi un semnal, însă nu-i dădea importanță, atâta vreme cât nu devenea alarmant.

Într-o seară târziu, după ce peste ea și copii se așternuse liniștea orelor de odihnă, și-a făcut apariția Florin, însoțit de maiorul Mihai Negru, un coleg de serviciu. Au intrat în sufragerie, unde Mihaela dormea pe o canapea. Văzând-o, maiorul Mihai Negru nu s-a putut abține să nu exclame:

— Doamne, Florine, dar ce soție frumoasă ai!...

Posibil amețeala datorată băuturii sau lipsa unei educații solide, însă cu certitudine surprinderea l-a făcut pe colegul lui Florin să nu își poată abține exclamația sinceră. Auzindu-l, Mihaela a sărit speriată de pe canapea.

Florin nu și-a putut reține în fața colegului pornirea lui de bărbat adevărat și a început să o chestioneze autoritar, ca un stăpân ce era:

— De ce dormi aici, în sufragerie? Și ce, asta-i oră de somn? Ce ai de nu vorbești, muto? Ai amuțit? Mișcă și adu ceva pe masă, nu mai sta și te freca la ochi! Nu vezi că avem musafiri?!

— Vă rog să mă scuzați, doar ce ațipisem, dar îmi revin imediat. Ce doriți să mâncați?

— Tu ești proastă sau te faci? Adu ce se aduce pe masă când îți vine în vizită un prieten...

Fără să mai scoată un cuvânt, Mihaela a încărcat masa cu mâncare și băutură, apoi a dorit să se retragă în dormitor, dar Florin a oprit-o la fel de autoritar:

— Nu, nu pleca. Stai cu noi, doar ai timp de odihnă din belșug.

A rămas lângă ei câteva ore bune, ascultându-le bancurile de proastă calitate și bârfele la adresa colegilor de serviciu. Într-un târziu, nu a mai rezistat și a plecat la culcare. Pe la

ora patru dimineața, a trezit-o Florin în urlete și pumni, deoarece cu zâmbetul și cu privirea îl cucerise până în măduva oaselor pe maiorul Mihai Negru, care nu contenise cu vorbele de laudă la adresa ei până când a plecat.

— Erai roșie de plăcere când l-ai văzut, vulpoaico! Crezi că nu te-am văzut cum îi aruncai ocheade pe sub sprâncene?

— Sunt roșie la față de la plajă, măi om nebun…

— Taci! Nicio vorbă! Ți-am spus că nu îți merge cu mine… I-ai zâmbit tot timpul, javră ordinară ce ești…

— Bine, dar este prietenul și șeful tău. Nu am făcut altceva decât să mă port politicos cu el… am făcut-o pentru tine…

— Ai făcut-o pentru mine?! Lasă că îți arăt eu ție, jigodie…

S-a repezit și a luat patul pliant pentru plajă pe care-l țineau într-un colț al dormitorului și a bătut-o cu el până a obosit. O lovea pe unde se nimerea. Mihaela a adoptat iarăși postura femeii care stă și încasează lovituri fără să spună nimic, așteptând ca nebunul să se liniștească. L-a oprit oboseala. A căzut în pat ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic și s-a scufundat într-un somn adânc, sforăind groaznic, duhnind a băutură și fum de țigară. Cât timp o lovise cu patul pe care-l ținea într-o mână, cu cealaltă o trăgea de păr mai-mai să i-l smulgă, încât Mihaela era înnebunită de durere și de groază.

Cât a durat călătoria în care au plecat a doua zi, nemaisuportând amânările lui nemotivate, Mihaela nu i-a acordat soțului ei nici cea mai mică atenție. El încerca să își repare purtările barbare din seara anterioară plecării, dar se lovea de privirea ei rece ca de un zid. Ea vorbea numai cu cei doi băieți și numai dacă era strict necesar să intervină, ca să le spună ceva ori să le ofere de mâncare, pentru că lungul drum dura aproximativ douăsprezece ceasuri.

Când a îmbrățișat-o, mamei Maria i-a fost de ajuns o singură privire pentru a înțelege că fiica sa trecuse de curând prin calvarul bătăii și al scandalului la care o supunea nimeni altul decât ginerele său, pentru care nu mai avea ochi să-l vadă.

— Fata mamii, fata mamii... am să mor de oful tău. De ce nu te hotărăști odată, mamă, să-l lași pe neisprăvitul ăsta să trăiască singur, cum își dorește? Ăsta nu merită să stea o femeie lângă el. De ce l-ai mai adus la mine? Îmi vine să-i crăp capul cu securea... Ia-ți copiii, draga mea, lasă-l, părăsește-l, și vino acasă...

— Cum să vin acasă, mamă?!... sări Mihaela iritată. De lăsat, am să-l las până la urmă, pentru că eu cred că asta își dorește, după cum se poartă, dar de venit acasă nu vin. Ar însemna să dau cu piciorul tuturor realizărilor mele, multe-puține, atâtea câte sunt... Să mă întorc de unde am plecat, mai rău decât am plecat? Cu doi copii după mine? Ce va zice lumea și ce voi face eu aici în sat?

— De, mamă, dar avem și aici școală și grădiniță. Ai uitat că aici ți-ai început anii de serviciu?...

— Nu, mamă, nici nu vreau să aud așa ceva. Paharul este plin cu vârf și-ndesat, așa cum nu a fost niciodată de când m-am căsătorit cu el. Ai răbdare să-și ia Paul Valentin examenul la facultate, și după aceea îmi voi schimba viața.

Au vorbit amândouă zile-n șir, au plâns, s-au sfătuit și concluzia a fost una singură: *„Lasă-l, mamă, și du-te unde oi vedea cu ochii, și pe drum să-l povestești la toate femeile, ca să i se ducă buhul și să fugă toate de el. Acest om și toți cei ca el nu merită să strângă vreodată femeie în brațe, darămite să se găsească vreuna care să îi mai facă și copii..."*

Își vărsau năduful în lacrimi și cuvinte mult mai nevinovate decât vinovăția bărbatului al cărui comportament

se dovedise de nenumărate ori a fi vecin cu nebunia, dacă nu chiar nebunia însăși.

Mama Maria era mult schimbată față de cum o știa Mihaela. Slăbită, mereu tristă, cu o privire îndurerată, femeia calmă și puternică de altădată se transformase într-o ființă firavă, pe chipul căreia se citea o suferință ascunsă. *„Să fie bătrânețea de vină sau viața mea necăjită a necăjit-o și pe ea, de arată de parcă ar fi bolnavă?”*, se întreba Mihaela cu ochii înlăcrimați, neîndrăznind s-o întrebe nimic.

În acea toamnă, Paul Valentin a intrat la facultate printre primii pe lista admișilor în urma examenului. După cum își dorea ea, Mihaela își sfătuise fiul cel mare să urmeze medicina. Dar el a ales un domeniu mult mai pretențios. Bunicul sădise în el iubirea de neam, de patrie, de popor, iar sămânța găsise un teren fertil. Paul și-a dorit să fie printre acele minți luminate care veghează din umbră la liniștea țării, de aceea a ales să urmeze cursurile Institutului de Informații. Războiul umbrelor este întotdeauna aprig, neiertător și, chiar dacă devii învingător sau învins, tot Marele sau Micul Anonim îți va fi numele. Dacă în urma activității tale se va ridica o statuie, ea nu se va putea numi altfel decât Mormântul Eroului Necunoscut. Paul cunoștea foarte bine acest concept rezultat din anii de experiență ai serviciilor de informații din toată lumea, dar nimeni nu a putut să îi schimbe ori să îi influențeze decizia. A dat examen și a reușit. *„Simplu ca bună dimineața, primăvară!”*... a spus el râzând fericit, după ce s-a văzut printre primii pe lista celor admiși.

Când a aflat despre reușita lui Paul, Florin era beat ca de obicei. Că bucuria lui a fost reală sau nu, nimeni din familia Tănăsescu nu poate spune, mai cu seamă după modul în care și-a exprimat-o. S-a repezit la Paul și l-a strâns de gât

mai-mai să-l sugrume, încât bietul băiat s-a înroșit la față, părând că se sufocă. Apoi pe Mihaela și pe Adrian i-a culcat la pământ și a început să joace pe ei, cică de bucurie că Paul a intrat la facultate. Bucuria s-a transformat în tragedie, în lacrimi și ură.

Ce minte diabolică poate născoci o astfel de manifestare de bucurie în urma unei realizări importante pentru copil?!... Mintea domnului Scandal. În seara în care ar fi trebuit să se bea șampanie, în casa familiei Tănăsescu s-a plâns cu lacrimi amare în timp ce matrozul, inconștient de beat, urla și se desfășura ca posedat de diavol. Mihaela era convinsă că, dacă ar fi povestit cuiva cum au sărbătorit evenimentul, nu s-ar fi găsit o minte sănătoasă care să o creadă. Reacția oarecum neașteptată, din cauza vârstei, a fost a lui Adrian, care, după această întâmplare, și-a implorat mama: *„Mami, te rog părăsește-l! Eu nu mai pot să îi spun tată acestui om!..."*

Începutul noului an universitar se apropia vertiginos. Elevii și studenții se pregăteau pentru începerea cursurilor. Ocupată cu pregătirile de instalare a lui Paul Valentin la căminul Institutului de Informații din București, Mihaela a amânat momentul divorțului. În aceeași perioadă, de acasă a primit vestea că mama Maria este foarte bolnavă. Înspăimântată de o asemenea veste, a lăsat totul baltă, și-a luat copiii și a plecat în Ardeal la părinți. A găsit-o pe mama Maria în spital, tristă, slăbită, foarte palidă și aproape de nerecunoscut, cu un diagnostic halucinant: ...cancer generalizat. La aflarea diagnosticului, șocul a fost nimicitor pentru Mihaela. Nu mai știa ce să facă, nu mai vedea pe unde merge. Ar fi vrut în acele clipe să se rupă în două: o parte să stea cu măicuța ei, care se zbătuse pentru ea încă de când era o copilă bolnavă și fără speranțe de viitor, iar

cealaltă să plece cu cei doi copii care se pregăteau pentru începerea noului an școlar.

— Ce mai faci tu, fata mamii? Cum îți mai merge? a dorit să afle bătrâna, presimțind că sfârșitul îi este aproape…

— Bine, mamă… Acum totul este mai bine… Florin a redevenit acel om pe care l-am cunoscut… s-a mai liniștit… doar când se întâmplă să bea își mai iese din fire…

— Se vede pe fața ta că nu știi să minți, draga mamii. Eu îți văd tristețea din ochi și tu îmi spui că o duci bine? Ești mamă și ar trebui să știi că orice mamă simte când odorul ei este nefericit. Tu ești chinuită, mamă, de nemernicul cu care te-ai măritat. Eu am înțeles… de cum l-am văzut prima oară, am înțeles că este un ticălos… dar tu nu m-ai ascultat. De, fetița mamii, aș fi vrut eu să mă înșel, dar se vede că viața m-a învățat bine să iau seama la oameni. Sunt tare mâhnită, mor cu gândul la tine, la viața ta chinuită alături de bruta cu care te-ai măritat.

— Lasă, mamă, nu te mai gândi acum la mine. Până la urmă voi izbândi. Nu se poate ca Dumnezeu să nu-mi arate într-o zi calea pe care trebuie să o apuc. Mai bine roagă-te să te faci sănătoasă și să mergem la casa noastră, unde te așteaptă toți cu drag, îi spuse Mihaela cu lacrimile șiroind pe obraz.

Știrea că bătrâna se afla în spital ajunsese pe la toate rudele. Când a ieșit din salonul bolnavei, Mihaela a fost surprinsă să-și vadă rudele sărind cu mic cu mare în jurul ei și întrebând-o ce se întâmplă. După ce le-a spus adevărul, au convenit împreună să se poarte toți cât mai firesc, pentru ca mama Maria să nu le descopere îngrijorarea.

În luna septembrie, Mihaela începea serviciul, iar Adrian școala. Paul urma să înceapă cursurile în prima zi a lunii octombrie. După ce a discutat cu medicii, cu asistentele, cu

rudele și au stabilit ce trebuie făcut într-o astfel de situație, Mihaela și-a luat băieții și s-a întors la Mangalia. Ajunsă acasă, zilnic avea grijă să dea telefon ca să afle vești despre mama Maria. Veștile nu erau îmbucurătoare. Bătrâna era din ce în ce mai rău. Mihaela se ruga pentru o minune care să-i salveze măicuța, se ruga zi și noapte bunului Dumnezeu să-i mai dea bătrânei zile de trăit ca să apuce să-și vadă fetița și nepoții trăind singuri, fără Florin, dar fericiți, pentru că în sinea ei nutrea deja convingerea că într-o bună zi își va lua copiii și va pleca. Dar veștile nu-i mai dădeau nicio speranță, deși sperase din toată ființa că va ajunge să o mai poată îmbrățișa pe măicuța ei dragă înainte de a pleca pe drumul fără de întoarcere.

Mama Maria s-a stins din viață în luna octombrie. Țăranca aprigă, puternică, harnică, inteligentă, îndrăzneață, cu o judecată aspră, dar întotdeauna dreaptă, care făcuse din munca ei zilnică un mit al devenirii pământene, așa cum fac toți țăranii acestor ținuturi, și-a dăruit trupul țărânii și a zburat în al nouălea cer ca să vegheze din înalturi drumul terestru al tuturor urmașilor neamului său. A purtat în tot locul mândria femeii cinstite căreia nu i se poate reproșa nimic, ceea ce a făcut să fie respectată și iubită de toți cei din jur, care nu s-au dat în lături să verse pentru ea o lacrimă și să-i cânte într-un glas cu preotul satului veșnica pomenire. În ziua înmormântării, Mihaela a simțit cum din sufletul ei se rupe ceva; o parte din ea pleca spre veșnicie odată cu mama Maria.

La întoarcere spre Mangalia trebuia să facă popas la București, pentru a participa la un eveniment foarte important. Paul Valentin depunea jurământul de credință față de țară. Pe drum ea s-a cuibărit lângă Adrian într-un colț al compartimentului de tren, în timp ce Florin și-a găsit

imediat colegi de pahar. După ce s-a încălzit bine de la țuica de prună, Florin a început să cânte, să râdă prostește, să înjure, fără să țină seama că veneau de la o înmormântare, și nu de la o petrecere.

Mihaela îl privea și nu-i venea să creadă până unde pot ajunge prostia și răutatea acestui om. *„Oare Dumnezeu a înscris numele acestui demon cu chip de om în dreptul ursitului meu, sau eu i-am gravat numele cu neștiința și ignoranța mea?”...* se întreba ea, sfârtecată de durere. Ajunși în capitală, au tras la prietenii ei, familia Niculescu. După atâtea tristeți, Mihaela a trăit clipe de mare fericire văzându-l pe Paul Valentin trecând mândru în pas de defilare, îmbrăcat în ținuta de paradă, prin fața întregii asistențe. I-a mulțumit în gând Domnului pentru această mare bucurie.

— Ce frumoși sunt toți, rosti încet doamna Tănțica Niculescu, prietena ei, care dorise nespus de mult să participe la paradă.

— Ce frumos este băiatul meu, spuse atunci Mihaela cu lacrimi în ochi. Mie mi se pare că este cel mai frumos, dumneavoastră ce spuneți?...

— Așa este, se înveseli doamna Niculescu.

Abia a doua zi după paradă, Mihaela și-a făcut curaj și i-a vorbit lui Paul despre moartea mamei Maria. Tânărul student a izbucnit în plâns. Bunica fusese pentru el cea care-l purtase la biserică, îl ajutase să înțeleagă ce înseamnă adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu, a Fiului și a Duhului Sfânt, ea îl învățase de mic să nu-i fie frică de nimic în viață, să apere adevărul și dreptatea. A plâns ținându-l în brațe pe Adrian. Înțelegeau amândoi că viața și moartea devin două surori vitrege ce se urăsc cu multă cruzime, mai ales pentru acei oameni care nu înțeleg și nu acceptă existența perenă a spiritului. Viața pământeană își are importanța ei, de aceea

ți-e dată ca s-o trăiești. Îmbrățișându-și mama și fratele, Paul le-a spus printre lacrimi:

— Bunica m-a învățat cuvintele Sfântului Apostol Pavel: *„Noi credem în cele ce nu se văd, pentru că acele lucruri sunt veșnice. Tot ceea ce vedem cu ochiul este trecător, așa cum trecători suntem și noi pe acest pământ”…* Bunica m-a învățat așa. Să ne rugăm pentru liniștea și odihna spiritului ei curat și iubitor, așa cum am știut-o noi dintotdeauna.

Stropul de fericire datorat paradei la care Paul se dovedise a fi printre cei mai strălucitori studenți, adăugat oceanului de nefericire în care trăia, s-a înecat destul de repede. În scurt timp, Mihaela avea să descopere că va trebui să suporte o intervenție chirurgicală. Se simțea din ce în ce mai rău. Avea crize din ce în ce mai dureroase. Medicii i-au recomandat să își opereze cât mai urgent colecistul, altfel viața îi era pusă în pericol.

Se temea, îi era frică. Iarăși spital, iarăși operație; nu, suferise destul în copilărie? Teama de spital și în primul rând teama de sala de operație, căpătată în anii îndelungați de spitalizare ai copilăriei, o făcea să amâne zi după zi momentul prezentării la medic. Îi treceau prin cap tot felul de gânduri ciudate legate de nerealizarea și nefericirea băieților ei, dacă ea nu s-ar mai întoarce din acest drum. Uneori i se părea că mama Maria o strigă… o cheamă la ea pentru că mai are să-i spună câte ceva, să-i vorbească, s-o învețe cum să evadeze.

Dacă în acele zile de indecizie, între a accepta sau nu intervenția chirurgicală, cineva, oricine, ar fi întrebat-o despre soțul ei, Mihaela nu ar fi știut ce să spună. Florin venea acasă beat sau treaz, asculta muzică ori lălăia de unul singur în legea lui, pleca pe nepusă masă și dispărea în neant pentru două-trei zile fără ca ea să știe pe unde umblă.

De frica bătăilor și a scandalului, nu îl întreba nimic. Acum era convinsă, în sinea ei luase deja hotărârea de a face pasul decisiv, acela de a-și lua copiii și a pleca oriunde, numai că un obstacol neprevăzut o țintuia locului. Și acesta era sănătatea ei precară. După o viață atât de chinuită, sistemul nervos cedase, lăsând porțile sănătății nepăzite, dând voie bolii să dea năvală și să cotropească ceea ce mai rămăsese din trupul ei obosit. Acum era obligată să se îngrijească de propria-i sănătate, dacă dorea să își urmeze destinul de veghetoare a drumului pe care visa ea că trebuie să pășească cei doi copii, lumina ochilor ei, unicul sens al vieții ei necăjite.

Sfârșitul lunii octombrie însemna, sau ar fi trebuit să însemne în primul rând pentru familie, pregătirea pentru ziua de naștere a Mihaelei. Paul a venit de la București ca să își felicite mama. Către seară, Florin a sosit acasă atât de beat încât nu înțelegea cine-i bărbatul care se plimbă prin sufragerie. Nu-i ieșea socoteala. De când plecase Paul la București, el învățase că îi este de ajuns să numere membrii familiei până la trei, or acum îi ieșeau patru la numărătoare și nu putea pricepe ce minuni, ce manoperă a mai pus la cale *„jigodia”* ca să-l inducă pe el în eroare. *„Un lucru e sigur,* bâiguia el în legea lui, *ăla nu sunt eu și nici Adrian nu este, pentru că pe Adrian îl văd stând pe scaun, la masă...”* În cele din urmă, a adormit fără să înțeleagă că băiatul cel mare se întorsese acasă pentru a petrece împreună cu familia ziua de naștere a iubitei lor mame.

Tristă ca întotdeauna în astfel de zile care ar fi trebuit să fie festive, Mihaela și-a servit băieții cu tot ce le pregătise cu dragoste și migală. La un moment dat a cuprins-o o criză atât de puternică, încât băieții au sărit la telefon și au chemat ambulanța. O noapte întreagă, copiii, medicii și

asistentele au vegheat-o. Durerile atinseseră paroxismul, a ajuns de câteva ori în stadiul de autoanestezie provocată de dureri. După ce s-a mai liniștit, medicii i-au dat verdictul: *„intervenție chirurgicală urgentă, altfel nu mai garantăm nimic pentru dumneavoastră!”…* Nu s-a decis să accepte intervenția și, spre dimineață, copiii au dus-o acasă. Când au intrat pe ușa apartamentului, Florin umbla mahmur de colo-colo, neînțelegând unde dispăruseră cu toții fără ca el să știe ce se întâmplă. Habar nu avea că fusese duminică, 1 noiembrie, ziua de naștere a Mihaelei, și cu atât mai puțin prin ce trecuse ea la spital, o noapte întreagă. A întrebat morocănos, mai mult din cauza prezenței băieților:

— Da’ ce faci, dragă? Umbli noaptea, ce-ai pățit?

Paul nu putea lipsi de la cursuri, așa că a plecat imediat la București. Ca întotdeauna, Adrian privea pe lângă taică-său fără să îl vadă și fără să-l întrebe ori să-i spună ceva. Se săturase de imaginea lui de om beat care se crede grozav cum pune mâna pe pahar, dar nu-i spunea nimic, niciun cuvânt. Prefera să vorbească cu Paul sau să își caute alinare printre colegi și prieteni, ori în brațele mamei.

În noaptea care a urmat ieșirii din spital, Mihaelei i s-a arătat în vis chipul blând al unui bărbat care o fixa cu o privire pătrunzătoare. O mângâia pe obraz și îi vorbea întruna…

*

Mihaela a deschis ochii speriată… Timbrul vocii bărbatului din vis îi trezise fiorii uitați ai tinereții. Încerca din răsputeri să rememoreze visul pentru a nu-l uita. Chipul bărbatului i se părea cunoscut, la fel și glasul, dar cine era nu-și putea aminti… *„Ce faci tu, fată dragă?”*, îi răsunau în urechi

cuvintele omului din vis. *„Dacă ești atât de bolnavă, de ce nu mergi la București?... Te aștept!... Hai, vino!... Te caut de ani de zile și nu știu pe unde umbli... Vino, vino, te aștept... spital... București..."* Emoția atingea culmi nebănuite pentru cât era ea de saturată de emoțiile pe care ți le poate oferi un bărbat ca Florin. Nu mai dorea să audă niciun cuvânt despre bărbați, fie de bine, fie de rău. Singurii bărbați demni de atenția ei erau Paul și Adi, care încă erau doi copii cuminți și visători. Chipul șters al acelui om, vocea lui îi aminteau despre zilele în care fusese convinsă că poate înfrunta viața de una singură, reușind să atingă culmea deplinei independențe, culme dorită de orice femeie. Dar cine era acel om? Cum de era posibil ca mintea să îi joace o festă atât de inexplicabilă? Pentru ea, care se străduise ani în șir să scape de războiul amintirilor, faptul că nu își amintea nimic despre acest om nu putea însemna decât o scăpare a minții cauzată de un vis la care nu se aștepta. Unde și când l-a întâlnit? O durere ascuțită, usturătoare o trezi complet la realitate. S-a ridicat încet din pat și a început să se plimbe prin cameră pentru a obliga durerea să înceteze... A privit ceasul, apoi s-a grăbit să își facă toaleta de dimineață. Trebuia să îl pregătească pe Adrian pentru școală.

Pe la ora nouă, a sunat Paul Valentin:

— Alo! Mami, să știi că am vorbit la spital. Am aflat de la medicii Spitalului de Urgență că în cazuri asemănătoare cu al tău se poate interveni laparoscopic. Laparoscopia este o intervenție modernă, nedureroasă, așa că nu ai niciun motiv să fii speriată. Să-mi spui când te hotărăști să vii. Te voi aștepta în Gara de Nord la acceleratul de Mangalia.

— Bine, bine, puiule, am să te sun eu. Cred că voi veni destul de repede, socotind după durerile pe care le îndur.

— Mami, te rog, nu mai întârzia nicio clipă. Trebuie intervenit imediat. Nu mai poate fi vorba de nicio amânare. Aici este vorba despre tine și viața ta.

— Bine, dragul meu! Am să te sun eu în câteva zile, îți promit. Tu să ai grijă ce faci. Să îți vezi de cursuri, să nu cumva să aflu că îți pierzi nopțile fără niciun rost. Ai grijă de tine… La revedere, dragule…

În timp ce așeza telefonul în furcă, Mihaelei îi trecură prin minte spusele necunoscutului din vis: *„Să vii la București… te aștept…”* O trecu un fior rece pe șira spinării… Nu voia să moară, nu trebuia să moară până ce nu își vedea copiii lansați pe drumurile lor. *„Ce se întâmplă?”*, se întreba ea, fără să găsească un răspuns plauzibil. *„Ciudată mai e viața uneori! Voi merge la București și ce-o fi o fi! Dumnezeu va avea grijă de mine. Nu mă poate părăsi tocmai acum, când m-am hotărât să pun capăt coșmarului vieții mele, deși de multe ori am păcătuit crezând că m-a uitat… Of, Doamne, iartă-mă!..”* În câteva zile, Mihaela și-a pus la punct problemele legate în primul rând de serviciu, a cumpărat de la agenție bilete la accelerat pentru ea și Adrian, a aprovizionat bucătăria și a făcut ordine în toată casa. Urma să plece a doua zi și nu știa cât va lipsi de acasă. Era o după-amiază de sfârșit de toamnă bacoviană, care te îndeamnă la plimbări lungi pe malul mării, la starea de vis prin care poți străbate cărările universului până la desăvârșire, până la identificare cu absolutul. Adrian era la școală pentru că avea cursurile după-amiaza, iar Florin încă nu sosise de la serviciu. Mulțumită că sfârșise cu pregătirile în vederea plecării, Mihaela a intrat în dormitor să se așeze pe pat din cauza durerilor care nu mai conteneau. În liniștea camerei, în mirosul așternutului curat, durerile, până atunci supărătoare, au lăsat-o să ațipească. În câteva clipe, i-a

apărut iarăși în vis chipul bărbatului grizonat, cu ochi mari, expresivi, îmbrăcat într-un elegant costum albastru… *„Ai să vii la mine la spital, nu-i așa? Vezi și tu că nu mai trebuie să amâni niciun moment… Te aștept!”*, nu contenea el să o îndemne spre pasul pe care trebuia să-l facă. Sunetul prelung al soneriei de la intrare a făcut-o pe Mihaela să sară din pat speriată. Regreta că nu apucase să-l identifice nici de această dată pe bărbatul care îi cucerise visul cu insistență, dar s-a îndreptat spre ușă și a deschis-o fără să mai privească pe vizor, cum de altfel făcea de fiecare dată când era obosită. În cadrul ușii se lățea cât era de mare o femeie cu aspect vulgar, care o privea cu un zâmbet obraznic. Surprinsă ca de fiecare dată în astfel de momente, Mihaela a rămas înțepenită locului, fără să poată scoate un singur sunet. Profitând de surprinderea ei, grăsana s-a furișat în casă și a început să declame pe un ton calm motivul inoportunei vizite care, după mintea ei, nu suporta amânare:

— M-am gândit destul de mult și am ajuns la concluzia că este cazul și timpul să afli cât mai multe despre mine și Florin.

— Dar ce legătură poate fi între dumneata și Florin? întrebă Mihaela cu jumătate de glas.

— Eu și Florin trăim împreună! Ne iubim, ne împăcăm foarte bine, ceea ce nu se poate spune despre căsnicia ta ratată. Dacă ați fost pe la vreo petrecere împreună, am fost și eu pe aproape. Trebuie să recunoști că, dintre noi două, tu ai fost aceea care ai stat singură la masă, în timp ce eu și el ne simțeam minunat în vreun colțișor al aceleiași încăperi în care tu te dădeai de ceasul morții pentru că nu înțelegeai ce se întâmplă. Eu ți-am ales cadourile pe care ți le făcea de ziua ta. Eu ți-am trimis calcanul despre care am auzit că nu ți-a plăcut deloc, eu i-am deschis ochii lui Florin în privința

zâmbetului cu care ademenești bărbații, eu am știut când ați făcut dragoste ori…

— Ajunge, ajunge! Ieși afară din casa mea, nerușinato! Cât privește golanul de care-mi vorbești cu atâta patimă, ei bine, află că ți-l fac cadou. Fiți fericiți și dispăreți odată pentru totdeauna din viața mea… Ieși afară, nemernico…

Peste măsură de înfuriată, Mihaela a împins-o pe duduie afară din casă și a trântit ușa în urma ei, mai-mai s-o facă țăndări.

Furia, tristețea, dezamăgirea, convingerea că făcuse cea mai mare greșeală din viața ei înaintând contra valului și căsătorindu-se cu Florin, incredibila mojicie cu care o femeie afirma că este iubita lui Florin, toate acestea au căscat un hău în sufletul Mihaelei. După câteva hohote de plâns, a căzut leșinată în mijlocul sufrageriei. S-a trezit în spital la București, înconjurată de medici, de cei doi copii și de Dora, una dintre cele mai bune prietene. Adrian i-a povestit cum, sosit acasă, a găsit-o întinsă pe jos, fără cunoștință, cum a sunat-o pe Dora, care i-a sărit în ajutor și, împreună cu soțul acesteia, au adus-o cu mașina la București, unde de altfel și ea era hotărâtă să ajungă. La Spitalul de Urgență au nimerit pur și simplu din întâmplare, dar erau toți fericiți pentru că reușiseră să ajungă cu pacienta la medic în timp util.

„Noroc că ați ajuns la timp, altfel nu mai garantam nimic pentru doamna”, fuseseră primele vorbe ale medicilor.

— Doamnă Tănăsescu, dați-mi voie să mă prezint, interveni de alături un domn în halat alb. Sunt doctorul Nicolau. Mă bucur că v-ați revenit. De când îndurați astfel de crize?

— De mai bine de o săptămână, răspunse Mihaela.

— De ce nu ați venit imediat la noi? Am bănuiala că, în afară de problema cu colecistul, dumneavoastră mai aveți și

alte necazuri. Va trebui să facem investigații serioase, așa că am să vă rog să mă urmați. Puteți merge? Da? Atunci este bine. Haideți cu mine, vă conduc la parter, unde vă vom face un control serios, ca să aflăm ce avem de făcut în continuare.

După ce a trecut pe la câteva zeci de cabinete, doctorul Nicolau a instalat-o într-o rezervă de la secția de chirurgie, prilej de mare spaimă pentru ea. În acele momente, când nu mai era sigură de nimic, Mihaela devenise convinsă că așa îi fusese sortit: să-și înceapă adolescența în spital, să se maturizeze înainte de vreme printre halate albe și chirurgi, pentru a pune punct unui capitol însemnat din viața ei tot printre medici și asistente. A mai prins un pic de curaj când a aflat că noua colegă de cameră se simțea foarte bine după o intervenție chirurgicală asemănătoare cu cea pe care urma să o suporte și ea.

S-a așezat pe pat și a început să deruleze firul amintirilor, cum făcea de fiecare dată când se simțea părăsită de orice putere de a mai continua calvarul ce-i fusese dat să-l trăiască. Câte a mai îndurat în toți acești ani în care Florin se distra și se amuza împreună cu amanta pe seama inocenței ei! Doamne, de unde atâta putere pentru a mai îndura, pentru a mai ierta? S-a întors cu spatele, ca să nu fie observată de colega de cameră, și a plâns în tăcere câteva ore. Dar lacrimile nu-i spălau întinăciunea cu care o murdărise Florin. Se simțea umilită din cauza amănuntelor vieții ei intime, ajunse pe buzele uneia dintre femeile cele mai murdare pe care le întâlnise vreodată, și de aceea totul se revolta în ființa ei. Nu mai dorea să trăiască, ar fi vrut să închidă ochii pe vecie. Doar imaginea celor doi copii o întorcea la gânduri mai bune. A doua zi, a mers la sala de operație și, după multe ore, și-a recăpătat cunoștința în salonul de terapie intensivă, în timp ce asistenta de serviciu

îi aplica tratamentul prescris de doctorul Nicolau. După alte douăzeci și patru de ore, medicii au intrat în panică, deoarece au constatat că febra nu-i scădea. Devenise foarte clar pentru ei că se întâmpla ceva deosebit cu pacienta ai cărei copii se plimbau speriați de colo-colo pe holul spitalului.

— Ce să fie? se întreba în șoaptă profesorul Nicolau. Perfuzie în continuare, antibiotic din șase în șase ore și să fie supravegheată permanent…

După încă două zile, sosit la vizită, doctorul o întrebă în timp ce îi lua pulsul:

— Ce se întâmplă cu dumneata? Am impresia că vrei să fii bolnavă. Nu lupți deloc ca să depășești aceste momente. Am înlăturat colecistul, care era încărcat cu pietricele, și ar trebui ca totul să fie bine. Hai, povestește-mi ce necazuri ai. De când te-am operat, nu ai scos niciun cuvânt…

Mihaela nu scotea niciun sunet. Cuprinsă de o stare de leșin, cu buzele arse de febră, cu ochii abia întredeschiși, privea în gol pe lângă medicul care nu mai știa ce decizie să ia. Chipul ei trăda o durere adâncă, o rană a sufletului care încă nu dorea să se închidă, să se cicatrizeze rapid, cu toate insistențele și rugămințile celor din jur. Medicii, asistentele și cei doi băieți îi adresau cuvinte de îmbărbătare, dar, deși le auzea îndemnurile, nu înțelegea ce doreau străinii ăștia de la ea.

Privea cu ochii întredeschiși un coșmar al cărui personaj principal era ea. Se făcea că în fața ei, la doi pași, se ridicau până aproape de cer niște scări lucitoare de marmură, pe care nu putea să le urce, deși aceasta îi era unica dorință. În clipa în care auzea în spate vocea dură a lui Florin, de frică, încerca să fugă și urca câteva trepte, după care cădea jos, istovită de neputință. Apoi râsul flegmatic al lui Florin,

acompaniat de râsul dogit al unei femei o făceau să prindă puteri și să mai urce câteva trepte. Dorea să urce continuu, să alerge în sus către neant, ca să nu fie ajunsă de cei doi, să nu-i mai audă, să nu-i mai vadă…

La vizita cea mare care a urmat în după-amiaza aceleiași zile, șeful clinicii, profesorul Ciornei, l-a întrebat pe doctorul Nicolau, după ce i-a fost prezentat cazul, în întreaga sa complexitate:

— Înainte de a o opera, i-ai făcut corect toate investigațiile?

— Desigur, domnule profesor. Am urmat cu pacienta toate investigațiile legate de intervenția asupra colecistului, totuși nu reușim să înțelegem din ce cauză nu-i scade febra…

— Uite ce este, dragă doctore… Mă gândesc să nu fie ceva de natură ginecologică. Roagă-l pe profesorul Beiu să coboare și să îi facă un consult. Dacă nu decelează nicio cauză clară a acestei anomalii, atunci va trebui să o duci iarăși la sală și să constați dacă ai lucrat corect. Nu se poate, trebuie să descoperim ce se întâmplă cu această pacientă care, după câte se pare, se încăpățânează să nu mai trăiască… Dacă este așa, va trebui să anunțăm urgent psihologul spitalului…

La rugămintea profesorului Nicolau, asistenta-șefă l-a condus pe doctorul Beiu până la patul pacientei cu pricina. Ajuns lângă patul acesteia, privirea doctorului Beiu s-a oprit pe chipul ars de febră și de suferință al Mihaelei. A simțit o înțepătură în piept și era cât pe ce să cadă din picioare. Noroc cu asistenta-șefă, care, observând emoția vizibilă a doctorului, s-a grăbit să îl sprijine de braț. Profesorul Beiu s-a așezat lângă bolnavă fără să își desprindă privirea de pe chipul ei.

— Dumnezeule, dar aceasta-i fata aceea frumoasă care a trecut ca o părere, cu mulți ani în urmă, prin cabinetul meu din Năsăud, șopti doctorul Beiu mai mult pentru el. Cât de

mult mi-am dorit să te revăd, fată dragă, dar nu aici, în astfel de condiții. Doamne, visez ori este adevărat ce se întâmplă? Fetița aceea dulce, cu chip angelic, a devenit această femeie frumoasă și, după cum se vede, a dat iarăși vreun necaz peste ea... Hei, hei, să vedem ce putem face, cum o putem ajuta să depășească această stare de somnolență febrilă...

Profesorul Beiu, bărbat în floarea vârstei, arăta încă foarte bine, deși avusese și el de înfruntat un noian de necazuri. Acum stătea lângă Mihaela și nu-i venea să creadă că este atât de aproape de fata aceea dragă, care îi trezise în suflet fiorul dragostei adevărate. A luat-o de mână și a început să-i vorbească cu patos, fără teama că va fi auzit de asistenta-șefă, care privea înduioșată la scena ce i se desfășura în fața ochilor.

— Ce se întâmplă cu tine, fata mea dragă? Ce surprize ți-a oferit viața, de ai întipărită atât de profund pe chip tristețea? Parcă ai fi întruchiparea tristeții absolute... De câți ani nu ne-am văzut? Să tot fie optsprezece-douăzeci de ani...

În tot acest timp, cât îi vorbea în șoaptă, profesorul Beiu îi mângâia și îi săruta mâinile, ducându-i-le la piept. Le simțea lipsite de vlagă și înțelegea că viața abia mai sălășluia în trupul Mihaelei. I-a cerut asistentei foaia de observație a bolnavei. S-a convins că este vorba despre acea fetiță din Rebra ajunsă în cabinetul său împinsă de disperare. Acum se numea Tănăsescu, avea doi copii și locuia în Mangalia. Într-o fracțiune de secundă, prin fața ochilor i-a trecut imaginea hotelului Mangalia, unde de ani de zile își petrecea concediul. A fost de zeci de ori la un pas de ea fără să o întâlnească. Nu mai era timp de pierdut, așa că s-a ridicat brusc și a plecat să vorbească cu doctorul Nicolau, ca să afle cât mai multe amănunte despre acest caz ce părea a fi cel puțin ciudat. Doctorul Nicolau nu și-a putut ascunde nedumerirea când

profesorul Beiu și-a exprimat dorința de a se ocupa personal de doamna Tănăsescu. În urma explicațiilor primite, a înțeles că bolnava era una dintre ființele cele mai dragi pe care domnul doctor Beiu le întâlnise vreodată, dar că nu o mai revăzuse de mulți ani. Nu a avut nimic împotrivă, totuși a ținut să specifice:

— Primele măsuri luate trebuie să vizeze febra, care nu scade de când am scos-o din sala de operație. Nu am găsit decât o singură explicație acestei manifestări. Aceea că pacienta nu dorește să lupte pentru viață. Dacă nici dumneavoastră nu descoperiți vreo infecție ori altă neregulă, atunci este foarte posibil ca suferința să fie de natură psihică. Aceasta este și opinia domnului profesor Ciornei.

— Bine, bine, domnule doctor, vă mulțumesc. Îmi puteți spune dacă a venit însoțită? întrebă doctorul Beiu.

— Desigur. La început am avut impresia că a venit singură, dar mai târziu am aflat că sunt doi băieți care o vizitează, probabil copiii…

— Vă mulțumesc foarte mult, spuse atunci doctorul Beiu și porni grăbit spre salonul doamnei Tănăsescu.

Ajuns la salonul pacientei, a intrat în liniște pe ușa întredeschisă. Lângă patul bolnavei stăteau doi tineri, unul în pragul bărbăției, celălalt în pragul majoratului, și vorbeau în șoaptă ca să nu o deranjeze pe doamna care se odihnea în patul alăturat. Doctorul Beiu a înțeles că cei doi vizitatori sunt copiii doamnei Tănăsescu și, în primul moment, s-a gândit să plece, dar, auzindu-l pe cel mare vorbind cu oarecare autoritate, și-a spus că nu ar fi rău să întârzie puțin, poate află mai multe amănunte despre neașteptata lui pacientă. În timp ce o ținea pe maică-sa de mână, Paul îl întreba pe Adrian:

— Adrian, ce s-a întâmplat cu mama? Eu am impresia că în ultima vreme, în afară de problemele de sănătate, de scandalurile pe care le face tata, o mai preocupa și altceva… În orice caz, ceva important. Devenise mult mai tăcută decât era de obicei, mai închisă în ea. Mă îngrijorează refuzul ei de a se întoarce în prezent, refuzul ei categoric de a se întoarce la noi. Medicii spun că intervenția chirurgicală a fost o reușită… și totuși ce se întâmplă?

— Paul, eu cred că mamei noastre îi este foarte greu să ia o hotărâre la care se gândește de mult, spuse Adrian cu lacrimi în ochi. Mai mult ca sigur că în ultimul timp s-a gândit să se despartă de tata, iar eu sunt de acord cu ea dacă va dori să facă acest pas. Tata se poartă din ce în ce mai urât, parcă a înnebunit. Și, pe urmă, mai este și femeia aceea necunoscută, care a vizitat-o pe mama în ziua în care a leșinat…

— Despre cine este vorba? Te rog, povestește-mi… sări Paul Valentin, nerăbdător să afle ce s-a întâmplat cu mama lor.

— Da, în acea zi, când m-am întors acasă, m-am întâlnit în fața blocului cu o femeie care tot înjura și amenința și care la un moment dat a pronunțat numele tatălui și al mamei noastre. Când am început să strig, alarmat de faptul că mama zăcea întinsă pe jos, vecina de vizavi a venit și mi-a spus că doamna aia vulgară fusese dată afară din apartamentul nostru de către mama. Tot din spusele ei, am înțeles că între tata și femeia aceea ciudată se petrece ceva… Știi, Paul, ce am început să mă întreb în ultima vreme?

— Ce anume? întrebă Paul, dus pe gânduri.

— Or fi existând pe pământ și bărbați care suferă și rabdă din cauza femeilor, sau doar femeile sunt cele care îndură

toate răutățile lumii pentru a reuși să își crească cât mai decent posibil copiii cărora le dau viață?

— Adi, nu știu ce să îți răspund. Pentru mine, un fapt este sigur și nu mai are nevoie să fie dovedit. Am convingerea că un tată atât de rău ca al nostru nu mai există nicăieri pe pământ, spuse Paul cu gravitatea unui om matur.

— Mamă, mamă, te rog să te trezești și să vorbești cu noi, să ne spui ce s-a întâmplat, izbucni Adrian în lacrimi.

Nemaiputând rezista rugăminților înlăcrimate ale băiatului, doctorul Beiu s-a apropiat de ei cu intenția de a-i liniști:

— Bună seara, dragilor! Sunteți rude cu bolnava?

— Bună seara, domnule doctor, au răspuns cei doi băieți într-un glas, ca la școală. Este mama noastră, continuă Paul. Domnule doctor, ce ne puteți spune despre starea în care se află? De ce nu-și revine, de ce nu se trezește?

— Fiți liniștiți, dragilor. Își va reveni în curând. Sunt convins că vă aude, așa că vă recomand să îi vorbiți. Vorbiți-i despre dragostea voastră pentru ea, despre bucuriile și chiar despre necazurile voastre. Spuneți-i că sunteți alături de ea. Prezența și cuvintele voastre îi vor face bine și o vor întoarce din drumul pe care probabil că și-a propus să plece.

— Mami, mami, te rugăm să te trezești, avem nevoie de tine, iar tu ai nevoie de noi. Nu se poate să ne părăsești și să ne lași singuri, începură să strige ambii copii.

Lacrimile băieților picurau din belșug pe obrajii palizi ai bolnavei. Ca prin farmec, ochii Mihaelei au început să se miște sub pleoapele încă închise. După un timp, respirația ei și-a recăpătat ritmul normal al unui om care doarme liniștit.

— Cred că ar fi bine să o lăsați să se odihnească, interveni doctorul Beiu. Știe că ați fost lângă ea, aveți încredere în

mine. După cum se observă, mai mult ca sigur își va reveni complet în câteva ore.

— Sunteți convins că se va trezi complet din starea aceasta? aproape că strigă Adrian.

— Da, dragilor, am această certitudine. Vă rog să mergeți să vă odihniți, iar mâine îmi veți da dreptate. Veți avea bucuria de a vă vedea mama trează și într-o stare mult mai bună. Dar ia spuneți-mi, aveți unde să dormiți, aveți ce să mâncați? îi întrebă autoritar doctorul.

— Of, Doamne, fiți liniștit, domnule doctor, răspunse Paul printre lacrimi de bucurie. Eu sunt student aici în București. Îl iau pe fratele meu la mine la cămin. Avem tot ce ne trebuie. Vă mulțumim din suflet pentru vestea bună pe care ne-ați dat-o...

Amândoi copiii și-au sărutat drăgăstos mama și au părăsit salonul, urmăriți de privirile admirative ale doctorului Beiu. După plecarea lor, doctorul s-a așezat pe un scaun lângă patul Mihaelei.

— Ce-o fi cu ea? Ce dramă trăiește, de este atât de înverșunată în a refuza să trăiască? Din câte am înțeles din ceea ce discutau băieții ei, s-ar părea că cineva sau ceva o chinuie, o stresează zilnic... Să fie soțul ei? se întreba doctorul Beiu, în timp ce o privea drăgăstos pe cea care îi devenise dragă din clipa în care o văzuse pentru prima dată în cabinetul său din Năsăud. Amintirile începură să-i dea ghes, îndemnându-l la visare, făcându-l să uite de sfârșitul orelor de program.

Luptă, luptă, fată dragă! Dacă ai ști cât de mult doresc să te trezești, să vorbim despre noi, despre viața noastră!... Cum te-ai descurcat singură cu un copil alături, ce ți-a oferit viața, ești fericită? Îți doreai atât de mult copilul... Sunt sigur că mă auzi și la fel de sigur că m-ai uitat, au trecut anii, mulți la număr,

ca o clipă bătând nemilos în fereastra timpului... Trezește-te, frumoaso, vreau să-ți spun ce mult a însemnat pentru mine faptul că ai trecut ca o cometă prin viața mea. Ai poposit strălucitor o clipă în drumul meu întunecat, dar mi-ai luminat cerul vieții, alungând umbrele schimonosite din visele mele deșarte de atunci. Dumnezeu mi te-a trimis în cale atunci spre împământenirea unui déja-vu al vieților noastre anterioare, și tot El te-a adus acum aici. Probabil că trebuia să facem amândoi acest ocol pentru a ne plăti păcatele altor vieți. Altfel nu-mi pot explica cum a fost posibil să mă îndrăgostesc la prima vedere, să descopăr adevăratul fior al dragostei, eu, un om cu soție și copii la acea vreme a deșertăciunilor de tot felul. Până am aflat că exiști, eram convins că unicul meu scop în viață era munca, dăruirea totală către cei care aveau nevoie de mine.

A fost adus la realitate de asistenta de gardă, care, de cum l-a descoperit în salon, a exclamat surprinsă:

— Bună seara, domnule profesor, nu știam că încă vă mai aflați în spital. Ce se întâmplă, avem un caz atât de grav încât este nevoie ca dumneavoastră personal să vegheați acest salon?

— Bună seara, draga mea. Cazul este într-adevăr grav, dar eu mă aflu aici pentru că este vorba despre o femeie foarte dragă mie, o cunoștință care a însemnat foarte mult pentru mine cândva. Am să rămân peste noapte lângă ea.

— Cum doriți, domnule profesor. Pentru mine nu poate fi decât o bucurie să vă știu alături de mine în această gardă. Mai am și alte cazuri cu probleme serioase de supravegheat în această noapte, așa că vă mulțumesc pentru că îmi veți ține companie...

— Eu îți mulțumesc, draga mea. Vreau să știi că am vorbit cu doctorii Ciornei și Nicolau și că am încuviințarea lor să

mă ocup de acest caz. Când spun că nu voi pleca de lângă bolnavă, exact asta înseamnă, că voi veghea la căpătâiul ei toată noaptea. În afară de cazul, Doamne ferește, că va avea altcineva nevoie de mine. Gardă ușoară, dacă voi avea nevoie de dumneata am să te chem eu…

— Am înțeles, domnule profesor. Spuneți-mi dacă doriți un ceai ori o cafea…

— Nu, mulțumesc, deocamdată nu doresc nimic…

După ce plecă asistenta de gardă, doctorul Beiu își reluă locul pe scaun, alături de patul celei pe care o îndemna cu gânduri bune să se reîntoarcă la viață. Dar Mihaela era pe altă lume…

Reușise să scape de cei doi urmăritori flegmatici și să urce cu greu sus pe scările de marmură unde o așteptau Paul și Adrian. Nu știa unde anume se află… simțea în jurul ei bucurie, fericire din cauza prezenței băieților, care plângeau, o chemau la ei și o încurajau. Coșmarul se transforma încet-încet, devenind un vis al bucuriei depline, al dorinței de a da ascultare rugăminților celor doi copii de a lupta ca să ajungă la ei. Nu-l mai auzea pe Florin râzând și înjurând-o de zor, nici pe femeia vulgară. Dispăruseră amândoi ca prin farmec. Privea din când în când în jos pe scări, cu teama pe care o resimțise atunci când urmăritorii erau cât pe ce să o prindă; nemaivăzându-i, de bucurie simțea cum o cuprinde amețeala. Era gata să cadă și să se prăbușească în hăul de la capătul de jos al scărilor, când un braț puternic o cuprinse salvator. *Cine este acest bărbat cu chip plăcut și păr grizonat care mă ține de mână și îmi vorbește întruna? De unde îl cunosc? Îmi amintește de cineva… Ce spune? Hei, omule, ești un om bun? Cine ești?* Bărbatul îi săruta mâna și îi spunea câte și mai câte… *Nu, sunt prea obosită, nu vreau să îl ascult… Vreau să dorm… să dorm…* Abia atunci Mihaela căzu

într-un somn adânc, liniștitor, fără vise și fără coșmaruri, aducător de sănătate și pace sufletească…

Profesorul Beiu se aplecă, luă termometrul de la subrațul bolnavei și îl citi nerăbdător. Nu reuși decât să exclame: *„Fantastic, temperatura a revenit la normal… Îți mulțumesc, Doamne, pentru știința și bunătatea Ta, îți mulțumesc că ai salvat-o!”* Cuprins de o bucurie imensă, doctorul aproape că se prăbuși pe scaun. O privea pe Mihaela și îi zâmbea tainic, mulțumit de minunea care se petrecuse sub ochii săi.

După câteva ore de somn, bolnava începu să clipească și, într-un târziu, deschise ochii. Văzând un bărbat necunoscut care o privește zâmbind, Mihaela s-a întrebat dacă nu visează și a închis repede ochii la loc.

Necunoscutul s-a ridicat de pe scaun și a întrebat-o cu blândețe:

— Dorești ceva? Să-mi spui dacă ai nevoie de ceva anume. Chiar dacă dorești să mergi la baie, să-mi spui. Dacă nu poți vorbi, mișcă din pleoape, îți promit că te voi înțelege…

— *Nu visez,* gândi Mihaela, și spuse cu o voce abia auzită: Da, vreau să merg la baie…

— Vorbesc cu infirmiera să îți aducă plosca…

— Nu, nu, vreau să mă ridic… să merg la baie.

— Bine, bine, te ajut eu…

Doctorul Beiu a sprijinit-o și a ajutat-o să se ridice din pat. Văzând-o atât de slăbită, a luat-o în brațe și a intrat cu ea în baia salonului. Deși era ametită din cauza efortului depus, Mihaela se tot întreba cine este acest bărbat care a intrat cu ea într-un loc unde regula esențială este intimitatea. *„Cine este bărbatul acesta, care nu știe că trebuie să mă lase singură?”* se mira ea de zor, fără să îi adreseze niciun cuvânt. Când doctorul a întrebat-o dacă se descurcă

singură, a înțeles că necunoscutul avea acel elementar bun-simț încât să priceapă că este timpul să plece.

— Dacă nu te descurci, să strigi după ajutor. Sunt alături, merg să îți aduc o cămașă de noapte curată, spuse doctorul zâmbind cu bunătate.

Mihaela s-a spălat, s-a îmbrăcat cu o nouă cămașă de noapte și, cu ajutorul necunoscutului insistent, a ajuns iarăși în patul care, proaspăt schimbat de infirmierele chemate de doctor, o îmbia la odihnă.

— Acum, eliberată de gândurile negre care te-au doborât, te vei odihni, iar mâine, când vor veni copiii tăi, ai să arăți ca o nou-născută, rosti necunoscutul.

— Au fost copiii mei aici? întrebă Mihaela nedumerită.

— Amândoi, răspunse doctorul. Deși erau foarte îngrijorați, te-au vegheat împreună cu multă dragoste, cu lacrimi în ochi pentru ceea ce se întâmpla cu tine.

— Da? Cine sunteți dumneavoastră, domnule?

— Știi cine sunt, nu se poate să nu știi, dar probabil că nu-ți aduci aminte.

— Tot ce este posibil... În ultima vreme mintea mi-a jucat destul de multe feste, încât am ajuns să nu mai înțeleg nimic din toate câte se petrec în jurul meu... cu mine... cu viața mea...

— Așadar, m-am schimbat atât de mult încât nu mă mai recunoști?! Ei, ce să fac... anii care au trecut ca o banală clipă... viața... viața mea...

— Poate că delirez din cauza atâtor medicamente, dar am impresia că dumneavoastră sunteți omul din visul meu. Privindu-vă mai bine, constat că semănați cu omul din vis, omul care mă îndemna să plec de acasă, să vin la București! Omul care m-a ajutat să nu cad pe scările acelea groaznice... Eram urmărită de un bărbat și o femeie, răi amândoi... cred

că doreau să mă omoare... apoi au apărut băieții mei plângând și rugându-mă să merg cu ei... după aceea un bărbat care semăna cu dumneavoastră m-a prins de mijloc în clipa în care eram cât pe ce să mă prăbușesc în gol și... Dumnezeule, ce disperare... doream să fug, dar picioarele nu mă ajutau... în cele din urmă, am fost salvată de acel bărbat... apoi... apoi... m-am trezit...

Mihaela începu să plângă, vărsând lacrimi mari cât stropii dintr-o ploaie văratică, lacrimi ce i se rostogoleau pe obraji și alunecau pe mâna bărbatului care încerca să o mângâie pe față.

Durerea de pe chipul ei îl cutremura pe doctor atât de mult, încât nu mai știa ce este bine să facă, să o asculte ori să o întrerupă și să îi spună cine este... În cele din urmă, învinse în el dorința de a-i abate gândurile în altă parte și îi vorbi cu aceeași pasiune de care fusese în stare atunci când o cunoscuse:

— Sunt doctorul Beiu, ne-am cunoscut cu ani în urmă în cabinetul meu din Năsăud. Eu te-am ajutat să îți revii la aflarea veștii că ești însărcinată, mai mult ca sigur, cu băiatul cel mare pe care l-am cunoscut astăzi.

— Da, da, dumneavoastră sunteți, spuse Mihaela cu chipul radiind de bucurie... Sigur... sigur, Doamne, cum de v-am uitat... Abia acum pot să vă spun că nu v-ați schimbat atât de mult precum credeți...

— Da, eu sunt... Eu sunt acela care ți-a ascultat atunci povestea, e drept cam scurtă, dar la fel de drept este și faptul că eram amândoi destul de tineri, deși poveștile noastre erau prea complicate pentru cât de tineri eram. Sunt acel doctor care ți-a citit în ochi dorința de a nu renunța la copil, de a deveni mamă, deși nu erai căsătorită. Nu știu dacă eu sunt omul din visul tău, dar în mod sigur sunt omul căruia i-ai

trezit în suflet primul fior al dragostei adevărate, după care ai binevoit să dispari fără urmă, fără nici cel mai mic indiciu care să mă ajute să te găsesc. Cu toate că ai fugit de mine, eu te-am căutat cu disperare și iată că ai reapărut în viața mea în momente în care devenisem convins că m-am născut doar pentru a munci, pentru a fi de folos celor din jur. Acum știu că Dumnezeu a hotărât să se întâmple astfel.

La auzul acestei declarații sosite pe neașteptate în viața ei plină de amărăciune, Mihaelei i se îmbujoră atât de mult chipul palid din cauza suferinței, încât, peste măsură de emoționată, ar fi vrut să se ascundă sub așternut. Insistența cu care o privea medicul a învins primul impuls și, cu oarecare teamă, l-a prins pe doctor de mână ca atunci, cu ani în urmă, când făcuse același lucru, cuprinsă de disperare. Doctorul Beiu zâmbi, semn că păstrase vie în memorie întâmplarea din cabinetul său din Năsăud.

— Domnule doctor, sunt fericită că v-am reîntâlnit după atâția ani, aproape douăzeci, și că dați dovadă că ați rămas același om bun… Într-adevăr, nu v-ați schimbat… Este ciudat pentru mine că ați apărut în viața mea chinuită, când sunt din nou la o mare răscruce, rosti Mihaela, pe gânduri.

— De ce spui *„viața mea chinuită”?* întrebă vădit curios doctorul Beiu. După cum am văzut, ai doi copii minunați, peste câteva zile vei scăpa și de suferințele cauzate de intervenția chirurgicală…

— Domnule doctor, nu vreau să întinez această minunată clipă cu murdăriile pe care le-am trăit din cauza bărbatului cu care m-am căsătorit, îl întrerupse Mihaela iritată. Dacă vă mai ascult un pic, am să constat că am o viață fericită, că trăiesc o reverie continuă a fericirii… cu cel cu care am al doilea copil. Sunt convinsă că Adrian este un băiat cu adevărat minunat numai din cauza mea. Nici în visele mele

cele mai negre nu doresc ca el să moștenească ceva de la tatăl său. Dar Dumnezeu își are calea Sa, poate că îmi va ierta greșelile și va veghea la binele copiilor mei. Ei sunt tot ce mi-a mai rămas, singura fericire, singura bucurie.

— Dar ce greșeli ai făcut încât, după cum văd, ești gata să ceri îndurare... să cazi în genunchi pentru a fi iertată? o întrebă medicul cu teamă.

— Doamne, îi iubesc atât de mult... Doar pentru ei am răbdat toate câte le-am îndurat... Am făcut greșeala de a-i supune alături de mine la caznele inventate de nelegiuitul cu care m-am căsătorit, asta am făcut... i-am făcut martori fără voia lor la toate atrocitățile de care este capabil un bărbat needucat, un animal și nimic mai mult... Dar parcă spuneam că nu doresc să vorbesc despre necazurile mele...

— Acum va trebui să îmi povestești câte ceva... Ai știut de atunci, din Năsăud, că mă interesează în mod special persoana ta, viața ta, așa că nu mă ține cu sufletul la gură. Te rog, povestește-mi doar ce crezi tu că poate fi povestit, vreau să știu prin ce ai trecut ca să înțeleg ce se petrece cu tine...

— Rămânând lângă acest om fără de suflet chiar și atunci când mi-am dat seama cu cine am de-a face, mi-am obligat copiii să îndure alături de mine toate chinurile inventate de mintea diabolică a unei brute cu chip de om... În asta constă greșeala, marea mea greșeală, de care nu știu dacă am să fiu iertată vreodată... Am încheiat cu o brută sfânta taină a căsătoriei și m-am supus orbește legământului pe care nimeni nu are dreptul să îl desfacă... am uitat că mie și lui, nouă ne revenea acest drept, dacă relația noastră devenea imposibilă... Lui probabil că i-a plăcut tot ceea ce a făcut și face, pentru că se simte confortabil în postura de bestie care

își calcă în picioare frumoasa de câte ori este beat... și... nu l-am mai văzut treaz, de foarte mulți ani, decât accidental.

Ascultând-o, doctorul Beiu începea să înțeleagă ceea ce bănuise de la bun început. Pacienta lui dragă refuza să mai trăiască din cauza ororilor trăite și de aceea trupul ei refuza să lupte cu boala, cu sechelele post-operatorii. Durerea sufletească era mult mai mare decât cea fizică, iar pentru aceasta nu existau medicamente ori soluții chirurgicale. O astfel de durere ajută orice boală să învingă organismul, oricât de tânăr și de robust ar fi el. S-a aplecat spre Mihaela și, într-un gest de tandrețe de care nu mai era convins că este capabil, i-a sărutat mâinile și a mângâiat-o pe cap spunându-i:

— Acum, că te-am regăsit după atâția ani, fii sigură că am să te apăr de oricine va dori să-ți facă rău... dacă, bineînțeles, tu îmi vei acorda acest... această șansă... de a fi până la capăt salvatorul tău. Dacă îmi acorzi acest drept, fii sigură că, din acest moment, coșmarul vieții tale se va sfârși. Te rog foarte mult să te gândești serios la acest lucru. Acum trebuie să plec să-mi vizitez bolnavii, pentru că afară deja s-a luminat. Am să revin peste câteva ore, mai întâi trebuie să ajung și acasă... Încă o dată te rog să te gândești la propunerea mea, dar nu uita că eu te-am căutat prin pădurile vieții mele atâția ani... Spunând acestea, medicul o sărută pe Mihaela pe frunte și plecă grăbit, fără să mai întoarcă privirile către ea...

După ce și-a vizitat bolnavii, profesorul Beiu s-a urcat în mașină și a pornit către casă. Ora micului-dejun trecuse și se tot întreba cât de îngrijorată va fi bătrâna Maria, menajera lui, când va observa că nu dormise în patul său. Locuia destul de departe de spital, cam la patruzeci de minute de mers cu mașina. Avea un apartament elegant în zona de sud

a orașului. După ce se despărțise de Doina, soția sa, și-a spus că cel mai bine ar fi să locuiască în spital, dar nu a putut să renunțe la gândul că cei doi băieți ai săi trebuie să îl viziteze. Trebuia să țină legătura cu ei, așa că, în cele din urmă, de dragul lor, și-a cumpărat acest apartament de care acum îl leagă un car de amintiri. Cu toate că băieții sunt la casele lor, ei nu uită ca, din când în când, să își viziteze tatăl. Se simt minunat împreună, ca întotdeauna. Orice eveniment important din viața lor l-au serbat cum se cuvine, alături de cel care îi îndrumase cu sfaturi și povețe de tată iubitor. Amândoi băieții locuiau în București, amândoi erau absolvenți ai Facultății de Marketing, lucrau în domeniu și erau fericiți să își viziteze tatăl de câte ori se ivea o ocazie. Cum erau doi bărbați veseli și bine-crescuți, căsătoriți cu femei pe măsura lor, pentru ei orice ocazie era binevenită ca să petreacă câteva ore alături de cel care îi înconjura de fiecare dată cu dragoste.

Despărțirea de Doina l-a apropiat și mai mult pe profesorul Beiu de cei doi copii ai săi. Cât au trăit babica Floarea și tata Neculai din Beclean, se ducea cu băieții în vizită în fiecare vacanță. După ce s-au stins cei doi bătrâni, singura lui legătură de suflet a rămas cea cu băieții. Doina s-a recăsătorit, la nici două luni după divorț, cu acel coleg în brațele căruia se aruncase fără jenă în vacanța petrecută în doi plus unu la Costinești.

Nu căuta nicio explicație celor petrecute, pur și simplu această poveste îl lăsa rece. Viața sa de până în clipa în care o cunoscuse pe Mihaela era un punct final, aruncat la întâmplare în spațiul timpului, punct de la care pentru el începea infinitul. De dragul copiilor a păstrat legături civilizate cu fosta soție și chiar s-au revăzut cu ocazia momentelor importante din viața lor – examenele de

bacalaureat, admitere și licență, nunțile de la care nimeni nu avea voie să lipsească, nici chiar „tatăl vitreg". O parte din pământul primit moștenire de la cei doi bătrâni din Beclean l-a vândut și i-a ajutat pe băieți să își cumpere apartamente în capitală. A păstrat doar casa și grădina, de care se simțea foarte legat în numele dragostei arătate de doi oameni simpli și iubitori. Doctorul Beiu îi venera pe bătrâni pentru că, fără a avea o legătură de sânge cu babica Floarea și tata Neculai, i-a simțit întotdeauna alături de el ca pe niște părinți adevărați. De aceea, păstra cu sfințenie casa din Beclean și grădina din jurul ei, cu gândul să le lase moștenire, la rândul său, celor doi băieți. Se mândrea cu dragostea copiilor, care îl iubeau și îl sfătuiau, de fiecare dată când prindeau un moment prielnic, să se recăsătorească, să își refacă viața... După divorț, și-a dedicat viața studiului, neuitând să vegheze discret asupra drumului pe care îl aveau de urmat cei doi băieți. S-a specializat și și-a luat masteratul în ginecologie într-o renumită clinică din Elveția, apoi s-a angajat prin concurs la Spitalul de Urgență din capitală, unde, în scurt timp, a devenit șeful Clinicii de Obstetrică și Ginecologie. Muncea până uita de el. Subalternii și pacientele îl respectau pentru seriozitatea și profesionalismul de care dădea dovadă. Nu și-a complicat viața cu vreo legătură intimă întâmplătoare, pentru că, în sinea lui, era convins că fără dragoste adevărată astfel de relații nu durează. Când un coleg ori o asistentă mai îndrăzneață îl întreba despre dragoste, răspundea sec: „*...Dragii mei, astfel de legături neînsoțite de sentimente trainice nu fac altceva decât să ne ajute să ne fie silă de noi și de murdăria vieții trăite în acest mod. Eu sunt prea învechit pentru timpurile pe care le trăim. Dar să știți că, în sinea mea, am convingerea că Dumnezeu a prevăzut și pentru mine o femeie care să mă iubească pentru*

ceea ce sunt. Eu aștept... știu că, într-o zi, acea femeie va apărea..."

Doctorul Beiu era atât de absorbit de gândurile sale, încât era cât pe ce să intre cu mașina în intersecție pe culoarea roșie a semaforului. Alerga mașina peste limita vitezei legale, fără teama că va fi oprit și sancționat de vreun agent de circulație. I se părea că timpul și spațiul s-au comprimat într-o sferă din care nu reușea să iasă pentru a ajunge cât mai repede la locuința sa. Acum, când a reîntâlnit-o pe femeia căreia îi dăruise în taină povestea visului său de iubire, trebuia să se întoarcă cât mai repede la spital, să fie aproape de ea, să o întrebe despre timpul pierdut al iubirii lor, să o asculte povestind, să îi declare că o iubește și vrea să fie împreună cu ea...

De cum a deschis ușa apartamentului, mama Maria l-a și luat în primire. Pe bătrână, o femeie harnică și sfătoasă, de când lucra pentru doctor, o chinuia întrebarea: *„Cum este posibil ca un om bun și cu un renume ca al dumneavoastră să stea singur cuc?... E clar că în ziua de azi femeile s-au prostit, nu-și mai cunosc interesul... Da... da... Cum e posibil?"*

— Da, da, se pare că rugile mele s-au împlinit. Domnul nu a dormit acasă... Ce-o mai fi însemnând și asta?! S-a deșteptat vreuna de-a pus ochii pe mata, că n-or fi toate proaste ori bătrâne ca mine...

— Mamă Mărie, am venit să fac un duș, să servesc micul-dejun, să mă odihnesc o jumătate de oră și apoi să fug iar la spital...

— Deh, maică, cum spui dumneata. Să știți, domnule profesor, că eu când am văzut patul neatins m-am bucurat, pentru că știam că nu ați fost de gardă... Ascultați la o bătrână ca mine, care a văzut și a auzit multe... viața ne este

dată ca să fie trăită, iar viața fără dragoste, maică, este seacă și fadă ca bucatele fără sare...

— Ai dreptate într-o privință, de parcă l-ai citat pe Apostolul Pavel, dar în rest să știi că nu ai nimerit chiar în plin. Am vegheat toată noaptea la căpătâiul unei femei care nu mai dorea să trăiască... O cunoștință veche pe care am iubit-o și o mai...

— Păi vedeți, dom' profesor, că am nimerit chiar în plin? Ce mai tura-vura, era timpul ca o femeie să vă trezească interesul... Și cum se simte drăguța de ea? se arătă interesată bătrâna.

— Este bine, mult mai bine, am reușit să o readuc printre noi.

— Apoi să dea Domnul să fie bine, maică, că de rău ne-om păzi singuri, spuse bătrâna în timp ce așeza masa. Îmbăiați-vă, stați la masă, odihniți-vă, că am să veghez eu să vă trezesc la timp.

— Mulțumesc, mamă Mărie, ce m-aș face eu fără dumneata, fără ajutorul dumitale neprețuit... Dacă adorm, să mă trezești peste o oră...

În drumul de întoarcere către spital, doctorul Beiu nu mai vedea strada de nerăbdare, nu mai avea în fața ochilor decât chipul trist și palid al Mihaelei. Când a ajuns în salonul ei, pacienta lui dragă dormea liniștită. Trecuse ora programului de îngrijire a pacienților acordat zilnic de infirmiere și Mihaela era îmbrăcată într-o nouă pijama, peste care purta un halat flaușat. Dormea în patul proaspăt schimbat și se îmbujorase la chip. Încet-încet își recăpăta frumusețea și, după cum observa discret doctorul, care o sorbea din priviri, poate că și dorința de viață își relua cursul ei firesc.

Profesorul Beiu abia își reprima dorința de a o îmbrățișa cu patimă, de a-i spune cât de mult o iubește, că nu a încetat

să se gândească la ea în anii care au trecut de când a cunoscut-o... Să-i spună că, după perioada anilor de rătăcire prin hățișul fals al iubirii interesate arătate de Doina, fosta lui soție, ea, doar ea, fusese cea care trezise în el adevăratul fior al dragostei. *„Să fie prea târziu?”,* se întreba el, îngrozit la gândul că ar putea fi respins încă o dată de femeia la care visa. Nu se mai sătura să o privească și ar fi stat lipit de patul bolnavei zile în șir fără să plece, mulțumindu-se doar să se știe aproape, atât de aproape de ea. Gândurile i-au fost întrerupte de profesorul Nicolau, care, la aflarea veștii că acel caz ciudat din clinica sa dădea în mod surprinzător semne vizibile de vindecare, s-a grăbit să își viziteze pacienta.

— Bună ziua, domnule profesor Beiu. După cum se vede, pacienta noastră își revine în mod spectaculos. Ori dumneavoastră sunteți un vrăjitor, ori Dumnezeu a coborât pentru câteva clipe în acest salon. Sunt hotărât ca mâine să o externez.

— Nu, domnule doctor, nu sunt un vrăjitor. Întâmplarea a făcut ca doamna să îmi fie o cunoștință mai veche. Apoi i-am ascultat pe cei doi copii ai dumneaei, veniți în vizită, discutând despre problemele familiei. Intuiția mea s-a dovedit infailibilă. Pacienta nu avea nevoie decât să afle că este iubită și că există pe pământ oameni care au nevoie de prezența ei pământeană. Sincer să fiu, domnule profesor, n-aș vrea s-o externați imediat. Aș mai avea nevoie de cel puțin o zi pentru a mai discuta cu ea. Vă rog, dacă se poate...

— Sigur, am înțeles imediat, nu e nevoie de nicio explicație, l-a întrerupt prompt doctorul Nicolau. Am să vă rog să îi faceți dumneavoastră, biletul de ieșire din spital când veți crede de cuviință. Vă voi anunța numai dacă va fi strict necesar patul liber din această rezervă.

— Vă mulțumesc nespus, domnule profesor. Mă îndatorați cu gestul dumneavoastră…

— Nu trebuie să-mi mulțumiți, la urma urmei dumneavoastră ați readus pacienta la realitate, așa că aveți tot dreptul să decideți în legătură cu tratamentul și programul pe care trebuie să îl urmeze.

Spunând acestea, profesorul Nicolau a părăsit salonul zâmbind binevoitor. Doctorul Beiu își reluă locul de veghe la căpătâiul bolnavei. Nu după mult timp, au apărut băieții Mihaelei. Paul Valentin și Adrian s-au apropiat îngrijorați de patul mamei lor și i-au sărutat mâna, neștiind că noaptea trecută Mihaela își revenise complet. Când au văzut că mama lor deschide ochii și le zâmbește, băieții au început să râdă bucuroși, să-l strângă în brațe pe doctorul Beiu, să îi mulțumească și să îl felicite pentru intuiția lui. Observându-l pe doctor, Mihaela se îmbujoră la față de emoție, dar prezența copiilor o făcu să își recapete destul de rapid stăpânirea de sine. După un schimb de amabilități, doctorul Beiu s-a retras discret în cabinetul său. Paul și Adrian au început să facă planuri legate de drumul acasă, la Mangalia.

— Adrian, o vom ruga pe Dora să vină cu mașina. Tu o vei însoți pe mama până acasă. Îmi pare rău că nu pot lipsi de la cursuri, aș fi mers și eu cu voi…

— Fii liniștit, spuse Adrian. Mă descurc eu… bine că mama și-a revenit… în rest, voi rezolva eu totul… Hai să o lăsăm pe mama să se odihnească.

*

Doctorul Beiu a reapărut în salon către seară, după ce și-a vizitat toate pacientele din clinică. Avusese o zi grea și i se citea oboseala pe chip. La fel de greu trecuse ziua și pentru

Mihaela. Încă mai avea dureri și nu se dăduse jos din pat decât pentru a merge la baie. Revederea cu doctorul a liniștit-o și i-a întărit speranța că ceva urma să se schimbe în mod sigur în viața ei. În primul rând, va scăpa de chinurile crizelor dureroase pe care i le dăduse până atunci colecistul, apoi va trebui să ia acea decizie de care fugise speriată de fiecare dată, aceea de a se despărți de Florin. Îl iertase de prea multe ori, sperând că el se va schimba și va redeveni ceea ce fusese la început: un bărbat dornic să-și întemeieze o familie, pentru ca, de atâtea ori, să se convingă că pe el nimeni și nimic nu-l abătea din drumul său. Vizita acelei doamne suspecte de a fi întruchiparea urii fără motiv o convinsese pe deplin, dacă mai era nevoie, că nu mai exista nicio cale de întoarcere.

În acea seară, a discutat ore întregi cu doctorul Beiu, despre viața lor, despre copii, despre ce înseamnă să ai o familie adevărată...

Pe măsură ce orele treceau, fără să prindă de veste, îi era tot mai drag să-l asculte pe doctorul Beiu. De câteva ori, direct sau indirect, a recunoscut că are o căsnicie distrusă.

— Pot să te ajut, concluzionă la un moment dat doctorul, dar după un timp de gândire reveni, întrebând cu jumătate de glas: Pot să te ajut?

— Nu, îmi voi pune singură ordine în viață. Singură am ajuns în acest impas, și tot singură va trebui să-l depășesc.

— După câte am înțeles de la copiii tăi, până la urmă v-ați hotărât să plecați mâine? o întrerupse doctorul Beiu din visare. Sper că nu ai să dispari din nou pentru încă câteva zeci de ani fără să mai știu nimic despre tine.

— Da, vom pleca, voi pleca, dar de această dată fără să dispar. Ai să găsești în fișa medicală adresa și numărul meu

de telefon. Aștept cu drag să mă suni și să mai stăm de vorbă.

— Îți mulțumesc! Vreau să știi că îți sunt alături. Nu mai ești fata dragă de altădată, dar lasă-mă să cred că va veni o zi când ai să înțelegi și ai să mă crezi că te-am iubit din prima clipă în care te-am văzut.

— Nu știu ce să-ți răspund, se fâstâci Mihaela de emoție. Tot ce știu deocamdată este că a sosit momentul să-mi fac ordine în propria-mi viață.

— Bine, bine, acum trebuie să plec, pentru că s-a făcut târziu. Trebuie să te odihnești, te așteaptă o lungă călătorie. Drum bun și nu uita să-mi urmezi întocmai sfaturile și tratamentul prescris.

După plecarea doctorului Beiu, Mihaela a încercat să adoarmă. Închidea ochii în zadar, pentru că nu se întâmpla minunea. Durerile îi dispăruseră ca prin farmec, dar gândul la ce va fi acasă când se va întâlni cu Florin, gândul la acest doctor coborât din ținuturile Năsăudului, care reușise să o facă să se întrebe dacă mai este posibil ca ea să... Nu, nu se poate, în primul rând copiii, și apoi ce-o vrea Dumnezeu! Astfel s-a chinuit tot restul nopții, în loc să se odihnească. A doua zi, înainte de plecare, Paul a ținut în mod special să vorbească cu ea:

— Mamă, să știi că am vorbit cu Adrian și am stabilit că, dacă tu te hotărăști să te desparți de tata, noi nu vom avea nimic împotrivă. Să știi că Adi este mai pornit decât mine. Probabil că s-a săturat și el, așa cum te-ai săturat și tu să mai rabzi aceste nemernicii din partea omului care te-a mințit atunci când ți-a spus că te iubește. Procedezi cum crezi tu că este mai bine. Noi vom fi alături de tine și de hotărârea pe care o vei lua.

S-a despărțit de Paul Valentin cu lacrimi în ochi, a luat loc în mașină alături de prietena ei Dora și de Adrian, și au pornit spre casă. Când a intrat în apartament, Mihaela era cât pe ce să leșine de groază. Totul era vraiște de parcă năvăliseră vandalii. Vase nespălate, scaune răsturnate, noroi pe covoare, ca și cum ar fi trecut pe acolo soldații în campanie de război, pahare și sticle aruncate pe unde se nimerea... și, ca și cum nu ar fi fost de ajuns, în aer plutea un miros pestilențial.

— Mihaela, nu are rost să te superi de ceea ce vezi, încercă Dora să o liniștească. Este dezastru, dar probabil că te așteptai la așa ceva. Adrian, te rog să o ajuți pe mama să meargă în dormitor. De ordine și curățenie ne vom ocupa amândoi.

Pentru a câta oară Dora dădea dovadă că este o prietenă adevărată?! O femeie frumoasă și sufletistă, cu care Mihaela s-a împrietenit de cum s-au cunoscut. O blagoslovise Dumnezeu cu o familie pe sufletul ei, o familie așa cum își dorise Mihaela dintotdeauna. Alergând de colo-colo ca o furnică, Dora a pus apartamentul la punct cât ai clipi, semn că era o veritabilă gospodină.

După plecarea Dorei, pe Mihaela a cuprins-o teama. Ce va face când va veni Florin? Dacă va veni beat și va sări la bătaie? Cum se va apăra? Dar matelotul nu și-a făcut apariția, așa că, împreună cu Adrian, s-a bucurat de o noapte liniștită. În zilele care au urmat, pe Mihaela au vizitat-o colegele care aflaseră despre intervenția chirurgicală căreia fusese nevoită să-i facă față. Deși vestea se răspândise în oraș, domnul Florin nu se sinchisea să vină pe acasă pentru a-și vedea soția.

Încet-încet, viața lor, a ei și a copiilor, și-a reluat cursul normal. Adrian mergea la școală, Paul vorbea aproape zilnic

cu ei la telefon, iar la sfârșitul săptămânii venea acasă. Mihaela își revenise și își reluase activitățile de gospodină... Doar Florin se încăpățâna să nu dea vreun semn de viață. Luna decembrie a adus zăpadă la malul mării și anunța o iarnă mai grea decât de obicei. Sărbătorile de sfârșit de an erau la un pas, când, într-o seară, a sunat telefonul. A răspuns Paul Valentin, care, după un „bună seara" protocolar, i-a înmânat receptorul Mihaelei fără să spună nimic.

— Alo, bună seara! a răspuns ea nedumerită.

— Crăciun fericit! Ce mai face draga mea? se auzi în receptor vocea gravă a doctorului Beiu.

— Crăciun fericit, domnule doctor. Ce surpriză plăcută! Credeam că ați uitat de mine. Mulțumesc, mă simt foarte bine.

— De ce ai devenit iarăși atât de protocolară? întrebă doctorul îngrijorat.

— Sinceră să fiu, nici eu nu știu ce mi-a venit. Te rog să mă ierți. Cum te simți, ce fac cei dragi?

— Bine, foarte bine. Nu știu dacă ai aflat, dar l-am căutat pe Paul Valentin la facultate și am vorbit cu el. Este un copil extraordinar. Să știi că, de când te-am regăsit, nu mă gândesc decât la tine. Vreau să știu ce faci, ce hotărâre ai luat?

— Deocamdată niciuna, pentru că nu m-am întâlnit cu soțul meu. Îți mulțumesc pentru grija pe care mi-o porți. Și eu m-am gândit la tine...

— Sufletul meu este alături de tine de mulți ani și aștept... tot aștept... o zi cu soare... dar se pare că iarna asta nu se mai sfârșește...

— Tot ce pot să-ți spun este că iarna sigur se va sfârși, iar pe aici pe la noi, pe malul mării, iernile sunt neașteptat de scurte…

— Bine, bine… spuse doctorul Beiu râzând. La mulți ani! Și… nu uita că aștept un semn de la tine.

— La mulți ani! spuse Mihaela și închise telefonul.

Avea lacrimi în ochi. Valentin se apropie de ea și o întrebă complice:

— Mami, cine te-a sunat?

— Doctorul Beiu de la București. Probabil că este de gardă și s-a gândit să ne ureze sărbători fericite. Te-ai întâlnit cu el, puiule?

— Da, mamă! M-a căutat la Academie. Am servit masa împreună în acea seară. Este un om deosebit. S-a interesat de tine. Mi-a destăinuit că te cunoaște de când mă purtai în pântec. Știi că este singur și că are doi băieți, că este un doctor renumit…?

— Da, știu. Mă bucur că ai stat de vorbă cu el și că ți-a plăcut.

— Uite, m-a rugat să-ți înmânez acest pachețel. Probabil o mică atenție de sărbători. A ținut în mod special să ți-l dau în seara de Crăciun, la miezul nopții. Dar, dacă s-a întâmplat așa, ți-l dau cu o zi mai devreme. Să nu-i spui că nu am rezistat acestei tentații și ți l-am dat mai degrabă. Vreau și eu să te văd fericită. Nu te-am mai văzut râzând de ani de zile.

Ca într-un ritual al descoperirii iubirii, Mihaela a desfăcut pachețelul și, dintr-o cutiuță cu incrustații ce semnificau probabil numele unei firme de bijuterii, a scos un lănțișor de care atârna o inimioară din aur masiv. Deși Paul asista la acest ritual, ea nu și-a putut stăpâni emoția. Pentru ea,

acest talisman putea însemna în primul rând dragoste din partea unui bărbat la care nici nu visase.

A doua zi, băieții au ajutat-o să pregătească seara de Crăciun. Au împodobit bradul și apartamentul, au așezat masa cea mare din sufragerie și, bineînțeles, au pregătit împreună bucatele pentru seara în care orice creștin se poate aștepta la musafiri. Dar seara a sosit și nimeni nu le-a deschis ușa. Paul și Adi au plecat în vizită pe la prieteni, iar Mihaela, rămânând singură, s-a așezat în pat și a deschis televizorul. La un moment dat, au început să răsune bătăi puternice în ușa de la intrare. Ea a alergat bucuroasă să deschidă, gândindu-se că sunt urători întârziați. Când a deschis ușa, de tocul ei stătea rezemat nimeni altul decât Florin, abia ținându-se pe picioare.

— Ce-i cu tine? întrebă el cu limba împleticită. Ce-ai pățit de ai slăbit în halul ăsta?

— Am fost bolnavă! Nu ai aflat că am fost la spital, la București?

— Și ce-ai făcut acolo? Te-ai operat? întrebă el în timp ce încerca să se dezbrace în holul de la intrare.

— Da, răspunse sec Mihaela.

— Băieții pe unde sunt? Nu au ajuns acasă, nu știu că seara de Crăciun o petrecem în sânul familiei?

— Au fost, dar au plecat să petreacă pe la prieteni și să hotărască împreună ce vor face în seara de Revelion.

— Tu ești singură?

— Cu cine ai vrea să fiu?

— Atunci pentru cine ai aranjat masa asta bogată?

— Pentru cine o vrea să mănânce tot ce am pregătit…

Mihaela și-a reluat locul în pat, în fața televizorului. Florin s-a așezat pe un scaun, a mâncat câte puțin din toate felurile de mâncare ce așteptau pe masă, apoi, motivând că dorește

să fumeze, a luat o sticlă cu vin și a plecat la bucătărie. Odată ajuns în bucătărie, a pus muzică la casetofon și i-a dat sonorul la maximum, că doar era mare sărbătoare. După câteva clipe, s-a întors în sufragerie și și-a invitat soția la dans. Mihaela i-a răspuns stupefiată:

— Nu pot să dansez, de-abia mă țin pe picioare. Ți-am spus că sunt operată!

— Hai, mișcă, nu face pe moarta în păpușoi cu mine, că nu te cred, se răsti la ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace. Du-te și dansează cu cea la care ai stat și te-ai distrat până acum. Sunt venită acasă de aproape o lună și nu ai binevoit să dai un semn de viață. Nici pe la spital nu te-am văzut și acum vrei să dansez cu tine? Lasă-mă în pace…

Bărbatul nu vru să priceapă ioc. Și-a înfipt mâinile în talia Mihaelei și a început să țopăie pe lângă ea de parcă era Scaraoțchi în persoană.

Speriată, Mihaela a început să plângă în hohote. Cavalerul a cedat lacrimilor ei și a lăsat-o în pace. A mai țopăit un timp de unul singur, după care a plecat în bucătărie lângă sticla lui cu vin. Dar dracul tot drac e și nu-și găsește liniștea până ce lucrurile nu iau întorsătura pe care o dorește el. A început să strige cât putea la Mihaela să vină și ea în bucătărie, un loc mai strâmt și mai intim pentru petrecerea la care visa. Ce să facă? S-a dat jos din pat și s-a dus, ascultând chemarea soțului în speranța că astfel se va liniști. Abia acum Florin a privit-o mai bine și, văzând cât de slăbită este, a strigat supărat:

— Du-te de aici să nu te mai văd, mortăciunea dracului… Ce naiba am văzut la tine, de mi-am încurcat viața cu o jigodie?

Nici nu a apucat să ajungă în pat, când Mihaela s-a auzit strigată din nou ca la armată, bărbatului începând să îi placă peste măsură de mult acest joc. Fără să își dea seama, Mihaela își relua rolul de soție răbdătoare care tot speră că stăpânului i se vor lumina mintea și sufletul și va renunța la chinurile la care o supunea. Uitase de hotărârea pe care o luase în sinea ei: să renunțe definitiv la acest calvar. Frica pe care o trăia de fiecare dată în astfel de momente o paraliza, o făcea să uite și cum o cheamă. De unde, atunci, putere să mai protesteze? La una dintre întoarcerile ca la armată între sufragerie și bucătărie, mâna ei a atins întâmplător lănțișorul de aur primit de la doctorul Beiu, pe care-l purta la gât. S-a oprit cutremurată locului: *„Dar ce fac? De ce rabd ceea ce am hotărât că nu voi mai răbda niciodată din partea niciunui bărbat de pe fața pământului?”*

L-a privit lung pe Florin și i-a replicat tăios:

— Ce-ar fi să mă lași în pace, neisprăvitule! Cine naiba te crezi? Ți-am răbdat toate mojiciile așa cum nu mai rabdă vreo altă femeie pe pământ, sperând că într-o zi îți va veni mintea la cap. Dar de unde cap și de unde minte? Să mă lași în pace, nemernicule, că nu știu de ce sunt în stare, spuse Mihaela amintindu-și vremea tinereții, când nimeni nu avea curajul să o înfrunte ori să o jignească.

În acele clipe, semăna atât de bine cu mama Maria, încât Florin a rămas ca trăsnit, nevenindu-i să creadă ceea ce auzea. Tensiunea momentului a fost întreruptă de țârâitul prelung al telefonului. Mihaela apucă receptorul și începu să vorbească mânioasă:

— Alo, Valentin, vă rog să veniți acasă. Taică-tu abia s-a întors și l-a apucat iarăși nebunia…

— Alo, alo... nu sunt Valentin, sunt profesorul Beiu... Draga mea, ce se întâmplă acolo?... Spune-mi, te rog... Te pot ajuta?... Doamne...

Speriată de întorsătura pe care o luau lucrurile, Mihaela a pus repede receptorul în furcă. Nu a durat mult și telefonul a început să sune din nou... Florin s-a repezit să răspundă, ca să afle cine îndrăznea să le deranjeze sărbătoarea. Mihaela a înțeles imediat că doctorul Beiu reluase alarmat apelul. Nu a știut niciodată ce anume i-a spus lui Florin, dar a dedus câte ceva din răspunsurile acestuia:

— Alo, cine?... Doctor?... Care doctor?... întreba nervos Florin. Ce criminal, domnule, sunt în casa mea și fac ce vreau... Cum tribunal militar? Dar ce știi dumneata ce e ăla un tribunal militar?... Cum?... Ministru, care ministru? spuse el cu glas mai domolit.

A ascultat apoi în tăcere persoana de la celălalt capăt al firului, după care a așezat încet receptorul în furcă. De data aceasta, a fost rândul lui să stea un timp pe gânduri. Ieșirea neașteptată a Mihaelei și mesajul primit la telefon îl treziseră complet din beție. Nu a mai reușit decât să constate cu deznădejde:

— Se pare că ți-ai făcut relații mari pe la București...

— Nu mi-am făcut niciodată relații cu gândul de a te apostrofa pe tine prin intermediul lor. Dar sunt curioasă să știu... tu chiar ai fost convins că voi fi calul tău de bătaie toată viața mea? Acum du-te și bate-o pe iubita ta. Să fiți fericiți... cred că veți fi, atâta timp cât nu va descoperi că ești un needucat... Sper că nu ai uitat că apartamentul este al meu. Să-mi lași cheile la plecare...

Atât i-a mai spus Mihaela și a plecat să privească în sfârșit liniștită la televizor. Asta a fost tot și a fost atât de simplu, încât nu-i venea să creadă că reușise să își învingă pentru

prima oară, în aproape douăzeci de ani, frica. Acea frică animalică ce, în cazul femeilor, de cele mai multe ori, paralizează în egală măsură mintea și trupul. Toate animalele atacă de foame ori de frică. În cazul oamenilor, în mod special al femeilor, frica le face răbdătoare, mai ales atunci când la mijloc se află copiii, iar motivul fricii este bărbatul cu care ele i-au zămislit. Cu timpul, răbdarea lor se transformă în teamă autentică, în frică absolută care le face și mai răbdătoare...

Florin nu a mai scos niciun cuvânt. S-a îmbrăcat, a aruncat cheile pe masă și a plecat închizând ușa fără zgomot, ca să nu deranjeze locatara care privea la televizor. A plecat și dus a fost. A plecat așa cum venise cu ani în urmă, singur, trist și dezorientat. Atunci avea un sac de marinar plin cu tricouri, acum urma să trimită pe cineva să-i care geamantanele cu haine și alte lucruri personale.

După sărbătorile de iarnă, Mihaela a înaintat acțiune de divorț, la care marinarul din Lunca Dunării nu s-a prezentat niciodată. Prin luna februarie, de ziua lui Adrian, s-a pronunțat sentința. Mihaela devenea o femeie liberă, avea doi copii care o iubeau nespus de mult și locuiau toți trei într-un apartament al unui oraș de la malul mării, frumos și curat ca o rază de soare. Scăpaseră toți trei de teroarea la care îi supunea nebunia unui alcoolic care distrugea tot ceea ce atingea.

Adrian a fost singurul care l-a mai revăzut pe taică-său, atunci când acesta a venit însoțit de un prieten să își ia bagajele ce îl așteptau la ușă. Bieții de ei... tatăl își privea fiul cerând îndurare pentru că era treaz, iar fiul privea în pământ de silă, de milă, de jenă că nu mai poate ierta.

Înțelegând în al doisprezecelea ceas că nu poate pleca fără un cuvânt, Florin s-a apropiat de Adrian și i-a spus doar atât:

— Să asculți de mama ta. Este o femeie deosebită. Am înțeles asta acum, când nu se mai poate face nimic. Ai grijă să nu calci pe urmele mele niciodată.

Abia atunci Adrian l-a privit lăcrimând... Când Mihaela a aflat povestea acestei despărțiri, nu știa ce ar fi mai bine să facă: să se bucure ori să plângă. Strigătul de durere care i-a străpuns sufletul ani în șir, teroarea fizică și psihică trebuiau să se sfârșească. O minte diabolică, vicleană și în același timp inteligentă, amețită permanent de alcool, ajutată și de o femeie lipsită de scrupule, o obligase ani în șir să rabde cele mai degradante tratamente. Nu mai avea voie să îndure, nu mai era posibil pentru că simțea din plin obligația de a se gândi în alt mod la viața copiilor, la viața ei, la sufletul ei. Cedase de prea multe ori impulsului de a crede că un bărbat fără credință se poate transforma sufletește, apropiindu-se cât de cât de ceea ce toate limbile pământului numesc prin cuvântul „om", ființa bipedă însoțită de suflet și rațiune. Strigătul ei de durere, auzit doar de ea, a însemnat o viață nefericită trăită cu gândul la viitorul copiilor săi. Acum era convinsă că a pus un punct mare, cât un final necontestat de nimeni, unui strigăt pe care nu mai dorea să-l audă vreodată...

Un februarie blând se străduia să alunge iarna de pe întinsele zări de apă ale mării. Din când în când, la anumite intervale de timp știute doar de zeul anotimpurilor, iarna se ambiționa să culce la pământ și să acopere cu zăpadă tot ce îi ieșea în cale. Apoi dispărea în colțuri uitate de lume, ca și când nu s-ar fi arătat niciodată la chip. Într-o astfel de zi, când anotimpul rece se întorcea hotărât să-și îngâne forțele

cu dorul de primăvară al oamenilor, Mihaela se plimba pe digul falezei, loc care altădată îi inspira decizii menite să o facă să cadă pradă fatalismelor vieții. Avea nevoie de singurătate, dorea să-i vorbească mării despre minunea care se petrecuse în viața ei. Era în sfârșit singură. Scăpase de teamă, de chinurile în care se zbătuse atâția ani. Valurile zbuciumate se aruncau dușmănos spre chinga diguită, încercând să scape din încorsetarea cu care erau condamnate să lupte...

„De ce or fi gemând atât de înspăimântător?”, se întreba Mihaela, admirându-le lupta. *„Or fi strigătele de durere ale celor pe care marea i-a înghițit fără milă... Ar trebui să fii dușmănită pentru lipsa ta de milă în fața celor care ți-au cerșit îndurare și te-au rugat să-i porți către mal!... Dar tu ești o învingătoare, veșnic învingătoare și nu-ți pasă de nimeni și de nimic... De aceea te iubesc și te admiră toți oamenii pământului... Pentru frumusețea ta, pentru forța și nepăsarea de care dai dovadă... Nu-ți pasă decât de tine... În fiecare vară, dorurile aleargă spre tine, soarele își spală razele strălucitoare în albastrul tău infinit... Te știi iubită și admirată... Dar ce se întâmplă cu tine, de te zbuciumi și urli ca o nebună? Să știi că acum și eu sunt la fel de liberă ca și tine... pot să fac ce vreau... numai că eu nu mai strig... nu mai urlu fără să fiu auzită... nimănui nu-i păsa de strigătele mele... o, Doamne, sunt liberă... liberă... Am scăpat, înțelegi...”*

— Am scăpat! striga Mihaela din răsputeri.

Marea rămânea la fel de nepăsătoare, vuind și mugind în legea ei.

„Acum sunt puternică și într-o zi voi primi iubirea și respectul pe care le-am meritat fără să le am... Dar de ce îți spun eu ție toate astea? Nu am cu cine vorbi... cu ani în urmă

erai cât pe ce să mă înghiți cu valurile tale setoase de vieți omenești... dar mi-am revenit la timp și am continuat să lupt... nu-ți aduc nicio vină... eu eram vinovată... eram speriată... dar am scăpat... am scăpat, înțelegi? Nu, nu înțelegi... cum ai putea să-mi înțelegi fericirea de a ști că pot să intru fără teamă în casa mea, unde copiii mă vor aștepta întotdeauna cu drag... De azi încolo voi fi la fel de puternică pe cât ești tu... Îmi doresc să uit, să uit tot ce a fost rău în viața mea... Voi face un legământ de care vom ști doar noi amândouă... Ce-i cu tine? Iar urli ca o apucată? Bine, bine, urlă, dar să știi că de azi înainte, de câte ori voi fi fericită, voi veni să vorbesc cu tine, să mă destăinui ție, marea mea dragă, doar ție..." Fulgii de zăpadă amestecați cu stropi de ploaie o udaseră până la piele, dar Mihaela era fericită că se eliberase, că reușise să se descătușeze de suferințele îndurate. Ajunsese să trăiască ziua în care putea privi în jur fără teamă, fără frica de a se mai întreba: *„Ce rău, ce coșmar îmi va tăia mâine calea?"...* Porni agale spre casă... O femeie singură, o femeie și marea se îngemănau într-o clipă de fericire, o clipă a deplinei libertăți... Mergea privind în jur cu seninătate și, la un moment dat, a început să râdă... Apoi mersul ei a devenit mai grăbit, pentru a se transforma în alergare... Alerga, râdea, se oprea și privea marea, iar începea să alerge și să râdă, să râdă de tot amarul vieții pe care-l trăise din plin, să râdă cum nu o mai făcuse din anii copilăriei, când era sănătoasă și alerga să prindă prin păduri fluturii fericirii multicolore. Cine ar fi privit-o în acele clipe, fără să o cunoască, ar fi gândit despre ea că și-a pierdut mințile... și, chiar dacă ar fi cunoscut-o, tot astfel ar fi gândit... Ei nu-i păsa de nimeni și de nimic. Alerga... râdea și alerga... O mare zbuciumată de tenebrele unei ierni îndoielnice și o femeie care alerga luându-se la întrecere cu fericirea.

Se grăbea să ajungă acasă, să pregătească cina pentru ea și Adrian...

Aniversarea lui Adrian din acel an a însemnat în primul rând începerea unei noi vieți pentru Mihaela și copiii săi. O nouă armonie le binecuvânta liniștea căminului. Când Paul Valentin a intrat pe ușă, nu mică i-a fost surpriza să constate că, la masă, acompaniat de mirosul cozonacului și al mâncărurilor alese pregătite de maică-sa, stătea bunicul Ion. A sărit fericit și l-a îmbrățișat pe bătrân, aproape luându-l pe sus.

— Stăi, viteazule, că-mi desfaci încheieturile! Ce voinic te-ai făcut, spuse bătrânul, mângâindu-l părintește pe creștet. Se vede treaba, dragu' bunului, că vremea mea se cam duce. Acum este rândul vostru să dați binețe faptelor bărbătești. Hai să te sărute bunu'...

— Sărut mâna, bunicule, nu mă așteptam să te găsesc aici, așa că de ziua lui Adrian sunt încă o dată fericit, pentru că te afli alături de noi.

Au servit masa într-o atmosferă care Mihaelei îi amintea de anii copilăriei, când petreceau sărbătorile în căsuța lor din Rebra, unde domnea liniștea și pacea.

— Hei, fata tatii, spuse bătrânul la un moment dat, în singurătatea gândurilor mele mă tot întreb de ce ți-a hărăzit bunul Dumnezeu o astfel de soartă? După ce am aflat de ce era capabil acel om, nu a fost clipă să nu mă întreb cum de am fost în stare să te încurajez să te căsătorești cu o astfel de brută. Acum îi mulțumesc Tatălui Ceresc că te-a scăpat de el. Of, draga tatii, draga tatii, câte ți-a mai fost dat să înduri! adăugă bătrânul lăsând să-i scape o lacrimă. Norocul tău că femeile din neamul nostru au fost și sunt firi puternice, nu se lasă ele doborâte cu una cu două. Tu semeni cu mama Firoana, care era o mână de femeie, dar harnică și iute. Ce

mă bucură însă este faptul că, deși ai îndurat atâtea, arăți ca o fetișcană.

— Ei lasă, tată!... așa mă vezi dumneata. Deși am trecut de patruzeci de ani, eu tot copilul dumitale sunt. Să ne fie de bine și să închinăm pentru viitorul copiilor noștri.

Sfârșitul ospățului i-a prins târziu în noapte. Adrian și-a însoțit bunicul în dormitor pentru odihna binevenită, iar Paul a rămas să o ajute pe Mihaela să facă ordine. Într-un târziu, Paul a îndrăznit să-i spună:

— Mami, nu am avut timp până acum să-ți spun, m-a căutat iarăși profesorul Beiu. Eu cred că...

— Da, este un doctor foarte bun, îl întrerupse Mihaela încercând să-și ascundă emoția la auzul numelui profesorului Beiu. L-am cunoscut pe vremea când eram însărcinată cu tine...

— Mamă, te rog oprește-te. Ai uitat că eu cunosc această poveste? Chiar profesorul Beiu mi-a făcut această confesiune. Vreau să-ți spun un lucru mult mai important: te iubește, mamă!... Chiar el mi-a dat de înțeles acest lucru. Eu nu te pot sfătui cum să te porți cu acest om, dar, fără să te supăr, dă-mi voie să-ți spun că nu ai procedat prea corect în ceea ce-l privește.

— Paul, tu știi cel mai bine prin câte am trecut împreună. Deocamdată nici nu vreau să aud că mai există bărbați pe lume. Relația mea cu acest om a început și s-a sfârșit la cea de medic-pacient. Știu că este un om deosebit, măcar atât am putut și eu să înțeleg din purtările lui. În aceste clipe, singurii bărbați din viața mea sunteți voi, bunicul și fratele meu, Tudorel...

— Mamă!...

— Deocamdată... înțelegi?

— Eu nu spun că ar trebui să te intereseze în mod special, dar felul în care l-ai respins l-a îndurerat și l-a mâhnit foarte mult…

— Ți-a spus el asta?…

— Nu, dar am înțeles, pentru că se vede de la o poștă. Este de ajuns să-l privești și să-l asculți ca să…

— Paul, vreau să pot respira aerul fără să am alți bărbați în jur în afară de cei pe care i-am pomenit.

— Îi urăști pe toți, mamă?…

— A urî în general este un păcat. Eu nu mai pot avea încredere în nimeni…

— Dar bine, mamă, între profesorul Beiu și Florin este o diferență ca de la cer la pământ. Nu există termeni de comparație între ei.

— Tot bărbat este. Și, când este vorba de bărbați, nimeni nu știe, până la proba contrarie, cât de bine și-au educat instinctele. Păcatul mare constă în aceea că de obicei afli asta când este mult prea târziu. Sper ca voi doi, copiii mei, să fi înțeles ce trebuie din experiența trăită alături de mine…

— Mamă, tu ești o femeie deșteaptă, cum poți gândi astfel?

— Ei, tocmai aia e. Nu am fost deșteaptă deloc. Tocmai pentru că nu am fost deșteaptă, am trecut prin ce-am trecut. Am ales cu sufletul, fără să-mi folosesc mintea, și iată unde am ajuns. Orice femeie la vârsta mea mai este capabilă de sentimente, chiar să trezească pasiuni, numai că eu sunt secătuită. Mă simt ca un izvor sec, la care un om deosebit și nevinovat ca doctorul Beiu vine cu încredere să își aline setea. Sunt arsă pe dinăuntru de o vâlvătaie căreia nu i-a rezistat nimic.

— Menirea omului este să încerce să refacă tot. Ară, seamănă, până când, în cele din urmă, se va bucura de un nou rod bogat. Din acel pământ arid crește firicelul plăpând

până când rodește iarăși... Asta e viața, mamă, e viață și nimic altceva. Ce zici?...

— Ce să zic?! Spun că am un băiat deștept și visător, așa cum îi stă bine oricărui copil de vârsta ta... Dar, ia spune, tu nu crezi că cel mai bine ar fi să mergem la culcare? Uite ce târziu s-a făcut!...

— Bine, mamă, noapte bună! Totuși, te rog să te gândești la ce ți-am spus.

— Bine, dragule, noapte bună. Nu pot să nu mă gândesc, odată ce am discutat despre viața noastră...

Până să adoarmă, pe Mihaela au început să o cuprindă remușcările: *„Da, Paul avea dreptate. M-am purtat prea rece și distant cu profesorul Beiu. De emoție, de teamă, am închis atunci telefonul. Când a revenit, a răspuns Florin și... până la urmă, poate că ceea ce i-a spus doctorul lui Florin la telefon a avut un rol covârșitor în decizia lui de a pleca fără scandal pe un drum al său!... Da, da, va trebui să mai meditez la acest lucru. Ar fi mai bine să îl sun la spital, invocând un motiv anume, și să prind un moment prielnic pentru a-mi cere scuze. Da, da"*... într-un târziu adormi cu acest *„Da, da"* în gând...

Fără grabă, viața lor a intrat pe un făgaș mult mai firesc decât tot ceea ce trăiseră până atunci. Mihaela se gândea în egală măsură la copiii ei și la cei de la grădinița unde își desfășura activitatea. Nu-și permitea să irosească timpul gândindu-se la bărbați în general, cu atât mai mult la unul anume care i-ar fi răpit din preocupările zilnice. Visa să fie o învingătoare în lupta cu greul vieții. Băieții ei aveau nevoie de haine, cărți, bani de buzunar, ore de meditații, pentru care ea trebuia să investească un efort deosebit.

Nu se plângea. Dorea să învingă și a învins. Uneori greutățile deveneau mult prea apăsătoare, dar nu se lăsa doborâtă. Prinsă în această luptă existențială, nu mai realiza

că timpul trece fără milă pentru ea. Când trăia câte o clipă a aducerilor-aminte, adresa un zâmbet șters coșmarurilor trăite alături de un paranoic.

Avea și de ce să zâmbească. Paul Valentin urma să își dea examenul de licență, iar Adrian se pregătea să absolve cursurile liceale. Spirit pragmatic, Adrian lucra în timpul verii, încercând astfel să-și ajute mama. Visa că într-o zi va pleca în lungi călătorii, să colinde lumea în lung și-n lat. Mihaela era mulțumită de modul cum se descurca în lupta ei continuă pentru a învinge de una singură opreliștile ivite la tot pasul. Prima realizare importantă, după înscrierea ei pe un drum al luptei solitare cu vicisitudinile vieții, a fost aceea că și-a completat studiile de specialitate. Șefa ei, doamna Iulia, femeia care jucase un rol decisiv în destinul Mihaelei, a fost numită în funcția de inspector. Postul de director al grădiniței devenind vacant, nu mică i-a fost surpriza când a constatat că se bucură de aprecierea celor din jur. A fost numită directoarea grădiniței de copii unde muncise cu dăruire și convingere ani în șir. În noua sa calitate, a ținut în mod special să aibă raporturi corecte din punct de vedere profesional cu toate cele zece educatoare din subordine, cărora le amintea deseori:

— Să nu uitați că noi suntem în primul rând colege. Doresc din tot sufletul ca raporturile noastre să fie în primul rând colegiale. Trebuie să veghem cu sfințenie la primii pași făcuți pe această treaptă de toți copiii care ne onorează cu prezența lor sălile de clasă, orele de curs și de joacă…

Fiind înconjurată numai de femei în timpul orelor de program, neuitând prin ce a trecut, Mihaela încerca să se apropie cât mai mult de colegele sale pentru a le cunoaște greutățile din viața de familie. Poate că din această cauză și dorind totodată să aibă puținul timp liber ocupat cu diferite

activități, a reușit să înființeze o organizație de femei a cărei președintă a devenit în scurtă vreme de la înființare. Preocupările organizației fiind strâns legate de viața femeilor persecutate de soți, activitatea ei s-a bucurat de la bun început de recunoaștere în comunitatea locală. În cadrul organizației inițiate de ea întâlnea cazuri de femei a căror viață era un calvar. Atunci devenea atât de dură, încât își făcuse un renume de femeie bărbătoasă care luptă până la capăt și nu-i iartă pe cei ce încalcă drepturile femeilor. Absorbită de grijile zilnice, de preocupările extraprofesionale la nivel de comunitate locală, Mihaela a uitat cu desăvârșire de profesorul George Beiu. Fericirea de a-l vedea pe Paul Valentin absolvent al Academiei de Informații și pe Adrian absolvent de liceu o împlinea și o desăvârșea în devenirea pe care o visase din fragedă copilărie.

Însoțită de Adrian și de familia Niculescu din București, a asistat emoționată la festivitatea dată în cinstea absolvirii facultății de generația lui Paul. Privindu-și băiatul cum pășește semeț, îmbrăcat în costum de gală, a simțit o strângere de inimă. Semăna atât de bine cu tatăl lui, încât Mihaelei i s-a oprit respirația. Și-a îndreptat ochii spre cer și a mulțumit în gând: *„Îți mulțumesc, Doamne, că mi-ai dăruit minunea minunilor. Tu m-ai îndemnat spre unica mea noapte de iubire, pentru că ai dorit ca acest copil să se nască. Am plătit de atunci cu o viață de chin și jale, cu viața mea, dar acum știu că Tu ai hotărât să fie așa. Îți mulțumesc pentru darul Tău și pentru toate câte le-am pătimit”…*

După câteva zile petrecute în București, Mihaela a plecat la Rebra, în ținutul natal, lăsându-și copiii să plece singuri către casă. Simțea că avea nevoie de refacere fizică și sufletească. Unde în altă parte, dacă nu acasă, printre munți și văi, printre amintiri și aer curat, alături de tata Ion, de

frate și soră, își putea reface energia vitală? Trecuseră câțiva ani de când nu mai fusese pe acasă. A călătorit, ca de fiecare dată, ore în șir cu trenul. Când a ajuns în ținutul Năsăudului, i se părea că pășește prin locuri cunoscute și totuși străine. Amintiri vesele și triste îi trezeau nostalgii nebănuite. Orașul nu se schimbase în cei douăzeci și doi de ani de când plecase ea. Aceeași atmosferă de târg tradițional românesc. Oamenii în port popular, cu desagi în spate și opinci în picioare, cu trăistuțe și pieptare, cu o vorbă cu accente vădit schimbate față de cele auzite zilnic de ea în orașul de la malul mării, forfoteau de colo-colo ca albinele în prisacă. Ceva a făcut-o să tresară, vizibil jenată. La un colț de stradă, pe o tarabă, un casetofon răcnea din răsputeri manele, de parcă s-ar fi aflat în centrul Stambulului. Vărul ei Ștefan, istoricul și directorul școlii, care îi ieșise în întâmpinare, nu și-a putut reține un comentariu: *„Lasă, Mihaelă, că n-o fi dracul chiar atât de negru. Apa trece, pietrele rămân. Invazia asta de manele o datorăm dezorientării mass-media. Ăștia încearcă să doboare ani de adevărată tradiție culturală cu tonuri, ritmuri și povești care nu ne aparțin. Fii liniștită, că nu o mai duc mult, nu vezi că abia își mai trag sufletul?”…*

Pe tata Ion l-a aflat în noua căsuță construită pentru el și mama Maria după ce ieșise la pensie, într-un loc numit Valea Ursului, loc de un pitoresc desăvârșit, în fața căruia se închină pictorii și tehnica modernă de fotografiat ori de filmat. Bătrânul a lăcrimat când și-a revăzut fiica și a întrebat imediat de nepoți. Mihaela i-a povestit despre festivitate și despre orele petrecute alături de copii în București.

— Draga tatii, Valentin este primul om cu studii înalte din neamul lu’ mâne-ta și al patrulea din familia mea. De aceea

mă bucur și sunt fericit pentru reușita lui. Am prevăzut că va ajunge om mare și așa va fi…

Bătrânul a început să plângă de-a binelea, iar Mihaela îi ținea isonul. Plângeau amândoi, fără să spună niciunul care este cauza lacrimilor vărsate șiroaie. Mama Maria plecase dintre ei și nu apucase să se bucure de izbânzile nepoților, asta îl făcea pe tata Ion să verse lacrimi. Cât despre Mihaela, pentru ea era de ajuns să-și amintească faptul că prin indecizia ei își obligase copiii să participe la un calvar ce nu le era destinat, și începea imediat să plângă pentru a-și mai liniști sufletul.

— Doamne, de ce m-ai lăsat să-mi expun copiii ani în șir unui spectacol grotesc și plin de ură?

— Ce spui, fata mea? o întrebă bătrânul printre lacrimi.

— Ce să spun, tată? Spun că Dumnezeu m-a ajutat să scap de chinul pe care l-am îndurat, că sunt fericită pentru copiii mei și pentru faptul că sunt cu dumneata…

Era o vară călduroasă, binecuvântată de un soare dogoritor. În câteva zile Mihaela a făcut ordine în casă, în întreaga gospodărie, și-a vizitat fratele și sora, s-a întâlnit cu rude, vecini și prieteni. Venise să se odihnească, așa că zilnic urca pe Poderei, un munte apropiat, unde respira aer curat și se bucura de parfumul florilor și al pădurii. Dacă privești acest loc, Valea Ursului, ai crede că a fost zămislit de un înger, pentru a se bucura de pacea și odihna frumuseții lui doar oamenii buni. Casa cea nouă a bătrânului este așezată între pădure și apă. Pădurea din fagi impunători, întinsă în spatele casei, o desparte de o coastă abruptă ce urcă pieptiș către cer. Din fața casei și până la apa care se îndeamnă la vale sunt cam douăzeci de metri. Când ferestrele sunt deschise, i se aud șoaptele clipocite îngânând freamătul pădurii. Cum ieși din casă și o ții la dreapta pe lângă pârâu,

ajungi la Podereiul Mic sau la Comoară, cum îi mai spun sătenii locului. Dacă traversezi apa și urci calea din față, ajungi pe Podereiul Mare. Urcușul nu este greu, iar când ajungi sus, ți se pare că visezi. Sub privirea ta, pârâul se transformă într-un firicel, pădurea din dreapta lui pare a fi la picioarele tale, iar cea de la capătul Podereiului devine de nepătruns ca în basmele cu Feți-Frumoși alergați de Mumele rele ale întunericului. Mihaela urca pe Podereiul Mare și mergea până la calea care face trecerea către Podereiul Mic sau Dealul Comorii. Aici se așeza și stătea rezemată de tulpina unui fag uriaș cu o coroană stufoasă. Calea își continua drumul și mergea până la Șoroaie, unde apa cădea ca dintr-o mică cascadă și unde tata Ion instalase jgheaburi pentru a o dirija spre terenurile însetate la vreme de secetă ori spre alte întrebuințări gospodărești. Pe Dealul Comorii, Mihaelei îi era frică să meargă, deși frumusețea lui era de-a dreptul mirifică. Tata Ion i-a povestit legenda din care i se trăgea numele și care, după cum jurau locuitorii acestor meleaguri, era adevărată, mai adevărată ca frumusețea acestui ținut de basm…

Cu sute de ani în urmă, pe vremea când satul abia începea să se înfiripe, casele, puține la număr, erau așezate la distanță mare unele de altele. În una dintre aceste case locuia o familie care avea două fete și trei feciori. Cei trei feciori se aflau la vârsta însurătorii, iar fetele se apropiau și ele bine de vârsta măritișului. Pentru a se întâlni cu alți tineri de vârsta lor, vara mergeau la horă, iar pe timp de iarnă se adunau în șezători. Șezătoarea se ținea de cele mai multe ori în casa unei bătrâne renumite pentru talentul ei în țesutul pânzei și al realizării de straie împodobite cu motive naționale. Ca să ajungă la șezătoare, cele două fete și cei trei feciori aveau de străbătut pe jos cale de o oră și mai bine. Odată deschisă

șezătoarea, fetele torceau lână, țeseau straie, cântau și spuneau glume. În același timp, feciorii ziceau din fluier ori meșteșugeau câte ceva. Către sfârșit, se încingeau dansurile și jocurile, șezătoarea încheindu-se într-o veselie molipsitoare chiar și pentru fiarele pădurii, care dădeau târcoale în căutarea pradei. Amândouă fetele erau frumoase și harnice, dar cea mică le întrecea pe toate fetele locului în frumusețe și destoinicie. Într-una dintre seri, în șezătoare au poposit trei străini veniți de niciunde. Au fost poftiți înăuntru după obicei. S-au încălzit la focul din vatră, au privit la tinerii care erau adunați și au plecat fără ca cineva să-i întrebe cine sunt, de unde vin și unde se duc... După vreo două săptămâni, în timpul uneia dintre șezători, fata cea mică a ieșit cu treburi din casă și dusă a fost. Abia către dimineață a ajuns și ea la casa părinților, fără să spună nimic. Doar frații și sora cea mare știau că ea dispăruse fără urmă din șezătoare. Cum a intrat în camera ei, a pus capul pe pernă și a adormit pe loc. După ce s-a trezit, frații și sora cea mare au încercat să o facă să spună unde a fost și ce s-a întâmplat cu ea, dar mezina nu scotea nicio vorbă. Parcă îi luase Dumnezeu graiul. Istoria se repeta în fiecare seară când mergeau la șezătoare și de fiecare dată ea nu le spunea nimic fraților săi. Fata dispărea fără urmă, apărea dimineața, adormea, iar când se trezea nu povestea nimic. Doar chipul ei trăda o anume fericire și o mulțumire lăuntrică.

Cu timpul, tatăl lor a descoperit că fata cea mică întârzie la întoarcerea de la șezătoare și i-a întrebat pe feciori ce se întâmplă. Aceștia i-au povestit doar atât cât știau și ei. După ce s-au sfătuit ce și cum să facă, au hotărât să o urmărească. Mai întâi, a urmărit-o fratele cel mare, dar fata a fost mai iscusită decât el și a scăpat de urmăritor. Apoi nici fratele

mijlociu nu a reușit să dezlege misterul. În cele din urmă, după multe seri de stat la pândă, prâslea, fratele cel mic, a reușit să îi ia urma și să meargă după ea. Fata a mers până la locul numit azi Valea Ursului, a urcat Podereiul Mare și a ajuns la Podereiul Mic. Aici, în jurul unui foc mare, o așteptau trei bărbați tineri. Când a ajuns lângă ei, unul s-a ridicat în picioare, a luat-o în brațe, a sărutat-o, după care a înfășurat-o într-un cojoc și a invitat-o să stea lângă foc. Cel care o întâmpinase i-a oferit de mâncare. Prâslea, care îi pândea dintr-un tufiș, a înțeles imediat după mirosul îmbietor că toți mâncau carne friptă. După ce au mâncat, unul dintre tineri a scos un fluier și a început să zică de joc. Fata și bărbatul ce părea a fi alesul ei au început să horească. La lumina blândă a lunii, prâslea a observat că bărbatul era un tânăr frumos, puternic, nimeni altul decât unul dintre cei trei necunoscuți care le vizitaseră șezătoarea cu multe zile în urmă. După ce jocul s-a sfârșit, tânărul a sărutat-o în semn de despărțire. Prâslea și-a ciulit urechile și a reușit să înțeleagă ce își vorbeau.

— Mâine seară plecăm. Te aștept să vii. Avem de străbătut cale lungă. Să nu-ți iei prea multe haine, pentru că am să-ți cumpăr eu toate cele necesare. Vei purta haine împărătești dacă ajungem unde ne e gândul. Să nu întârzii, pentru că frații mei nu ne așteaptă. Numai eu știu cât m-am străduit să-i înduplec pentru a te lua cu noi, spuse tânărul îmbrățișând-o.

— Fii fără grijă, bădiță, că nu am să întârzii… Nici eu nu pot trăi fără dumneata. Voi face tot ce-mi stă în putință pentru a te însoți.

Ajuns acasă, prâslea s-a grăbit să-i povestească lui taică-său tot ce aflase despre disparițiile misterioase din șezătoare ale surorii lor.

— Trebă s-o oprim, mormăi în barbă moșneagul. Să nu o lăsați să facă nicio mișcare fără ca voi să știți pe unde umblă și ce face. Cum să o lăsăm să fugă de-acasă? Eu alerg să anunț potera.

Când s-a întors tatăl lor de la poteră, frații fetei au aflat că necunoscuții erau trei fugari care munciseră ani de zile pe pământul unui grof. La încheierea socotelilor, groful, în loc să le plătească munca, a pus slugile să-i biciuiască. Atunci tinerii și-au făcut singuri dreptate. I-au luat grofului o trăsură lucrată în aur, trasă de doi boi, pe care acesta o ținea adăpostită în conacul său. Trăsura, dar de nuntă pentru soția sa, era plină ochi cu monede de aur.

Moșul stabilise cu potera să vină să-i prindă pe cei trei fugari. Aflând despre minunea cu trăsura, pe drumul spre casă, bătrânul s-a gândit să meargă mai devreme însoțit de feciori și să pună mâna pe comoara fugarilor, după care să îi dea pe mâna poterei. În vreme ce se sfătuiau cum să procedeze mai bine, fata cea mică a prins de veste că ei pun ceva la cale. L-a iscodit pe fratele cel mare până a reușit să afle ce plănuiseră împotriva necunoscuților.

Către seară, tânărul fugar a plecat să-și întâmpine iubita, după cum fusese înțelegerea. Dar, de ce mergea mai mult și se afunda în pădure, de ce presimțea că ceva rău urma să se întâmple. Deodată, în liniștea nopții care se lăsase de-a binelea peste acele locuri pustii, s-a auzit lătrat de o haită de câini. Tânărul nu a stat pe gânduri, ci a alergat la frații săi să le povestească ce a auzit. Înțelegând că la vreme de noapte, în mijlocul pădurii din creierul munților, câinii nu pot umbla în haită neînsoțiți, voinicii au săpat cu repeziciune o groapă adâncă și au îngropat trăsura cu bănet cu tot. Pe locul unde au îngropat-o, au bătătorit bine zăpada, au așezat pe el vreascuri

uscate și cetină verde cărora le-au dat foc. Apoi și-au luat desagii în spinare și s-au afundat în pădure, lăsând în urma lor o vălvătaie de foc care lumina poiana ca ziua.

Nu după multă vreme, la locul cu pricina au ajuns moșul cu feciorii săi, iar mai târziu s-a arătat și potera. Căutarea le-a fost în zadar. Nu au găsit nicio comoară și, cât priveai în jur, nu se zărea țipenie de om.

Au căutat până spre dimineață cotrobăind prin pădure și pe coclauri, urcând pe cele mai înalte piscuri, dar fără să le dea de urmă. În timp ce potera, frații și bătrânul tată cutreierau munții în căutarea fugarilor, frumoasa fată a ajuns la locul unde focul abia mai pâlpâia. De jur împrejur doar cenușă caldă, iar tinerii dispăruți fără urmă. Durerea i-a fost atât de mare încât, disperată, a început să plângă cu lacrimi amare dispariția iubitului. Un licăr de speranță că iubitul ei se va întoarce a făcut-o să se așeze în zăpadă ca să-l aștepte. Noaptea a adus un ger cumplit peste acele plaiuri de legendă. Fata a plâns până ce a murit înghețată. Scăpând de urmăritori, iubitul ei s-a întors, îndemnat și el de speranța că o va găsi și o va lua cu el, dar a descoperit-o moartă în zăpadă, cu lacrimile înghețate pe obraz. Frații lui urmau să se întoarcă ca să ia comoara și să dispară spre alte ținuturi. Când și-a aflat iubita moartă, tânărul s-a așezat lângă ea și a cuprins-o în brațe. A doua zi către seară, frații lui i-au găsit pe amândoi morți, îmbrățișați și acoperiți de ninsoarea proaspătă. La câțiva pași de capetele lor, în locul în care îngropaseră comoara, dintr-o grămadă de cenușă pâlpâiau două flăcări ce păreau că ies din pământ. Din când în când, flăcările se uneau și se aruncau către cer într-o vălvătaie zgomotoasă, de parcă un balaur sufla pe nări spaimă și foc. Cei doi tineri și-au făcut semnul crucii și s-au pierdut înspăimântați în pădure.

Frații și părinții fetei au dat peste cei doi îndrăgostiți după două-trei zile de căutări. Când povestea celor doi morți îmbrățișați într-un legământ al veșnicei iubiri a ajuns să fie cunoscută de bătrânii locului, aceștia s-au grăbit să declame fără tăgadă:

— Blestem pe capul lor și blestem va fi pe capul nostru dacă nu vom ști să ne apărăm de duhurile pământului!

Cei doi îndrăgostiți, ale căror suflete neprihănite dau și astăzi târcoale locului pentru a sta strajă comorii blestemate, au fost îngropați cu alai pe Podereiul Mic. Păzesc și în ziua de azi comoara care le-a adus sfârșitul. În zilele noastre, oamenii acestor meleaguri povestesc cum iarna, pe Podereiul Mic, se văd la vreme de noapte două flăcări care se aleargă prin poiană. Se contopesc, se îndepărtează pentru a se apropia privirilor celor curioși într-o flacără asemănătoare unei vâlvătăi care dispare încet-încet, pentru a renaște într-un loc apropiat, în două surate mult mai mici. Oamenii spun că spiritele celor morți alcătuiesc sufletul comorii îngropate…

Tata Ion, de cum a auzit legenda celor doi tineri morți înghețați unul în brațele celuilalt, a fost convins că povestea lor s-a întâmplat aievea. *Doar legendele nu se nasc din nimic,* spunea el. De aceea, în fiecare an, defrișează poienița de pe Dealul Comorii, pentru ca sufletele tinerilor plecați înainte de vreme să poată dansa liniștite, în toiul nopții, valsul iubirii neîmplinite…

Mihaela stătea, de cele mai multe ori însoțită de Vultur, câinele ciobănesc al tatălui său, lângă fagul de care se îndrăgostise, și privea cu teamă Dealul Comorii. Nu se ducea niciodată acolo din superstiția pe care o căpătase în vremea copilăriei, când aflase legenda. *„Orice fată, orice femeie și*

chiar bărbații din familiile acelor femei care au călcat pe urmele frumoasei din poveste, în speranța că vor găsi comoara, au ajuns să pățească la fel ca ea”, îi spunea mama Maria, când Mihaela o întreba de ce oamenii ocolesc acel loc.

Serile răcoroase și le petrecea în fața televizorului. Vârsta, dorința de liniște și pace sufletească, nevoia de odihnă și relaxare o determinau să rămână seară de seară acasă, deși era invitată de rude ori prieteni pentru a-și petrece timpul împreună. Într-o astfel de seară, după ce sfârșise cu muncile specifice vieții la sat, iar tata Ion plecase cu treburi la fratele său Tudor din Dumitra, o comună apropiată, s-a așezat comod în fața televizorului.

Urmărea un reportaj cu și despre fapte neobișnuite ale zilelor noastre. Știrea-bombă era că o femeie își ucisese bărbatul… O femeie între două vârste stătea spășită cu privirile în pământ în fața reporterei:

— Ce v-a îndemnat la o astfel de faptă?

— De, maică, am cinci copii… După ce m-am căsătorit, cam la vreun an de zile, bărbatul meu a început să bea zdravăn și, cum intra pe ușă, sărea la bătaie și la scandal. Mai aveam și momente de liniște, asta dacă se întâmpla să nu bea… dar în ultimii ani nu l-am mai văzut treaz niciodată…

— Vă rog să ne povestiți ce s-a întâmplat, cum ați ajuns într-o situație pe care cele mai multe femei o evită? Sunteți credincioasă?

— Of, Doamne, cum să nu fiu credincioasă? Cred în forța cerească a Domnului, iar vorba rugăciunii: „precum în cer, așa și pe pământ…” m-a făcut să mă încred în puterea Lui.

— Dacă gândiți astfel, cum de ați ajuns să vă omorâți bărbatul cu care, iată, aveți cinci copii?

— Eu nu am omorât pe nimeni, duduie, lăsați-mă să vă povestesc. Încetul cu încetul, devenisem pentru el un sac de

box. Cum dădea cu ochii de mine, întâi mă bătea și după aia mă întreba de ce mai fac ori despre treburile casei...

— Atunci, de ce nu v-ați despărțit de el?

— Unde păcatele mele să mă duc cu cinci copilași în poală? La mama și la tata acasă? Nu se putea așa ceva, mai ales că eu cu el am făcut copiii. Acum câteva zile, când s-a întâmplat nenorocirea, eram în bucătărie și pregăteam masa. Aveam cuțitul în mână și tocam niște ceapă. El a intrat pe ușă beat, nici nu am avut timp să mă dumiresc, și s-a repezit la mine să mă lovească cu toporișca cu care despicam la Crăciun oasele porcului. În primul moment, de frică, am înțepenit, dar după o clipită, cred că tot de frică, m-am repezit la el cu cuțitul. L-am lovit și a căzut jos lat cât bucătăria. Mai târziu, doctorul legist a spus că lovitura mea nu a fost cauzatoare de moarte. Cică a murit din cauza unui stop cardiac. Probabil că a murit de frică, maică... nu se aștepta el să reacționez așa... dar nu se mai putea, draga mamii. Treizeci de ani am îndurat la bătaie și bătaie de joc. Eu munceam, iar el toată ziua la crâșmă și pe la drăguțe... Acuma ce-o vrea Dumnezeu... eu în fața Lui nu mă simt vinovată cu nimic... N-am vrut să-l omor și să-mi încarc sufletul cu așa un păcat mare... am ridicat mâna ca să mă apăr și iată ce s-a întâmplat...

Mihaela privea înmărmurită ecranul televizorului. De când înființase organizația de femei pe care o conducea, întâlnise fel de fel de cazuri, unele mai grave ca altele, dar acesta se asemăna cu al ei în multe privințe. Mai puțin modul în care se sfârșise calvarul pentru femeia de pe ecran.

— Acum ce veți face? Veți merge la închisoare?

— Cum mă vor judeca oamenii, nu știu... tot ce știu este că adevăratul judecător imparțial și incoruptibil este Dumnezeu, maică... nimeni altul decât Dumnezeu...

Mihaela privea stupefiată la chipul femeii și se întreba dacă oamenii care vor judeca acest caz vor face dreptate. *Face dreptatea parte din viața noastră, sau este doar o iluzie pentru unii și un mod de a câștiga bani mulți pentru alții?* Cu acest gând adormi în acea seară de vară.

A doua zi dis-de-dimineață și-a pregătit traista cu de-ale gurii și a pornit-o spre Podereiul Mare, urmărită de salturile jucăușe ale lui Vultur, din cale-afară de fericit că avea cu cine să se plimbe și să se joace. Când să iasă pe poartă, vecina, lelea Saveta, a strigat-o din curtea de alături:

— No, da' unde pleci, doamnă Mihaela, că doar azi îi sărbătoare?

— Unde să plec, lele Savetă? Tocmai pentru că este sărbătoare urc pe munte, la aer curat.

— No bine, dragă, că te-oi fi săturat și mata de forfota din oraș. După câte văd eu, tot aci la munte îi mai bine… Apoi, când vă întoarceți, haideți pe la mine, că am pus pâine proaspătă și cozonaci la cuptor…

— Mulțumesc frumos, lele Savetă, am să vin negreșit când mă întorc la vale…

Tot repetând zile la rând acest drum printre copaci, pășuni și flori de câmp, urcușul devenea din ce în ce mai ușor pentru ea. Acolo crescuse, printre munteni, și nu o speria urcatul pe munte. Îi stăruia în minte chipul femeii văzute cu o seară înainte la televizor și probabil categorisită de mulți drept o ucigașă nemiloasă. De fapt, biata femeie scăpase lumea de un dement bolnav, care îi făcuse viața un calvar, ei și copiilor. Poate că oamenii legii vor ține cont de câte îndurase din partea bețivului, se îndemna Mihaela să creadă în șansa de dreptate a femeii. El a fost criminalul și a primit ceea ce merita… A acționat de spaimă și de ura pe care o adunase de-a lungul anilor…

— Biata de ea, șopti Mihaela în timp ce își aranja pătura la umbra fagului care de-acum devenise al ei și numai al ei.

După ce și-a aranjat culcușul, l-a pus pe Vultur să păzească și s-a îndreptat spre Șoroaie. Aici s-a dezbrăcat și s-a spălat cu apă de izvor. Deși era foarte cald, apa rece a înviorat-o, făcând-o să tremure, dar, după ce s-a obișnuit, s-a scăldat bine vreme îndelungată. Apoi s-a înfășurat într-un prosop și s-a așezat sub fag cu Vultur alături. Când privea spre Dealul Comorii, o treceau fiori reci de teamă. I se păru la un moment dat că vede două flăcări jucăușe în mijlocul poienii… *„Ia uite, ar fi trebuit să merg pe la prieteni în vizită, iar eu stau aici de una singură și în ce loc?”*

De frică, îl privi pe Vultur. Câinele dădea bucuros din coadă și se gudura lipindu-se de stăpână, în timp ce privirile parcă îi spuneau Mihaelei: *„De ce ți-e frică, stăpână, că doar ești cu mine? Sunt aici ca să te apăr!…”*

„Dumnezeule, ce se întâmplă cu mine? Mi-e frică, dar de ce anume mi-e frică? Sunt femeie în toată firea, nu ar trebui să mă sperii de o legendă. M-a impresionat prea mult povestea femeii de aseară de la televizor… sau pentru că sunt singură… nici singurătatea nu este bună dacă o împingi spre limite exagerate.”

Soarele își întețise bine forțele și fierbințeala lui o mângâia plăcut după baia cu apă rece de izvor. Gândul îi alergă spre nisipul fierbinte al plajelor din Mangalia. Își spunea că, dacă ar fi acolo, ar dormi liniștită pe plajă. Aici, începea să tremure de frică la gândul că ar putea adormi singură, la doi pași de locul comorii blestemate. Vultur s-a întins alături la soare și privea când la stăpână, când de jur împrejur. Privirile lui continuau să vorbească: *„N-ai frică, stăpână, sunt aici. Poți adormi liniștită… Fac praf pe oricine se apropie cu gânduri rele… Abia aștept să-mi mai dezmorțesc și eu oasele.*

Nu am mai alergat un urs de astă-iarnă, când moș Martin a crezut că ograda mea nu are stăpân…"

Prinsă în acest joc al fricii, al dorinței de singurătate purificatoare și al întoarcerii la malul mării, prietena ei de-o viață, acolo unde forfota lumii te transformă într-un anonim, Mihaela a adormit sub umbra ocrotitoare a fagului, sub oblăduirea binefăcătoare a razelor de soare strecurate printre ramuri și sub privirile calm întrebătoare ale lui Vultur.

*

În fața casei lui nea Ion Danciu din Rebra s-a oprit o mașină elegantă de marcă străină strălucind într-o culoare argintiu metalizat ce contrasta vizibil cu verdele din jur. Din ea a coborât un bărbat înalt, brunet, cu părul grizonat și cu trăsături care amintesc oricui îl privește de statuia unui dac. S-a apropiat de un sătean care tocmai trecea pe drum:

— Aici locuiește domnul Danciu? îl întrebă el cu voce baritonală pe săteanul oprit curios din drumul său lângă mașina ce răspândea reflexe argintii.

De cum a auzit gălăgie, lelea Saveta a alergat la stradă să afle ce se întâmplă.

— No, da' care-i treaba, măi Manole? își întrebă ea consăteanul, nebăgându-l în seamă pe străin.

— No, nu-i nimic, lele Savetă. No iaca, domnu' îl caută pe nea Ion.

— D'apăi îl cată degeaba, că-i plecat la Dumitra și nu vine până duminică. Așa că acasă nu-i decât doamna Mihaela.

Din mașină a mai coborât un țăran, care-i fusese călăuză necunoscutului. Necunoscutul a scos din buzunar o hârtie de o sută de mii de lei și i-a întins-o celui care îl călăuzise până la adresa căutată.

— D'apăi de ce îmi dați atâția bani, domnule dragă, că doar nu am făcut mare lucru?!

— Luați și vă mulțumesc pentru că m-ați adus unde trebuie.

Văzând scena cu pricina, lelea Saveta a venit mai aproape și a început să se arate dintr-odată mult mai amabilă.

— Hei, lele Savetă, unde o pot găsi pe doamna Mihaela? întrebă necunoscutul zâmbind.

— Apăi e dusă pe Podereiul Mare. A plecat de dimineață, pe la zece. A plecat să se mai hodinească la aer curat, drăguța de ea. De când a venit aici, nu a stat o clipă locului. A făcut curat, a spălat, i-a aranjat casa și ograda lu' ba' Ion, pe care înțeleg că îl căutați.

— Sincer să fiu, chiar pe doamna Mihaela o caut, spuse necunoscutul privind-o întrebător pe lelea Saveta.

— Apăi așa spuneți, domnule dragă. Nu-i departe. Vă duc eu, se oferi lelea Saveta politicos. Uite colo, pe dealul ăla, mai sus de casă. Vin eu cu 'mneavoastră.

Bărbatul scoase încă o hârtie de o sută de mii de lei, i-o înmâna femeii și îi spuse amabil:

— Știți ce aș dori de la dumneavoastră?

— Orice, domnule, spuse lelea Saveta strecurând banii în buzunarul șorțului legat în brâu.

— Aș vrea să-mi explicați cum ajung la doamna Mihaela, pentru că doresc să îi fac o surpriză. Aș merge singur până la dumneaei.

— No bine, domnule dragă. După ce treceți podul o luați pe lângă casă până la pârâu. Dacă apucați pe calea din dreapta pârâului, ajungeți la Dealul Comorii și o s-o vedeți cum stă pe Podereiul Mare lângă un fag unde-i place 'mneaei. Dacă treceți pârâul și urcați la deal, ajungeți pe Podereiul Mare, iar în capătul pădurii veți găsi fagul cu pricina. Eu vă

sfătui să o luați direct la deal, ca să vă vadă 'mneaei, să nu se sperie, că-i tare fricoasă.

Bărbatul urmă sfatul din urmă și urcă pe Podereiul Mare. Ajuns sus, văzu fagul, mare și impunător. Nu făcu mulți pași și se auzi un lătrat de câine.

— Ce-i, Vulture? întrebă Mihaela tresărind puternic. Câinele se ridică în picioare și începu să latre din ce în ce mai tare. Mihaela se ridică în picioare și, văzând în ce direcție latră câinele, își dădu seama că vine cineva, așa că se îmbrăcă cât putu mai repede și se uită spre direcția unde lătra câinele. La capătul Podereiului apăru un bărbat și, fiind o distanță destul de mare, nu își dădu seama cine poate fi. Își potoli câinele și porni în direcția de unde venea musafirul. Inima începu să-i galopeze, gata să-i iasă din piept. De cum se apropia mai mult, își dădea seama că bărbatul nu-i nimeni altul decât... Nici nu-i venea să creadă... S-a simțit luată în brațe, și tot nu-i venea să creadă. Și-a dat seama că nu-i un vis când buzele bărbatului se apropiară de buzele ei și o sărută cu delicatețe.

— George, spuse Mihaela, cum m-ai găsit?!

— Ușor, că mi-a ieșit lelea Saveta în cale...

Hohotele de râs au pus stăpânire pe cei doi. Râdeau de bucurie, de emoție, de descărcarea nervoasă prin care trecuseră amândoi. S-au oprit din râs și în același timp și-au întins mâinile unul spre altul, iar de data aceea îmbrățișarea a fost drăgăstoasă, pasională, urmată de un sărut la fel de fierbinte. Si-au revenit la lătratul lui Vultur, care țopăia fericit în jurul lor. Parcă știa că venise o persoană dragă pentru stăpâna lui.

Mihaela îl luă de mână pe bărbat și, mai în glumă, mai în serios, spuse:

— Domnule doctor, cine v-a zis? În afară de lelea Saveta, bineînțeles.

— Paul Valentin și Adrian. Azi-dimineață l-am sunat pe Paul. Voiam să-l felicit pentru absolvirea facultății. Era cu Adrian pe drum spre Bușteni. Ne-am întâlnit, am băut o cafea, ei au plecat la Bușteni și eu aici. Am condus fără oprire de la ora 10, iar acum este ora 18. Sunt puțin obosit, emoționat, copleșit de întâlnirea noastră după atâta vreme. Îmi era teamă că iar ai să mă respingi.

S-au așezat pe pătura de sub fag și s-au privit câteva clipe fără să-și vorbească și, cum în aceste momente speciale cuvintele nu-și mai au rostul, ele au fost înlocuite cu gesturi. S-au îmbrățișat strâns și s-au sărutat prelung. Era în gesturile lui atâta tandrețe și dragoste încât Mihaela se simțea copleșită de atâta fericire. Uitase ce înseamnă o îmbrățișare sau un sărut drăgăstos. La începutul căsniciei cu Florin credea că și-a găsit omul pe care să-l iubească și să-l respecte și că va primi în schimb același lucru. Numai că n-a fost așa. Căsnicia ei a mers din rău în mai rău și slavă Domnului că s-a salvat la timp.

Acum este în brațele bărbatului care a iubit-o de cum a văzut-o…

— Ce întâmplare, șopti Mihaela. Mi-a fost atât de rușine să vin la tine la cabinet să mă consulți… Doream să știu dacă voi avea un copil…

— Știi, la același lucru mă gândeam și eu, șopti doctorul Beiu.

— Ce mulți ani au trecut de atunci…

— Să-i uităm, draga mea, și să profităm de cei care ne-au rămas…

S-au sărutat din nou cu pasiune…

Stând îmbrățișați, Mihaela i-a povestit despre Dealul Comorii, despre starea de neliniște amestecată cu teamă ce a avut-o de cum a venit aici, la fagul ei.

— Locul este mirific, dar, sincer să fiu, este totuși prea multă legendă în jurul lui…

Râzând, cei doi s-au ridicat, și-au luat bagajele și au coborât spre casă.

Hotărârea le-a fost favorabilă, deoarece lelea Saveta pornise înaintea lor…

— Apoi, doamnă dragă, mă bagi în toate bolile…

— De ce, lele Savetă?

— Cum de ce? Pleci pe Poderei să stai la fag, vine un necunoscut, vreau să-l aduc eu, el nu vrea, că vrea să-ți facă surpriză. Latră un pic câinele, apoi se lasă liniște și doamna nu mai apare, nici cu domn, nici fără domn. Phii, Doamne! și-și făcu semnul crucii. Doamna mea singură, apare domnul acesta necunoscut și vru el singur să meargă la ea… Mintea m-o dus la Dealul Comorii și la fătuca care și-a găsit sfârșitul pe dealul aista blestemat, în brațele unui necunoscut. Amu' ce am avut, ai spune… „Unde-i doamna mea?", m-am gândit. „Ia să pornesc să văd care-i treaba…"

— Lele Savetă, iată, sunt bine și am coborât că se lasă seara și drumețului i s-o fi făcut foame.

— Așa, că bine zici. Am scos pâinea din cuptor, am făcut și cozonaci, așa că vă aduc imediat și să nu aud vreun refuz!

— Nu te refuz, deși am gătit azi mâncare cât pentru un botez!

— D'apoi numa' să încerci să zici ceva, că mă supăr…

După o pauză își reluă vorba:

— D'apăi văd că domnu' vi-i prieten bun, că vă ține cu atâta grijă de mână…

— Este, lele Savetă…

— D'apăi, doamna Mihaela, să nu se supere domnu', da' când am născut ultimul băiat, pe Iacob, am născut la Năsăud și era un doctor tăcut și tare frumos, cu care am și născut, și, să nu vă fie cu supărare, semănați tare bine cu el...

— Știți cum îl chema pe doctorul acela? interveni bărbatul.

— D'apoi cum să nu știu, că era un doctor tare de omenie și oameni ca el nu se uită cu una cu două! Îl chema George Beiu.

— Pentru asta mai meriți o sută de mii. Ți-o dă cu plăcere și sinceritate doctorul George Beiu!

Femeia amuțise. Ce o fi fost în sufletul ei, numai ea știa. Câte întrebări ar fi vrut să le pună... dar cei doi au intrat în casă și ea a alergat spre casa ei să le aducă pâine caldă și cozonac.

Doctorul Beiu fu impresionat de căsuța cochetă și curată în care locuia tatăl Mihaelei. Avea trei camere, o bucătărie și o verandă din sticlă, o baie.

Mihaela era în culmea fericirii. A trecut prin ani de suferințe și umilințe, a suportat atâtea bătăi, a fost siluită de nemernicul de Florin, de cele mai multe ori, fapt pentru care prinsese o aversiune față de tot ce înseamnă dragoste trupească.

În cei patru ani de când se despărțise, nu s-a gândit niciodată să aibă o relație sexuală cu cineva. În activitatea sa avea tangență cu tot felul de bărbați și, nu o dată, a descoperit priviri lacome sau languroase sau șarmante îndreptate asupra sa. Se purta cu atât de multă demnitate și seriozitate încât nici cel mai afemeiat bărbat nu ar fi îndrăznit să-i adreseze vreo vorbă deplasată. Însă, în brațele doctorului Beiu, dorința trupului se aprinse în ea ca o flacără.

S-au înțeles din ochi și, fără prea multe vorbe, s-au regăsit în pat, unul lângă altul. De-abia când trupurile lor s-au atins, energia ce a stat atâta timp încătușată s-a declanșat ca o avalanșă.

După Revoluție mai toată lumea, chiar și în emisiunile TV, vorbea despre sex, despre cum se face, ce influență are în viața cuplului etc. etc.

Mihaela ura emisiunile de felul acesta. Dragostea dintre un bărbat și o femeie nu se spune, se simte, nu se descrie, se trăiește, nu te influențează, ci te unește pentru toată viața, când cei doi se iubesc.

Până acum a crezut că singura noapte de dragoste adevărată a fost cea în care l-a conceput pe Paul Valentin și care a fost de fapt prima ei noapte de dragoste.

Apoi, când s-a căsătorit cu Florin, în primele luni a crezut că a descoperit ce înseamnă să faci dragoste.

Însă, în nopțile când Florin o bătea și o obliga să facă dragoste cu el, a prins o greață și o ură încât, în clipele acelea, își blestema zilele.

Doctorul Beiu aflase toată povestea ei tristă de la Paul Valentin și faptul că patru ani după ce s-au regăsit nu a căutat-o și nu a agasat-o cu telefoane, deși o iubea din tot sufletul, a fost un semn de mare iubire și prețuire.

S-au iubit ca doi oameni normali, îndrăgostiți ca niște adolescenți cu minți de adulți.

Ceea ce i-a mirat cel mai mult a fost faptul că la prima atingere se curentau unul pe altul și de-abia apoi se lipeau unul de altul ca doi magneți.

A doua zi era duminică. Au mers amândoi în vizită la fratele și sora Mihaelei, iar spre seară s-au dus într-un sat apropiat, în Dumitra, pentru a-l lua pe tata Ion.

Fără prea multe introduceri, Mihaela i l-a prezentat pe doctorul Beiu și, în câteva cuvinte, i-a spus de când se cunosc și ce au de gând. De cum l-a văzut pe doctorul Beiu, bunicul l-a plăcut tare. Deși era un vorbăreț, tata Ion nu a dat niciun sfat, nu a făcut nicio apreciere. S-a purtat firesc și l-a acceptat pe George din primul moment. După câteva zile au plecat amândoi spre București. Aici Mihaela a stat două zile, și nu la doamna Tănțica, unde stătea de obicei, ci la doctorul Beiu. În fiecare clipă se regăseau, se completau, își luau vorba din gură, gândind același lucru amândoi odată.

Apoi Mihaela a plecat la Mangalia. Deși era în concediu, o așteptau o serie de probleme de rezolvat, o aștepta munca ce îi adusese atâta liniște și satisfacție. N-au fixat data revederii, deși sufletul fiecăruia emana chemarea și regăsirea.

Când s-au întors băieții de la munte, Mihaela le-a povestit în cuvinte simple despre doctorul Beiu și despre propunerea lui.

Adrian a fost primul care a spus: *„Sper să fii înțeleaptă și să-l accepți pe bărbatul acesta, care te iubește de peste douăzeci și doi de ani”.*

Paul Valentin a continuat: *„Când te vom vedea fericită, o să ni se ia o piatră de pe inimă, că prea mult ai suferit”.*

Mihaela aștepta cu emoție sosirea lui George și se emoționa numai când se gândea că va trebui să-i răspundă în fața copiilor la cererea adresată în Rebra, pe Podereiul Mare, la fagul ei.

Era nerăbdătoare să vină, dar nu l-a întrebat nimic, deși vorbeau în fiecare zi la telefon. Ea aștepta telefonul lui, dar nu a sunat-o. Credea că poate vine el și toată ziua a fost extrem de agitată. Băieții au plecat și ei, iar ea nu a părăsit

nicio clipă apartamentul. Îi era frică să nu o sune sau să vină și să nu o găsească acasă.

Se făcuse ora 17. Mihaela era atât de dezamăgită încât era gata să izbucnească în plâns. În sfârșit telefonul catadicsi să sune. Era George. O anunță că o problemă de maximă importanță l-a reținut la București și nu mai poate veni la Mangalia.

— Bine, răspunse Mihaela scurt.

— Te sărut, veni răspunsul.

— Și eu, și închise telefonul furioasă.

„Doamne”, gândi Mihaela, *„nu mă mai pune la încercări, sunt prea lovită ca să mai am un eșec.”* Ar fi vrut să plângă, dar tocmai sosiseră băieții și nu voia, nici în ruptul capului, să-și dea seama ce e în sufletul ei. Așa gândea ea, dar fața o trăda din plin.

— Ce-i cu tine, mami? spuse îngrijorat Paul Valentin. Ți-e rău? Ești foarte palidă.

— Nu, nu mi-e rău, dar am o stare proastă.

— George nu vine? întrebă Adrian.

— Nu poate, îl reține o problemă de maximă importanță.

— Ce, te-ai supărat pentru atâta lucru? râse Paul.

— Nu, nu m-am supărat, și ca să-ți dovedesc mă duc să mă culc.

— OK. Odihnește-te, pentru că în seara asta ești invitata noastră în oraș.

— Nu merg niciunde…

— Mama, vreau să fac cinste din prima mea soldă de sublocotenent. Mă refuzi?

— Bineînțeles că nu te refuz!

— Atunci odihnește-te și apoi fă-te frumoasă, să zică lumea că ești sora noastră, nu mama noastră!

Seara, Mihaela s-a îmbrăcat într-un costumaș roz, foarte frumos, s-a coafat singură, s-a machiat și când s-a privit în oglindă a văzut un chip de femeie care i-a plăcut.

Băieții s-au îmbrăcat foarte elegant și au plecat toți trei. Au dus-o la restaurantul Insula din Neptun, unde priveliștea era încântătoare.

Ospătarul i-a condus într-un separeu unde era o masă de mai multe persoane, frumos aranjată.

— Numai aici am găsit loc, se scuză Paul, și, chiar dacă mai vin și alte persoane, pe noi nu ne deranjează, spuse fiul cel mare.

Nici nu s-au așezat bine și au intrat două perechi, soț și soție, care s-au așezat după ce au schițat o formă de salut spre Mihaela.

Apoi ospătarul a dispărut și nu se mai auzea decât orchestra, din ce în ce mai aproape, și glasul cântărețului care trecea pe la mese.

După câteva minute, chiar de lângă separeul în care stăteau, Mihaela a auzit acorduri de vioară, clarinet, precum și vocea caldă, baritonală a interpretului. Noii-veniți priveau zâmbind spre solist, care începu să cânte: *„Ți-am pus pe deget un inel”.*

Mihaela era așezată cu spatele spre intrare și ar fi vrut să se întoarcă să-l vadă pe cântăreț la față, dar era furioasă în sinea ei pe George și chiar pe omul ăsta care intona, cu atâta pasiune, tocmai acest cântec.

Ospătarul a revenit și a așezat în fața Mihaelei un coș cu trandafiri superbi, apoi a ieșit. Când Mihaela s-a întors să-l întrebe ce-i cu acest coș, lângă scaunul ei l-a descoperit, într-o ținută deosebit de elegantă, pe doctorul Beiu, cu o cutiuță în mână și cu un zâmbet care o făcu să se topească precum un fulg de zăpadă pe o sobă încinsă.

Muzica se opri ca prin farmec și auzi vocea plăcută și caldă a lui George ca prin vis:

— Iubita mea, aici, de față cu copiii tăi și cu *copiii mei,* îți cer să-mi fii soție câți ani vom mai avea de acum înainte, la bine și la greu…

Tot ca prin vis, Mihaela își auzi vocea, care i se păru străină, dar care răspunse cu claritate:

— DORESC să-ți fiu soție și la bine, și la greu, atât cât ne va hărăzi Dumnezeu.

Cântărețul reluă melodia *„Ți-am pus pe deget un inel”,* în timp ce George desfăcea cutia, dând la iveală un superb inel pe care i-l puse pe deget. Toți au aplaudat, iar solistul a cântat *„Mulți ani trăiască”.*

George i-a sărutat mâna și apoi a sărutat-o cu atâta tandrețe cât nu a avut ea parte o viață întreagă, de la niciun bărbat din viața ei.

Au felicitat-o băieții și apoi i-a cunoscut pe fiii lui George și soțiile lor. Aceștia erau bucuroși pentru că tatăl lor, după douăzeci de ani de singurătate, de când s-a despărțit de mama lor, s-a hotărât să se recăsătorească.

A fost o seară de vis, Mihaela a fost foarte încântată de surpriza de proporții pe care George, „complotând” cu băieții, a reușit să i-o facă.

Au hotărât să-și scoată actele și să se cunune religios peste o lună, urmând să facă o ceremonie într-un cadru restrâns și intim, la fel ca această seară minunată.

S-au căsătorit pe 8 septembrie, de Sfânta Mărie Mică. George împreună cu băieții au organizat totul până în cele mai mici detalii. Mihaela a îmbrăcat un superb costumaș bleu ca cerul, iar George, un elegant costum alb.

Deoarece ținuse ca totul să fie făcut cu discreție, Mihaela a anunțat-o doar pe Dora și a invitat-o să participe la

ceremonia căsătoriei civile, ce urma să se desfășoare la ora zece la Primăria din Mangalia.

S-a aranjat cu grijă și, când s-a privit în oglindă, i-a zâmbit o doamnă destul de drăguță și foarte elegantă.

Au dus-o băieții ei, Paul și Adrian, iar George a venit cu fiii și nurorile lui.

Când s-a dat jos din mașină, George o aștepta lângă scările primăriei. I-a luat mâna și i-a sărutat-o cu eleganță, apoi au urcat în sala de festivități.

Primarul, un bărbat impunător, deștept și un excelent conducător al municipiului Mangalia, i-a întâmpinat cu jovialitate și cu multe urări de bine.

S-au așezat în fața primarului, care a oficiat căsătoria. După semnarea certificatului de căsătorie, George a sărutat-o cu delicatețe, în ropotele de aplauze care izbucniseră spontan, împreună cu un *„Mulți ani trăiască”.* Salonul de festivități era plin cu toate colegele Mihaelei și cu prietene pe care ea nu le chemase și nici nu se aștepta să vină.

Toate au însoțit-o și la biserică, spre bucuria și mândria Mihaelei.

Casa Rosemarie și-a deschis porțile pentru toți cei care au dorit să le fie alături. Petrecerea s-a desfășurat într-o atmosferă degajată, fără mult fast, dar elegantă și plină de bun-simț și modestie.

Mihaela era atât de copleșită de ce i se întâmpla încât se întreba dacă nu cumva visează, temându-se că, în orice clipă, acest vis minunat va lua sfârșit. Dar nu a visat, Dumnezeu i-a hărăzit și ei un drum presărat cu fericire, alături de bărbatul care a iubit-o ani în șir fără încetare.

La o săptămână după ce s-au căsătorit, Mihaela și George au participat la un botez unde nașii erau Dora și Dumitru Roșianu. A fost prima lor ieșire în lume împreună și,

totodată, Mihaela a aflat cu ce bărbat s-a căsătorit. Nu i-a mai tremurat sufletul că o lasă singură la masă, că bea până sparge pahare și sticle, că nu o dansează sau nu o bagă în seamă, ci se simțea răsfățată, respectată și tratată cu delicatețe și multă tandrețe.

Ar fi vrut să le spună tuturor cât este de fericită, cât se simte de împlinită lângă bărbatul ce avea atâta noblețe sufletească.

În timpul botezului s-au făcut dedicații pentru nași, pentru părinții copilului, pentru bunici, pentru surioară și pentru familia Beiu.

„Oare merit atât de multă fericire?”, gândi Mihaela.

— Da, meriți, șopti George. S-a uitat mirată la el.

— Ți-am înțeles gândul, șopti bărbatul.

A doua zi era duminică. Mihaela s-a ridicat încet din brațele bărbatului său, s-a îmbrăcat cu aceleași haine cu care se cununase, și-a sărutat bărbatul și a plecat la biserică.

Era prea fericită și simțea că numai în casa Domnului, în biserică, va putea să rostească, din tot sufletul, rugăciunea de mulțumire pentru tot ceea ce-i dăruise forța Divină. Numai în casa Domnului trebuia să-și ceară iertare pentru toate gândurile rele pe care le-a avut pentru cei care i-au făcut atâta rău. Era prea fericită pentru a mai urî pe cineva sau pentru a-și mai aduce aminte de STRIGĂTELE DE DURERE care i-au marcat viața.

A venit la biserică să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru tot ceea ce-i dăruise în viață, și bune, și rele, și, în special, pentru ce soartă i-a hărăzit până la urmă. Poate numai acum va ști să prețuiască calitățile oamenilor buni, gesturile lor de omenie și iubirea pe care o poate primi de la ei.

În timp ce slujba era în desfășurare, Mihaela a simțit că, din partea stângă, o privește cineva foarte insistent. Nu a întors capul și, pentru că venise la biserică să se reculeagă și să-l mulțumească lui Dumnezeu pentru tot ce i-a dăruit, a și uitat că o privire este ațintită pe chipul ei. Avea în suflet atâta pace și mulțumire, încât a rămas printre ultimii credincioși să primească Sfântul Mir înainte de a ieși din biserică. Era mulțumită și împăcată cu tot ce îi oferise Dumnezeu.

Imediat după ce ieși din biserică, avu aceeași impresie, că este privită. S-a uitat în direcția din care simțea privirile venind și a văzut un bărbat cu barbă, îmbrăcat într-un costum gri și care, într-adevăr, se uita insistent la ea. Îl cunoștea și ea, dar nu realiza cine este.

— Oare m-am schimbat atât de mult încât să nu mă mai recunoști? spuse bărbatul, apropiindu-se timid.

— Florin?!

— Eu.

— Nu-mi vine să cred, ești foarte schimbat, spuse, sincer, Mihaela. Ai slăbit foarte mult și cu barbă nu te-aș fi recunoscut nicidecum.

— Am fost foarte bolnav. Ce fac băieții?

— Sunt bine. Paul Valentin a terminat facultatea, iar Adrian e la liceu. A și lucrat astă-vară.

— Și ei mă urăsc?

— Dacă mai spui că eu și copiii te urâm, greșești enorm. Tu te-ai urât tot timpul când te-ai purtat așa cum bine știi cu noi.

— Deci tu nu mă urăști?

— Am venit la biserică să-L rog pe Dumnezeu să mă ierte că am avut sufletul plin de ură…

— Nimeni, nicio femeie, frumoasă sau urâtă, deșteaptă sau proastă, nu ar fi răbdat atâtea câte mi-ai răbdat tu. Acum e târziu pentru regrete. Vin și eu la biserică ca să mă împac cu Dumnezeu. Nu mai lucrez în armată, am ieșit cu ordonanța… m-am recăsătorit, am o fetiță și o soție care nu seamănă cu tine din niciun punct de vedere.

— Dacă lângă ea ți-ai găsit fericirea, atunci e bine…

— Cu ea mi-am găsit nașul și, în același timp, văd pe propria-mi piele ce înseamnă să faci abuz de putere…

— De ce ai fost bolnav?

— Am probleme grave cu ficatul. Nu mai beau și nici nu mai fumez.

— Soția ta e cea care a venit acasă și mi-a spus să i te las ei, pentru că oricum sunteți împreună?

— Când a venit acasă?

— Înainte de a mă opera…

— *Nu,* nu m-am însurat cu nenorocita aia care tot îmi ținea calea și cu care te-am înșelat…

— Pe mine nu m-ai înșelat, pe tine te-ai distrus…

— M-am însurat cu o fată din Albești, fără școală, n-are fizicul și comportamentul tău, avem casă aici în oraș și muncește cât șapte. E o bună gospodină, dar nu-i place să vorbești înaintea ei… Stau cu noi părinții și cei trei frați… Tu ești bine?

— Sunt bine.

— Te-am urmărit în presă și la televiziunea locală, ai activități rodnice… Ai pe cineva?

— Da, m-am căsătorit de o lună de zile. Sunt foarte fericită.

— Meriți, șopti Florin, eu ți-am făcut viața un calvar. Eram gelos pe tine, pe zâmbetul tău, pe vorba ta blândă, pe grija ce le-o purtai copiilor și mie, eram gelos pe toate privirile care

se opreau pe chipul tău. Mă scotea din minți când vedeam ce iubită ești de oameni și că orice făceai era bine și erai apreciată. Te uram că ești mai deșteaptă și că nu ripostai la cuvintele grele pe care ți le spuneam. Chiar dacă nu ne-am fi despărțit, tot nu m-aș fi schimbat... n-aș fi putut scăpa de gelozia care îmi rodea sufletul și care mă făcea paranoic...

Ultimele cuvinte le-a spus în șoaptă, iar din ochi i-a izvorât o lacrimă.

„O fi fost o lacrimă de căință?”, gândi Mihaela, iar cu voce tare spuse:

— Îți doresc să ai parte de bine și să fii sănătos, să-ți crești fetița. Din partea mea ai iertare deplină și nu am să uit niciodată că ești tatăl lui Adrian și chiar al lui Paul Valentin, deși el nu-i copilul tău, dar a crescut sub amenințările tale și în scandalurile ce ni le făceai... Dumnezeu să te aibă în pază! spuse Mihaela și se întoarse cu fața spre biserică făcându-și semnul crucii.

— FLORINEEE! Hai odată, ce, ai înțepenit acolo?

Mihaela s-a întors spre vocea care l-a strigat pe fostul ei soț și nu i-a venit să creadă. Dintr-o Dacie galbenă, condusă de un zdrahon gras și urât, a coborât o femeie înaltă, voinică, cu o față osoasă, îmbrăcată într-o fustă plisată albă și o bluză verde cu sclipici. Avea mâini mari și osoase, iar după pantofii pe care-i avea în picioare, purta cel puțin 42.

— Ți-am spus să te pornești încet pe jos, că vin cu frații mei să te luăm. Ce ai avut de stat aici? Doar nu aveai de gând să cerșești?

— Ba da, am stat să mai cerșesc puțină iertare de la Dumnezeu, pe care tare l-am supărat...

— Mișcă-te, să nu mă superi și pe mine, spuse femeia.

Mihaela încremeni. În clipa aceea l-a iertat pe Florin din tot sufletul. Dacă va obține și iertarea lui Dumnezeu, nu mai știe, în schimb știe că și-a găsit nașa…

Când a ajuns acasă, masa mare din sufragerie era plină de bunătăți. Bărbații erau în alertă generală. George, cu șorțul în față, stropea friptura la tavă cu vin, Adrian făcea *mise-en-place*-ul, iar Paul degusta vinul ce-l vor servi la masă.

Mihaela i-a sărutat pe rând pe toți, le-a dat mir de pe fruntea ei și s-a oferit să le dea ajutor la aranjarea mesei, însă niciunul nu i-a primit oferta.

Nu numai masa a fost copioasă și bună, ci și atmosfera a fost destinsă. Au râs, au spus glume, au făcut planuri pe termen scurt, s-a simțit atmosfera de familie după care a tânjit de cum s-a măritat cu Florin.

După masă, Mihaela l-a rugat pe George să iasă la plimbare. Era o zi superbă de toamnă. Mihaela și George, ținându-se de mână, și-au purtat pașii pe faleză, spre mare, mare cu care Mihaela avea un legământ. A trecut pe lângă stânca unde altădată a urlat de durere, a trecut țărmul pe care l-a privit de atâtea ori cu tristețe și a ajuns la capătul digului.

L-a rugat pe George să o aștepte, iar ea a făcut câțiva pași, mai aproape de stabilopozi, și s-a adresat mării strigând:

— SUNT FERICITĂ! Mă auzi? Apoi, râzând, spuse:

— Nu mi-ai auzit tu strigătele de durere, cu atât mai puțin o să-mi auzi strigătul de fericire! Nu-mi pasă ce zici tu, sunt fericită și gata!

S-a întors spre George, care o aștepta cu brațele deschise, și s-a cuibărit la pieptul lui puternic. În liniștea ce domnea pretutindeni, deodată s-a stârnit un val, un val mare ce s-a spart cu zgomot de dig, urmat de un strigăt prelung al unui pescăruș ce zbura vesel spre țărm.

Mirați, cei doi îndrăgostiți maturi s-au privit lung și și-au spus că nimic în această lume nu este întâmplător, s-au îmbrățișat și s-au întors spre casă convinși că numai forța DIVINĂ le-a hărăzit soarta de a se regăsi și de a-și petrece restul vieții împreună.

Mangalia, 13 noiembrie 2001

Citind această carte, acest strigăt de durere, veți avea senzația că, undeva în univers, există un prieten adevărat care a învins disperarea și propriul destin, atât de nedrept uneori. Și acel prieten este acest roman atât de dureros, dar atât de adevărat.

Este drama pe care o trăiește fiecare dintre semenii noștri în spatele ușilor închise, acceptându-și destinul ca pe o sentință a propriei existențe. Devine această carte puterea unui spirit de a se întoarce spre sufletul său, oricât de rănit, regăsindu-și originea divină.

Emilia DABU

Dora Alina Romanescu s-a născut la Rebra, județul Bistrița-Năsăud și trăiește la Mangalia. Scrie romane cu o pasiune rar întâlnită în vremea prozei scurte, a eseului, a jurnalului, a poeziei.

Compune pe spații balzaciene construcții epice bine gândite, echilibrate, solide, cu încărcătură bogată, din care să nu se observe nicio fisură. Romancieră, fără niciun rabat de la condiția asumată, Dora Alina Romanescu răscumpără spusele în legătură cu literatura feminină, infirmă slăbiciunea acesteia, scrie cu măreție și seriozitate, se apropie sever de fiecare personaj, în același timp, ocrotindu-l, ca un vizionar

Elena M. Câmpean -
președinta scriitorilor Conexiuni Bistrița

20 00

ISBN 978-606-92357-3-7